BESTE TIPS ALLER TIJDEN • TEST: ONE LENGTH IRONS

EXTRA DIK WINTERNUMMER

golfers MAGAZINE

TOP 50 BANEN VAN NEDERLAND

interview

ROBERT-JAN DERKSEN OVER HET LEVEN NA DE TOUR

NAAR ARTIKEL

TERUGBLIK 2019

HELDEN & LOSERS

instructie

HARDNEKKIGE SWINGMYTHES ONTKRACHT

GOLFERS MAGAZINE NR.10 2019 / € 9,99

AP 8 719189 235081 01019

PIN HIGH GOLFTRAVEL

EUROPA'S MEEST BEKENDE GEHEIM

Het populairste resort in de Algarve

Eén van de meest complete vijfsterren golfresorts met eigen 9-holesbaan.
7 nachten, 4 diners, 4 greenfees, auto.

Pine Cliffs VA. **€ 679,-**

Semi all-in met 27-holes topbaan

Golfresort pur sang met veel comfort en uitstekende voorzieningen. 7 nachten, semi all-inclusive, 3 greenfees, auto.

Pestana Vila Sol VA. **€ 899,-**

Design hotel in de Oost-Algarve

Sfeervol hotel met een topkeuken en keur aan banen, 7 nachten, 7 diners met drankjes, 4 greenfees, 3 x lunch, auto.

Vila Monte VA. **€ 949,-**

☎ 023 - 556 9692
www.pinhigh.nl/golfersmagazine

Trustpilot
Trustscore **4.5**

Prijzen zijn per persoon, excl. vlucht, € 25,- administratiekosten en € 2,50 bijdrage Calamiteitenfonds per boeking. Kijk voor exacte prijzen per vertrekdatum op pinhigh.nl.

COLOFON

HOOFDREDACTIE
Martijn Paehlig

REDACTIE
Foeke Collet, Angela Houdijk, Jan Kees van der Velden

ART DIRECTION & VORMGEVING
Elien van Egdom, www.burovane.nl

WEBSITE
www.golfersmagazine.nl

MEDEWERKERS
Kim Chang, Rob Hoogland, Andy Houtkamp, Melanie-Jane Lancaster, Marloes Olling, Liesbeth Pauwels, Ingeborg Slikker, Bert van der Toorn, Jurrian van der Vaart, **Karin Vijn**

FOTOGRAFIE & ILLUSTRATIES
Poppe de Boer, Moker Ontwerp, Ronald Speijer, Corné van der Stelt, Koen Suyk, Hélène Wiesenhaan, ANP Foto, Getty Images, Golfsupport, iStock, Michel Wielick

ADVERTEREN
redactie@golfersmagazine.nl

UITGEVER
Anton Pijper

DRUKKERIJ
Pijper Druk BV

36STE JAARGANG
Golfers Magazine is een uitgave van Pijper Media B.V.

PIJPER MEDIA
a family business

Een clinic hier en wat ballen slaan daar ten spijt: golfen doet ze nog altijd niet, maar de opmaak van Golfers Magazine was nimmer in betere handen. Een extra dik winternummer in dezelfde productietijd? 'Ik heb nog een leuk idee...'

De eigenaresse van het merk ChapterFifty reist, golft en schrijft al jaren, maar niet eerder voor Golfers Magazine. Het verslag van haar bezoek aan de Dominicaanse Republiek is haar eerste bijdrage, maar vast niet haar laatste.

SMAKEN – Er is geen vraag lastiger te beantwoorden dan die me misschien wel het meest gesteld wordt: 'Wat vind jij de mooiste baan?' Ik stamel meestal wat, noem een paar banen, herroep dat weer, wijs op het spreekwoord dat over smaak niet te twisten valt, noem nog een paar banen, en neem me heilig voor een volgende keer een beter antwoord te hebben.

Wat voor banen geldt, geldt voor zóveel andere dingen ook. De voorkeur van Andy Houtkamp voor de ene – en tegen de andere – commentator, gaat zéker mails opleveren van mensen die precies het tegendeel vinden. Waar de een zijn vingers aflikt bij de genoemde toprestaurants van de Alliance Gastronomique, wijst de ander op het ontbreken van net dat ene écht goede restaurant. Bij het artikel over de winnaars en verliezers van 2019 van Jan Kees van der Velden zullen vast ook mensen hun vinger opsteken om te wijzen op grotere winnaars en schrijnender verliezers. Ja zelfs het interview met Robert-Jan Derksen, die vijf jaar na zijn vroegpensioen terugkijkt op de beslissing van toen, zal reacties oproepen. Had hij misschien toch door moeten spelen? Ja! Of toch niet? Dat er na het lezen van dit nummer ook commentaar komt op de Top 50 van Nederlandse golfbanen kan ik me echter nauwelijks voorstellen. De onafhankelijke ranglijst wordt door een zo divers en gespecialiseerd panel samengesteld, dat de factor 'smaak' nauwelijks nog een rol kan spelen. De Top 50 banen? Komt die je bekend voor? Dat kan heel goed. In het verleden verscheen deze ranglijst elders, maar met ingang van dit jaar stellen wij tweejaarlijks graag onze pagina's beschikbaar voor deze toonaangevende ranglijst. Daar zijn we trots op, ook omdat we vinden dat Golfers Magazine er hét podium voor is. Al was het maar omdat we je graag helpen aan gespreksstof voor in het clubhuis.

Wat is jouw nummer 1? Zelf zou ik gekozen hebben voor...

MARTIJN PAEHLIG
Hoofdredacteur

@martijnpaehlig

inhoud

COVERFOTO GETTY IMAGES
BEELDBEWERKING MICHEL WIELICK

NAAR ARTIKEL

▶ OP DE COVER

32

WINNAARS & VERLIEZERS 2019 — Wie waren de helden van het afgelopen jaar en wie kwamen er niet aan te pas? Jan Kees van der Velden blikt terug en vraagt zich ook af wat de tourspelers voor komend jaar te wachten staat.

▶ REIZEN

38

DE BESTE BANEN VAN NEDERLAND — Voor het eerst presenteren we de Top 50 banen in Nederland, een gezaghebbende ranglijst, samengesteld door een jury van tien deskundigen. En de winnaar is...

Top 50
18-holesbanen in Nederland

NAAR ARTIKEL

▶ INSTRUCTIE

20

DE IDEALE OEFENDAG? — Nee, dat is niet een paar emmers ballen wegslaan op de drivingrange. De ideale oefendag vraagt om een goede indeling van de diverse spelelementen. Jurrian van der Vaart laat zien hoe je dat slim aanpakt.

WINTERTIPS — We vroegen zes toppers van de Tour hoe zij de winter doorkomen. Ze gaven hun beste tips *on* en *off course*... ▸ **Pagina 140**

www.golfersmagazine.nl
voor wie alles over golf wil weten

▸ INTERVIEW

54

VALLEN EN OPSTAAN — Vijf jaar na het einde van zijn golfcarrière vertelt Robert-Jan Derksen openhartig over de zoektocht naar een nieuwe invulling van zijn leven.

▸ INSTRUCTIE

94

EVOLUTIE VAN DE SWING — In het 2de deel over de historie van de swing alles over de ontwikkeling van precisie naar power.

▸ HISTORIE

134

ALFRED CALKOEN VAN LIMMEN — In de serie Nederlandse golfportretten dit keer de schijnwerpers op 'de Jonker' van De Pan.

68

▸ ANALYSE

SWINGMYTHES — Golfwijsheden als 'Tee lager op bij wind tegen' worden al honderden jaren van generatie op generatie doorgegeven. Maar kloppen ze wel? Of zijn het fabeltjes?

EN VERDER:

Historie: Evolutie van de swing (deel 2) **94**
Interview: Liesbeth Pauwels **116**

instructie & equipment

Equipmenttest: lichtgewicht clubs van Honma **48**
Swing: stop de hook **59**
Bunker: maak gebruik van de bounce **60**
Swingmythes: waar of niet waar? **68**
Tourtips: van tee tot green **77**
Test: one length ijzers **108**
Strategie: risicoanalyse **114**
Fitness: de beste tips van Liesbeth **118**
Toptips van de Nederlandse pro's **122**

reizen & genieten

Afslag op: Hilversumsche Golf Club **62**
The Old Course: de oude dame van de Algarve **74**
Nederlandse banen **102**
Lezersverhaal: De Seychellen **130**
Alliance Gastronomique: lekker eten na de golf **146**
Naar de zon: Dominicaanse Republiek **148**

aanbieding

Wintervoordeel: 10 × Golfers Magazine voor slechts € 40 **30**

rubrieken

First Tee **6**
Golfers World **12**
Column Rob Hoogland **28**
Puzzel & Win **86**
Praktijk: starters, fitness, vrouwen, regels **87**
Column Andy Houtkamp **113**
Tourinsider **154**
Column Jan Kees van der Velden **160**
Volgend nummer **161**
Baanbesluit: Jurrian van der Vaart **162**

WINTER

1

LANGLAUFEN — Als er een mooi pak sneeuw is gevallen, openen verschillende golfbanen hun deuren voor echte wintersporters. De afgelopen jaren veranderden banen als Middelburg, Spaarnwoude, Het Rijk van Nijmegen of de Batouwe in langlaufloipes.

WINTERWONDERLAND

Het levert prachtige plaatjes op, en op banen met een heuvelachtig terrein kun je soms zelfs voorzichtig een beetje skiën, maar een witte deken over de golfbaan is toch iets wat golfers liever niet zien. Hoe mooi het ook is. Op kou kun je je kleden, regen trotseer je met een paraplu, maar bij sneeuwgolf houdt het wel zo'n beetje op. Natuurlijk, één keer de baan in, is hartstikke leuk, maar als je bal voor de zoveelste keer onder de sneeuw is verdwenen, geloof je het wel.
We dromen allemaal van een witte kerst, maar verder hopen we toch vooral op een groene winter met zoveel mogelijk golf en kijken we nu al reikhalzend uit naar de lente.

FOTO GOLFSUPPORT

PASSIE VOOR GOLF

2

EUROPEES KAMPIOEN — In Oostenrijk werd begin oktober de tiende editie van het EMGJ gespeeld, het Europese Kampioenschap voor mensen werkzaam in de media. De titel ging naar gastheer Oostenrijk. Nederland – in 1998 initiatiefnemer van het evenement – eindigde als achtste.

OGEN OP DE BAL

Is er iets wat de golfer meer bezighoudt dan zijn sport? Zelf spelen, oefenen, tv-kijken, lezen. Een beetje golfer is het liefst elke dag met de sport bezig. Gelukkig kán dat ook. Op welk niveau je ook speelt – beginner of vergevorderde – als je eenmaal echt gegrepen bent, laat golf je maar moeilijk los. Na een rondje wil je vaak nog een keer. De drivingrange is je tweede huis. Heb ik Golfers Magazine nu alweer uit? Is er nog wat op Ziggo? En als je de slaap maar moeilijk kunt vatten, tel je geen schaapjes maar speel je je rondje nog eens over. *'Keep your eyes on the ball'*, zeggen pro's vaak. Als echte liefhebber kost dat je natuurlijk geen enkele moeite. Probeer ze er maar eens vanaf te houden...

FOTO GEPA PICTURES / EMGJ

DROOMHUIS AAN DE GOLF

3

WONEN — PGA Catalunya Resort is onlangs met de laatste fase van de bouwplannen begonnen waardoor er aan de zuidkant van het resort een aantal luxe appartementen zal verrijzen, vaak met uitzicht op de golfbaan.

DAGDROMEN

Eind december vallen de jackpots van de grote loterijen weer. Honderdduizenden, misschien wel miljoenen mensen kopen een of meerdere loten, in de hoop in 2020 met de rest van hun leven te kunnen beginnen. Niet meer werken, altijd ontspannen in het zonnetje, golfen zo vaak en wanneer je maar wilt. Het liefst op de baan die grenst aan de achtertuin van je nieuw gekochte vakantiehuis... Met loterijprijzen die op kunnen lopen tot ettelijke miljoenen kan de wereld straks aan je voeten liggen. Kán, want de harde realiteit is dat voor de meeste spelers niet meer dan een 'eigen geldje' is weggelegd, waarmee misschien net een aanbetaling op de volgende golfvakantie kan worden gedaan. Maar laat ons nu nog even dagdromen over een leven zonder werk, maar vooral met heel veel golf...

FOTO PGA CATALUNYA

golfers WORLD

TEKST FOEKE COLLET **FOTOGRAFIE** ANP, GOLFSUPPORT, ISTOCK, GETTY IMAGES

Warm en droog de winter door.

'Dit is voor het eerst (en misschien voor het laatst) dat ik Tiger ergens in verslagen heb.'

Het kostte Rory McIlroy 30 jaar en 6 maanden om 500 weken in de top-10 van de wereld te staan, wat vier maanden eerder is dan Tiger Woods.

Q HEBBEN DRIVERS EEN HOUDBAARHEIDSDATUM?

A JAZEKER. Zelfs een sterk metaal als titanium krijgt op een gegeven moment last van metaalmoeheid, zeker als je het zo dun maakt als bij het clubblad van een driver. Als je de bal keer op keer op dezelfde plek raakt, kan het clubblad veranderen, waardoor het niet meer aan de limieten voldoet (zoals op de PGA Tour regelmatig blijkt te gebeuren). Uiteindelijk kan het zelfs breken. Maar dan hebben we het over tourprofessionals met swingsnelheden tegen de tweehonderd kilometer per uur, die ook nog eens héél veel oefenen. Met een swingsnelheid van 150 km/u hoef je je nergens druk om te maken, dan kan je driver decennialang mee. Of dat handig is, is overigens een ander verhaal, want qua balsnelheid en vergevingsgezindheid lever je met een driver van meer dan tien jaar oud behoorlijk wat in.

MOET DE RYDER CUP ERGENS ANDERS GESPEELD WORDEN?

Padraig Harrington vindt het geen slecht idee om het tweejaarlijkse treffen buiten Europa en Amerika te houden.

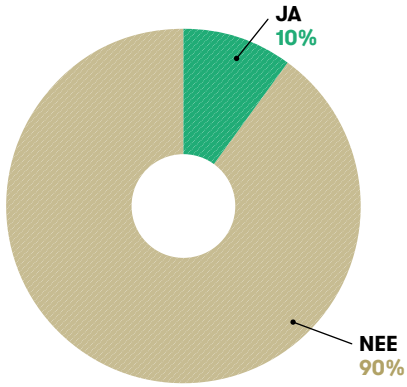

BRON: GOLF WORLD

12 **Het aantal weken dat Matt Every door de PGA Tour werd geschorst omdat hij positief testte voor cannabis – ondanks een recept van zijn psychiater.**
Hij is de zevende tourspeler die voor drugsgebruik wordt geschorst. Robert Garrigus mocht dit voorjaar drie maanden niet spelen na een terugval in zijn marihuanaverslaving.

BERNHARD LANGER

EEN ONVERSLIJTBARE SWING

BERNHARD LANGER wint al veertig jaar toernooien. Het Dunlop Masters van 1980 was de eerste van 42 titels op de Europese Tour, waaronder twee keer The Masters. Op het seniorencircuit is hij zo mogelijk nóg dominanter met 40 overwinningen op de PGA Tour Champions en maar liefst 11 Majors. Van de 58 'senior Majors' waaraan hij meedeed, eindigde hij in 45 procent van de gevallen in de top-5 en in maar liefst 71 procent in de top-10. De basis voor deze bijna onwerkelijke statistieken is zijn schijnbaar onverslijtbare swing. De meester verklapt zijn geheimen. Lees en leer.

1. **De eerste beweging** — 'Ik check mijn takeaway regelmatig. Als de club parallel aan de grond is, wil ik dat de teen recht omhoog wijst – dus niet gesloten is. Vervolgens draai ik alleen met mijn schouders.'
2. **Blijf gecentreerd** — 'Als ik roteer, blijf ik continu gecentreerd, met mijn schouders, knieën en voeten recht boven elkaar.'
3. **Altijd in balans** — Ik ben altijd in balans. Is dat niet het geval, dan is er iets misgegaan.'
4. **Strek langs de lijn** — 'Tijdens en na impact heb ik het gevoel dat mijn armen zich strekken – naar beneden en richting het doel. Zo staat mijn clubblad langer haaks op het doel en weet ik zeker dat mijn rechterschouder ook die kant opgaat, wat een "chicken wing" voorkomt.'
5. **Hou je ruggengraat constant** — 'Dit was een van de beste tips die ik ooit kreeg. Veel amateurs houden de hoek in hun takeaway keurig vast, maar bij impact beweegt het onderlichaam naar voren, waardoor de ruggengraat zich recht en omhoog komt. Hou de hoek van je ruggengraat ook bij impact constant en je maakt beter balcontact.'
6. **Heup uit de weg** — 'In de downswing denk ik alleen aan het uit de weg draaien van mijn linkerheup, zodat mijn rechterschouder boven de bal kan komen. Ik heb de neiging mijn heupen een beetje richting het doel te bewegen, waardoor het bovenlichaam naar achteren gaat en je een push of hook slaat – allebei niet fijn.'

Bernhard Langer, 62 jaar en 'still going strong'.

Gabriela HITOSHI
Sao Paulo, SP - BRAZIL

-										+7				83				75				65

Round 1 | Round 2 | Round 3

HOLE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	OUT	10	11	12	13	14	15	16	17	18	IN	TOTAL
PAR	4	4	5	4	3	3	5	4	4	36	3	5	5	4	4	3	4	3	5	36	72
YARDS	200	210	320	190	90	90	290	190	220	1800	110	300	290	200	225	95	210	85	337	1852	3652
STROKES	5	4	4	4	1	4	2	2	4	30	3	5	4	3	5	3	3	3	6	35	65
SCORE	E	E	-1	-1	-3	-2	-5	-7	-7		E	E	-1	-2	-1	-1	-2	-2	-1		-7

Itanhanga Golf Club (Started on #10)

Par | Birdie | Eagle | Ace | Bogey+

De koningen van Europa

MAAR ÉÉN GOLFER heeft meer overwinningen op de Europese Tour dan Bernhard Langer.

1.	Seve Ballesteros	50
2.	Bernhard Langer	42
3.	Tiger Woods	41
4.	Colin Montgomerie	31
5.	Nick Faldo	30
6.	Ian Woosnam	29
7.	Ernie Els	28
8.	Lee Westwood	24
9.	José Maria Olazábal	23
T10.	Miguel Angel Jiménez, Sam Torrance	21

VOORKOM HOGE SCORES

Prima gespeeld, maar toch weer drie strepen op de kaart. Hoe voorkom je dit?
Tourcoach Peter Kostis zei ooit: 'Je drives bepalen hoe hoog je score is en je slagen rond de green bepalen hoe laag je score is.' Double en triple bogeys ontstaan door verloren ballen en die heb je vooral van de tee. Hou je drives in toom en je scores zullen dalen.

Bazin boven baas

IN HET VORIGE NUMMER waren we onder de indruk van de drie eagles op de scorekaart van Evan Grenus, maar Gabriela Hitoshi deed hier tijdens het Zuid-Amerikaans kampioenschap van US Kids golf een flinke schep bovenop. De 11-jarige Braziliaanse maakte een hole-in-one, een albatross en een eagle... in een stretch van vier holes! De andere holes speelde ze in level par, wat dus resulteerde in 65 (-7). De par-72 baan was voor het jeugdtoernooi weliswaar ingekort tot 3340 meter – de helft van zijn normale lengte – maar hoe ver slaat een 11-jarige? Wij nemen ons petje voor haar af, al vrezen we wel dat ze erg vroeg in haar carrière heeft gepiekt.

BROOKS KOEPKA

'ALS MENSEN JE HATEN, DOE JE TOCH IETS GOED'

De 29-jarige Brooks Koepka won in 2019 Het PGA Championship en werd tweede in The Masters en het U.S. Open. Hij verdiende meer dan wie ook op de PGA Tour, waarmee hij PGA Tour Player of the Year werd. Toch waren het vooral zijn naaktfoto's en de boude uitspraken over collega's die de aandacht trokken.

Je naaktfoto's hebben nogal wat stof doen opwaaien... — 'Mensen zeggen: "Hoe heb je dat nou kunnen doen? Arnold Palmer en Jack Nicklaus deden dat toch ook niet?" Ik snap dat niet. Golf is de enige sport waarbij je wordt vergeleken met spelers van generaties geleden. Als ze toen social media hadden gehad, was het voor hen ook anders geweest. Om te worden gevraagd voor *The Body Issue* van ESPN moet je een van de besten in je sport zijn, dus ik doe toch iets goed. Het maakt mij niet uit wat mensen ervan vinden. Als mensen je haten, doe je kennelijk toch iets goed. Al die mensen die commentaar leveren via social media hebben hier de ballen niet voor en zien er niet zo goed uit. Het was leuk. Ik vind de foto's mooi geworden en ik heb niets om me voor te schamen.'

Wat vind je van het plan van de Europese Tour om langzaam spel aan te pakken? — 'Perfect. Dat moeten wij op de PGA Tour ook doen. Ik ben heel benieuwd hoeveel "*bad times*" de jongens krijgen. Ik denk dat er dan wel sneller zal worden gespeeld. Het maakt niet uit hoe snel je naar je bal loopt, ze doen niets totdat de groep ervoor de green heeft verlaten. Op dat moment moet je alle informatie al verzameld hebben. Langzame spelers overtreden de regels.'

Je hebt dit jaar 10 miljoen dollar gewonnen en drie keer zoveel in je hele carrière. Is geld intussen irrelevant? — 'Toen ik begon, had ik geen geld. Ik had niets. Ik probeerde geld voor de vlucht van de week erop te verdienen. Ik probeerde mijn hotelkamer te betalen. Ik had eigenlijk geen geld om het seizoen door te komen. Dat is nu veranderd. Ik heb het goed en denk niet aan prijzengeld als ik speel. Het is vreemd, want als ik terugkijk op de Challenge Tour voelde ik me superrijk als ik 25.000 dollar won.'

Je benadert golf heel simpel. Is dat echt zo, of hou je de meer ingewikkelde processen voor jezelf? — 'Mijn spel is heel simpel. Ik denk niet veel na. Als je gaat nadenken over wat voor slag je wilt slaan, hoe iets voelt of waar het clubhoofd naartoe wijst, kun je alleen maar gaan twijfelen. Dat is het gekke van dit spel; als je heel goed speelt, denk je niet na. En dan ineens, uit het niets, is het weg en komen de vragen: "Waar ligt het aan?" en "Hoe krijg ik het schip weer op koers?". Je bent bezig met tien verschillende dingen, terwijl het waarschijnlijk maar aan één simpel dingetje ligt. Elke speler heeft hiermee te maken. En als je die ene swinggedachte hebt gevonden, of dat ene dingetje in de set-up, dan gaat het weer als een speer.'

Door je gebrek aan emotie vragen sommige mensen zich af of je wel van het spel houdt... — 'Ik hou gewoon van de competitie. Ik vind het geweldig om ergens voor te spelen – het maakt niet uit wat. Ik hou van... ik denk dat sommige mensen het druk of zenuwen noemen. Voor mij is het enthousiasme. Ik weet dat je het niet aan mijn gezicht ziet, maar van binnen kan ik niet wachten om naar de eerste tee te gaan. Daarom speel ik zo snel. Ik ben enthousiast en wil door. Ik weet hoe ver het naar de vlag is en sta te springen om de volgende bal te slaan. Ik wil zien waar hij naartoe gaat en wat er nu weer gebeurt. Als ik 'm niet lekker raak, wil ik niet dat anderen dat weten. Als ik een ijzer-7 sla, pakken zij meestal een ijzer-6. Als ik een misser sla en zij hebben dat niet door, pakken ze een ijzer-5 en slaan ze de bal ineens over de green. Ik ben er niet om anderen een voordeeltje te geven.'

'Ik weet dat je het niet aan mijn gezicht ziet, maar van binnen kan ik niet wachten om naar de eerste tee te gaan.'

FOTO: GETTY IMAGES

MOET DE TOUR RELAXTER OMGAAN MET ZIJN DRUGSBELEID ALS EEN SPELER OP DOKTERS-RECEPT CANNABIS GEBRUIKT? BRON: GOLF WORLD

‘Ik heb zoiets nog nooit in het echt gezien, alleen in *Tin Cup* op televisie. Dit is mijn eerste keer live. Het ging zo snel... ik denk dat het er vijf waren.’

Martin Kaymer was onder de indruk van het tempo waarin flightgenoot Eddie Pepperell in het Turkish Airlines Open ballen achter elkaar in het water deponeerde.

‘Ik sloeg op de par-5’s korte ijzers naar binnen, maar Eddie had steeds zijn houten-3 nodig...’

Longhitter Thomas Pieters heeft een logische verklaring voor de vele waterballen van Eddie Pepperell. Van je collega’s moet je het hebben...

BAAL NIET TE LANG

Je mag natuurlijk balen van een slechte slag, maar bij de volgende swing moet je hoofd weer leeg zijn. Hoe train je dit?
Zet elke keer dat je een negatieve emotie meeneemt naar de volgende slag een kruisje op de scorekaart. Probeer toe te werken naar nul kruisjes in de hele ronde. Krijg je dit voor elkaar, dan kun je goed omgaan met slechte ballen.

Kort

Het leven van een Tourpro bestaat uit meer dan birdies maken.

Nee Eddie, het waren er minimaal vijf...

TIN CUP II — Ook een tourpro heeft soms zijn dag niet. **Eddie Pepperell** mocht in de derde ronde van het Turkish Airlines Open na twaalf holes het clubhuis opzoeken omdat hij door zijn ballen heen was. Hij sloeg op de par-5 vierde hole in rap tempo al zijn ballen in de vijver, waarmee hij zichzelf diskwalificeerde. De normaal zo spraakzame Engelsman wilde er verder niet te veel woorden aan vuil maken, al gaf hij toe niet te weten hoeveel ballen hij precies had verdronken. Volgens flightgenoot Martin Kaymer waren het er vijf (sommigen zeggen zeven) en had Eddie waarschijnlijk ‘geen zin meer om te spelen, want op hole 3 putte hij al met zijn wedge’.

COMEBACK — Na een mislukte stamcelinjectie, een tweede herniaoperatie en 713 dagen revalideren, speelde **Graham DeLaet** onlangs weer een wedstrijd op de PGA Tour. De 38-jarige Canadees was roestig en miste de cut, maar een week later haalde hij het weekend wel – *on the number* en met een 3-meterputt op de slothole. ‘Het was geen top-10 en ik was niet *in contention*, maar dit geeft weer vertrouwen’, aldus een emotionele DeLaet. ‘Ik had me al bijna neergelegd bij een normaal leven en was aan het nadenken over een afscheidsbrief, maar de overwinning van Tiger in The Masters motiveerde me weer.’

I’LL BE BACK — We voorspelden het al in de vorige editie: de kans was groot dat **Phil Mickelson** na 26 jaar uit de top-50 van de wereld zou vallen. En dat gebeurde. Na zijn 28ste plaats in het WGC HBSC Championship zakte de 49-jarige Amerikaan naar de 51ste positie. ‘*It was a good run*’, omschreef Lefty zijn reeks, die op 23 november 1993 begon. Voor het eerst sinds 1994 mist Mickelson ook bij een teamwedstrijd van Amerika. Hij speelde 24 Ryder Cups en Presidents Cups op rij, maar is er in december in Australië niet bij. ‘*I’ll be back*’, bleef hij echter optimistisch.

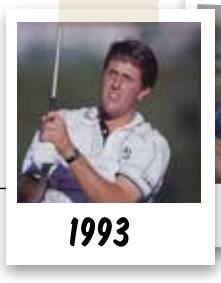

1993

2019

HOU HET DROOG

Goede regenkleding is niet goedkoop, maar in ons klimaat is het een essentieel stuk equipment. En als je honderden euro's investeert, moet je natuurlijk wel weten waar je op moet letten. We maakten een checklist voor je.

Is het waterdicht en ademend?
Waterafstotend materiaal is goedkoper en beschermt je wel tijdens een kort buitje, maar als het blijft regenen, hou je het niet droog. Wil je een 100 procent waterdicht regenpak dan kom je al snel uit bij dure membramen als Gore-Tex. Die houden water zelfs onder grote druk buiten, terwijl ze wel ademend zijn, zodat je minder zweet – belangrijk tijdens het sporten.

Heb ik voldoende bewegingsvrijheid?
Bij een golfswing moet je bovenlichaam goed kunnen roteren en moeten je armen zich vrij kunnen bewegen. Dat lukt het best met lichte, rekbare stof die goed past – te strak beperkt de beweging en te groot werkt ook niet. Sommige golfers vinden een rits over de hele lengte niet fijn en kiezen voor een half-zip die je over je hoofd aantrekt.

Kloppen de details?
Zijn de boorden aanpasbaar en blijft je club er niet in hangen? Sluit de nek goed rond je hals en zit hij comfortabel? Hebben de zakken waterdichte ritsen zodat ze niet inregenen? Is de broek lang genoeg om over je schoenen te vallen en kun je 'm makkelijk aan- en uittrekken? *The devil is in the details*, dus zorg dat die kloppen.

Hoe hou ik alles netjes?
Als je een regenjas of -broek hebt gebruikt, haal ze dan na de ronde uit je tas. Veeg de modder eraf en laat ze goed drogen. Dat scheelt muffe luchtjes en houdt ze langer goed. Waterdichte kleding kun je gewoon wassen (let wel op met wasmiddel) en soms helpt de droger zelfs om het materiaal 'dichter' te maken. Lees wel goed het label!

Lekker warm

EDGAR SKINTIGHT THERMAL Houdt warmte vast, maar voorkomt dat je gaat zweten.

DOLPH FULL-ZIP HOODIE 'Luchtkamers' houden je lichaamswarmte langdurig vast.

DE RELATIEF ZACHTE HOLLANDSE WINTERS zijn prima geschikt voor een rondje golf of een oefensessie op de drivingrange, maar dan moet je wél de juiste kleding hebben. Dat is de Zweedse golfkledingspecialist Galvin Green wel toevertrouwd. De pay-off *We never compromise* slaat op bescherming tegen de elementen, kwaliteit in materiaal en optimale bewegingsvrijheid en comfort. Daar betaal je wel voor, maar dan zit je er ook jarenlang warmpjes en droog bij. In het vorige nummer testten we al uitgebreid het **Ashton Shakedry** regenjack, maar wat als het droog is en je zo'n koude winterdag met staalblauwe hemel treft?
De meest effectieve manier om kou te bestrijden, is het dragen van meerdere laagjes en de basis wordt hierbij gevormd door **Edgar Skintight Thermal** (€ 80). Je voelt nauwelijks dat je deze dunne, naadloze *base layer* draagt. Hij sluit nauw om je bovenlichaam en houdt warmte vast, terwijl vocht wel kan worden afgevoerd. Je gaat dus niet zweten, wat 'dodelijk' is als je warm moet blijven.
Als buitenlaag is de **Dolph full-zip Hoodie** (€ 170) een eigentijdse optie. Hij is gemaakt van Insula, dat zowel isoleert als ademt. Het materiaal is voorzien van 'luchtkamers' die opwarmen door je lichaamswarmte en deze temperatuur langdurig vasthouden. Het jack is licht en flexibel, zodat je vrijuit kunt swingen. De kraag sluit hoog genoeg, de boorden van mouwen en middel houden wind en kou buiten en de zakken zijn voorzien van een rits. En ook na het wassen houdt de Dolph prima zijn model.

IEDEREEN KAN PUTTEN

Waarom was de putter – zoals zo vaak – weer ijskoud?
Goed putten is geen ongrijpbare kunst of een kwestie van geluk. Het is gewoon een vaardigheid. 'Als je dit accepteert, zullen je prestaties op de green beter worden, zegt golfpsycholoog Bob Rotella. 'Overtuig jezelf dat je een goede putter bent en de resultaten komen vanzelf.'

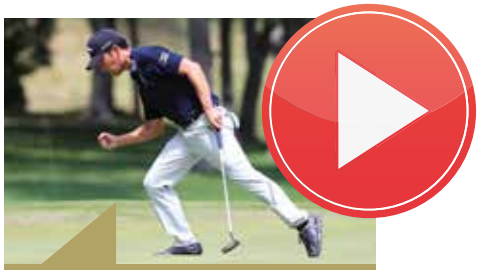

'Het is geweldig bij birdieputts. En zelfs bij putts voor par helpt het om je "op te pompen" voor de volgende hole. Ik ga er aanvallender van spelen.'

Kevin Na over zijn 'walk-in' putts, waarbij hij de bal al bijna uit de hole haalt voordat deze de bodem van de cup heeft geraakt.

WELKE EIGENSCHAP IS HET BELANGRIJKST BIJ EEN GOLFBAL?
BRON: TITLEIST

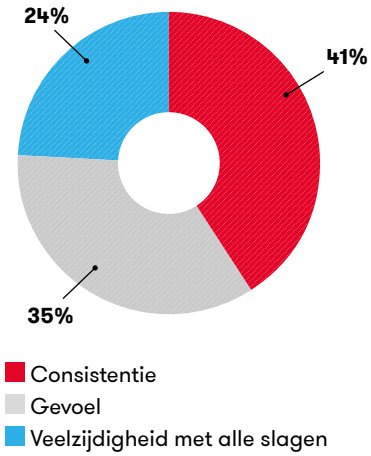

WAT VIEL DE REDACTIE OP?

TIJDENS HET TURKISH AIRLINES OPEN had ik de luxe om in het spelershotel Maxx Royal te mogen verblijven. Luxe omdat het een tophotel is dat op een een steenworp van de baan ligt, maar ook omdat je hier overal spelers 'in het wild' kunt spotten. Maar of ik van die aanblik nu per se gelukkig werd? De meeste jongens zaten voorovergebogen over hun telefoon hun ontbijt of diner weg te lepelen, hooguit onderbroken door een snelle selfie of handtekening voor een fan. Het oogde eenzaam, en dat is het vast ook. Het tourleven kan nog zo mooi en luxe zijn, doe mij dan toch maar mijn gezin aan de eettafel.

MARTIJN PAEHLIG
@MARTIJNPAEHLIG

SAOEDI-ARABIË is het nieuwe beloofde land voor sporters. De Italiaanse Supercup (voetbal) werd er al gespeeld en nu volgen de Spaanse clubs dit voorbeeld. Begin 2019 was er een eerste wedstrijd van de Europese Tour en in 2020 krijgt de Ladies European Tour ook een toernooi in het koninkrijk. Een Zweedse speelster vertelde dat dit 'zou helpen om damesgolf in het land te laten groeien'. Dat moet de gotspe van het jaar zijn. Saoedi-Arabië is een land waarin vrouwen te pas en te onpas achter de tralies verdwijnen en waarin zij nagenoeg nul rechten hebben. Zeg gewoon eerlijk dat het om het geld gaat en hou op om dit soort onzin te verkondigen.

JAN KEES VAN DER VELDEN
@GOLFERSMAGAZINE

ELKE GOLFER WEET hoe belangrijk het is om de bal vol overtuiging te slaan. Als je niet *precies* weet wat je wilt, doet de bal zelf waar hij zin in heeft en dat levert zelden een goed resultaat op. Maar na een tijdje verslapt de focus weer en kies ik 'ongeveer' een lijn voor mijn drive of een landingsplek voor mijn chip – dat is geen *commitment*, dat is op hoop van zegen. Mijn korte spel was onlangs weer zó matig dat ik mijn flightgenoten beloofde op koffie te trakteren als ik geen up-and-down maakte. Ik chipte in voor birdie. Drie holes later verhoogde ik de inzet met een stuk appelgebak als mijn birdieputt wéér te kort zou zijn. Hij viel. Wat is golf toch een mentaal spelletje.

FOEKE COLLET
@GM_FOEKE

EMDR oplossing voor de yips?

IN DE PUTTSPECIAL VAN GM 7 daalden we af in de donkere krochten van de yips, maar volgens drs. Irma Wittens is er licht aan het einde van de tunnel. De amateurgolfer en psycholoog paste EMDR toe op golfers met de putt- of chipyips en boekte verrassend positieve resultaten. 'Bij 80 procent van mijn cliënten hielp de therapie en bij 70 procent verdwenen de yips op langere termijn zelfs volledig', vertelt ze. 'Waar nieuwe clubs, lessen en andere grips geen oplossing boden, bleken twee of drie EMDR-behandelingen vaak al voldoende om de yips en de stress fors te reduceren.'

Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) wordt gebruikt om het *Post Traumatisch Stress Syndroom* (PTSS) en andere trauma-gerelateerde angsten en fobieën te verminderen. 'Bij trauma's ontstaat een blokkade in de hersenen die het onmogelijk maakt om herinneringen en emoties te verwerken', legt Wittens uit. 'Hierdoor worden ze niet op de goede plaats opgeslagen en kunnen ze in soortgelijke situaties weer bovenkomen. Hetzelfde kan gebeuren bij een gemiste korte putt of chip. Door EMDR-therapie wordt de blokkade opgeheven en kunnen de emoties alsnog in het goede gebied binnen de hersenen worden opgeslagen en verwerkt, zodat je in het vervolg niet meer wordt gehinderd door de bijbehorende negatieve emoties. Een van mijn cliënten heeft intussen zelfs een positief gevoel bij korte putts.'

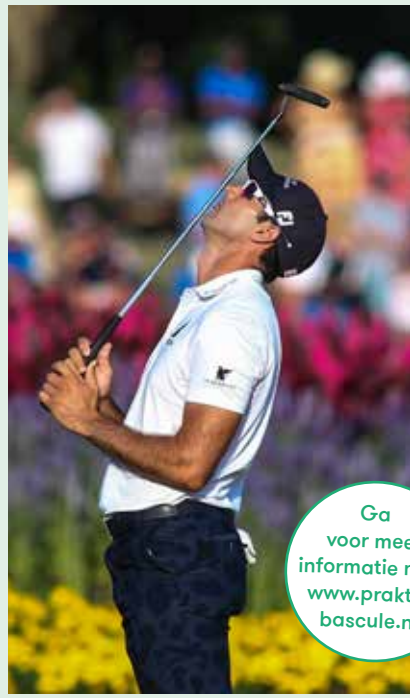

FOTO: GOLFSUPPORT

Ga voor meer informatie naar www.praktijk-bascule.nl.

NL

Alleen maar goed nieuws.

TEAM DARIUS

‘Het is gelukt! Ik speel volgend jaar op de Europese Tour. Dat was niet gelukt zonder mijn team: pap en mam, schoonfamilie, coaches, vrienden en sponsoren. En niet te vergeten vriendin en caddie Sanne!’

Darius van Driel legt beslag op de dertiende van vijftien beschikbare tourkaarten, dankzij 1 overwinning, 15 cuts, 7 top-10’s en 91.861 verdiende euro’s op de Challenge Tour.

ADVERTENTIE

de allerleukste cadeaus verzameld in één brochure

JUMBO GOLF

GRATIS DINEREN — Bij een abonnement op Golfers Magazine krijg je deze maand een Alliance Cadeau Cart van € 100, maar we mogen ook drie bonnen onder onze huidige abonnees verloten. **Stuur een mail naar puzzel@golfersmagazine.nl.**

SAMEN STERK

'DE KRACHT VAN SAMEN' – het thema van het Nationaal Golf Congres & Beurs, dat op woensdag 15 januari 2020 op Papendal wordt georganiseerd – zie je duidelijk terug in de massale omarming van het evenement: naast de NVG, NGF en PGA Holland is ook de Nederlandse Greenkeeper Associatie (NGA) vol partner geworden. Het succes van een goed functionerende golforganisatie begint volgens de organisatoren bij een efficiënte en effectieve samenwerking tussen vereniging, exploitant, golfprofessionals, greenkeepers en horeca. Gezamenlijk moeten deze de leden en gasten een 'thuis' zien te bieden. Hoe? Daarover kan begin volgend jaar worden gediscussieerd en gebrainstormd in diverse workshops en masterclasses – voor bestuurders, managers, maar ook voor (hoofd) greenkeepers. Met het brede aanbod van informatie komt iedereen aan bod die betrokken is bij het runnen van een golfclub, golfschool en golfbaan. De uitnodiging voor het Nationaal Golf Congres & Beurs 2020 wordt eind november verstuurd, zowel digitaal als per post. Inschrijven kan nu al via **www.nationaalgolfcongres.nl**.

Samenwerken is de sleutel, dus werden vorig jaar met een traditionele Haka ook de voorvaderen aangeroepen.

FOTO: KOEN SUYK

IN DE PRIJZEN

Voor Golfers Magazine 8 trok **Bert van der Toorn** een aantal caddies aan hun bib (of baard) over het leven op de tour. Hij sprak en fotografeerde onder andere de 'rechterhanden' van Patrick Reed, Kurt Kitayama, Jamie Donaldson en Johannes Veerman. Het leverde een verrassend openhartige serie interviews op, die werd beloond met de Golfpersprijs 2019 in de categorie tekst. Gefeliciteerd Bert! In de categorie Beeld en Beluid ging de prijs naar het team van Golf.nl met een videoreportage over de deelname van de honderdjarige Susan Hosang aan Beat the Pro tijdens de 100ste editie van het KLM Open.

VERGEET JE SCORE

Tijdens een ronde bezig zijn met je score, is vragen om ellende. Maar hoe voorkom je dit?

Verdeel de ronde in zes groepen van drie holes en probeer bij elke set simpelweg zo laag mogelijk te scoren. Dit leidt af van de score en voorkomt dat je in een goede ronde te verdedigend gaat spelen of juist moedeloos wordt als het even wat minder lekker gaat.

Jubileumdonatie

DE NEDERLANDSE VERENIGING van Golfspelende Journalisten bestaat 25 jaar en trakteerde Sportfonds Golf van het Fonds Gehandicaptensport op een cheque van zesduizend euro. 'Golf is misschien wel de meest "bereikbare" sport', aldus ambassadrice Monique Kalkman. 'Mensen met vrijwel elke denkbare beperking kunnen meespelen in "gewone" wedstrijden. In veel gevallen kan dat zonder enige aanpassing, maar soms is er meer geld nodig om bijvoorbeeld een paragolfer aan te kunnen schaffen of om clubs toegankelijk te maken. Mede dankzij dit soort giften zijn we in staat golf nog bereikbaarder te maken voor iedereen die daar interesse in heeft.' **Kijk voor meer informatie op www.fondsgehandicaptensport.nl.**

FOTO: RUUD TAAL

LANGE TRAININGSSESSIE

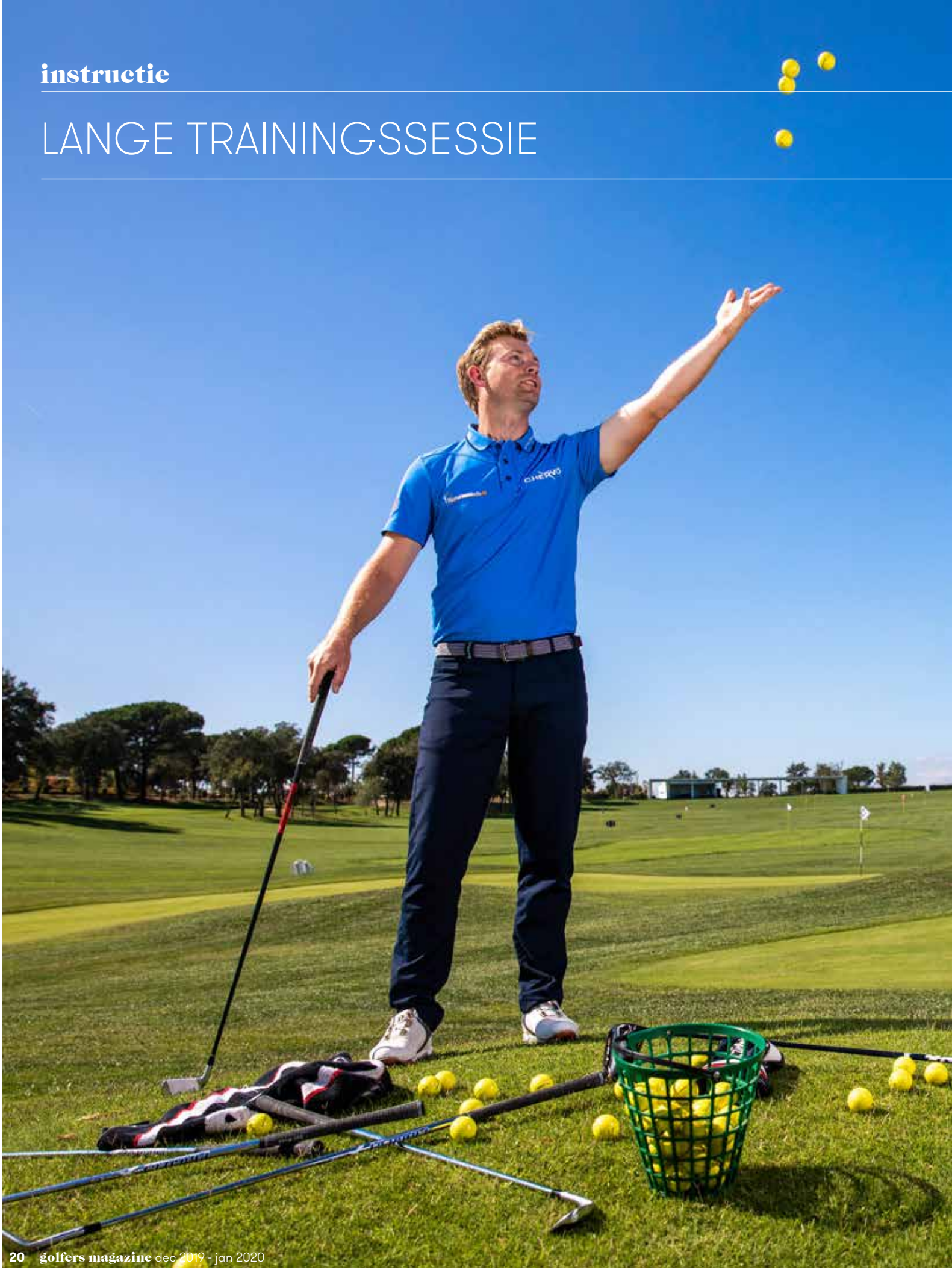

TEKST JURRIAN VAN DER VAART
EN MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE RONALD SPEIJER

JURRIAN VAN DER VAART (34) was acht jaar playing professional voor hij eind 2018 een punt zette achter zijn loopbaan. Hij speelde op verschillende circuits in Europa en Amerika.

DE IDEALE OEFENDAG

Veel amateurs vinden één emmertje ballen wegslaan op de range al genoeg, maar wat als je eens écht aan je spel wilt werken? Of als je, zoals de professionals, wel uren móet maken om bij te blijven? Zorg dat je zo'n lange trainingssessie zo effectief en plezierig mogelijk inricht en maak van een oefendag de ideale oefendag.

WARMING-UP

Het lijkt een open deur, maar een goede warming-up is goud waard. Of je nu de baan in gaat, of 'even' naar de drivingrange, je lichaam moet in de sportmodus komen: je spieren en pezen moeten voldoende doorbloed zijn om de werkdag aan te kunnen. De grootste fout die je dus kunt maken is meteen te gaan 'knallen'. Begin ontspannen met wat wedges naar verschillende vlaggen die op tien, twintig, dertig meter staan en werk hierna rustig de rest van je tas af... je hebt immers nog de hele dag voor de boeg!

OMHOOG DIE HARTSLAG

'Ik speelde heel goed, maar de laatste paar holes had ik uit het niets drie strepen... zal wel nervositeit geweest zijn', hoor ik amateurs nog weleens zeggen. Nu kan het natuurlijk dat je focus aan het eind van de ronde wat afneemt, of dat je inderdaad zenuwachtig wordt bij het idee je handicap te gaan verlagen, maar waarschijnlijker is het dat je tankje leeg begint te raken. Golf mag dan een laag-intensieve sport zijn, als je vier of vijf uur op de baan bent en heuvel op, heuvel af loopt, dan vraag je echt wel wat van je lichaam. Het is niet voor niets dat de meeste professionals er ook een streng fitnessregime op nahouden. En wat goed is voor de pro's, is dat – mits gedoseerd – ook voor amateurs. Ga een keer joggen, breng eens een bezoek aan de sportschool en stap vaker op de fiets. Wedden dat je die laatste paar holes ook beter doorkomt?

EET SMAKELIJK

Als je uren in de baan of op de drivingrange bezig bent, verbruik je een aardige hoeveelheid energie. Zorg dat je goed blijft drinken, eet tussendoor regelmatig iets kleins (wat fruit of noten) en neem de tijd om lekker te lunchen. Die hamburger of dat broodje kroket zijn verleidelijk, maar met een goede maaltijdsalade doe je jezelf uiteindelijk een groter plezier.

DE BAAN IN

Als je denkt dat oefenen alleen voorbehouden is aan het oefenterrein, heb ik misschien wel goed nieuws voor je. Ook in de baan, of misschien wel júist daar, kun je uitstekend oefenen. Ruim op een lange oefendag tijd in voor een rondje van negen holes en breng er in praktijk wat je daarvoor op de drivingrange of rond de chippinggreen hebt geoefend. Is er voldoende ruimte in de baan, speel dan ook eens met twee ballen van verschillende tees, of speel je approach vanuit een goede of juist slechte ligging. Als je alleen maar op de drivingrange blijft staan, bestaat het gevaar dat je aandacht verslapt, omdat je steeds hetzelfde perspectief hebt en er (te) weinig tijd zit tussen iedere slag. Ga niet voor een score, maar concentreer je op waar je mee aan het werk bent.

MET AANDACHT

Als je langere tijd aan het oefenen bent, bestaat het risico dat je 'zomaar' wat ballen slaat. Hoewel dat bijna altijd beter is dan helemaal niets doen, is het toch grotendeels verspilde energie. Wat je wel moet doen? Stel jezelf bij elke sessie een duidelijk doel. Wat wil je de komende minuten doen? Hoe ga je dat doen? Waar moet je je aan houden? Als je dat bedacht hebt, is het vervolgens zaak deze opdrachten met aandacht uit te voeren. Dus sla niet snel, snel tien ballen naar doel X omdat je dat nu eenmaal met jezelf had afgesproken, maar geef elke bal dezelfde aandacht en routine als je ook zou geven aan een bal in de baan. Beter tien ballen met volle concentratie, dan honderd terwijl je met je gedachten elders bent.

UIT HET ZAND

Er is een reden dat professionals regelmatig mikken op een bunker: liever uit het zand dan uit de dikke rough. Dat doen ze natuurlijk niet zomaar, want ook hier baart oefening kunst. Ruim op je oefendag voldoende tijd in voor bunkerslagen en wissel ook hier af. Heb je moeite om überhaupt uit het zand te komen; maak dan daar je doel van. Is dat geen probleem (meer), ga dan aan de slag met afstanden en probeer de bal bij punt X of Y te laten landen. En sla ook zeker de fairwaybunker niet over. Als de lip voor je niet al te hoog is, kun je vaak nog een enorme afstand overbruggen met een middenijzer of rescuewood... mits je ook deze slag geoefend hebt.

PLAY LIKE A PRO — In deze video laat Jurrian van der Vaart zien hoe je controle houdt over je pitch. Meer video's zien? Ga naar www.playlikeapro.nl/golfersmagazine en sluit een abonnement af.

DOOR MET DIE DRIVER

Tijd voor de driver! Eindelijk... hoor ik je bijna denken. Nou, na deze sessie piep je waarschijnlijk wel anders. Heb je weleens vijftig ballen met volle inzet en concentratie achter elkaar geslagen met je driver? Ik wel en ik kan je vertellen dat je daarna geen pap meer kunt zeggen. Sla elke drive met een doel, met je volledige routine en zonder in te houden. Spreken we elkaar weer als je de bodem van je emmertje ballen ziet...

#PAUZE

Welk werk je ook doet, of je nu op kantoor zit of de hele dag fysiek bezig bent, iedereen heeft pauzes nodig. Om wat te eten of te drinken, maar zeker ook om de 'batterij' even op te laden. Geestelijk en fysiek. Gun jezelf op je lange oefendag met regelmaat een korte pauze. Geniet van de zon, rommel wat op je telefoon, kom even bij. Dan kun je het volgende deel van je sessie weer met volle overgave uitvoeren.

NOOIT UITGEPUTT

Natuurlijk mag de puttinggreen niet ontbreken op je lange oefendag. Als je alleen maar dezelfde putt oefent, ben je snel verveeld en afgeleid. Wissel onderstaande oefeningen af, maak er een wedstrijdje van, en voor je het weet ben je uren verder.

2 Snelheid is key. Ga aan het werk met langere putts. Om ze te holen, maar vooral ook om ze structureel in de buurt van de hole te krijgen om zo drieputts van de kaart te houden.

1 Oefen niet alleen vlakke putts, maar ook putts met break. Links, rechts, omhoog, omlaag, laat het allemaal voorbij komen.

MET DANK AAN: PGA CATALUNYA RESORT

4 In de hole! Als je je training met winst afsluit, geeft dat zelfvertrouwen om het getrainde ook onder druk in een echte wedstrijd te proberen.

3 Het beroemde één-meterputtspelletje. Steek tees op een meter van de hole in een cirkel in de grond en maak ze allemaal zonder er een te missen. Voel je de druk toenemen?

5 Net als bij het slaan van ballen op de drivingrange, moet je ook op de oefengreen alles met aandacht, overtuiging en met inachtneming van je routines doen. Als je je bal altijd oplijnt, doe je dat hier ook. Alleen zo slijt je gewoontes echt in.

column
ROB HOOGLAND

Rob is columnist bij diverse kranten en tijdschriften.

@RHoogland

TRANSGENDERGOLF — Beloofd is beloofd. Mijn vorige bijdrage aan dit prachtblad – onderwerp: homoseksualiteit in de golfsport – eindigde als volgt: 'De LHBTGQ+-beweging kent ook nog vogels van een ander pluimage. Dat bewaar ik voor de volgende keer.'

Ik zag het beeld al voor mij: totaal verwoeste kiosken nadat het de duizenden golfers die zich op de dag dat dit nummer zou verschijnen in lange rijen voor die kiosken hadden opgesteld, duidelijk was geworden dat ik mijn belofte niet was gekomen. Dat kon natuurlijk niet en daarom haast ik mij te verklaren dat onze sport óók zo z'n ervaringen met transgendergolf heeft.

Poe hee.

Crisis op het nippertje bezworen.

Kent u Mianne Bagger nog? Een Deense, opgegroeid in Australië. Maar vroeger een Deen, opgegroeid in Australië. Zag in 1966 het levenslicht als jongetje, liet zich in 1995 ombouwen en slaagde er samen met enkele lotgenoten na veel maatschappelijk gekrakeel in de clausule 'Geboren als vrouw' uit de reglementen van de verschillende golforganisaties te laten schrappen.

Zo werd Bagger in 2004 ook lid van de Ladies European Tour. Mede onder haar invloed werd transseksualiteit in de golfwereld bespreekbaar. De rol van de inmiddels 66-jarige Amerikaanse Lana Lawless moet overigens evenmin worden onderschat: zij voerde om dezelfde reden een lang juridisch gevecht met de LPGA, dat zij won. Toch zijn er nog steeds, zoals in zoveel takken van sport, veel topspeelsters die er moeite mee hebben.

'Het is oneerlijk', stellen zij. 'Sporters die als man zijn geboren hebben meer kracht.'

Laten we wel wezen: ze hebben een punt.

Stel, Joost Luiten maakt bekend dat hij een transitie zal ondergaan omdat hij het gevoel heeft dat hij in een verkeerd lichaam is geboren. En stel, Johanna Luiten eist vervolgens speelrecht op de Ladies European Tour op. Dat zou zeker en vast het einde van de numero 1-positie van Anne van Dam in Nederland betekenen en wellicht ook het einde van de numero 1-positie van Yin Young-Ko op de wereldranglijst.

Ja hoor, ik ken de tegenargumenten, ook van erkende wetenschappers.

Sommige zullen best valide zijn.

Maar ik weet ook nog wat Bobbi Lancaster zes jaar terug zei. Deze Amerikaanse, een kleurrijke arts en schrijver, is 69 nu, onderging in 2010 de operatie die haar van man in vrouw deed veranderen en probeerde zich drie jaar later bij de LPGA Tour aan te sluiten. 'Nu kan dat', zei Bobbi toen. 'Ik ben 63 en beschik niet meer over de krachten die ik vroeger had. Op jongere leeftijd was ik onterecht bevoordeeld geweest.

De voorvechters namen het Bobbi niet in dank af.

'Het is oneerlijk, zeggen veel topspeelsters'

LEEF ALS EEN KAMPIOEN

Calanova Golf, Malaga, Spain

Moderne appartementen met 2, 3 en 4 slaapkamers met enorme terrassen, immens interieur, privé zwembaden en panoramisch uitzicht op zee.

5 * lifestyle-installaties inclusief spa, gym, verwarmd binnenzwembad, bioscoop, wijnbodega, conciërge en privévervoersdienst.

Een exclusieve verzameling van LUXE APPARTEMENTEN frontline naar Calanova Golf

Calanova Golf, Calle Benalauria 2, La Cala de Mijas, Malaga

www.oneresidences.net

+34 627 872 747

BESTE TIPS ALLER TIJDEN • TEST: ONE LENGTH IRONS
EXTRA DIK WINTERNUMMER
golfers
MAGAZINE
TOP 50 BANEN VAN NEDERLAND
interview
ROBERT-JAN DERKSEN OVER HET LEVEN NA DE TOUR
TERUGBLIK 2019
HELDEN & LOSERS
DEC 2019 - JAN 2020
GOLFERS MAGAZINE NR. 10
ABONNEEVOORDEEL:
► Goedkoper dan los in de winkel
► 1 jaar Golfers Magazine voor maar € 40
► Toegang tot de digitale versie op je tablet
► Na actieperiode eenvoudig per maand opzegbaar
instructie
HARDNEKKIGE SWINGMYTHES ONTKRACHT

WINTER-VOORDEEL

10 x Golfers Magazine voor maar **€ 40** (i.p.v. € 79,90)

50% KORTING

PROFITEER NU! Ga naar golfersmagazine.nl/winter of bel 0251 – 25 79 24 (ma t/m vr 09.00 – 17.15 uur)

Deze aanbieding is geldig **t/m 15 februari 2020**. Je abonneert je ten minste voor de opgegeven periode en tot wederopzegging. Opzeggen is heel eenvoudig en kan per maand. Prijswijzigingen, druk- en zetfouten zijn voorbehouden. Golfers Magazine kost in de winkel €7,99. Op deze abonnementsovereenkomst zijn de Leveringsvoorwaarden en het Privacy- en Cookiebeleid van Abonnementenland van toepassing. Voor abonnementen buiten Nederland gelden andere voorwaarden. Kijk voor alle voorwaarden op abonnementenland.nl onder het kopje 'Algemeen'. Kijk voor meer informatie over digitaal lezen op tijdschrift.nl/pijpermedia.

TEKST JAN KEES VAN DER VELDEN
FOTOGRAFIE GETTY IMAGES & GOLFSUPPORT

WINNAARS, VERLIEZERS, OPKIKKERS EN TELEURSTELLINGEN

Wie of wat viel op in 2019? In positieve en negatieve zin?

Steeds weer rijst de vraag of golf niet aan een winterstop toe is. De PGA Tour 2020 begon al in september en het nieuwe seizoen van de Europese Tour startte vier dagen na de winnende putt van Jon Rahm in het Tour Championship. Het is wel zo dat het Amerikaanse circuit in december geen officiële wedstrijden heeft, maar je kunt nog altijd in Japan of Australië terecht. Zelfs de LPGA Tour heeft maar een bescheiden *off season*: half januari begint het nieuwe golfjaar al voor de elite na een *break* van anderhalve maand.
De tijd van uitgebreid terugblikken is dan ook voorbij, maar je kunt nog altijd wel smakelijke of minder smakelijke krenten uit de pap vissen. En voor wie iemand mist in dit overzicht: smaken verschillen, en wat is nu leuker dan in het clubhuis discussiëren over wat jouw favoriete moment is? *

WINNAARS

SHANE LOWRY

Aan de vooravond van The Open op Royal Portrush liep Shane Lowry niet al te zelfverzekerd rond. 'Mijn oefensessies verliepen niet bepaald vlekkeloos', zei hij. 'Dus ben ik met mijn coach Neil Manchip koffie gaan drinken in Bushmills, een minuut of tien van de baan. We hebben veertig minuten lang goed met elkaar zitten praten en toen ik wegging, barstte ik van het zelfvertrouwen.'
Dat bleek een kop koffie te zijn geweest die een Major en 1,7 miljoen euro waard was. Plus misschien vooralsnog wel het mooiste Open Championship van de 21ste eeuw.
Vraag voor 2020: Plaatst Lowry zich voor de Ryder Cup? Hij zal als Ier dubbel zijn best moeten doen om voor een wildcard van landgenoot Padraig Harrington in aanmerking te komen.

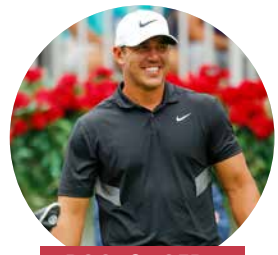

BROOKS KOEPKA

De laatste zes Majors van Koepka: eerste, eerste, tweede, tweede, eerste en vierde. De 29-jarige Amerikaan won sinds 2015 zeven toernooien van de PGA Tour. Daar zaten vier Majors en een World Golf Championship tussen.
Het enige dat nog op zijn erelijst ontbreekt, is de FedEx Cup. In 2019 werd hij derde, achter Rory McIlroy en Xander Schauffele. Op de vraag of er nu sprake was van echte rivaliteit tussen hem en McIlroy, zoals dat ooit het geval was tussen Phil en Tiger of tussen Jack en Arnie, reageerde Brooks Koepka kort maar krachtig. 'Sinds ik op de PGA Tour speel, heeft Rory geen Major meer gewonnen. Dan kun je niet van rivaliteit spreken.' Koepka herstelde niet voorspoedig van een knieblessure en moest zelfs afzeggen voor de Presidents Cup. Zijn return in januari zal met de nodige aandacht worden gevolgd.
Vraag voor 2020: Voltooit Brooks Koepka nu al de Career Grand Slam? Voor Spieth of McIlroy?

TIGER WOODS

Op 30 december wordt hij 44. Waarschijnlijk had niemand vier jaar geleden gedacht dat Tiger Woods in 2019 én The Masters zou winnen én het decennia oude toernooirecord van Sam Snead zou evenaren. In april stond de sportwereld even stil toen Woods op Augusta op het punt stond zijn vierde Masters en zijn vijftiende Major te winnen. Voor ons Nederlanders was het helemaal mooi omdat de starttijden van de laatste ronde een paar uur waren vervroegd: konden we met het bord op schoot zien hoe Tiger won.
De rest van het seizoen verliep anoniem: 21ste in het U.S. Open en gemiste cuts in het PGA Championship en The Open. Toen Woods het Tour Championship miste en ook nog eens een nieuwe knieoperatie moest ondergaan, leek 2019 voorbij – op het captaincy van de Presidents Cup na. Maar ineens was daar, werkelijk uit het niets, een gedegen zege in Japan. Tiger was voor de zoveelste keer terug.
Vraag voor 2020: Wanneer vestigt Tiger Woods het overwinningenrecord? Komt Major nummer zestien in zicht?

JON RAHM

Een birdie op de allerlaatste hole van het jaar leverde Jon Rahm vijf miljoen dollar op. Drie miljoen voor de zege in het Tour Championship van de Europese Tour 2019 en twee miljoen uit de bonuspool voor de top-5 van de jaarranglijst.
Rahm is de eerste Spanjaard sinds Severiano Ballesteros die Europa's nummer een is. De grootste speler ooit van de Europese Tour voerde de Order of Merit in 1991 aan. Het enige dat nog op het resumé van de pas 25-jarige Rahm ontbreekt, is een Major. Afgelopen jaar miste hij weliswaar de cut in het PGA Championship, maar

werd hij elfde in The Open, negende in The Masters en derde in het U.S. Open. Dat belooft wat voor 2020.
Vraag voor 2020: De afgelopen seizoenen won Rahm elk jaar drie toernooien. Kan de Spanjaard daar nog een schepje bovenop doen?

RORY MCILROY

Qua Majors kan McIlroy de laatste jaren niet in de schaduw van Brooks Koepka staan, maar zijn cijfers voor de PGA Tour 2019 zijn imponerend. In negentien toernooien behaalde hij drie zeges (Players, Canada, Tour Championship) en veertien top-10-plaatsen. Hij is naast Tiger Woods pas de tweede speler die twee FedEx Cups op de schoorsteenmantel heeft staan.
Maar die Majors…
Sinds zijn zege in het PGA Championship eindigde hij alle jaren wel twee keer in de top-10, maar een serieuze gooi naar een titel zat er nimmer in. En iedereen weet: grote spelers worden vooral op hun aantal Major-zeges afgerekend.
Vraag voor 2020: Komt er eindelijk een einde aan de Majordroogte die nu al bijna zes jaar duurt?

ZUID-KOREAANSE DAMES

Speelsters uit het Aziatische land wonnen in 2019 drie van de vijf Majors en veertien van de 33 toernooien van de LPGA Tour. Speelster van het jaar Jin Young Ko komt uit Zuid-Korea, net als de beste debutante (Jeong Eun Lee).
Kijken we naar de wereldranglijst van eind november dan zien we dat er acht Koreaanse dames in de top-20 en 23 in de top-50 staan.
Vraag voor 2020: Wie is in staat de hegemonie van de Koreaanse vrouwen te doorbreken... als dat al mogelijk is.

ANNE VAN DAM

In je eerste jaar op het allerhoogste niveau je kaart behouden, en je ook nog plaatsen voor het (winnende) Europese Solheim Cup-team, dan kun je tevreden zijn. Als je dan in de laatste maand van het jaar ook nog eens je titel in het Costa del Sol Open prolongeert, dan is dat helemaal mooi natuurlijk.
Vraag voor 2020: Gaat Van Dam de geleerde lessen van haar rookiejaar op de LPGA Tour omzetten in een eerste titel?

VERLIEZERS

PHIL MICKELSON

Voor het eerst sinds Karel V – bij wijze van spreken dan – stond Phil Mickelson plotseling niet meer in de top-50 van de wereldranglijst. Hij verscheen in november 1993 voor het eerst in deze elitelijst en viel er in november van dit jaar uit – na een ononderbroken reeks van 1.353 weken. Het seizoen 2019 leverde nog wel zijn 44ste zege in de PGA Tour op, maar verder kwam Mickelson meer in het nieuws door zijn fitnessprogramma en zijn nieuwe knalkuiten dan door prestaties op de Tour. Een 18de plaats in The Masters was zijn beste prestatie. Ook plaatste hij zich niet voor de Presidents Cup. Voor het eerst sinds 1994 geen Mickelson in Team USA. En dat na 24 (!) opeenvolgende President en Ryder Cups.
Vraag voor 2020: Kan Phil Mickelson – die in juni 50 hoopt te worden – de motivatie op brengen om zich weer bovenin te melden? Of gaan we hem vooral op de Senior Tour zien?

JOUW MOMENT →

* **WE ZIJN ERG BENIEUWD NAAR JOUW FAVORIETE MOMENTEN, SPELERS EN HERINNERINGEN.** Mail naar **redactie@golfersmagazine.nl** wat 2019 voor jou memorabel maakte. Dat mag ook iets van een eigen rondje zijn natuurlijk, immers, golf kijken is leuk, maar zelf golfen nog veel leuker. De leukste/opvallendste inzendingen publiceren we op golfersmagazine.nl en worden beloond met een doosje ballen.

JORDAN SPIETH

Hij was tweede op de FedEx-ranking van 2017 en toen Spieth in 2018 als 31ste net het Tour Championship miste, dachten we dat het niet erger kon: een speler van zijn niveau kon toch niet twee jaar achter elkaar als *underachiever* door het leven gaan? Het kon wel. De nu 26-jarige Texaan behaalde in 2019 in 23 toernooien slechts vier top-10-finishes en eindigde als 44ste op de FedEx-ranking.
De nieuwe generatie statistieken ('Strokes Gained') geven aan dat Spieth in 2019 een stuk beter putte, maar het duurde vaak verdraaid lang voor de putter uit de tas kon worden gehaald: hij was 145ste in de categorie 'Approaching'. In 2017, het jaar van zijn laatste zege, was alleen Paul Casey beter in het onderdeel van dit spel.
Vraag voor 2020: Slagen Jordan Spieth en zijn coach Cameron McCormick erin vooral het ijzerspel weer op de rit te krijgen?

MATTEO MANASSERO

We hadden het er in het vorige nummer al over: het wonderkind van weleer dreigt in de afgrond van de vergetelheid te verdwijnen. In 2019: achttien toernooien en één gehaalde cut. Een 45ste plaats in Oman leverde 6.918 euro en 82 cent op. Het was bijna vanzelfsprekend dat hij volkomen kansloos was tijdens de finale van de Qualifying School.
Manassero is nu 26. Te jong om al afgeschreven te worden, maar er is weinig licht aan het einde van de sportieve tunnel te zien. De Italiaan leverde afgelopen seizoen enorm in vanaf de tee (181ste) en op de greens (182ste). Hij verspeelde met het putten gemiddeld 1,56 slagen op het veld.
Vraag voor 2020: Ploetert Manassero door? Waarschijnlijk wel. Hij is te jong om de hoop helemaal op te geven.

FRANCESCO MOLINARI

Het is niet zo dat Francesco Molinari een héél slecht seizoen 2019 draaide. Het duurde echter niet meer dan vier maanden. De Italiaan won in maart met een sensationele putt op de laatste green het toernooi van Bay Hill en in april was Molinari op Augusta lang in de race. Op de gevreesde twaalfde was het teeshot te kort en dus nat. Einde van zijn Masters-ambities en in feite einde van zijn golfjaar. Maanden later gaf hij toe dat dit moment zijn geloof in eigen kunnen een knak gaf. Na Augusta behaalde Molinari in de VS – zijn thuistour – geen enkele top-10-plaats meer, al was er nog wel een elfde plaats op Royal Portrush met een 66 als slotakkoord.
Vraag voor 2020: Heeft Francesco nog genoeg in huis om tijdens de Ryder Cup voor Moliwood 2.0 te zorgen? Tommy Fleetwood lijkt het na zijn sterke slot van het seizoen weer op de rit te hebben. Hopelijk kan Molinari daar inspiratie uit putten.

WIL BESSELING

Sommigen vonden het een goede keuze van Besseling om een paar wedstrijden van de Challenge Tour te missen om het KLM Open en het Alfred Dunhill Links Championship te spelen. Hij verdiende in die twee toernooien ruim zeventig mille. Mooi meegenomen, maar het bracht hem geen stap dichter bij een startbewijs voor de Europese Tour. Mede door die keuze voor twee Europese Tour-wedstrijden promoveerde hij niet rechtstreeks naar de Europese Tour en een week later greep Besseling ook nog eens mis in de finale stage van de Qualifying School.
Vraag voor 2020: Brons op Leopard Creek was het bewijs dat Wil veel in huis heeft. Als hij zich helemaal focust op zijn job, zou het dan zomaar eens een mooi seizoen kunnen worden?

DAAN HUIZING

Weer geen promotie voor Huizing, die in 2020 opnieuw is aangewezen op de Challenge Tour, al kan hij – net als Wil Besseling overigens – wel een paar zwakker bezette en lage gedoteerde toernooien van de Europese Tour spelen. Net als in voorgaande seizoen kwam Huizing er in beslissende fases niet aan te pas. Terug naar de tekentafel.
Vraag voor 2020: Is het heilige vuur gedoofd bij Daan Huizing? Hij begint onderhand zijn kansen op promotie te verspelen. Het wordt tijd voor een radicaal andere aanpak.

OPKIKKERS

KOEN KOUWENAAR

Alle doelen wist de beste Nederlandse amateur in 2019 te verwezenlijken: winst in het Spaans Amateur, een kwartfinaleplaats in het Brits Amateur, de cut halen in het KLM Open en een goede positie op de wereldranglijst (eind november zeventiende). Kouwenaar speelde even met de gedachte om nu al pro te worden en zijn naam stond op de deelnemerslijst van de eerste kwalificatiewedstrijden van de Europese Tour. Maar in 2020 gaat hij proberen zo mogelijk nog beter te presteren.

KLM OPEN

We zijn terecht trots op het KLM Open. In Europa zijn alleen The Open en het Open de France oudere nog bestaande golfkampioenschappen. En afgemeten aan het grote aantal toeschouwers was de honderdste editie er een om in te lijsten. Dat smaakt naar meer.
Maar de keerzijde: het toernooi was in het seizoen 2019 niet erg sterk bezet. De samenstellers van de Official World Golf Ranking beoordelen elke week het veld met punten: *Strenght of Field*.

Het KLM Open staat in de SoF-ranglijst 34ste in een 'veld' met 47 kampioenschappen. En eerlijk gezegd geeft de nieuwe datum – een week voor de Ryder Cup – weinig hoop op herstel. Tenzij de niet onbemiddelde eigenaar van Bernardus, Robert van der Wallen, letterlijk een duit in het zakje doet.

LARS VAN MEIJEL

Aan het begin van het seizoen had de in Italië geboren Brabander geen ranking voor de Challenge Tour, maar dankzij een aantal invites kon hij toch een aantal startbewijzen bij elkaar sprokkelen en er was zelfs een eclatante zege in Zuid-Frankrijk.Van Meijel miste net rechtstreekse promotie via de ranking van de Challenge Tour, maar hij toonde karakter door in de week na de finale van de Europese eerste divisie te presteren in de finale van de Qualifying School.

DARIUS VAN DRIEL

Van de vijftien promovendi van de Challenge Tour hebben er elf hun speelrechten behouden. De Challenge Tour is dus een goede route naar de eredivisie van het Europese golf. Maar van de 27 geslaagden van de Qualifying School 2018 hoefden er slechts zeven niet terug naar de 108-holes marathon op de baan van het Spaanse Lumine.
Dat moet Van Driel in zijn achterhoofd houden. Het was op zich knap dat hij zich via de ranking van de Challenge Tour plaatste, maar nu is het wel zaak om dat niveau vast te houden.

ERGERNISSEN

In feite maar één: langzaam spel op de grote circuits. Maar de Europese en PGA Tour hebben maatregelen aangekondigd die moeten leiden tot strafslagen. Echter: handhaven van regels is mensenwerk. Eerst zien en dan geloven.

DE LESSEN VAN LUITEN

JE KUNT MET DE RESULTATEN en de statistieken in de hand niet zeggen dat Joost Luiten een van de winnaars van het seizoen 2019 van de Europese Tour is, maar een verliezer kun je hem zeker niet noemen.
Luiten behield voor het tiende achtereenvolgende seizoen zijn startbewijs en hij passeerde de grens van twaalf miljoen euro aan prijzengeld. Na het Schots Open van half juli miste de Nederlandse nummer 1 geen weekeinde meer en hij werd uiteindelijk 25ste op de Order of Merit, mede dankzij zes top-10-plaatsen.
'Maar ik speel om te winnen', kijkt hij terug. 'En dat heb ik in 2019 niet gedaan. Je kunt je voorstellen dat dit de belangrijkste doelstelling voor het nieuwe seizoen is.'
Getallen zeggen niet alles, maar de Strokes Gained-statistieken – zie onder – geven een goed beeld van wat er wel en wat er niet goed ging bij Luiten. Deze cijfers vergelijken de prestaties van de spelers met de rest van het veld. In één opslag zie je hoeveel iemand wint of verliest.
Van tee tot green: weinig, zeg maar helemaal niets mis mee. In alle categorieën stond hij in de top-15 en won Joost Luiten slagen op het veld. En hij sloeg zijn drives een meter of tien verder. De nieuwe Titleist driver hielp wat dat betreft zeker.
Maar op de greens was het een ander verhaal: een 159ste plaats, met gemiddeld een verlies van bijna een halve slag per ronde op het veld. 'Dat klopt allemaal', zegt hij. 'Dat is ook de reden dat ik met Karl Morris ben gaan werken. In december is er een meerdaagse sessie in Spanje met hem, met coach Phil Allen en caddie Maarten Bosch. Op de greens moet het in 2020 beter.'
'Het is wel zo dat het later in het seizoen beter ging met het putten, maar in die wedstrijden was het lange spel weer minder. Dat was ook tekenend voor het seizoen: ik was te weinig in staat om vier goede ronden achter elkaar te spelen.'
Omdat Joost Luiten in de top-30 van Europa eindigde, is hij al verzekerd van deelname aan The Open. Ook een start in het PGA Championship – op basis van de wereldranglijst – kun je in het schema zetten.
'Dat maakt het handiger om de planning te maken', zegt Joost Luiten. 'Mede door het olympisch kampioenschap is het zaak om goed te kijken naar wat je wel en wat je niet kunt spelen. Dat gaan we in december doen, maar ga er maar vanuit dat mijn eerste toernooi van 2020 het Abu Dhabi Championship is, na een trainingsweek in Dubai. Het is een baan die me goed ligt. Dat helpt altijd.'
Komend jaar verandert er in en rond Team Luiten niet veel. 'De samenwerking met caddie Maarten Bosch bevalt ons beiden heel goed. Ook qua equipment is alles hetzelfde. Mijn overeenkomst met Titleist loopt nog tot en met 2020.'

STROKES GAINED TOTAL
2018 +1,57 (5de)
2019 +1,30 (9de)

STROKES GAINED DRIVING
2018 +0,55 (17de)
2019 +0,57 (14de)

STROKES GAINED APPROACHES
2018 +0,96 (10de)
2019 +0,97 (7de)

STROKES GAINED TEE2GREEN
2018 +1,56 (6de)
2019 +1,78 (4de)

STROKES GAINED AROUND THE GREEN
2018 +0,05 (79ste)
2019 +0,23 (45ste)

STROKES GAINED PUTTING
2018 -0,01 (102ste)
2019 -0,48 (159ste)

STROKE AVERAGE
2018 70,22 (19de)
2019 70,16 (25ste)

HAAGSCHE FIER OP DE EERSTE PLAATS

Top 50
18-holesbanen in Nederland

De Top 50 van beste 18-holesbanen in Nederland bestaat al sinds 2006. Golfers Magazine presenteert de nieuwe editie van deze gezaghebbende ranglijst.

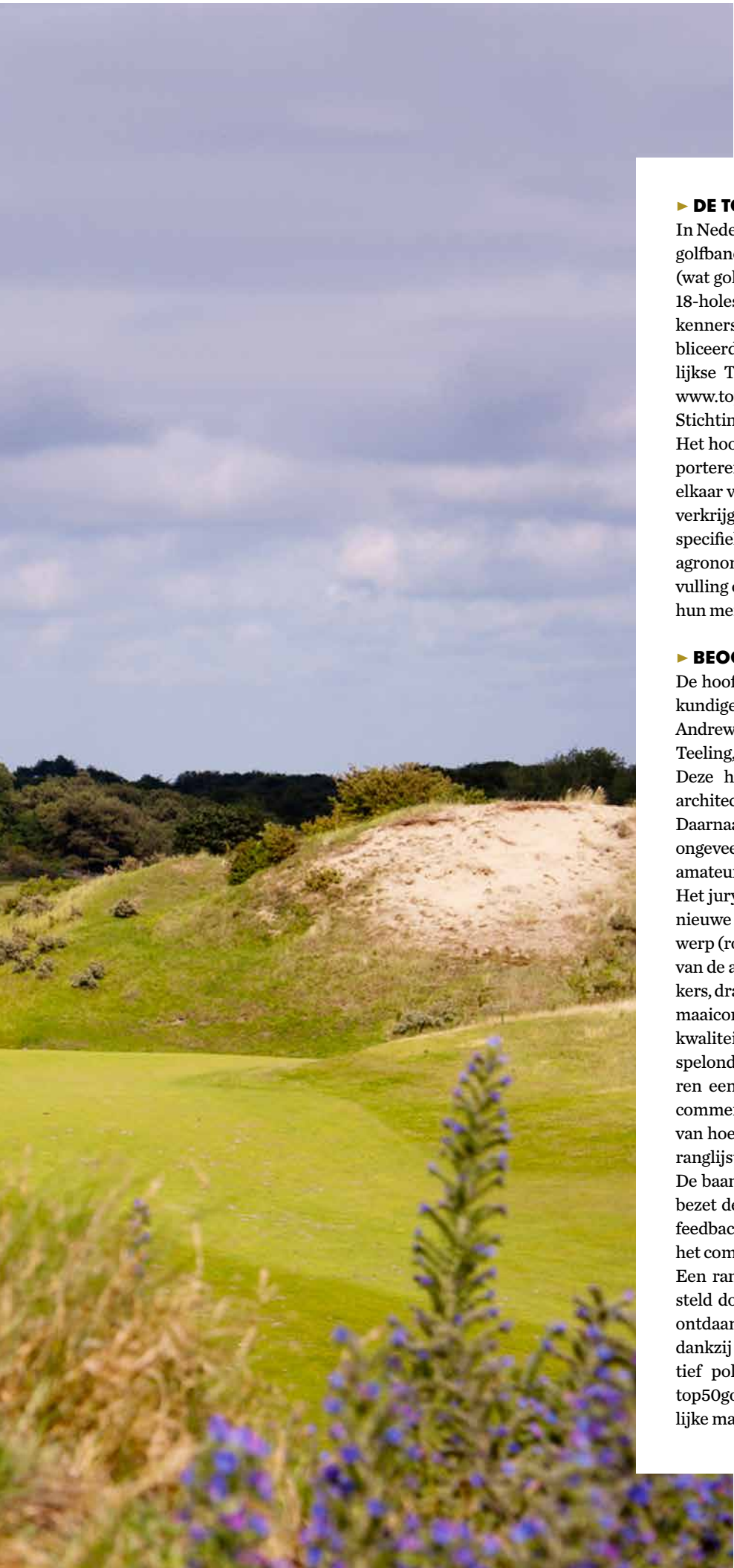

FOTOGRAFIE STICHTING TOP 50 NEDERLANDSE GOLFBANEN

► DE TOP 50

In Nederland hebben we twee gezaghebbende rankings van golfbanen: de Golfers'Choice ranglijst van Leadingcourses (wat golfers de beste banen vinden) en de Top 50 van beste 18-holesbanen. De Top 50 wordt samengesteld door kenners van golfbaanarchitectuur, is in het verleden gepubliceerd door *Golf Weekly*, en vanaf heden zal de tweejaarlijkse Top 50 te vinden zijn in Golfers Magazine en op www.top50golf.nl, de website die het deskundigenpanel als Stichting Top 50 Nederlandse Golfbanen heeft gelanceerd.
Het hoofddoel van de Top 50 is het beoordelen van en rapporteren over de kwaliteit van golfbanen, zodat deze met elkaar vergeleken kunnen worden en de banen handvatten verkrijgen om zich verder te verbeteren. De ranglijst is specifiek gericht op de kwaliteit van architectuur, aanleg, agronomie, onderhoud en duurzaam beheer, zodat een aanvulling ontstaat op de beoordelingswebsites waarop golfers hun mening geven over banen, faciliteiten en service.

► BEOORDELINGSSYSTEMATIEK EN CRITERIA

De hoofdjury van de Top 50 wordt gevormd door tien deskundigen: Jan van Mondfrans, Cees Collart, David Davis, Andrew Hastie, Cristian Willaert, Martin Lehmann, Michiel Teeling, Inder van Weerelt, Rob Hoekstra en Maarten Ooms. Deze hoofdjury heeft zich gespecialiseerd in golfbaanarchitectuur en op topbanen over de hele wereld gespeeld. Daarnaast worden bij de samenstelling van de ranglijsten ongeveer honderd kenners geraadpleegd onder pro's, topamateurs en mensen werkzaam in de golfindustrie.
Het jurypanel van top50golf.nl beoordeelt de bestaande en nieuwe Nederlandse golfbanen op de kwaliteit van het ontwerp (routing, strategie, variatie, look and feel), de kwaliteit van de aanleg (shaping, opbouw van de tees, greens en bunkers, drainage), de kwaliteit van de set-up (zacht-/hardheid, maaicontouren, maaihoogtes, roughbeheer, aanplant) en de kwaliteit van het onderhoud (kwaliteit greens en andere spelonderdelen in de afgelopen periode). De juryleden leveren eens in de twee jaar persoonlijke ranglijsten in met commentaar op de banen. De banen scoren punten op basis van hoe hoog ze in de ranglijst van ieder panellid staan. De ranglijsten van de hoofdjuryleden tellen hierbij het zwaarst. De baan met het hoogste gewogen gemiddelde aan punten bezet de eerste plaats in de Top 50 van 18-holesbanen. De feedback van het panel wordt samengevat op top50golf.nl in het commentaar bij de golfbanen.
Een ranglijst van golfbanen – ook een ranglijst samengesteld door deskundigen – zal, zoals zoveel rankings, nooit ontdaan zijn van een grote mate van subjectiviteit. Maar dankzij een grote jury (ruim honderd kenners) en een objectief pollsysteem levert de beoordelingssystematiek van top50golf.nl een ranglijst op die de golfbanen op een degelijke manier beoordeelt en rangschikt op kwaliteit. ➔

Nederlandse banen

1 (1) KONINKLIJKE HAAGSCHE G&CC

1938, Colt, Alison & Morrison; aanpassingen Frank Pont

De duinbaan in Wassenaar is opnieuw de nummer 1 van Nederland, met een grote voorsprong op nummer 2. De Haagsche is sinds de vorige Top 50 alleen maar beter geworden omdat de club het terrein 'schoont' en de baan daarmee weer een ware links maakt. Enkele beoordelingen van juryleden: 'De grootschalige bomenkap geeft de baan weer het aanzien van vroeger: een echte linksbaan!' 'De Haagsche is de beste baan in Nederland: groots en spannend. Gebalanceerd en geen slechte holes!' 'De topbaan met de meeste variatie. De Haagsche speelt als een echte linksbaan (harde fairways, harde greens) en is ook vrijwel altijd in topconditie. Er is eigenlijk geen slechte hole op de baan.'

De club koestert de oorsprong en historie van de baan en handelt daarnaar. 'Het terrein werd bij de aanleg gekenmerkt door veel open duingebied, zonder begroeiing en er stonden weinig bomen', meldt de club. 'Het golfarchitectenbureau Colt, Alison & Morrison maakte gebruik van dit voor golf zeer geschikte landschap en heeft daar zo min mogelijk aan veranderd. Het Natuurbeheerplan en het Golfbaan Beheerplan van de Haagsche, waar de uitgangspunten van het beheer zijn vastgelegd, hebben tot doel het Colt-karakter van de baan te behouden en waar nodig terug te brengen. En voorts om de natuur en de natuurwaarden nauw aan te laten sluiten bij de baan omringende natuur en het landschap.'

Een jurylid prijst deze houding van 's lands oudste club: 'De Haagsche blijft bijzonder en de toewijding van de club om elk jaar verbeteringen door te voeren is een voorbeeld van goed "stewardship".'

Enkele panelleden vinden nog steeds dat de restauratie van de greens, alweer zo'n tien jaar geleden, niet geslaagd is, maar zij vormen een uitzondering. De greens en greenomgevingen zouden te moeilijk zijn geworden. Daarmee zeggen ze in feite dat de greencomplexen van architect Charles Hugh Alison te moeilijk waren. Alle bewaarde originele greens (dertien van de achttien) zijn voorafgaand aan de restauratie ingemeten en er zijn archieffoto's bestudeerd. Vervolgens zijn die greens gerestaureerd in de oude staat. De nieuwe greens waren kort na de restauratie zeer *firm* maar hebben nu een mate van hardheid die hoort op een linksbaan. Natuurlijk zijn de nagebouwde greens nu wel sneller (korter gemaaid) dan bij de aanleg in 1938. De Koninklijke Haagsche is mede door de greens van Alison geen makkelijke baan maar staat toch op de eerste plaats. Een jurylid legt uit waarom: 'We vinden in het algemeen dat goede banen speelbaar moeten zijn voor elk niveau speler, maar er zijn uitzonderingen. Pine Valley, in de meeste ranglijsten van Amerika de nummer 1, en Oakmont, een baan die in de top 5 van de VS staat, zijn ook niet gemakkelijk!' De Haagsche staat op de 77ste plaats in de toonaangevende Top 100 van de wereld van *Golf Magazine*.

FOTO: GOLFSUPPORT

2

2 (2) UTRECHTSE GC DE PAN

1929, Colt, Alison & Morrison; aanpassingen Frank Pont

'Dit is het mooiste klassieke golftheater van Nederland,' zoals een jurylid het uitdrukt, 'pure golfromantiek'. Vandaar opnieuw een tweede plaats voor de baan van de Utrechtse Golfclub De Pan in Bosch en Duin. De heidebaan doet volgens de jury niet onder voor de beste equivalenten in Surrey of Berkshire. Buitenlandse deskundigen denken daar hetzelfde over: De Pan staat sinds dit jaar tweede op de Europese top 100-lijst van *Golf World*. Enkele lovende beoordelingen: 'Door de zandgrond is de baan altijd goed bespeelbaar. De afstanden van green naar tee zijn heerlijk kort en de par-3 holes zijn schitterend. De Pan kent verder net als de Haagsche geen slechte holes.' 'De Pan wordt kort voor modern golf, maar blijft geweldig voor de andere 99,9% van de spelers.' 'De Pan heeft de mooiste lay-out van Nederland. Alles klopt hier. Spannende run-offs en snelle greens. Door veel kapwerk en bunkerrenovaties heeft de baan zijn oude karakter terug.'

3

3 (4) KENNEMER G&CC

– B- en C- holes 1927, Colt, Alison & Morrison, uitbreiding 1985 Frank Pennink; aanpassingen Frank Pont, Martin Hawtree

Twee jaar geleden stond de baan in Zandvoort op de vierde plaats maar in de ranglijst van 2019 is de Kennemer weer terug in de top 3. Dat is te danken aan een slag op het gebied van onderhoud (goede greens maar nu duurzaam onderhouden) en aanpassingen aan de lay-out en set-up. Er is ook lof voor het opschonen van de baan en het vervangen van schelpenpaden door graspaden. En er is in het algemeen (afgezien van de bunkervormen) ook waardering voor de baanaanpassingen onder leiding van architect Martin Hawtree (bijvoorbeeld op B1, B3, B6, B7, C13, C14, C15). Een jurylid aan het woord: 'De Kennemer is een inhaalslag aan het maken. Het kappen van veel bomen geeft vernieuwde doorkijken. Elk jaar worden er diverse holes grondig aangepakt inclusief graspaden en bunkering.' De duinbaan in Zandvoort, ongeveer twee kilometer van de kust, wint het niet van de duinbaan in Wassenaar maar de club mag veel complimenten in ontvangst nemen: 'De par 3's zijn geweldig. Van de grote drie linksbanen in Nederland heeft de Kennemer als kracht dat er geen verrassingen zijn die je vanaf de tee niet kunt voorspellen. Er zijn geen blinde schoten behalve op hole A6 – en dat is nu juist de minste hole van de baan, deze past niet goed bij de rest.'

4 (3) NOORDWIJKSE GC

1969, Frank Pennink, P. de Jong, C.K. Cotton; aanpassingen Martin Ebert

4

Waar banen als de Haagsche, Kennemer, De Pan, Eindhovensche en Hilversumsche in de afgelopen jaren slagen hebben gemaakt, stond de Noordwijkse relatief stil – afgezien dan van het kappen van bomen op de bosholes. 'NGC' staat daarom voor het eerst sinds het bestaan van deze ranglijst niet in de top 3, de baan is gepasseerd door de Kennemer. Ook al is het merendeel van de jury groot fan van de Noordwijkse met zijn weidse vergezichten ('puur linksland'), men vindt het tijd voor een omslag: een renovatie en een transitie naar *fast and firm* speelcondities (een droge, stevige baan). Komt die er? Het is een publiek geheim dat de Noordwijkse een diepgaand onderzoek naar de greens uitvoert, want die gaan vermoedelijk niet lang meer mee. Een van de opties die overwogen worden is een grote renovatie waarbij er nieuwe greens komen en er – als het toegestaan wordt in het Natura2000-gebied – ook een en ander aan de greenomgevingen verandert. De bestaande (voor)greens zijn relatief zacht en de Noordwijkse is mede hierdoor eerder een '*target golf course*' dan een linksbaan. Moderne, gezonde, duurzame greens zijn echter hard en dan moeten spelers van alle niveaus dus wel in staat gesteld worden om de bal op de greens te krijgen en te houden. Dat vereist aanpassingen van green *surrounds*, zodat de bal niet alleen via de lucht maar ook via de grond op de green gebracht kan worden. Dat vereist ook dat de Noordwijkse nog meer als een linksbaan onderhouden wordt. Het is afwachten wat de club vergunningstechnisch mag doen en wat er besloten wordt, maar het hart van de jury klopt vol verwachting en ze hopen op grote aanpassingen onder leiding van de huisarchitect Martin Ebert, die een zeer goede naam heeft…

5 (5) EINDHOVENSCHE GOLF

1928, Colt, Alison & Morrison; aanpassingen Frank Pont

De Eindhovensche scoort in deze editie van de Top 50 bijna even goed als de nummer 4, maar eindigt net onder de Noordwijkse. Het is de op een na beste binnenlandse baan: 'Alles wat voor De Pan geldt, geldt voor de Eindhovensche, maar deze baan is over de hele linie net wat minder.' Wat de jury betreft mag het terrein nog opener worden en mogen de speeloppervlakken nog harder en droger worden, om de holes nog meer als *heathland* en op hun best te presenteren.

6 (8) HILVERSUMSCHE GC

1918/1928, H. Burrows, Del C. van Krimpen, Colt, Alison & Morrison; aanpassingen Kyle Phillips, Michiel van der Vaart

De Hilversumsche heeft de Lage Vuursche en Rosendaelsche ingehaald op de ranglijst, dankzij een verbeterde speelkwaliteit in het seizoen (nog niet in de winter) en aanpassingen onder leiding van architect Michiel van der Vaart. Hij heeft volgens de juryleden meer gevoel voor de stijl van de baan dan de andere architecten die in de afgelopen decennia op de hoge zandgronden hebben gewerkt: 'Al het "gerommel" aan de baan van architect Kyle Phillips, voltooid rond 2010, wordt door Michiel van der Vaart momenteel gerepareerd. Bravo! Hilversum schuurt tegen de top 5 aan!'

Andere beoordelingen: 'De Colt-holes (3 t/m 7 en 13 t/m 17) behoren nog steeds tot de beste van Nederland.' 'De baan is hier en daar te veel opgerekt om maximale lengte uit het ontwerp te kunnen peuren.' 'Prachtige baan maar soms ook saai.'

7

7 (6) ROSENDAELSCHE GC

1910, A.A. Del Court van Krimpen, 1977 uitbreiding Frank Pennink; aanpassingen Donald Steel, Christoph Staedler

De Rosendaelsche staat stevig in de top 10 maar een plaats in de top 5 zit er voorlopig niet in. Veel juryleden vinden dat de huisarchitect Christoph Staedler geen gevoel heeft voor een ouderwetse '*English-style*' golfbaan zoals de Rosendaelsche. Deze mening wordt door velen gedeeld: 'De baan is opgeschoven van een oude klassieker naar een "moderne klassieker". Beslist goed gedaan maar niet helemaal mijn smaak, zeker de spierwitte bunkers niet.' Hole negen wordt gezien als een hole die niet klopt, door de grote boom voor de ingang van de green.

8

8 (7) GOLFSOCIËTEIT DE LAGE VUURSCHE

1999, Kyle Phillips, Robert Trent Jones jr

De Lage Vuursche, een mix van parkbaan- en bosholes met op dertien holes water in het spel, wordt nog steeds beschouwd als de beste nieuwe baan van Nederland, maar heeft wel terrein verloren in de ranglijst van 2019. Veel juryleden vinden dat het onderhoud achteruit is gegaan: 'Onderhoud van de greens blijft een issue, dat lijkt recent niet verbeterd. Maar verder is het een heerlijke baan met nauwelijks zwakke holes.' 'De kwaliteit is goed maar kan vele malen beter, zeker met de ogenschijnlijk beschikbare budgetten.'

BERNARDUS MET STIP IN DE TOP-10

9

9 (-) BERNARDUS GOLF

2018, Kyle Phillips

Net als The Dutch destijds komt Bernardus als nieuwe 18-holesbaan met stip binnen op de negende plaats. De baan in Spijk is van plaats 9 naar 10 gezakt. In 2020 al, twee jaar na de opening, zal op Bernardus het KLM Open gespeeld worden, en in 2021 en 2022 opnieuw. Hoe mooi de locatie in Cromvoirt ook is, en hoe goed de baan ook is aangelegd en wordt onderhouden, Bernardus heeft volgens de juryleden wel zwakke punten. 'Wat ik niet goed vind is dat de fairways direct overgaan in heide, zonder een soort kraag van semirough ertussen.' 'Bernardus is prachtig, ambitieus, glamour. Maar de routing is matig, de holes zijn erg smal en spelen vaak hetzelfde.' 'Op de routing valt het nodige aan te merken (zestien holes in dezelfde richting plus twee par-3's van dezelfde lengte en in dezelfde richting). En de fairways vind ik smal voor een moderne lange golfbaan (maximaal 34 meter).' Maar veel juryleden zijn razend enthousiast: 'De ligging is veel beter dan die van andere moderne topbanen; er is een goeie afwisseling.' 'Een geweldige nieuwe baan en de par 3's behoren tot de beste van Nederland. De baan speelt *fast and firm*, de gedeelde fairways zorgen voor speelopties.'

10

10 (9) THE DUTCH

2011, Colin Montgomerie en Ross McMurray/European Tour Design

The Dutch is door de nieuwe concurrent Bernardus een plaats gezakt. De baan in Spijk, van 2016 tot en met 2018 gastheer van het KLM Open, staat nu nog in de top 10 maar het is de vraag of dat bij de volgende Top 50 nog steeds het geval is, getuige deze opmerkingen: 'Goed onderhouden en goede greencomplexen maar los van die greens en de directe omgeving een heel matige shaping. En een saai stuk land met een ongeïnspireerde routing.' 'De baan heeft niet zo'n lekker ritme, het verschil tussen de eerste en tweede negen is te groot.' The Dutch meldt dat er hard gewerkt wordt aan de kwaliteit van de holes. 'We willen met kleine verbeteringen de speelbaarheid van de holes en het plezier van spelers vergroten', zegt het management over de aanpassingen.

HET BEST VAN DE REST

Op top50golf.nl vind je bij elke Top 50-baan uitgebreid commentaar en informatie van de baan, maar ook andere interessante pagina's. Bijvoorbeeld…
Het best van de rest: Het Woold, The Duke, 't Zelle – ze hebben de Top 50 niet gehaald. Maar het verschil tussen nummer 50 en de banen net buiten de Top 50 is piepklein.

- Links Valley: een geval apart.
- Nederlandse banen in internationale ranglijsten.
- Wat is een linksbaan?
- Colt-banen in Nederland.
- De KLM Open-banen.
- De beste par-3, -4 en -5 holes van Nederland.
- De oudste banen van Nederland.
- De Top 15 van 9-holesbanen.
- Nederlandse architecten aan het woord over hun ontwerpen.

Ga naar top50golf.nl en leer meer over golfbaanarchitectuur. Als je er meer van afweet wordt golf nog leuker!

11 (10) GC DE HOGE KLEIJ

1985, Donald Steel, Frank Pennink; aanpassingen Gerard Jol, Frank Pont

De Hoge Kleij heeft de tiende plaats verloren door de komst van Bernardus maar er is veel lof voor de baan in Leusden. De club heeft met de aanpassingen die in 2012 voltooid werden veel progressie geboekt. Een jurylid: 'Het is na de veranderingen aan de greens een moeilijke, uitdagende baan. Op elke tee nadenken wat je gaat doen. Het onderhoud is uitstekend, een echte topbaan!'

12 (11) THE INTERNATIONAL

2013, Bruno Steensels, Ian Woosnam

Eén plaats verlies voor de baan tussen Schiphol en Amsterdam; Bernardus Golf is langszij geschoven. Er is veel lof voor het ontwerp van The International waarop in 2019 het KLM Open is gespeeld. Maar het onderhoud voor zo'n goede baan moet volgens veel juryleden structureel verbeterd worden: 'The International is net als The Dutch een geweldige golfbaan. Het onderhoud is de laatste jaren echter onder het niveau van de echte top. Maar daar is en wordt aan gewerkt, onder meer vanwege het KLM Open 2019.'

13 (14) NOORD-BRABANTSCHE GC TOXANDRIA

1929, Colt, Alison & Morrison, uitbreiding 1937 Morrison/Wim Thunissen; aanpassingen Frank Pont

Toxandria is een plaats gestegen. 'Tox beschikt als klassieke baan over natuurlijke allure en historie. De baan heeft goeie par-3's. Het is de minste van de oude bosbanen, maar desondanks een groot plezier om te spelen.' 'Zo veel klassieke heidebaanholes maken Toxandria veel beter dan veel van de nieuwe banen.'

14 (12) GOLFBAAN DE SWINKELSCHE

2013, Frank Pont

De nieuwe baan in het Noord-Brabantse Someren is gepasseerd door een Brabantse nieuweling (Bernardus) en door een 'oudje' (Toxandria). Er is veel lof voor de heidebaan met bos en water maar er is ook kritiek. 'Het is een brutaal ontwerp van Pont; sommige holes misschien iets te brutaal? De wijde fairways zorgen voor opties en het onderhoud is oké.' 'De baan heeft enkele gekke holes maar enkele zijn heel cool.' 'Het is geen top 10-baan want daarvoor is de Swinkelsche te veel een "mixed bag". Maar het is een strategisch interessante baan met ook leuke eigenzinnige holes.'

15 (15) GC HEELSUM, GCAirborne-Sandr holes

2004, Hans Hertzberger; aanpassingen Frank Pont, Steve Marnoch

Door aanpassingen van de architecten Frank Pont en later Steve Marnoch is de Heelsumse langzaam maar zeker meer gaan lijken op een klassieke heidebaan zoals je die in Schotland en Engeland aantreft. De Heelsumse stond nog niet zo lang geleden rond de 30ste plaats maar staat in de nieuwe Top 50 opnieuw op plaats 15.

De totstandkoming van de top-50 vindt volledig plaats onder verantwoordelijkheid van de Stichting Top-50 Nederlandse Golfbanen. Golfers Magazine biedt het podium voor de publicatie, maar heeft geen zeggenschap of inbreng in de tekstuele inhoud en/of klasseringen van de gekozen banen.

TOP 50 GOLF.NL

Kijk op top50golf.nl voor uitgebreide commentaren bij de banen tussen de 16de en 50ste plaats.

16 ↓ **(13) GC STIPPELBERG** 2011, Spogard & Van der Vaart

17 ↑ **(20) HET RIJK VAN NUNSPEET - Noord/Oost holes** 1987, Paul Rolin, Alan Rijks

18 ↑ **(26) GOLFBAAN DE TEXELSE** 1997 Alan Rijks, tweede negen 2014

19 ↑ **(24) DRENTSE GC DE GELPENBERG** 1972, Frank Pennink, uitbreiding 1992 Donald Steel; aanpassingen Frank Pont

20 ↓ **(17) GEIJSTEREN G&CC** 1976, Frank Pennink, Donald Steel; aanpassingen Michiel van der Vaart

21 ↓ **(16) WOUWSE PLANTAGE** 1979, Frank Pennink, uitbreiding Paul Rolin; aanpassingen Bruno Steensels

22 ↓ **(18) GC HOUTRAK** 1996, Gerard Jol

23 ↓ **(19) GOYER G&CC** 1999, Bruno Steensels

24 ↓ **(22) LOCHEMSE GC DE GRAAFSCHAP** 1993, Eschauzier & Thate, 1995 tweede negen; aanpassingen Michiel van der Vaart

25 ↑ **(30) LAUSWOLT G&CC** 1966, Frank Pennink, 1995 uitbreiding Donald Steel

26 ↑ **(31) GC ANDERSTEIN - B/C holes** 1988, Joan Dudok van Heel, uitbreiding 1991 en 2004 Gerard Jol; aanpassingen Michiel van der Vaart

27 ↓ **(23) SALLANDSCHE GC DE HOEK** 1934, Frank Spalding, Donald Steel; aanpassingen Frank Pont

28 ↓ **(25) DE HERKENBOSCHE** 1992, Joan Dudok van Heel en Bruno Steensels; aanpassingen Bruno Steensels

29 ↓ **(21) GC BROEKPOLDER** 1983, Frank Pennink; aanpassingen Gerard Jol

30 ↓ **(27) TWENTSCHE GC** 1997, Tom MacAulay

31 ↓ **(28) NOORD-NEDERLANDSE G&CC** 1954, Sir Guy Campbell, uitbreiding 1987 Frank Pennink

32 ↓ **(29) OOSTERHOUTSE GC** 1985, Joan Dudok van Heel; aanpassingen Frank Pont

33 ↓ **(32) LEENDER GC HAVIKSOORD** 1977, Tony Jackson, tweede negen 2006

34 **(34) G&CC HOOGE GRAVEN** 1987, Eschauzier & Thate, tweede negen 2002

35 ↓ **(33) GOLFPARK WILNIS** 1993 Eschauzier & Thate, 2011 tweede negen en aanpassingen oude negen Jol Golf Design

36 ↑ **(39) PRISE D'EAU GOLF** - Blaak-Sijsten holes 1993, Ronald Fream, Alan Rijks

37 ↑ **(40) DRENTSCHE G&CC - Rood/Wit holes** 2002, Gerard Jol

38 ↑ **(45) EDESE GC PAPENDAL** 1978, Frank Pennink, uitbreiding 1992 Joan Dudok van Heel; aanpassingen Frank Pont, Michiel van der Vaart

39 ↓ **(36) EFTELING GOLFPARK** 1995, Donald Steel

40 ↓ **(37) HET RIJK VAN SYBROOK - Noord/Zuid holes** 1992, Alan Rijks, Paul Rolin

41 ↓ **(35) G&CC CROSSMOOR** 1986, Joan Dudok van Heel, Hans Hertzberger

42 ↑ **(47) GC PRINCENBOSCH - B/C holes** 1994 Alan Rijks eerste achttien, 2002 derde negen

43 ↓ **(38) HET RIJK VAN NIJMEGEN - Nijmeegse Baan** 1987, Paul Rolin, Alan Rijks

44 ↑ **(49) GC DE DOMMEL** 1930 Colt, Alison & Morrison, renovatie Frank Pennink, uitbreiding 1984 Donald Steel, uitbreiding 2014 Frank Pont

45 ↓ **(42) GOLFPARK DE HAENEN** 2008, Jol Golf Design

46 ↓ **(43) ZUID-LIMBURGSE G&CC WITTEM** 1959, Fred Hawtree, Paul Rolin 1992; aanpassingen Bruno Steensels, Caspar Grauballe

47 ↓ **(46) GC KLEIBURG** 1974 Frank Pennink, uitbreiding 1992 Gerard Jol; aanpassingen Bruno Steensels

48 ↑ **(50) GOLF- EN BUSINESSCLUB SCHERPENBERGH - Zwaluwen- en Dassenbaan** 1997, Tom MacAulay, uitbreiding Alan Rijks

49 ↓ **(41) G&CC HOENSHUIS** 1988, Paul Rolin; aanpassingen Bruno Steensels

50 ↑ **(-) AMSTERDAMSE GC** 1990 Paul Rolin; renovaties/aanpassingen Gerard Jol

GM TEST

ON TOP OF THE WORLD

Veel amateurs hebben te weinig swingsnelheid om de bal hoog de lucht in te krijgen, maar daar heeft Honma iets op gevonden: de lichtgewicht T//World XP-1 clubs.

HONMA — Het zestig jaar oude Japanse merk is een grote naam in Azië, en probeert nu ook in Amerika en Europa voet aan wal te krijgen. Om hierbij te helpen, werd vorig jaar de regerend olympisch kampioen en nummer 8 van de wereld 'ingelijfd', Justin Rose.

TEKST FOEKE COLLET

T//WORLD XP-1 FAMILIE

Prijs:
€ 629 (driver),
€ 349 (woods),
€ 299 (hybrides),
€ 1319 (6 ijzers)

HONMA ZEGT:

'De XP-1 clubs hebben een *draw bias*-design, waardoor je ze bij impact makkelijker sluit en je minder last hebt van een slice. Ze zijn zeer vergevingsgezind en de lichte shaft moet "langzame swingers" helpen om meer snelheid en een hogere balvlucht te genereren. De metalwoods hebben een zoolsleuf achter het clubblad die zorgt voor hogere en consistentere balsnelheden – waar op het clubblad je de bal ook raakt. Omdat de sleuf aan de zijkanten breder is, reduceert hij ook (zij)spin wat resulteert in meer accuratesse van de tee. De aanpasbare hosel heeft acht instellingen om de loft en lie aan te passen en de balvlucht te veranderen – zonder dat de shaft roteert. Ook bij de ijzers is het clubblad dun (veel balsnelheid) en ligt het zwaartepunt laag (stabiliteit en een hoge balvlucht). De lange ijzers zijn hol en hebben een zoolgewicht van wolfraam om de bal de lucht in te helpen, terwijl de korte ijzers een cavity-backdesign hebben. Alle clubs zijn ook beschikbaar in vrouwenversie: nog lichter en met meer loft.'
www.honmagolf.com

GOLFERS MAGAZINE ZEGT:

'De driehoekige vorm van de XP-1 driver is even wennen, maar dankzij het laag en diep geplaatste zwaartepunt en het zoolgewicht in de hiel sla je inderdaad makkelijk een hoge draw. Hierbij helpt ook het lage kickpoint van de door Honma zelf geproduceerde Vizard shaft. We waren even bang dat de slechts 43 gram wegende shaft té licht was, maar de balans is goed en bij lagere swingsnelheden werkt het lichtgewicht concept heel goed. Ook de ijzers zien er door de brede zool en forse toplijn wat "stevig" uit, maar voor een *game improver* is de offset niet overdreven en staan ze netjes achter de bal. Door het dunne clubblad verlies je logischerwijs feedback, maar de resultaten zijn indrukwekkend: de bal spuit van het clubblad en vliegt hoog en ver, ook als je de sweetspot mist. En door de brede zool heeft de club geen moment de neiging zich in te graven. Je hebt echt het gevoel dat je alle hulp krijgt die er beschikbaar is, wat precies de bedoeling is bij een game improver. In Europa zal er misschien wat gefronst worden bij het prijskaartje, maar de prestaties van de XP-1 lijn mogen er zijn.'

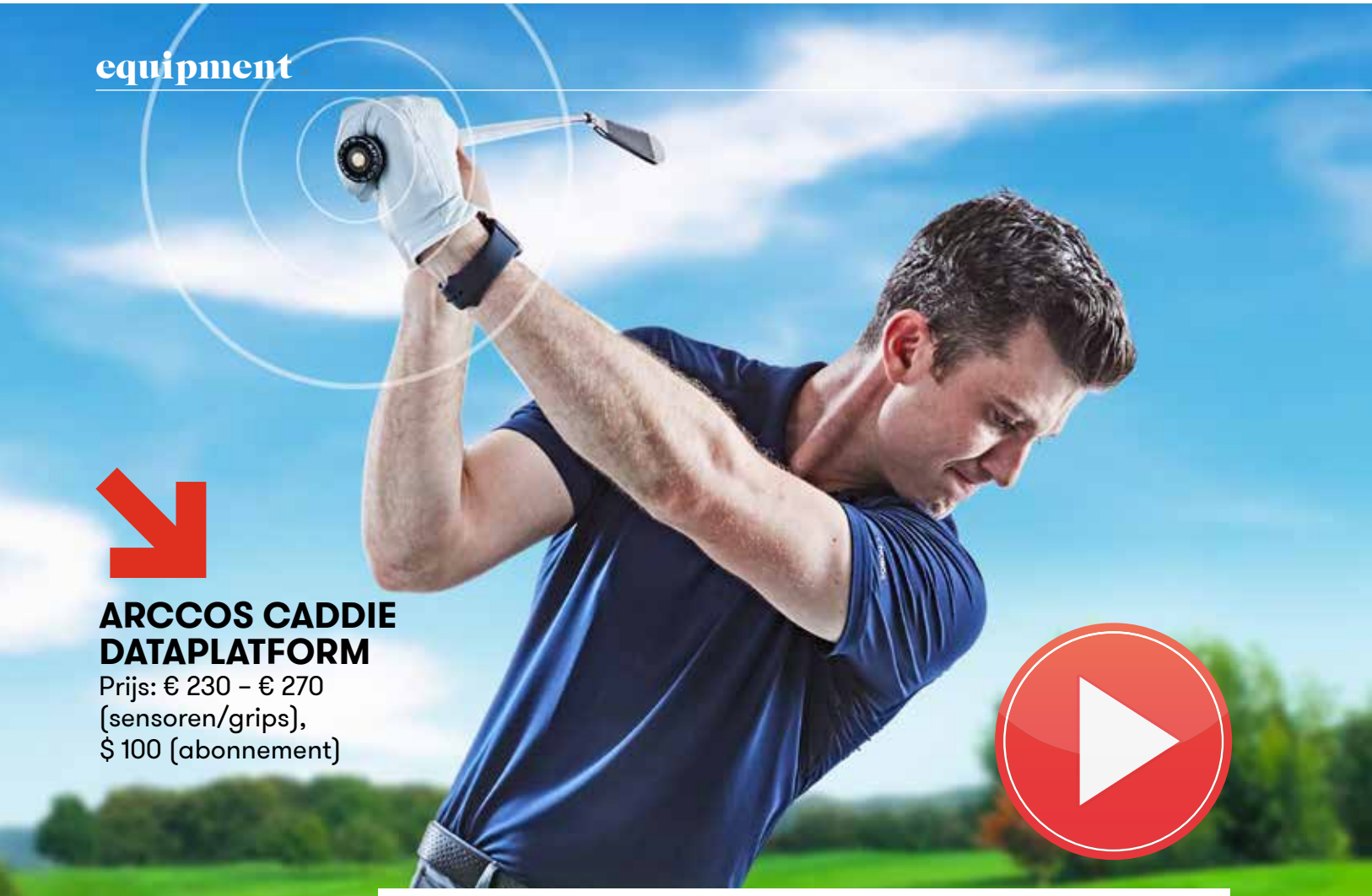

ARCCOS CADDIE DATAPLATFORM

Prijs: € 230 – € 270 (sensoren/grips), $ 100 (abonnement)

ARCCOS ZEGT:

'Dit artificial-intelligenceplatform houdt bij waar en hoe ver je de bal slaat. Deze data worden naar je smartphone gestuurd en vervolgens geanalyseerd, zodat je precies weet waar je sterke en zwakke punten liggen en waar je op moet trainen om beter te scoren. En als je wilt kun je tijdens een ronde zelfs advies krijgen van de virtuele caddie. Arccos Caddie werkt met gps-sensoren die je in de achterkant van je grips kunt schroeven of die al in de grips zijn geïntegreerd. Ze zijn zo licht dat ze het swinggewicht niet beïnvloeden en gaan pas "aan" als je de club uit de tas pakt, waardoor de geïntegreerde batterijen tot vijf jaar mee gaan. In 2018 wisten gebruikers van Arccos Caddie die minstens tien ronden speelden, gemiddeld 3,79 slagen van hun handicap af te schaven – en die verbetering is op elk handicapniveau te zien. In vijf jaar tijd heeft Arccos Caddie meer dan 60 miljoen slagen geregistreerd, op meer dan 40.000 banen over de hele wereld, en uit deze enorme database kan het systeem realtime putten bij het maken van strategische beslissingen en het geven van advies. Bij de sensoren betaal je geen abonnementskosten, bij de grips is het eerste jaar gratis..' **eu.arccosgolf.com**

GOLFERS MAGAZINE ZEGT:

'Arccos Caddie is niet goedkoop en je moet behoorlijk serieus met je spel bezig zijn om de investering te verantwoorden, maar data-analyse is een effectieve manier om je spel aan te scherpen. Tourspelers gebruiken het al jaren om beter te scoren, effectiever te trainen, bij de samenstelling van hun set en bij het bepalen van strategieën. En ook voor de serieuze amateur kan het een waardevol hulpmiddel zijn. Je bouwt een database op van de wérkelijke afstanden die je slaat, zodat je beslissingen gebaseerd zijn op feiten in plaats van (vaak te optimistische) schattingen. Ook een duidelijk overzicht van je sterke en zwakke punten is essentieel voor gerichte training. Het is misschien niet leuk om te worden geconfronteerd met het feit dat je rond de green slagen verliest ten opzichte van je "medehandicappers", maar je gaat wel meer oefenen op je korte spel. Wij wel in ieder geval. Een sterk punt van de Arccos Caddie is dat het je spel niet beïnvloedt. Je hoeft (na het opstarten van de app) geen enkele handeling uit te voeren en de data worden automatisch verzameld. Dat je telefoon in je broekzak moet zitten, blijk in de praktijk minder vervelend dan het lijkt, maar is dit toch een probleem, dan kun je de Caddie Link aanschaffen (€ 90), die je aan je riem klikt en fungeert als tussenstation.'

‘Muziek luisteren in de baan terwijl je “Fore!” gewoon kunt horen’

OOK NIEUW

AEROPEX HOOFDTELEFOON

Prijs: € 170

AFTERSHOKZ ZEGT:

‘Deze waterdichte bluetoothhoofdtelefoon werkt via botgeleiding, zodat je muziek kunt luisteren zonder je oren af te sluiten voor omgevingsgeluid. Zo kun je veilig fietsen, golfen of andere activiteiten ondernemen waarbij je alert moet blijven op wat er om je heen gebeurt. Dankzij een 30° gekanteld geluidselement is het dynamische bereik groter geworden, wat resulteert in diepere bassen, minder vibratie en sprankelende hoge tonen. De hoogwaardige *frequentie-responscurve* is vergelijkbaar met, of zelfs beter dan die van traditionele oordopjes. De geluidslekkage naar de omgeving is met 50 procent gereduceerd en de hoofdtelefoon is tot één meter diepte een half uur waterbestendig (IP67). De oplaadbare accu biedt tot acht uur luister- en belplezier. De draadloze Aeropex is comfortabel, flexibel en praktisch en laat qua audiokwaliteit een grote sprong voorwaarts zien op het gebied van botgeleidingstechnologie.’ **www.aftershokz.com**

GOLFERS MAGAZINE ZEGT:

‘Er zijn maar weinig drivingranges waar de muziek aan staat en eerlijk gezegd vinden we dat best jammer. Sterker nog, een lekker muziekje ín de baan kan ook heel ontspannend werken. Maar met speakers ben je anderen tot last en een hoofdtelefoon beperkt door de draadjes je swing en is ook wel erg ongezellig – en je hoort trouwens ook geen ‘Fore!’ meer. De Aeropex helpt al deze bezwaren uit de wereld. Deze draadloze hoofdtelefoon zit niet op je oren, maar laat het geluid via je jukbeenderen binnenkomen waardoor je oorschelp vrij blijft en je al het omgevingsgeluid prima kunt horen, terwijl niemand last heeft van jouw muziek. Zo kun je dus zonder problemen een gesprek met iemand voeren (al wordt geluid van de andere kant van de fairway wel behoorlijk gedempt). De Aeropex is zó licht dat je vergeet dat je hem op hebt, het geluid is van prima kwaliteit en de batterijen gaan lang genoeg mee om zelfs een rondje *slow play* te overleven.’

► COBRA SPEEDZONE DRIVERS € 449

De nieuwe Cobra drivers bieden veel balsnelheid en lengte, dankzij een dun, zeer precies gefreesd clubblad, een sterk en licht chassis van titanium en carbon, een laag zwaartepunt en aerodynamisch profiel. De King Speedzone heeft een traditioneel design en dankzij de aanpasbare gewichten in de zool kan de betere speler de vertrekhoek en spin beïnvloeden. De iets grotere King Speedzone Xtreme biedt een consistente, rechte balvlucht en maximale vergevingsgezindheid. De Speedzone familie ligt vanaf half januari in de winkel.

► COBRA SPEEDZONE WOODS/ HYBRIDES € 299, € 229

Met drie nieuwe King Speedzone fairwaywoods bedient Cobra een brede groep golfers. Dit standaardmodel heeft veel gewicht achterin en een iets minder diep clubblad, wat zorgt voor een hoge balvlucht en maximale vergevingsgezindheid. De Tour genereert weinig spin en heeft een strakke balvlucht, terwijl de Big Tour het grootste profiel en een sterkere loft heeft, voor gebruik vanaf de tee. De King Speedzone hybrides (17-24 graden) hebben holle rails onder de zool die zorgen voor een hogere vertrekhoek en meer afstand.

► COBRA SPEEDZONE IJZERS

€ 899 (7X STAAL), € 999 (7X GRAPHITE)

Cobra heeft de King Speedzone gameimprovers voor het eerste uitgerust met een toplijn koolstoffiber, wat resulteert in een hoge balvlucht, veel stabiliteit en extra balsnelheid. Door een progressief design met verschillende formaten clubhoofden, hosels en groeven wordt bij elk ijzer (wedges, mid en lang) de optimale spin en balvlucht gecreëerd. Ze zijn ook beschikbaar als one-length versie, waarbij elk ijzer de lengte van een ijzer-7 heeft en je dus altijd dezelfde set-up en swing hebt.

AIM W10 GOLFHORLOGE

Prijs: € 290

GOLFBUDDY ZEGT:

'Het meest geavanceerde gps-horloge van GolfBuddy heeft een kleurentouchscreen met een doorsnede van 3,3 centimeter, waarop je de complete lay-out van de hole kunt zien. Je ziet afstanden tot de green en hindernissen en via de zoomfunctie kun je een beter beeld krijgen van de situatie rond de green – indien beschikbaar, zelfs met informatie over slopes. Je kunt handmatig de vlag verplaatsen naar de plek waar hij daadwerkelijk is gestoken, om een zo secuur mogelijke lengte voor je approach te krijgen. Druk in een van de acht beschikbare horlogeschermen op de "Aim"-knop en hij vindt automatisch de baan die je speelt. Via bluetooth en de app op je smartphone krijg je automatisch gratis updates van de 40.000 voorgeladen banen in 170 landen. Er is ook een digitale scorekaart aanwezig en natuurlijk worden ook je stappen en verbrande calorieën bijgehouden. De W10 is waterafstotend (IP67), zodat je 'm probleemloos in een zware regenbui kunt gebruiken en de batterij gaat tot dertien uur mee. Hij wordt geleverd met twee verschillende horlogebandjes die makkelijk te verwisselen zijn.'
www.golfbuddy.co.uk

GOLFERS MAGAZINE ZEGT:

'Golfers kun je verdelen in fans van lasers en gps-rangefinders. Wij behoren tot de eerste categorie, maar moeten toegeven dat het wel heel makkelijk is om met één blik op je pols de afstanden tot de voorkant, het midden en de achterkant van de green te weten. De drie afstanden geven meer houvast bij het kiezen van een club en verkleinen de kans dat je de green mist omdat je alleen gefocust bent op het aantal meters naar de vlag (die helemaal voor- of achterop kan staan). Dankzij de "bogen" met drive- en approachafstanden kun je op de tee snel en eenvoudig een strategie bepalen. Een briljante feature, want we weten allemaal hoe belangrijk het is om bij golf een duidelijk plan te hebben. Swipe naar links en je krijgt alle andere beschikbare informatie. De W10 werkt intuïtief, reageert snel en geeft secure afstanden – precies wat je nodig hebt. Hij gaat probleemloos twee rondjes mee en door de snellader is hij binnen een uurtje weer volledig opgeladen. Het horloge voelt robuust zonder lomp te worden, en door het geringe gewicht draagt hij comfortabel. Het scherm heeft een hoge resolutie en is ook in fel zonlicht goed leesbaar. De W10 behoort tot de meer betaalbare golfhorloges, maar we kunnen er geen zwak punt aan ontdekken – of het moet de wat enthousiast ingestelde stappenteller zijn, maar daar word je alleen maar blij van.'

'De drie afstanden verkleinen de kans dat je de green mist'

Kijk voor meer nieuws en tests van golfclubs op
www.golfersmagazine.nl/equipment

TRAVEL LIGHT

► **MIZUNO BR-D2 TAS** € 119
Met slechts twee vakken voor je clubs (die wel tot de bodem van elkaar gescheiden zijn) en een doorsnede van nog geen achttien centimeter is deze compacte draagtas ideaal voor een rondje wintergolf met maximaal tien clubs of een oefensessie op de drivingrange. Hij weegt bijna niets en draagt dankzij de dubbele band zeer comfortabel. En met een groot vak voor je kleding, een waterdichte rits voor je telefoon, een ruime plek voor ballen en tees en twee netjes voor water en proviand, is er plek voor alles wat je nodig hebt. Dankzij de mini-pootjes en een waterdichte onderkant heeft nattigheid van het gras geen kans en er zit ook een regenkap bij als het water van boven komt. De BR-D2 is verkrijgbaar in zwart en de Mizuno *staff colors* blauw/wit.

ROBERT-JAN DERKSEN

TEKST MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE KOEN SUYK, GOLFSUPPORT

LANGS DE RAND VAN HET ZWARTE GAT

Het was afgelopen november precies vijf jaar geleden dat Robert-Jan Derksen de clubs aan de wilgen hing. De immer goedlachse oud-speler geeft toe dat hij zijn golfpensioen pas na vallen en opstaan invulling kon geven. ‘Ik had eigenlijk nergens over nagedacht.’

HIJ ZIET DE MANNEN NIET als hij binnenloopt in het restaurant waar het gesprek plaatsvindt. In de hoek van de zaal zitten vijf heren op leeftijd vol overgave te kaarten. Nu en dan wordt een drankje gehaald, iemand moet naar het toilet, er wordt gemopperd, gelachen. De pensionado's zaten er al toen we binnenkwamen, en twee uur later maken ze nog geen enkele aanstalten om het pand te verlaten. Als we de inwoner van Blaricum in de loop van ons gesprek wijzen op de symboliek van de heren die in het kaartspel een nieuwe daginvulling vonden na hun arbeidzame leven, knikt hij bevestigend. 'Als ik ergens achter ben gekomen nadat ik gestopt was, dan is het wel dat je een doel moet hebben om voor op te staan. Het maakt niet uit wat het is. Hoe klein ook: als je niets op de agenda hebt staan, waarom zou je dan je bed uitkomen? En als je dat eenmaal gaat denken – waarom zou ik opstaan – dan heb je wel een probleem kan ik je vertellen', aldus Derksen over de periode enkele maanden na zijn pensioen die hij zelf omschrijft als 'op het randje van depressief'.

Terug naar het begin. 17 januari 2014. Op die dag maakte de toen veertigjarige topgolfer bekend dat hij aan het einde van dat seizoen, een punt zou zetten achter zijn loopbaan. Derksen, professional sinds 1996, was klaar met het tourleven, zo liet hij bij die gelegenheid optekenen: *'Het leven vanuit de koffer is me steeds meer tegen gaan staan. Ik ben inmiddels zeventien jaar onderweg. Ik denk dat het een goed besluit is om nog één jaar alles op het golf te zetten en dan te stoppen.'*

Nu, bijna zes jaar na die persaankondiging, gebruikt Derksen bijna dezelfde woorden als verklaring voor zijn besluit om te stoppen. 'Het is een mooi leven hoor, je komt op prachtige plekken, maar ik was er op een gegeven moment ook wel een beetje klaar mee, met dat altijd onderweg zijn, altijd bezig zijn met golf en met wat er nodig is om op je best te zijn. En dat niet alleen, ik was net veertig en had ook echt zoiets van: als ik nú stop, dan heb ik nog een heel leven voor me en kan ik nog alle kanten op. Hoe langer je wacht, hoe moeilijker dat wordt. Daarbij wilde ik ook wel een "gewoon" leven met een vrouw en misschien wel kinderen. Dan wil je ook niet altijd maar onderweg zijn en dat alles om jou draait.'

'Op een gegeven moment is er nergens meer stof van af te nemen en denk je: en nu?'

'De meeste golfers blijven doorspelen zo lang het kan, maar ik had vrij duidelijk het gevoel dat ik een punt had bereikt dat het goed was. Dat ik niet meer wilde. Toen ik het er voor het eerst over had met de mensen die het dichtst bij me stonden, waren de meeste reacties positief. Hoewel niet iedereen het geloofde, snapten ze het ook wel weer. Mijn ouders wierpen nog tegen: "maar hoe ga je dan je geld verdienen", maar zelf was ik daar helemáál niet mee bezig. Lachend: 'Had ik misschien wel moeten doen...' Dan, weer serieus: 'Natuurlijk hád ik ook nog door kunnen gaan, ik haalde tenslotte nog eenvoudig mijn kaart en deed nu en dan nog mee om de overwinning, maar ik had echt het gevoel dat het goed was zo. Nog één jaar alles opzij zetten voor golf en dan is het tijd voor wat anders. Dat was het idee toen ik die persaankondiging deed op Schiphol.'

EMOTIONEEL KLM OPEN

En zo ging het ook, vanzelfsprekend, want de perfectionist die in Derksen huist, laat zelden iets aan het toeval over. In 2014 speelde Derksen nog 22 toernooien waarin hij 17 keer de cut haalde, drie keer in de top-10 eindigde en in Hong Kong en Zweden nog dicht bij de zege kwam, om uiteindelijk verdienstelijk als 75ste op de Order of Merit te eindigden. Het bracht zijn totaal aantal wedstrijden op de Europese Tour op 394, verdeeld over zestien seizoenen, waarvan dertien op rij. 254 keer haalde hij het weekend, 22 keer eindigde hij bij de beste tien, vijf keer in de top-3 en natuurlijk waren er de twee overwinningen in Dubai (2003) en op Madeira (2005).

'Het gekke was, of nou ja, misschien was het helemaal niet gek, dat 2014 een jaar als alle andere was. Natuurlijk werd ik er hier en daar naar gevraagd, maar ik zat voor de rest in het gewone ritme zoals ik dat al jaren zat. Je streept op een gegeven moment wel toernooien af, realiseert je: "dit is de laatste keer dat ik hier speel", maar daar was ik zeker niet elke week mee bezig. Het was vooral een gewoon seizoen, al sprongen er natuurlijk wel twee momenten uit.' Met dat laatste doelt Derksen op het KLM Open en Turkish Airlines Open. 'Het KLM Open was héél bijzonder. Voor hetzelfde geld mis je de cut en loop je op vrijdag in de anonimiteit van de baan af, maar nu werd het een slot dat je eigenlijk niet kan verzinnen. Ik had een matige drive, maar sloeg een goede tweede bal dus ik dacht vooral: mooi, ik heb kans op een par op mijn laatste hole, en begon te lopen. Op dat moment stopten mijn flightgenoten Jbe Kruger en Shane Lowry om mij in mijn eentje bij de green aan te laten komen. Daar hadden we het niet over gehad – ik niet in elk geval – maar zo ging het en dat was wel heel

► HET AFSCHEID VAN HET NEDERLANDSE PUBLIEK IN HET KLM OPEN VAN 2014 WAS EMOTIONEEL.

mooi. Het moment dat ik die heuvel naar achttien opliep, en iedereen ging staan en begon te applaudisseren, schoot ik vol. Echt, ik moest mezelf letterlijk vertellen hoe ik ook al weer moest lopen, want ik zakte door mijn knieën, zo emotioneel werd ik. Toen ik mocht putten had ik het nog steeds te kwaad, maar toen kwam Jannie (zijn caddie, red.) naar me toe en die zei – en dat was wel mooi – : 'Wat je straks allemaal doet, prima, maar deze putt is ook mijn geld, ja! Even focussen nog!' Dat werkte. Ik maakte de putt net niet, en hoewel ik alleen nog een tap-in over had, markeerde ik mijn bal. Niet omdat ik per se als laatste wilde putten, maar ik wist – daar was die focus weer – dat als ik uit zou holen, niet zozeer wat er daarna ging gebeuren, maar wel dat het voor die andere jongens niet snel rustig zou worden.'

'Ik heb niet zo lang geleden de beelden van dat moment nog eens teruggekeken. Je ziet me van de green lopen. Mijn vriendin, Daan Slooter, er waren veel mensen die iets zeiden of wilden, maar je ziet mij kijken, in de trant van: leuk, maar ik moet nu mijn kaart tekenen. Later, bij de prijsuitreiking was het mooi dat Daan me er nog bij haalde en dat hij dat filmpje had gemaakt met die reacties en aardige woorden van andere spelers. Ik heb alle beelden van die dag, ook van het interview een dag daarna, van YouTube afgehaald zodat ik het ook echt zelf heb, want het was een heel emotionele, heel bijzondere dag. Ja, die koester ik wel als een bijzondere herinnering.'

ZONDER PLAN

Het KLM Open was echter niet het definitieve einde, dat kwam 'pas' een kleine twee maanden later, in het Turkish Airlines Open. 'Ik heb geen moment overwogen om meteen na het KLM Open te stoppen, hoewel ik ook wel wist dat dat niet overtroffen zou worden. Nee, het was gewoon nog het seizoen en ik had nog kans me voor Dubai te plaatsen. Ik speelde goed en was nog op jacht naar die overwinning. De laatste wedstrijd van het seizoen in Dubai haalde ik niet, maar gelukkig plaatste ik me wel voor Turkije. Ik speelde daar niet mijn beste wedstrijd van het jaar, finishte ook niet op hole achttien maar op hole negen, maar wél met een birdie en voor de mensen die er op dat moment waren en toe deden. Mijn ouders – mijn moeder was er door omstandigheden niet bij geweest in het KLM Open – mijn vriendin, Bas van der Steur, Joost (Luiten, red.), mijn caddie. Ook de Europese Tour liet het niet zomaar voorbij gaan en ik kreeg na afloop van mijn ronde een van die teemarkers (een schaalmodelvliegtuig, red.) met daarop het aantal wedstrijden dat ik op de Tour gespeeld had, 394. Zelfs op dat moment geloofde nog niet iedereen dat het voorbij was, maar Jannie herhaalde wat hij zei toen ik het hem voor het eerst vertelde: "Als Robert zegt dat het klaar is, dan ís het ook klaar.".'

En dat was het toen ook ineens. Klaar. Van het ene op het andere moment was Derksen geen professioneel golfer meer, maar gewoon Robert-Jan. Zonder plan.

'De eerste acht, negen maanden waren héérlijk. Ik deed precies waar ik zin in had. Deed allerlei klusjes in huis. Ben op yogaretraite geweest. Heel ontspannen en relaxed allemaal. Maar ja, op een gegeven moment is er nergens meer stof van af te nemen en dan denk je wel: en nu? Het klinkt stom, maar daar had ik echt nooit over nagedacht, ik dacht: dat komt wel, maar toen het moment daar was, wist ik het dus eigenlijk niet zo goed. Dat was niet leuk kan ik je zeggen. Ik was inmiddels wel commentaar voor Ziggo Golf gaan geven – wat ik echt geweldig vind – maar dat was maar een paar keer in de maand, daar kon ik mijn dagen niet mee vullen. Ik was nagenoeg rond met de NGF, maar dat is uiteindelijk niet doorgegaan omdat ik geen vertrouwen had in de manier waarop we invulling aan de functie van bondscoach/technisch directeur moesten gaan geven. Het kwam erop neer dat we het met drie man moesten gaan doen, en dat zag ik gewoon niet voor me. Heel jammer dat dat op het allerlaatste moment niet door is gegaan, dat meen ik oprecht want ik denk dat ik echt wat terug had kunnen geven aan het Nederlandse golf, en dat wilde ik ook heel graag. Maar ik ben nog steeds blij dat ik toen de beslissing heb genomen daar niet in te stappen. De juiste beslissing, al was het ook echt een klap, want van alle dingen waarvan ik dacht dat die misschien wel konden gaan gebeuren, was dit er een waarvan ik eigenlijk wel "zeker" wist dat ik er wat mee ging doen. Niet dus en het leverde direct het probleem op dat ik met een groot "gat" in mijn tijdsinvulling kwam te zitten. En wat ik net zei, dat pakte niet goed uit.' ➔

RITME

Hij neemt de term zelf in de mond. Depressief. Hij zwakt het af tot 'een tikkeltje depressief', maar het gekozen woord geeft wel aan dat het lachen de '*Laughing Dutchman*' toch echt even was vergaan en dat hij tot het inzicht kwam dat hij voor een probleem stond dat hij niet alleen op ging lossen. 'Op een gegeven moment zat ik naar de Tour de France te kijken en toen hoorde ik iemand zeggen dat je als sporter wordt geleefd, maar dat je als je gestopt bent, het ineens zelf in moet gaan vullen. Je weet dat als je op een toernooi bent je dagen zich met een vanzelfsprekende regelmaat vullen, vol zitten, en je almaar doorgaat. Als je gestopt bent is er niemand die je een programma voorschotelt. Als je zelf niets onderneemt, gebeurt er ook niets. Dat was een hele rare gewaarwording na al die jaren die volledig in het teken van een ijzeren ritme stonden. Ik ging er dingen over opzoeken, over lezen, en liep op een gegeven moment tegen een boek van de oud-judoka Edith Bosch aan (*Expeditie Edith*, red.) waarin zij onder meer vertelde over haar zoektocht naar een leven ná de sport. Zij had daarvoor een coach ingeschakeld en ik besloot deze man, Martijn Smit, te bellen voor een afspraak en een gesprek. Dat ene gesprek werden er meer, maar in een van de eerste gesprekken vroeg hij me of ik eigenlijk wel had afgebouwd. "Eh, nee, hoe dan?", was zo ongeveer mijn reactie, waarna hij me erop wees dat daar misschien wel de kern van het probleem lag. Ik was van de ene op de andere dag golfer af geweest, zonder plan hoe nu verder. Meer dan wat vage ideeën had ik niet en toen het anders liep dan gedacht, trok ik me langzaam maar zeker terug. Met hulp van hem, maar ook van bijvoorbeeld mijn fysio Heidi Vingerhoed waarmee ik weer een zeker ritme opbouwde, kwam ik stapje voor stapje vooruit. Tot het moment dat ik weer echt plezier in het leven vond.'

'Ik had niet verwacht dat ik het commentaar geven zó leuk zou vinden. Eigenlijk vanaf de eerste keer besefte ik dat ik door mijn baankennis wat toe te voegen had. Als een speler op een bepaalde plek lag, wist ik dat hij echt geen slag had, omdat ik daar zélf ook weleens gelegen had. Ik ken de banen, ik ken de spelers, coaches, caddies en mensen van de Tour, dat neem ik allemaal mee in de uitzending. Naast Ziggo geef ik lezingen, doe ik bedrijfsdagen voor de ING, ben ik druk met de Academy, begeleid ik een aantal jonge talenten en ga ik met kleine groepjes naar Valderrama en Loch Lomond. Ook zelf sta ik weer met plezier op de baan. Ik speel een aantal keer per jaar en kan daar ook van genieten als ik niet heel goed speel. Al is het grappig om te zien dat ik eigenlijk met groot gemak hele goede rondjes speel, maar aandrang om weer de tour op te gaan heb ik niet, nooit gehad ook.'

'Nee, ook niet toen het minder ging heb ik ooit één seconde spijt gehad. De keuze die ik begin 2014 bekendmaakte, is er een waar ik nog altijd voor de volle honderd procent achter sta. Een keuze die ik destijds heb gemaakt uit de grond van mijn hart. Ik had misschien alleen beter na moeten denken over de praktische invulling van het leven na de topsport. Ik zie het nu aan wat vrienden van me die als piloot werken. Die moeten over het algemeen allemaal vroeg met pensioen en bij hen zie ik dezelfde worsteling. Uiteindelijk vind je je weg wel, maar het helpt als je een plan hebt en er niet door overvallen wordt.'

'Ik had misschien beter na moeten denken over de praktische invulling van het leven na de topsport'

'De tijd vliegt. Er is al weer vijf jaar voorbij sinds ik mijn laatste toernooi speelde. Ik heb geen enkele aandrang om nog eens een toernooi van de Europese Tour te spelen, dat gaat echt niet meer gebeuren. Misschien dat ik ooit nog eens het Dunhill Links speel met Pieter van Doorne, als die gelegenheid zich voordoet. Al ken ik mezelf, en ga ik dat dan wel weer heel serieus aan; dat zou ik dan wel weer heel goed willen doen.'

Dan, na een korte stilte: 'Nergens liggen falen en succes zo dicht bij elkaar als in de sport. Die spanning, die rush, vind je nergens. Als ik nu bij Ziggo een uitzending heb gehad waarbij ik achteraf denk: wauw, dit was echt heel goed, dan hoor ik daar niemand over. Net zo min als je iemand hoort over een uitzending waarbij ik denk: nou, dit was niet meer dan een zesje. Als topsporter is dat onbestaanbaar. Je wordt direct geconfronteerd met het goede, maar ook met het slechte. De rush die dat geeft, dat is misschien het enige wat ik écht mis.'

► DERKSEN IN ACTIE VOOR ZIGGO GOLF TIJDENS HET KLM OPEN.

© TODAY'S GOLFER / BAUER MEDIA

SWING

STOP DE HOOK

Elke grote hook is het gevolg van een clubblad dat bij impact overdreven gesloten is ten opzichte van het doel. De snelste manier om deze misser te elimineren, is te focussen op het controleren van het clubblad en voorkomen dat het zich vóór impact sluit. Deze oefening helpt.

1. HOGE TEE

Gebruik voor deze oefening een ijzer-6 of 7 en tee de bal relatief hoog op, met de onderkant een centimeter of twee boven de grond. Neem je normale adresseerpositie in, met de bal iets voor het midden, maar laat het clubblad een beetje boven de grond zweven.

2. SLA EEN DIVOT

Maak een normale swing, maar focus op het slaan van een divot nadat je de bal hebt geraakt. Dat lukt van de hoge tee alleen als je van boven op de bal inkomt – een invalshoek die vraagt om een verlate release van je handen. Dit kalmeert de overmatige rotatie van het clubblad. Sla zo tien ballen en probeer het dan van het gras.

BUNKER

LEPELTJE ZAND

Voor goed bunkerspel moet je de zool van de club – de bounce – leren gebruiken. Om dit concept te versimpelen en duidelijk te maken hoe je de club het zand moet laten raken, gebruiken we het voorbeeld van een lepel.

BOUNCE
Stel je voor dat je de bal in de bunker adresseert met een grote lepel. Het ronde middenstuk zit vlak bij het zand en de scherpe voor- en achterkant staan omhoog. Kantel de lepel iets naar achteren; je ziet dat de scherpe voorkant omhoog komt en verder van het zand zit. Dit lijkt wel wat op een sandwedge, met de ronde *trailing edge* lager dan de *leading edge*.

GLIJDEN
Stel je voor dat je de lepel in deze positie op het zand laat rusten, een paar centimeter achter de bal. Het ronde deel raakt logischerwijs het zand, waardoor hij zich niet ingraaft. Sterker nog: hij heeft de neiging om over het zand te glijden.

GRAVEN
Het tegenovergestelde gebeurt als de voorkant lager is dan de achterkant: de lepel snijdt meteen naar beneden in het zand. Dit gebeurt als de leading edge zich ingraaft. Je neemt te veel zand mee en de bal blijft in de bunker.

© TODAY'S GOLFER / BAUER MEDIA

Nu moeten we het beeld van de lepel vertalen naar de sandwedge. We leggen uit hoe je de bounce tijdens een bunkerslag optimaliseert.

ADRESSEREN

Focus je aandacht bij het adresseren op de zool en stel je het beeld van de lepel voor. Een sandwedge is al ontworpen met de achterkant lager dan de voorkant, maar dit effect kun je versterken door het clubblad iets open te draaien, de bal meer voor in je stand te spelen en de shaft naar achteren te laten leunen door je handen iets achter het clubblad te plaatsen.

IMPACT

Stel je voor dat je het zand raakt met de ronding van de lepel in plaats van de scherpe voorkant – hij zal zich niet ingraven, maar over het zand glijden. Met de wedge krijg je hetzelfde effect als je het zand probeert te raken met de achterkant van de zool. Hou deze beelden in gedachten als je de bal slaat. Je zult al snel het goede gevoel krijgen voor deze techniek waarbij de trailing edge het zand raakt, zodat je swing vlakker wordt of je het clubblad voorbij je handen laat releasen. Heb je problemen, visualiseer dan de lepel weer die met zijn ronde onderkant over het zand glijdt.

DE HILVERSUMSCHE

Goud van oud

Handicap 24 is de handicaplimiet om een ronde te mogen spelen op de Hilversumsche Golf Club. Zit je net daarboven? Ga dan hard aan de slag: een rondje op deze prachtige baan is de ultieme beloning.

TEKST MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE KOEN SUYK

Een van de beroemdste holes van het land, zo niet dé beroemdste: de par-3 veertiende, ook wel 'de Pannekoek' genoemd.

Praktisch

HILVERSUMSCHE GOLF CLUB
Adres Soestdijkerstraatweg 172, 1213 XJ, Hilversum
Reserveren (035) 685 70 60
Handicapvereiste 24
Website www.hilversumschegolfclub.nl
Greenfee € 110 tot € 135
Baan 18 holes, par-72 Geel 5848 meter, Rood 5061 meter

Drivingrange Gratis ballen tappen, deels overdekt en een paar grastees.
Oefengreen Kunstgras naast de drivingrange, ruim en echt gras tussen tien en het terras.
Shop Keurig filiaal van Golfstore
Kleedkamer Hagelnieuw, kwaliteitsmaterialen gebruikt maar niet heel sfeervol
Autolader Ja (nog buiten werking)
Architect Harry Colt / Kyle Phillips

WE GEVEN HET EERLIJK TOE. We stonden te popelen voor deze editie van Afslag Op. Zó vaak spelen we nu ook weer niet op de baan die 's werelds beste spelers zo vaak ontving. Meer dan 25 keer was de Hilversumsche gastheer van het KLM Open maar Golfers Magazine speelde er opvallend genoeg nog nooit voor deze rubriek. Terwijl hij toch écht niet mag ontbreken op onze lijst.
Nederland heeft veel mooie banen. Heel exclusieve, heel laagdrempelige en vooral veel ertussenin. En natuurlijk de banen van 'de Oude Negen' waar de uit 1928 stammende course van de Hilversumsche er één van is. De historie van de club gaat terug tot rond de vorige eeuwwisseling, terwijl de eerste holes op de huidige locatie begin jaren twintig van de vorige eeuw het levenslicht zagen. De oudste nog bestaande holes stammen uit datzelfde decennium en zijn ontworpen door Harry Colt, een van de beroemdste architecten uit die tijd. Ze zijn voor de kenners nog goed te onderscheiden ook, want het grootste deel van de baan ligt er nog precies zo bij als toen. Het geluid van de naastgelegen A27 was destijds nog niet te horen, de bomen waren wat kleiner, de hei stond vast op wat andere plaatsen, maar voor de rest bleef veel bij het oude. Gelukkig. Sterker, velen betreuren het nog altijd dat een deel van de baan tien jaar geleden stevig onder handen werd genomen. De holes in de buurt van het clubhuis werden door Kyle Phillips aangepast, en niet iedereen vond dat een verbetering. Daarover later meer, want deze kanttekeningen verdienen zeker geen hoofdrol. Daarvoor is een rondje op de Hilversumsche veel te veel een golffeestje. Vanaf het moment dat we van de Soestdijkerstraatweg het pad richting clubhuis in draaien, tot het moment dat we – vele uren later – weer naar huis rijden, denken we: 'je zal hier maar lid mogen zijn' en 'wat is het toch fijn om hier te gast te zijn'.

► FOTO LINKS: COMMENTAAR OVERBODIG. VEEL MOOIER DAN DE PAR-3 ACHTSTE WORDT HET NIET.

Voor we de baan ingaan, nemen we uitgebreid de tijd het nieuwe clubhuis in ons op te nemen. Zo'n anderhalf jaar vertoefden de leden in een tijdelijk onderkomen, achter de backtee van hole een. Het rustieke clubgebouw – neergezet na een brand in 1965 – was sfeervol, maar hard toe aan vervanging. Het had wat voeten in de aarde voor het nieuwe onderkomen er stond, maar het was het wachten waard. Hoewel je de verf nog bijna kunt ruiken, doet het allemaal warm en huiselijk aan. Van de biljarttafel tot het fraaie terras, van het hoge lichte plafond tot de chique kleedkamers, het klopt allemaal. Mooi detail: op de rand van de vide staan alle namen van de spelers die hier ooit – de laatste editie was in 2012 – het KLM Open wonnen. We zien de Belgische vlag die hoort bij Flory van Donck; de Spaanse voor Seve's zege uit 1980; Lee Westwood, 1999; Martin Kaymer 2010. Het is niet zonder reden dat zoveel grote spelers de Hilversumsche met een bezoek vereerden. Stuk voor stuk konden ze de baan op waarde schatten. Terecht, want het clubhuis mag dan mooi, warm en 'groen' zijn – zonnepanelen, ➔

► VEEL GEVAAR ROND DE GREEN VAN ACHTTIEN.

Q-linair

KOEKJE

Dat het clubhuis van de Hilversumsche een metamorfose heeft ondergaan, is elders in dit stuk al te lezen. En dus schuiven wij in het gloednieuwe restaurant aan voor een vrijdagmiddaglunch. De lunchkaart is klein maar aantrekkelijk: gebraden eendenborst met een saus van bruine rum, pasta's, burgers – ook in vegetarische variant – en een ruime sortering borrelhappen. We gaan voor de Hilversumsche 'Clubsandwichbol' – al was het maar omdat we benieuwd zijn hoe je een bol stapelt – en een salade met Thaise viskoekjes.
Clubsandwiches zijn in alle soorten en maten verkrijgbaar, maar de vrijwel altijd terugkerende constante is de stapeling van sneetjes brood die je maar lastig kunt verorberen. De clubsandwichbol is weliswaar geen uitbundige stapel, maar de forse stukken malse kip, het gebakken ei en het overige beleg leveren toch nog een aardige uitdaging op. Niet erg, want het smaakt wel lekker!
De Thaise viskoekjes zijn goed op smaak, maar aan de droge kant en de portie is karig. We verwachtten een (forse) salade, maar naast de drie koekjes ligt niet meer dan een dotje wakamé en een bescheiden hoeveelheid sla. Ruim onvoldoende als lunch na een rondje golf, en we zijn echt geen enorme eters. De razendsnel bestelde open tosti met kaas en gember (wát een lekkere combi) zorgt dat we niet alleen de baan, maar ook het restaurant toch voldaan verlaten.

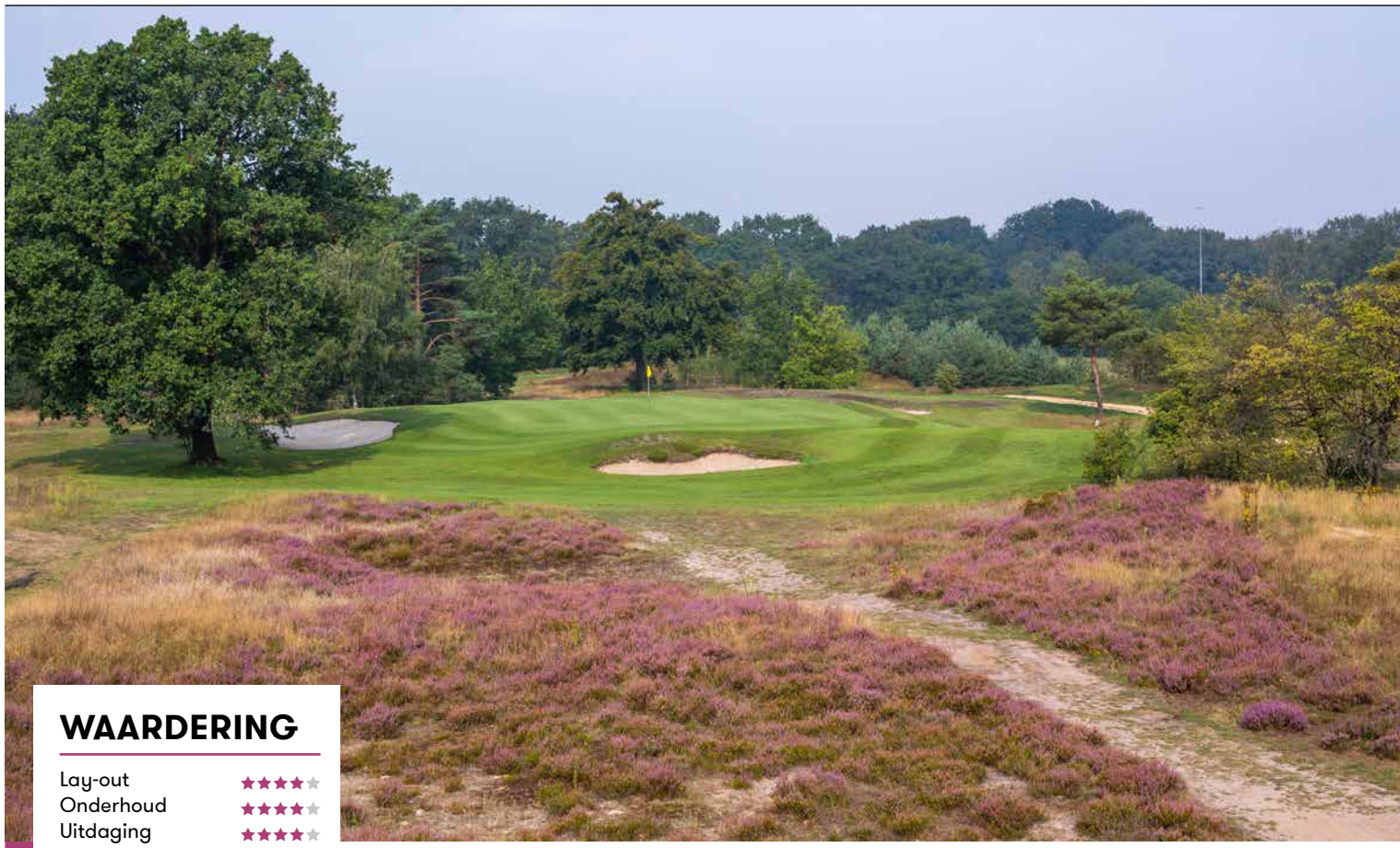

WAARDERING

Lay-out	★★★★☆
Onderhoud	★★★★☆
Uitdaging	★★★★☆
Faciliteiten	★★★★☆
Sfeer	★★★☆☆
Waar voor je geld	★★★★☆

+ Te veel om in één zinnetje samen te vatten...
− Wij behoren bij de groep die de oude tiende mooier vond.

warmtepompen, het is er allemaal – het is natuurlijk de course die de Hilversumsche zijn aanzien geeft.

BEROEMDE HOLE

Vanaf de eerste hole staat de Hilversumsche garant voor een heerlijk rondje golf voor spelers van elk niveau, als je tenminste voldoet aan de handicaplimiet van 24. Met een beetje beleid kun je prima scoren op de Hilversumsche. Waterhindernissen zijn er niet en ook als je de fairway mist kun je van onder de bomen meestal goed wegkomen. Een voormalig tourspeler omschreef het zo: 'Als je golf niet snapt heb je een fijne dag, maar kun je er niet de vinger op leggen waar dat door komt. Als je golf een beetje snapt, voel je dat er wat bijzonders is en kun je dat ook enigszins onder woorden brengen. En als je golf echt snapt, dan weet je dat dit een van de beste banen is die er is.'
Het drukt treffend uit hoe we de Hilversumsche de keren dat we er speelden, ervoeren. We stapten ooit uit bij een Pro-Am, omdat de rough zó genadeloos was dat de ballenvoorraad al na zes holes op was, maar we scoorden er ook ooit ons hoogste aantal stablefordpunten.
De Hilversumsche heeft zoveel gezichten, dat we het liefst elke hole zouden beschrijven. De korte par-5 eerste, met genoeg ruimte van de tee, waardoor je zo lekker in je ronde kunt komen. De par-4 tweede, waar je met beleid moet spelen om de fairway te vinden en de bunkers te ontlopen. De par-4 derde aan de overkant van het pad, die eenvoudig oogt maar niet voor niets stroke-index 5 heeft. De nog lastigere (S.I. 3) par-4 vierde, met een blind en intimiderend teeshot. Of de bijna tweehonderd meter lange par-3 vierde, waar je blik steeds af blijft dwalen naar de betoverend mooie bloeiende heide, maar je je ogen toch echt maar beter op de bal gericht kunt houden.
En dat is dan nog maar het begin van de ronde; we zijn we nog niet eens in de búúrt van de 'beroemdste' hole van de baan: de par-3 veertiende. Nauwelijks honderd meter lang is de beruchte 'Pannekoek'. Een hoog gelegen green, omgeven door bunkers en run-off area's. Vind het puttingoppervlak en je hebt goede kansen op een birdie, mis het kortste gras en reken op bogey of erger.

OP HERHALING

Het is jammer dat het logistiek nauwelijks nog mogelijk is om een evenement als het KLM Open hier te organiseren, want aan de baan ligt het niet. Voor het moderne golf van Europa's beste spelers is hij wellicht aan de korte kant (net meer dan 6300 meter vanaf de backtees), maar hier worden andere talenten gevraagd dan alleen maar hard en ver slaan. De aanpassingen aan de holes rond het clubhuis waren in dat licht bezien misschien ook niet echt nodig. De green van de par-4 negende werd naar achteren verplaatst, waardoor de hole vanaf wit nu bijna vierhonderd meter lang is, en – aldus een andere oud-tourspeler – 'meer van hetzelfde' is geworden en de par-3 tiende was bijna net zo charmant als 'de Pannekoek', maar

►FOTO LINKS: NIET IEDEREEN IS FAN VAN DE PAR-3 TIENDE, MAAR ALS DE HEIDE IN BLOEI STAAT IS ALLES VERGEVEN EN VERGETEN.

heeft nu veel van zijn allure verloren. De aanpassingen aan achttien – vooral het gebied rond de green – zien er fraai uit en zorgen voor een spannend slot, maar we snappen de spelers die het wat al te uitbundig vinden ook heel goed.
En toch, de discussie is ook beetje dat verhaal van het sop dat de kool niet waard is. Op de negende moet je – zeker vanaf geel – nog altijd goed nadenken welk teeshot je wilt spelen (niet te veel rechts, maar zéker niet zoveel links dat je de bunker vindt). De tiende lijkt zo eenvoudig, maar is langer dan je denkt en de wind speelt hier een grote rol – net zoals wellicht de blikken van de mensen op het terras rechts van je. En als je niet lang genoeg bent van de tee van achttien, resteert een blinde tweede slag naar een gebied met zoveel run-off dat je moet toveren met je wedges om je ronde tot een goed einde te brengen. Een blinde lay-up is misschien wel de beste slag. Al is het allerbeste natuurlijk: genoeg baankennis hebben, zodat je zeker weet wat je moet doen.
Als gast ben je maximaal zes keer per jaar welkom op de Hilversumsche Golfclub. Toch eens kijken of we binnenkort nog een keertje kunnen gaan.

►ER STAAN VEEL BOMEN OP DE HILVERSUMSCHE, TOCH VERLIES JE ER ZELDEN EEN BAL.

De omgeving

GOLFBANEN

►Goyer Golf & Country Club (4 km)
Beukenlaan 1-2, 3755 MP Eemnes,
(035) 539 31 11, www.goyer.nl
Een stukje Amerika in eigen land. Zo omschreven we het uitzicht op – en vanaf – het terras van De Goyer weleens. Maar de door Bruno Steensels ontworpen baan ligt toch echt in Eemnes. In de buurt van hole vier komt dat dorp heel dichtbij, de snelwegen hoor je ook veelvuldig, maar voor de rest is het vooral heerlijk toeven op deze exclusieve baan.

►Golfclub 't Jagerspaadje (5 km)
Beresteinseweg, 1217 TM Hilversum,
(035) 624 67 30, www.gcjagerspaadje.nl
Het contrast met bovengenoemde golfcourse is groot, maar ook op 't Jagerspaadje ga je een fijne golfdag hebben, al is het op een heel ander niveau. Op een beperkt stukje grond ligt een leuk baantje, dat deels door de leden zelf wordt onderhouden. Zes par-3's en drie par-4's en dus zonder par-5's. Laat die driver maar thuis.

RESTAURANTS

NR. 42 van Nederland lekker

►HFSLG (15 km)
Vossenlaan 28, 3735 KN Bosch en Duin,
(030) 225 10 51, www.hfslg.nl
Bjorn Stukje is chef Raoul Meuwese opgevolgd en kookt de Frans-internationale keuken in dit klassieke restaurant van eigenaar Marco Peek. Samenvattend: goede smaken, een vriendelijke bediening en gezellige ambiance, prima gerechten, maar de prijs-kwaliteitverhouding is niet goed en de gerechten kunnen verfijnder worden samengesteld. HFSLG zakt naar 42.

►Eten bij Sidney (3 km)
Langestraat 94, 1211 HB Hilversum,
(035) 624 30 44, www.etenbijsidney.nl
Vorig jaar nieuw in Lekker en dit jaar van harte geprolongeerd. Patron-cuisinier Sidney Heinze heeft, samen met zijn echtgenote en gastvrouw Michelle, een fijn restaurant neergezet in een historisch pand uit 1902 in het centrum van Hilversum. Heinze omschrijft zijn keuken als 'nonsense cuisine' waar versheid en respect voor de pure smaak van de gebruikte ingrediënten hoog in het vaandel staan. Je waant je zo in een Franse bistro.

LEKKER
Koop de Lekker online bij www.lekker.nl voor de volledige tekst van de reviews en alle 498 andere besproken restaurants. De Lekker 2020 ligt nu in de winkels.

SWINGMYTHES

BROODJES AAP

Honderden jaren lang zijn golfwijsheden van generatie op generatie doorgegeven. Allemaal goed bedoeld natuurlijk, maar dankzij technologie en research kunnen we nu bewijzen dat sommige ons spel meer kwaad dan goed doen.

1

TEE LAGER OP BIJ WIND TEGEN

Iedereen weet dat je drivers met tegenwind veel minder ver vliegen, maar wat doe je eraan om zo min mogelijk meters te verliezen? Er wordt vaak gezegd dat je de bal lager op moet teeën, zodat je een strakkere balvlucht krijgt die minder last heeft van de wind.
Helaas is dat juist het slechtste wat je kunt doen. Het vergroot de kans dat je de bal laag op het clubblad raakt, waardoor je extra spin genereert – en dat is precies wat je met tegenwind níet wilt doen. Een robottest met Trackman liet zien dat lager opteeën de spin met 7 procent verhoogt, wat significante impact heeft op de carry en de totale afstand van je drive. Zelfs met 50 km/u tegenwind sla je verder als je een drive slaat van de normale teehoogte.
De beste manier om met tegenwind om te gaan is normaal opteeën, rustig swingen, focussen op goed balcontact (dit minimaliseert spin) en accepteren dat je niet zo ver zult slaan als normaal. Alles wat je probeert om toch verder te slaan, werkt alleen maar averechts.

2

SLA KORTE PUTTS HARD OM DE BREAK ERUIT TE HALEN

Niemand wil korte putts missen. Er is niets zo frustrerend als met kunst- en vliegwerk de bal bij de vlag te krijgen, om vervolgens een putt te missen die je eigenlijk met je ogen dicht zou moeten maken. Jammer, maar accepteer dat je af een toe een korte putt mist – 95 procent van de tourspelers mist elk seizoen minimaal één putt van minder dan een meter. Zelfs Jon Rahm, die dodelijk precies is van korte afstand, miste afgelopen jaar twaalf putts van minder dan anderhalve meter.

Hoe meer je baalt van een gemiste putt, des te meer spanning je hebt bij de volgende. Maar hoe vergroot je de kans dat de bal van korte afstand vaker in de hole rolt? Veel golfers gaan harder slaan om de break eruit te halen, vooral als ze niet zeker weten naar welke kant de bal zal rollen. Ze mikken op het midden van de hole en slaan de bal met veel snelheid. Maar met deze tactiek maak je de hole effectief kleiner, waardoor je sneller mist.

Voormalig tourpro en data-analist Scott Fawcett heeft met zijn Decade-systeem duizenden golfers – professionals én amateurs – geholpen om slimmere keuzes te maken. 'Als de bal sneller beweegt, is de kans groter op een lip-out', zegt hij. 'Als de bal precies ter hoogte van de hole eindigt, is de hole 10,8 centimeter groot. Sla 'm zo hard dat hij bijna een meter doorrolt, dan krimpt de hole tot 3,5 centimeter. Je haalt letterlijk tweederde van de hole uit het spel.' Dat betekent niet dat je volgens Fawcett elke putt naar de hole moet laten kruipen. 'De ideale snelheid is niet dat de bal ter hoogte van de hole eindigt, of zelfs 15 centimeter achter de hole. Als je dat doet, zullen er flink wat te kort eindigen, en dat is ook geen goed idee. Ergens tussen de 30 en 45 centimeter is waarschijnlijk perfect – dan is de hole effectief 6,35 centimeter groot.'

'Je moet gewoon een goede lijn en snelheid kiezen, de hole zo groot mogelijk maken en de uitkomst accepteren. Zelfs op de PGA Tour maken ze maar ongeveer driekwart van de putts binnen anderhalve meter, want de lijn en de snelheid goed op elkaar afstemmen is heel lastig. Accepteer het resultaat en probeer een putt waar je over twijfelt niet ook nog harder te slaan. Daarmee maak je de hole alleen maar kleiner.'

3

MEER SWINGSNELHEID VRAAGT OM EEN STIJVERE SHAFT

Swingsnelheid en shaftflex gaan hand in hand, toch? De flex van een shaft werd vroeger vaak gezien als iets prestigieus. Als je werd gefit voor een extra-stiff shaft vertelde je dat aan iedereen die maar wilde luisteren, terwijl spelers van wie de lage swingsnelheid gebaat was bij een extra-soft flex hun clubs nauwelijks uit de tas durfden te halen. We hebben nieuws: de swingsnelheid en shaftflex hebben bijna niets met elkaar te maken. De shaftflextest van My GolfSpy liet zien dat een

4

EEN HOUTEN-3 IS ACCURATER DAN EEN DRIVER

Sta je op een smalle hole en vertrouw je jezelf niet met de driver? Dan pakken de meeste golfers een houten-3 voor iets meer accuratesse, maar volgens de data is dit niet de juiste tactiek.
ShotScope, specialist op het gebied van *shot tracking*, heeft meer dan twee miljoen slagen van golfers van elk niveau geanalyseerd en ontdekte dat golfers met de houten-3 nauwelijks vaker de fairway vinden dan met een driver – ongeacht hun niveau. 'Gemiddeld raken ze met een houten-3 1,5 procent vaker het korte gras', zegt Jennifer Saxton van ShotScope. 'Maar als je het afstandsverschil tussen de driver en een houten-3 meeneemt, heeft het nauwelijks voordeel om een wood te nemen – tenzij er een hindernis op driverafstand ligt. Opvallend genoeg kost het slaan van een bal uit de semi- of lichte rough gemiddeld evenveel slagen als het slaan van een kortere club van de tee. Ofwel: we moeten vaker de driver slaan. Mooi als je de fairway raakt, maar zelfs als je de bal in de lichte rough slaat, kost het je niet meer slagen dan als je met een houten-3 de fairway vindt.'
Dat golfers de houten-3 vooral gebruiken op smalle holes, kan natuurlijk een enigszins vertekend beeld geven, want hier mis je logischerwijs sneller de fairway. De enige manier om de beste strategie te bepalen, is je eigen statistieken van minimaal een paar ronden vergelijken en kijken of je beter scoort met een driver of een houten-3.

golfer met een swingsnelheid van 111 mph (179 km/u) zelfs tien meter verloor met een x-stiff shaft in vergelijking met een regular flex. En een speler met een swingsnelheid van 97 mph (156 km/u) – wat iets boven gemiddeld is – sloeg verder met een x-stiff shaft, net als de tester met 103 mph (165 km/u).
De moraal van dit verhaal is dat er niets gaat boven een goede clubfitting. Een shaft kiezen gebaseerd op je swingsnelheid is net zo'n gok als er zomaar een uit het rek trekken.

5

SWING RUSTIG VOOR ACCURATESSE EN HARD VOOR LENGTE

We weten allemaal dat golf een powergame is, en dat afstand belangrijk is, maar er zijn nog steeds momenten dat het gaat om accuratesse. Als je de bal recht móet slaan, sla je gewoon wat minder hard en focus je meer op accuratesse. Toch?

Dat zou je denken, maar volgens een onderzoek van golfpro en sportwetenschapper Steve Buzza (uitgeroepen tot een van de beste jonge coaches van de Verenigde Staten) werkt het niet zo. Hij ging aan de slag met zeventien golfers – elf pro's en zes topamateurs, dus spelers die op commando accuratesse kunnen leveren – en liet ze allemaal zestig drives slaan. Ze moesten twintig keer hun standaarddrive slaan, twintig keer zo accuraat mogelijk zijn en naar een doel slaan, en twintig keer zo ver mogelijk slaan, ook al ging dit ten koste van de accuratesse. (De drives werden gesplitst in setjes van vijf om te voorkomen dat de volgorde een rol speelde).

De resultaten lieten zien dat als spelers zo accuraat mogelijk wilden zijn, ze de bal gemiddeld zestien meter off-line sloegen, tegen vijftien meter met hun standaarddrive. En daarbij verloren ze ook nog vijf meter afstand. Als ze zo ver mogelijk probeerden te slaan, wonnen ze zes meter afstand ten opzichte van hun standaarddrive en misten ze het doel gemiddeld achttien meter.

'Volgens mijn berekeningen ben je kwetsbaar als je alleen maar voor accuratesse gaat, zeker in het heetst van de strijd', concludeert Buzza.

6

EEN MISSER NAAR ÉÉN KANT HAALT EEN DEEL VAN DE BAAN UIT SPEL

Spelers en coaches hebben het vaak over het belang van het ontwikkelen van een *one-way miss*, zodat je de problemen aan één kant van de baan 'uit het spel kunt halen'. Het cliché is zo ingeburgerd dat niemand er nog vraagtekens bij zet... tot nu. Hier zie je de top-5 van spelers in de categorie Strokes Gained of the Tee en het percentage dat ze de fairway links en rechts missen.

43,9% ←	RORY MCILROY	56,1% →
47,2% ←	JHONATTAN VEGAS	52,8% →
54,5% ←	BUBBA WATSON	45,5% →
51% ←	DUSTIN JOHNSON	49% →
52,2% ←	JON RAHM	47,2% →
52,5% ←	CAMERON CHAMP	47,5% →

Zoals je ziet heeft geen van deze spelers één kant waar hij de fairway meestal mist. De spelers op de PGA Tour met de meest 'eenzijdige' misser van de tee is Hideki Matsuyama (67,6 procent rechts), gevolgd door Marc Leishman (66,8 procent rechts) en Scott Piercy (65,1 procent rechts), en zij staan respectievelijk 26ste, 130ste en 47ste in Strokes Gained of the Tee.

Eén kant van 'de fairway uit het spel halen' heeft automatisch tot gevolg dat je 'm regelmatig aan de andere kant mist, vaak flink. En de data laten zien dat dit veel minder effectief is dan de bal soms links en soms rechts missen, maar de afwijking van de missers te minimaliseren.

Eén consistente balvlucht hebben, kan wel voordelen bieden. Dit is het geval bij de meeste tourprofessionals – de fade komt het meest voor – en ze slaan 'm bijna bij elke bal. Dat levert betere resultaten op dan wisselen tussen een fade en een draw.

© GOLF WORLD / BAUER MEDIA

7

NEEM EEN CLUB EXTRA IN DE WIND

Je hoeft niet gestudeerd te hebben om te weten dat approaches met wind tegen minder ver vliegen dan normaal, terwijl ze met wind mee juist extra meters afleggen. Maar het overgrote deel van de golfers onderschat het effect van tegenwind schromelijk, en de meesten overschatten de impact van wind in de rug.
Data van Trackman laten zien dat bij hoge windsnelheden tegenwind meer dan twee keer zoveel afstand kost als je met wind mee wint. Een bal die in kalme condities 128 meter carry heeft, kan tot 35 meter inleveren bij 40 km/u tegenwind, terwijl hij met dezelfde windkracht mee maar iets meer dan elf meter verder vliegt. Dat betekent dat je op een winderige dag zomaar drie clubs extra moet nemen met wind tegen, en nauwelijks één club meer voor een approach met de wind in je rug.

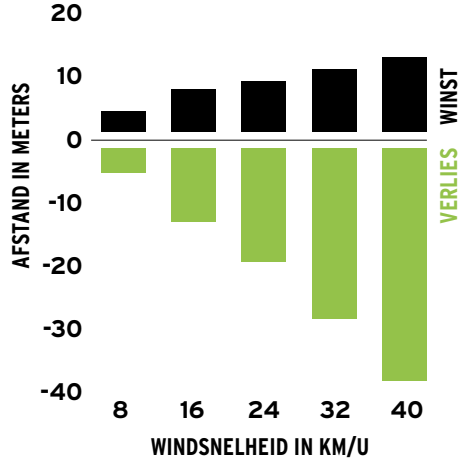

PORTUGAL

TEKST EN FOTOGRAFIE
MARTIJN PAEHLIG

OUDE DAME VAN DE ALGARVE

Old Course

Zo'n dertig golfbanen telt de Algarve inmiddels, waarvan er bijna twintig in of vlak bij Vilamoura liggen, en vrijwel op elke baan is het altijd druk. Eén baan steekt er echter met kop en schouders bovenuit omdat iederéén er wil spelen. De Old Course is vijftig jaar oud, maar *still going strong*.

Parasoldennen flankeren de fairways en vragen om acuratesse.

► DE OLD COURSE IS NOG ALTIJD HEEL POPULAIR.

► GOED ONDERHOUD KRIJGT DE HOOGSTE PRIORITEIT.

HET IS NOG NIET EENS LICHT als de eerste groepen zich melden bij de eerste tee, waar zelfs het hokje van de starter nog gesloten is. Even voor achten klapt hij zijn tafeltje uit, worden de scorekaarten klaargezet, en krijgen de eerste spelers instructies voor het spelen van de uit 1969 stammende baan. Alleen de holes van Pine Cliffs lagen eerder in de Algarve, 'maar wij waren de eerste baan met achttien holes', zegt Tiago niet zonder trots als hij onze scorekaart geeft. 'Na de renovatie in 1997, is er eigenlijk niets meer veranderd. Dat de baan ondanks de moderne speeltechnieken net zo sterk is gebleven, zegt wel wat over het ontwerp', geeft hij ons mee als we om acht uur stipt – en geen seconde eerder, hoezeer we ook staan te trappelen – af mogen slaan. 'De greenkeepers werken voor de spelers uit en als jullie te snel door de baan gaan, komen jullie met elkaar in botsing. Dat werkt voor hen niet prettig. En bovendien kunnen we de baan dan niet presenteren zoals we vinden dat we dat moeten doen.'

TOK-TOK-TOKKEND

Hadden we maar beter geluisterd. Heimelijk zijn we nog steeds voornemens om snel door de baan te gaan om elders in dit golfparadijs nog een rondje te kunnen spelen. Maar dat plan sterft al op de derde hole een vroege dood als we op de green op de eerste greenkeeper stuiten, waardoor het tempo direct stilvalt. Jammer, maar het geeft ons wel de kans om het door Frank Pennink ontworpen parcours echt goed in ons op te nemen.
Pennink ontwierp de baan met in het achterhoofd het idee de toenemende stroom Britse toeristen een golfervaring te bieden die deed denken aan parkbanen 'zoals thuis'. De vraag of dat gelukt is, is gerechtvaardigd, al was het maar vanwege de lokale vegetatie, het heuvelachtige terrein en natuurlijk het weer, waardoor het zuiden van Portugal nog altijd – en ondanks de forse greenfeeprijzen – een uiterst populaire bestemming is. Waar de ontwerper zonder meer in slaagde was een baan aan te leggen waar je niet zomaar om je heen kunt slaan. De fairways zijn vaak smal, greens liggen net wat hoger of juist flink lager, en de duizenden bomen zijn groot, indrukwekkend en nauwelijks te missen voor wie niet kaarsrecht is. En zelfs als je dat wel bent: regelmatig duikt een boom midden op de fairway op, of dwingen overhangende takken je tot een balvlucht die je misschien helemaal niet eens in huis hebt.
Al op de eerste hole, een korte par-4 van net driehonderd meter downhill, word je op alle genoemde gevaren gewezen. Vlak voor de fairway staat een solitaire boom in je lijn. Je kunt er best overheen, maar dan staat voor je tweede slag een volgende rij bomen te wachten. Rechts houden dus?

► ER IS MAAR EEN ROUTE NAAR DE GREEN OP DE PAR-3 VIERDE EN DAT IS OVER HET WATER.

Ook niet zomaar, want de kans dat je ook daar tussen de boomstammen door moet zien te manoeuvreren, is groot. Voor wie hier, op deze op papier één na makkelijkste hole van de baan, al het houtwerk weet te vinden, is direct duidelijk wat hier je gameplan moet zijn. Goede keuzes van de tee worden beloond, slechte slagen banen zich 'tok-tok-tokkend' een weg. Let goed op welke kant je bal op stuitert via tak of stam: je kunt je bal vrijwel altijd vinden, maar daarvoor moet je wel aan de goede kant van de fairway zoeken...

ZAKEN DOEN

De Old Course is – zeker voor een par-73 – niet lang. Vanaf geel 5913 meter, vanaf rood maar net meer dan 5000 meter: 5086. Die hoge par is het gevolg van de aanwezigheid van maar liefst vijf par-5 holes. Tot enkele jaren geleden lagen vier daarvan op de back-nine, maar door holes vijf en achttien om te wisselen is daar meer balans in gekomen. De 'langste holes' van de baan zijn overigens niet eens zo erg lang. De par-5 tweede is zelfs maar 417 meter (geel), maar is zeker geen pushover, ondanks de brede fairway. Het tweede deel van de hole ligt aanzienlijk hoger en de green is klein. Toch: wie de ➔

WWW.VISITPORTUGAL.COM — Portugal was in de nasleep van de financiële crisis lang een van de zorgenkindjes van Europa maar inmiddels bloeit het land als bijna nooit tevoren. Ook toeristen weten het land weer massaal te vinden.

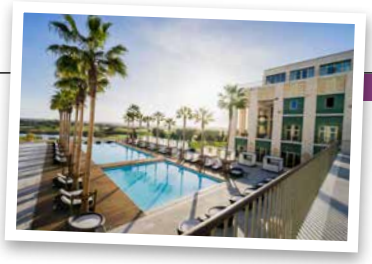

verleiding kan weerstaan de green in twee slagen aan te willen spelen, heeft hier goede birdiekansen.
De tweede par-5 komen we tegen op hole vijf, de hole die eerst dus de slothole was. 449 meter lang, een akelig smalle afslag, te veel links na je tweede slag en je approach wordt heel moeilijk.
Hole twaalf is met 482 meter wel flink lang en biedt meer uitdaging: een dogleg naar rechts die voor longhitters misschien wel is af te snijden, terwijl bij de route over links het gevaar loert dat je over de fairway schiet. En als er één hole is waar de bomen links en rechts van de fairway dicht bij elkaar komen, dan is het hier: de doorgang op 130 meter is nauwelijks tien, vijftien meter breed...
De lastige (S.I. 2) zestiende is de langste hole van de baan. Vanaf wit ruim meer dan 500 meter, maar ook vanaf geel nog altijd 494 meter. Je afslag móet links op de fairway liggen wil je zaken kunnen doen, en zorg er ook voor dat je een club met genoeg loft overhoudt voor je approach, want ook hier is de doorgang naar de green smal.
Van de langste holes is het maar een kleine stap naar de kortste exemplaren. De par-3 holes waren duidelijk geen sluitpost bij de aanleg van de baan. Hole tien en vijftien mogen dan optisch iets te veel op elkaar lijken, vier en zes zijn ronduit spectaculair. Hole vier meet vanaf geel 149 meter, 113 vanaf rood, en vereist van iedere speler een goed teeshot. Niet alleen is er geen andere route dan over de vijver, rechts voor de green staat een prachtige boom akelig in de weg, terwijl de green links door drie bunkers wordt beschermd. Een plaatje van een hole. De par-3 zesde is zeker zo uitdagend. Bijna 200 meter lang, maar door de flink lager gelegen green toch voor vrijwel iedereen goed haalbaar. Let wel op dat je de afstand tot het puttingoppervlak ook echt vliegend af moet leggen: het laatste stukje naar de green loopt de fairway iets omhoog waardoor je niet veel rol mee krijgt.
En dit waren alleen nog maar de par-3 en par-5 holes... Als je bedenkt dat over de meeste par-4 holes minstens zoveel te vertellen is, dan is het goed te begrijpen dat de Old Course nog altijd een van de best bezochte golfcourses van de regio is. Er zijn inmiddels misschien enkele andere banen in de omgeving die hoger gewaardeerd worden dan de meermaals gelauwerde baan, maar toeristen die Vilamoura bezoeken hebben vrijwel zonder uitzondering de Old Course op hun wensenlijstje staan: het balboekje van de oude dame van de Algarve is nog altijd goed gevuld.

Met dank aan VisitPortugal

AANBIEDING

ANANTARA VILAMOURA ALGARVE RESORT

Pin High Golftravel heeft een breed scala aan arrangementen in Portugal. Anantara Vilamoura Algarve Resort is een prachtig vijfsterrenhotel waar service en gastronomie met hoofdletters geschreven wordt. Het resort ligt op wedgeshot afstand van de Old Course en Victoria, de twee topbanen in de Vilamoura residential area.

- auto categorie C per 2 personen
- 3 nachten 2-persoonskamer deluxe logies/ontbijt
- 2 uitstekende diners inclusief drankjes
- 2 greenfees (1× Pinhal & 1× Laguna)

Vanaf € 529 per persoon*

** tegen een kleine toeslag boekt u een greenfee op de Old Course*

Voor meer informatie en boekingen: Pin High Golftravel, tel. (023) – 556 96 92 of kijk op www.pinhigh.nl

DE OLD COURSE (1969) WAS DE EERSTE 18-HOLESBAAN IN DE ALGARVE.

TOURTIPS

SWING

VER EN RECHT

TOMMY FLEETWOOD

Om zijn power en accuratesse te maximaliseren, focust Tommy Fleetwood in zijn swing op vijf posities. En die werken ook voor jou.

'ELKE SWING die de club in een neutrale positie door de impactzone brengt, is wat mij betreft een goede swing. Vroeger moest ik hard werken om de club vanuit het juiste swingvlak bij de bal te krijgen en het clubblad bij impact haaks op het doel te krijgen. Nu gaat dat veel natuurlijker. Ik grip de club iets korter, wat me extra controle geeft, en omdat de swing en het balcontact beter worden, verlies ik geen afstand.'

‘Ik wil dat de club bij impact zo min mogelijk doet, en mijn handen nog minder’

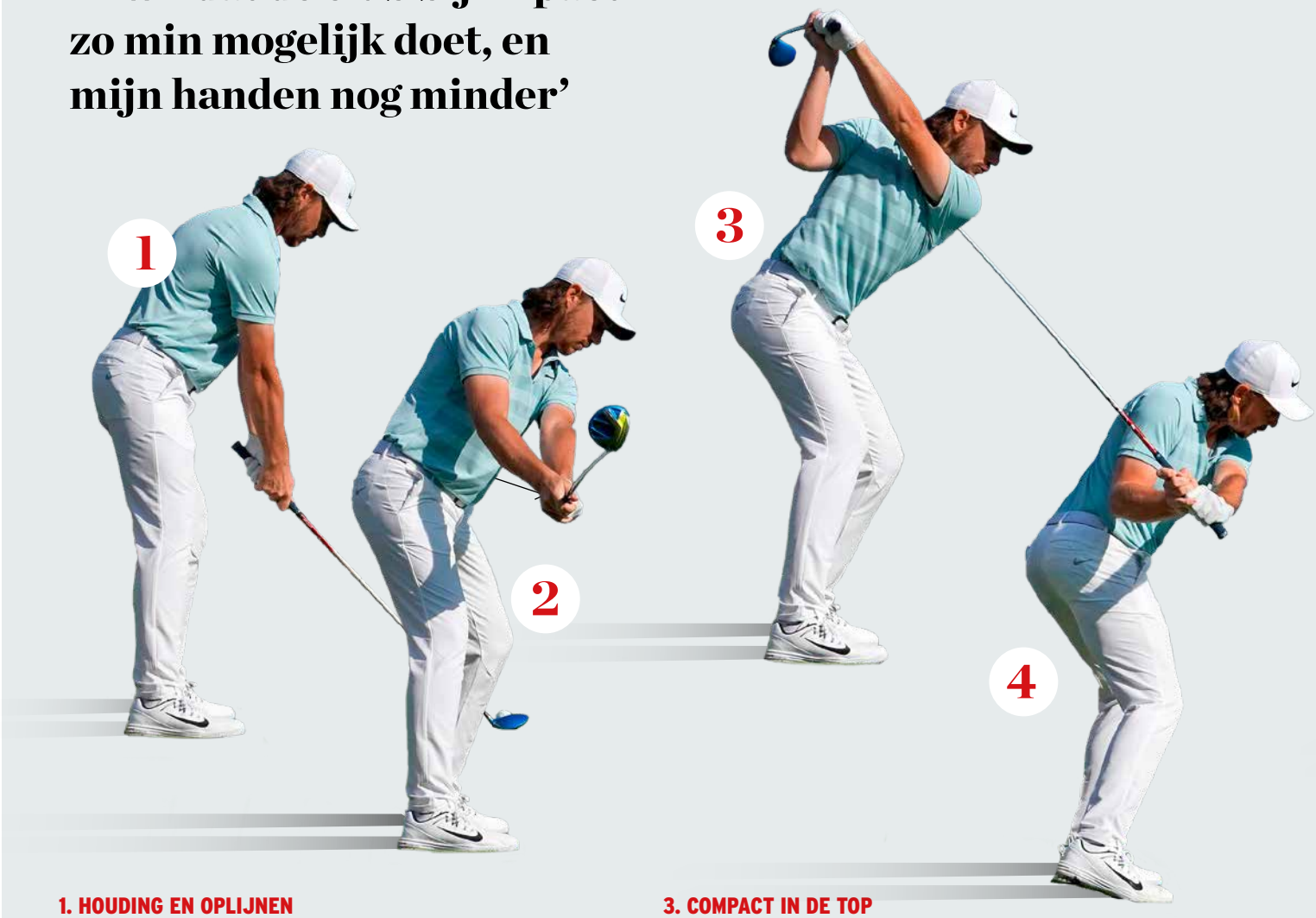

1. HOUDING EN OPLIJNEN
‘Mijn rug is niet zo recht als die van bijvoorbeeld Adam Scott, maar ik heb zeker ook geen slappe houding bij het adresseren. Ik wil me atletisch en comfortabel voelen, zonder dat ik te stijf ben. Niet iedereen is hetzelfde gebouwd, dus je moet de houding vinden die voor jou het best werkt. Bij het adresseren denk ik alleen aan oplijnen, een onderdeel dat ik continu in de gaten moet houden. Als je voeten, heupen en schouders in de set-up haaks zijn, is je swingbaan dat waarschijnlijk ook.’

2. NEUTRALE TAKEAWAY
‘Ik besteed veel aandacht aan het correct wegnemen van de club, niet binnen of buiten de ideale lijn. Dat betekent dat mijn handen rustig zijn en ik de driehoek tussen mijn schouders en het clubhoofd de eerste zestig centimeter in stand houd (*one-piece takeaway*). Ik draai mijn linkerschouder onder mijn kin om de club in positie te krijgen, maar beweeg mijn armen en handen ook weg van mijn lichaam om ruimte te creëren. Als de shaft van de golfclub horizontaal is, moet hij parallel aan de doellijn zijn, met de teen rechtop in de lucht.’

3. COMPACT IN DE TOP
‘Ik denk eerlijk gezegd nooit na over waar de club in de top van de backswing zit. Toen ik net op de Tour kwam, wees hij een beetje rechts van het doel, maar nu zit hij in een betere positie. Dat komt vooral door het meer neutrale swingpad in de takeaway, waar ik hard aan heb gewerkt. Als ik een ijzer sla, wil ik mijn swing compact houden en komt de club bovenin niet eens helemaal parallel aan de grond. Hier sla ik een fairwaywood en is mijn backswing iets langer.’

4. TEGEN DE MUUR
‘Om stabieler te zijn, en dus bij impact meer power te kunnen genereren, probeer ik mijn linkerkant stevig te houden, met een solide linkerheup. Het moet voelen alsof ik tegen een muur sla. Hierdoor blijft mijn onderlichaam langer haaks, voordat het richting het doel draait. Ik draai mijn voorste voet iets open, wat helpt om mijn gewicht in de downswing naar mijn linkerkant te krijgen. Veel mensen adviseren een driekwartswing voor meer controle, maar ik ben hier geen fan van. Ik moet hard slaan en helemaal doordraaien.’

5. RECHTERPALM NAAR BENEDEN

'Ik wil dat de club bij impact zo min mogelijk doet, en mijn handen nog minder. Als ik ergens aan denk, dan is het dat ik mijn rechterhandpalm bij impact naar beneden laat wijzen. Dat helpt om de bal goed tegen de grond te drukken. Als je rechterhand onder de grip komt, gaat je bal altijd naar rechts, tenzij je gaat compenseren. Een fairwaywood moet bij impact horizontaal zijn en over het gras vegen. Maar met je ijzers moet je een divot slaan, iets wat ik altijd check: is hij te diep, dan swing je te steil; heb je geen divot, dan heb je de bal niet goed tegen de grond gedrukt (compressie).'

STUART DOWSETT

PUTTEN

LAAT JE NIET AFLEIDEN

OP TRADITIONELE PARKBANEN heb je regelmatig putts die moeilijk te lezen zijn. De breaks zijn vaak heel subtiel en lijken wel onzichtbaar voor het menselijk oog. Hoe vaak heb je niet een putt waarvan je geen idee hebt naar welke kant de bal zal rollen? Het probleem met putts lezen is dat je ogen veel onnodige informatie zien die je beslissing kunnen beïnvloeden. Een bomenrij of heg in de achtergrond, een waterhindernis of zelfs de vorm van de omgeving kunnen je ogen verleiden tot het zien van breaks die er niet zijn. Je ziet tourpro's soms achter hun bal hurken, met hun handen om hun gezicht gevouwen en over de klep van hun pet. Zo focussen ze zich volledig op de lijn van de putt en sluiten ze de omgeving zoveel mogelijk buiten. Ze hebben zo een duidelijker beeld van de echte slopes in de green. Probeer het zelf en ontdek hoe het uitsluiten van externe factoren helpt om de break beter te zien.

WEDGES

KEN JE AFSTANDEN

'IN 2015 HEBBEN MIJN TEAM EN IK mijn hele spel onder de loep genomen, en de meeste ruimte voor verbetering lag bij mijn wedges. Mijn Strokes Gained-statistiek was 0,09, wat gemiddeld is op de Tour. Ik oefende niet echt met mijn wedges, en áls ik het deed was het zonder discipline. En dat terwijl ik door mijn lengte van de tee juist veel wedges naar binnen had. Ik greep de mogelijkheid met beide handen aan en binnen een jaar zat ik op 0,35 en had ik het U.S. Open gewonnen. Bij wedges gaat het om afstandscontrole. Als je de bal pin high kunt pitchen maar vijf meter off-line bent, heb je een putt van vijf meter. Dat haalt veel druk van de ketel, want je hoeft niet zo accuraat te zijn. Samen met mijn coach Claude Harmon heb ik een systeem ontwikkeld om mijn afstandscontrole te verbeteren. Ik leg het uit.'

DUSTIN JOHNSON

3X3=9

'Ik hou dingen graag simpel, dus gingen we voor een systeem met negen afstanden. Je creëert ze met drie verschillende swinglengtes met drie wedges. Ik gebruik een 48°-, 54°- en 60°-wedge (ik heb ook een 64°-wedge maar die gebruik ik voor speciale slagen). Door met elke club drie swinglengtes in te slijpen – half, driekwart en vol – kan ik op negen standaardafstanden slaan – op commando als ik ze nodig heb. Hiermee heb ik zo'n beetje elke afstand tussen de 60 en 150 meter paraat. Als ik ergens precies tussenin zit, maak ik een kortere swing of voeg ik een beetje snelheid aan de bal toe. Vervolgens is het alleen nog een kwestie van herhalen en oefenen, om het gevoel en de gecontroleerde snelheid bij elke swinglengte in te laten slijpen. Er zijn heel veel manieren om hieraan te werken. Je kunt een bepaalde swinglengte oefenen, een afstand of club kiezen of gaan voor een combinatie van alledrie. Het is zaak om gedisciplineerd te blijven en steeds weer te checken wat je doet om die negen afstanden te slaan.'

KORT SPEL

TIPS VAN DE MEESTER

Hoe is je korte spel zo goed geworden?
'Ik heb al jong goed leren chippen. De oudere jongens op mijn club waren veel rond de chippinggreen te vinden en ik deed natuurlijk mee. Ik heb toen veel geld verloren en dan ga je vanzelf meer oefenen. De competitie maakt je harder en beter rond de greens. Oefen fanatiek met je vrienden en je zult beter worden – ook onder druk.'

Hoe visualiseer je de slag?
'Creativiteit is belangrijk. Je moet slagen bedenken en kijken hoe de bal rolt en stopt zoals jij wilt. Je moet de slag zíen. Dat betekent niet dat je altijd dezelfde club gebruikt. Ik gebruik alles, van mijn lobwedge tot mijn ijzer-7. Het gaat om de slag die nodig is en die je "voelt". Je kunt dezelfde slag met drie of vier verschillende clubs spelen, dus kies de club waar je het meeste vertrouwen in hebt.'

Hoe aanvallend ben je rond de green?
'Bij het kiezen van de slag en de club denk ik aan het succespercentage. Dat vertelt me welke slag ik moet spelen: hoog of laag, met veel spin en stop, of juist doorrollen, sandwedge of ijzer-9. Kies voor de optie die de meeste kans op succes geeft. Soms is het beter een putt van vier meter over te houden dan te veel risico te nemen.'

Dat heeft toch ook met instinct te maken?
'Chippen gaat om gevoel. Soms heb je een lastige slag, maar ga je ervoor omdat het goed voelt. En andere keren heb je minder vertrouwen en moet je wat beter nadenken. Als je een goed gevoel hebt, is de kans groter dat je de slag succesvol uitvoert. Vertrouw op je instinct en luister ernaar.'

STRATEGIE

LASTIGE OPENINGSHOLE

1. 'Je wilt vroeg in de ronde geen fout maken die resulteert in een double bogey of erger, dus doe geen dingen die je eigenlijk niet kunt. Kies voor een strategie waarmee je maximaal een bogey maakt en zorg voor een solide begin van je ronde. Jezelf een makkelijke tweede slag geven, betekent niet altijd een zo ver mogelijke drive slaan, maar een goede plek voor je tweede slag vinden. Wellicht moet je dus een houten-3 van de tee nemen.'

2. 'Kun je de green niet in twee slagen halen? Geef jezelf dan de beste kans op een 5, met bij elke slag zoveel mogelijk foutmarge. Probeer met twee slagen binnen vijftig meter van de green te komen, zodat je een simpele pitch overhoudt. Neem niet te veel risico bij de pitch. Sla 'm aan de veilige kant van de vlag en maakt twee putts voor een stressloze 5.'

3. 'Als je een lange approach overhoudt – een lang ijzer of hybride – mik dan op het midden van de green. Mocht je toch de green missen, doe dat dan aan de andere kant van waar de vlag is gestoken, want dit geeft je meer ruimte met je pitch. Maar hindernissen spelen ook een rol. In diepe bunkers links wil je nooit liggen.'

ROBERT KARLSSON

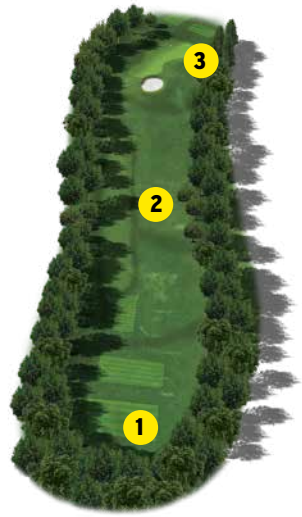

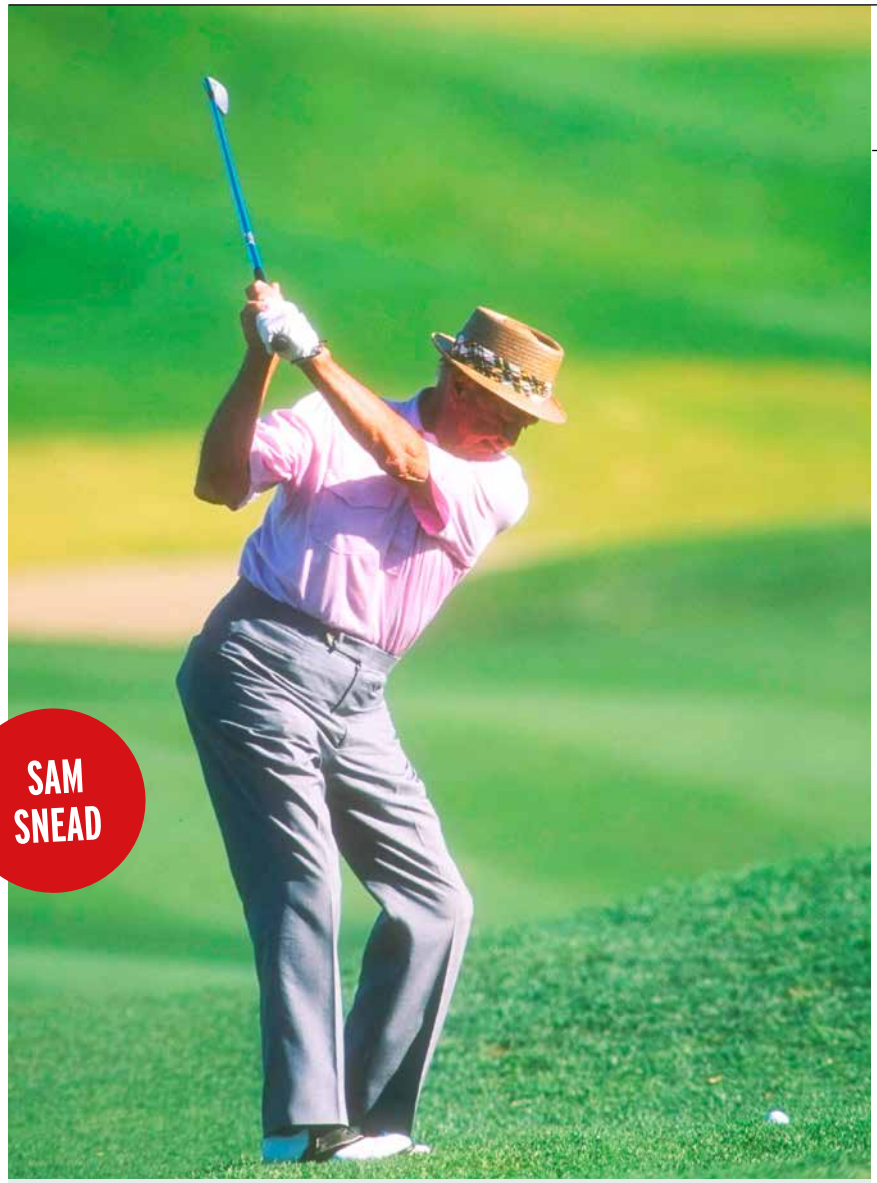

SAM SNEAD

SWING

NOG STEEDS DE MOOISTE SWING

SAM SNEAD LEERDE GOLFEN in het hickory tijdperk, maar speelde het grootste deel van zijn carrière met stalen shafts. Hij stond bekend om zijn vloeiende ritme en power en was de eerste speler die de mythe ontkrachtte dat *long hitters* niet accuraat konden zijn. Zijn eerste ervaringen met de onvoorspelbare hickory clubs zullen zijn natuurlijke tempo hebben verbeterd om de club onder controle te houden. In vergelijking met de soepele hickory shaft is een stalen shaft heel stabiel, wat het mogelijk maakt een krachtige, atletische swing te maken. Lichaam, armen en handen kunnen bij impact vrijuit releasen. Op deze foto heeft Snead de club in een perfecte positie. De *leading edge* van het clubblad is perfect parallel aan zijn swingvlak, wat optimale power en accuratesse geeft. Zijn rechterbeen heeft zich iets gestrekt, waardoor zijn heup wat hoger is komen te zitten. Zelfs met deze wat aparte beweging, is dit een van de beste backswings aller tijden. Zelfs de rand van zijn hoed zit in het perfecte swingvlak!

SWINGTIPS
UIT HET ARCHIEF

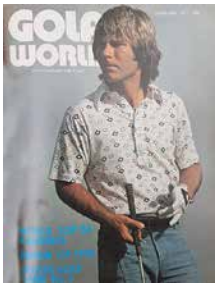

CARY MIDDLECOFF (1977)
'Met een zwaardere putter kun je een meer solide stroke maken. Je tempo wordt automatisch langzamer en vloeiender.'

SANDY LYLE (1989)
'Bij een lange bunkerslag moet je een club meer pakken dan je denkt, omdat je 'm als een fade moet slaan om de bal snel de lucht in te krijgen.'

TOM WATSON (1998)
'Als je downhill ligt, moet je linkerschouder lager dan normaal zijn. Speel de bal iets terug in je stand om contact te maken op het laagste punt van je swing.'

MENTAAL

Ontdek je superkracht en gebruik 'm

DR. JOSEPHINE PERRY

De beste tourspelers ter wereld weten precies waar ze in uitblinken. En van deze zogenoemde 'superkrachten' maken ze maximaal gebruik.

Geen enkele sport illustreert 'ironische vooringenomenheid' beter dan golf. In gewone taal: we focussen in onze voorbereiding juist op wat we *niet* willen dat er gebeurt. Weet je nog dat Sergio Garcia vorig jaar tijdens The Masters op hole vijftien maar liefst vijf ballen terug in het water liet spinnen, wat resulteerde in een 13? Hoe meer hij dacht: niet in het water, des te groter de kans werd dat de bal daar zou belanden. Ironisch. Helaas zijn onze hersenen niet in staat om het verschil te zien tussen de commando's 'doen' en 'niet doen', dus als we onszelf vertellen om iets *niet* te doen, is dat precies waar ze *wel* op focussen. Ofwel: onze bewuste pogingen om een gedachte te onderdrukken – in het bijzonder een onwelkome gedachte – vergroot de kans dat het gebeurt. Onderzoek wijst uit dat dit vooral gebeurt als we ons angstig voelen of onder mentale druk staan – een staat waarin Sergio zich zonder twijfel bevond tijdens de openingsronde op Augusta.

In plaats van die 'niet doen'-gedachten proberen weg te drukken, is het veel effectiever om jezelf precies te vertellen wat je wél moet doen. En om dit vol zelfvertrouwen te doen, moet je focussen op een van je sterke punten. Dit zal iets zijn waarvan je zeker weet dat je het kunt, zelfs onder druk. Om deze pro-activiteit aan de praat te krijgen, moet je eerst onderzoeken wat je sterke punten zijn. Net als een winkeleigenaar die regelmatig zijn voorraad inventariseert om te kijken wat goed verkoopt, moet je je sterke punten inventariseren om jezelf eraan te herinneren dat ze bestaan en ze bewust te gebruiken. Het helpt om te focussen op wat je goed maakt. Vervolgens moet je focussen op wat je geweldig maakt. Hier ontstaat de magie, onze superkracht. Het gaat niet alleen om wat je goed doet, maar om het ene ding dat je briljant doet. In welk onderdeel van je arsenaal blink je uit?

De gerenommeerde prestatiepsycholoog dr. Katie Ludlam onderzocht superkrachten voor haar proefschrift. Ze gebruikt de techniek bij topatleten en potentiële olympiërs. Ze zegt dat als je focust op je sterke punten, je zult ervaren dat dit een positieve invloed heeft op je vertrouwen, betrokkenheid, tevredenheid, incasseringsvermogen en prestaties. 'Mensen moeten weten wat ze geweldig maakt, ongeacht welke sport ze beoefenen', zegt Ludlam. 'Als atleten zich hier bewust van zijn en het gebruiken als onderdeel van hun strategie om te presteren, helpt dit ze zowel mentaal als in hun prestaties. Het proces van identificeren wat je tot je beschikking hebt en waar je je voordeel mee kunt doen is toepasbaar op elk sportniveau. Maar om dit te doen, moeten we eerst onze ogen openen voor wat we hebben, in plaats van te focussen op wat we niet hebben.'

Dus spit in je geheugen. Denk terug aan de keren dat je uit een benarde positie je par maakte, onder druk een lange putt holede of op de slothole een streep van een drive sloeg als een handicapverlaging tot de mogelijkheden behoorde. Denk aan alle complimentjes die je flightgenoten zouden geven over je spel. Als je nog steeds niets weet, droom dan over wat er op jouw Wikipedia-pagina zou staan als je tourpro was geworden. Wat is dat ene ding dat ze over je zouden zeggen? Dát is jouw superkracht. Koester het nu door erop te focussen als je jezelf uit een netelige situatie moet redden.

IDENTIFICEER JE SUPERKRACHT

1. Wat maakt je anders?
2. Wat vind je makkelijker dan anderen?
3. Wat zijn je sterkste punten?
4. Als je geweldig speelt, hoe gaat dat dan?
5. Waar zeggen anderen dat je goed in bent?
6. Dankzij wat ben je gekomen waar je nu bent?

De antwoorden helpen je om je superkracht te ontdekken. Als je 'm hebt gevonden, moet je 'm elke keer aanspreken als je de baan in gaat.

SWING

BETERE HOUDING = MEER DYNAMIEK

JE GOLFSWING VERANDEREN nadat je een Major hebt gewonnen, wordt meestal niet gezien als een slimme zet, maar Danny Willett had weinig keus. De Engelsman had namelijk last van zware rugklachten. 'Ik werd 's ochtends wakker met pijn in mijn rug en ging meteen aan de pijnstillers. Voor elke ronde ging ik een uur naar de fysiotherapeut, vervolgens speelde ik met een swing die pijn deed, en daarna had ik weer een uur fysiotherapie nodig. Ik was kapot.' In 2017 switchte Willett van coach Pete Cowen, met wie hij bijna een decennium had gewerkt, naar Sean Foley. Twee jaar later heeft hij bewezen dat dit een goede beslissing was, met overwinningen in het DP World Championship en het BMW PGA Championship.

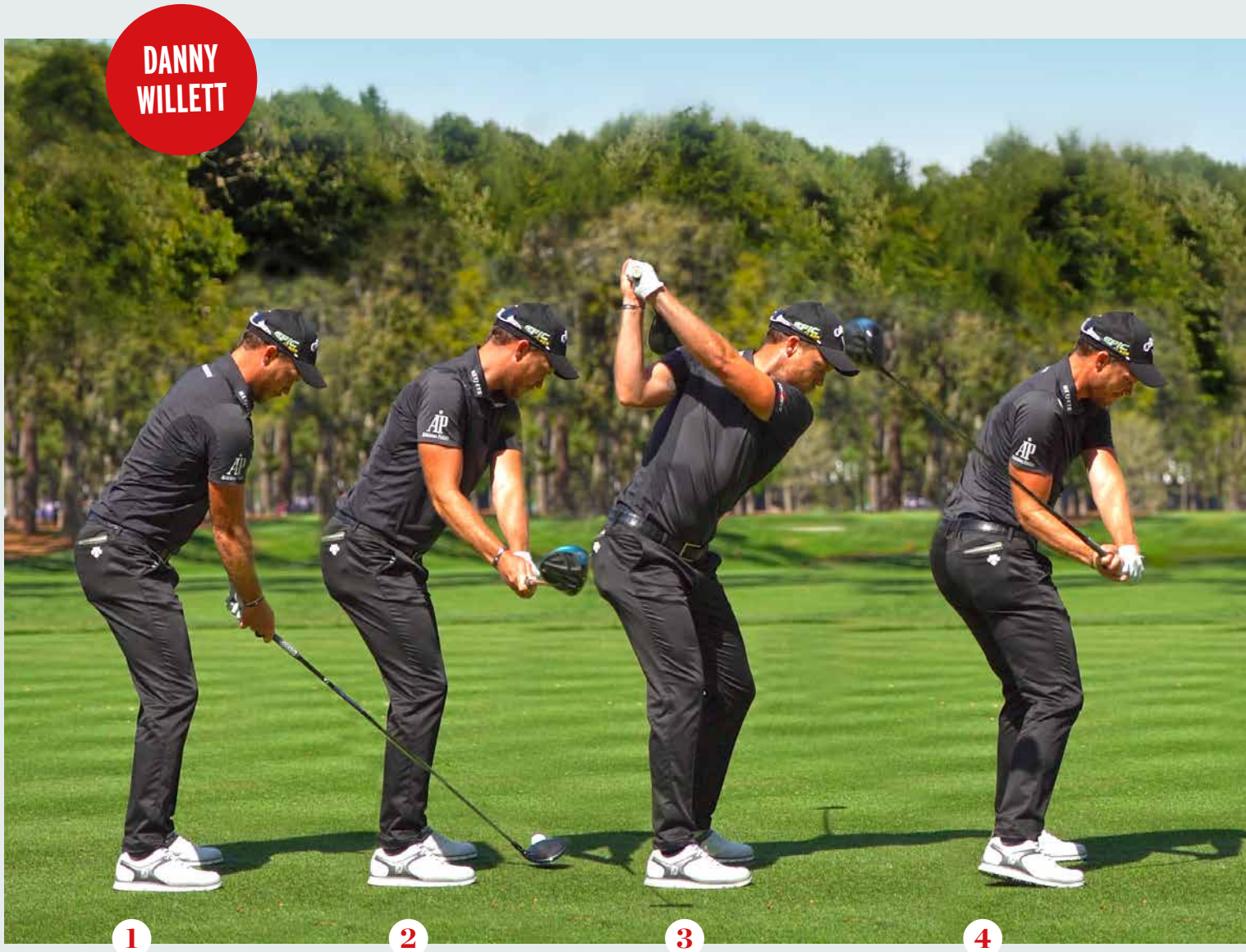

1

ADRESSEREN

De grootste verandering in zijn set-up is meer hoek in zijn ruggegraat en meer flexibiliteit in zijn knieën, met als doel om het gewicht meer op het middenstuk van zijn voeten te hebben in plaats van richting zijn tenen.

2

TAKEAWAY

In het verleden hingen zijn armen bijna verticaal van zijn schouders naar beneden. Nu reikt hij wat meer naar de bal. Dat maakt zijn basis stabieler en vermindert de 'omhoog en naar beneden'-neiging van zijn swing.

3

BOVENIN

Zijn oude swing was erg steil met weinig heuprotatie, wat veel druk op zijn rug legde. Zijn schouders en armen zijn nu iets vlakker, een gevolg van de veranderingen in de set-up.

4

DOWNSWING

Door een auto-ongeluk van een paar jaar geleden heeft Willett beperkte mobiliteit in zijn heupen, maar om zijn downswing vlakker te maken draait hij zijn bekken en heupen wel meer dan voorheen.

© GOLF WORLD / BAUER MEDIA

STATISTIEKEN

HEET

KOUD

PUTTS PER GIR	1,67 (1ste)
PUTTS PER RONDE	28 (4de)
SLAGGEMIDDELDE	70,2 (27ste)
DRIVINGAFSTAND	277 meter (49ste)
GREENS IN REGULATION	68,98% (62ste)
DRIVING ACCURATESSE	52,4% (170ste)

5

IMPACT

Willett zegt dat de veranderingen zijn drives veel beter hebben gemaakt. Voorheen was zijn invalshoek -2 graden, nu +3, wat betekent dat hij de bal in de upswing raakt – essentieel voor meer carry en afstand.

JORDAN SPIETH

WEDGES

SPINNEN ALS SPIETH

'DE PITCH DIE ÉÉN KEER STUIT en dan stopt is waarschijnlijk het moeilijkst om uit te voeren, maar het is een van mijn favorieten – vooral op linksbanen. Hij geeft je meer birdiekansen op par-5's en korte par-4's. Als ik een halve pitch naar een lastige vlag heb, of de green extreem snel is, kies ik voor deze slag, want hij geeft me de beste afstandscontrole. Het lastige is dat de uitvoering van deze slag tegen je natuurlijke instincten in gaat. Maar als je 'm onder de knie krijgt, heb je een belangrijk wapen bij lastige 'ertussenin-slagen'

STAP 1

'Gebruik de wedge met de meeste loft – bij mij is dat 60° – en ga redelijk smal staan, met de bal in het midden van je stand. Je staat haaks op het doel met je gewicht meer op je voorste voet en het clubblad iets open. Dit zorgt automatisch voor een neerwaartse invalshoek – essentieel voor de noodzakelijke spin.'

STAP 2

'Maak een halve swing door je polsen maximaal te knikken en vervolgens te releasen met een gevoel alsof je laag langs de bal snijdt – bijna alsof je een cut slaat. Om de spin te maximaliseren, hou je het clubblad na impact zo lang mogelijk laag bij de grond.'

WIN SCHOENEN VAN ECCO

Bij Ecco Golf staan functionaliteit en kwaliteit altijd voorop. Dus in welk jaargetijde je ook speelt, je voeten krijgen altijd optimale steun en blijven droog en comfortabel. We mogen drie paar golfschoenen van zacht yakleer weggeven, dus los die puzzel snel op.

WOORDZOEKER

- AFTAPPEN
- ARMELUI
- BELEVENIS
- BERGOP
- BUITELEN
- DIEPGANG
- GEHOORZAAM
- IJSSCHOL
- INSLAAN
- JAWOORD
- LIEVIG
- OMLOPEN
- PENDULE
- POSTZEGEL
- PROEF
- SLOFFEN
- SOCIAAL
- STRAFBAL
- STRALEND
- TERMIET
- THEATER
- UNIFORM
- VERSTAND
- VLOTWEG
- WASTAFEL
- WEGENS
- ZEEBEVING
- ZESLING
- ZETMEEL
- ZONZIJDE

De overgebleven letters vormen de oplossing.

L	E	G	E	Z	T	S	O	P	L	A	B	F	A	R	T	S
P	B	W	A	S	O	I	D	N	G	E	D	IJ	Z	N	O	Z
E	T	U	T	C	N	N	L	N	E	F	F	O	L	S	E	E
N	H	E	I	D	A	E	I	O	Z	P	P	R	T	J	W	T
D	E	A	R	T	I	V	G	E	H	O	O	R	Z	A	A	M
U	A	P	S	M	E	E	S	E	G	C	A	L	S	W	R	E
L	T	R	P	B	I	L	P	R	W	L	S	T	M	O	M	E
E	E	O	E	A	I	E	E	G	E	T	A	S	F	O	E	L
V	R	E	H	N	T	B	T	N	A	F	O	I	IJ	R	L	I
N	Z	F	G	D	E	F	D	R	E	N	N	L	N	D	U	I
I	N	S	L	A	A	N	A	L	S	U	G	I	V	E	I	L

© Sanders puzzelboeken

PRIJS

De **Biom Cool Pro** (mannen) en **Cool Pro** (vrouwen) zijn voorzien van ventilatiekanalen in de zool, die ervoor zorgen dat de hele schoen ademt. Om ze toch volledig waterdicht te maken, wordt de hele voet omsloten door een membraam: *GoreTex Surround* noemt Ecco dat. Ook de **Biom Hybrid 3** is waterdicht en net als de andere schoenen gemaakt van yakleer. Dit is zo sterk dat het heel dun gesneden kan worden en dus extreem zacht en flexibel is. De 'hybride' zool en anatomische leest worden bij alle schoenen in vloeibare vorm aan het bovenwerk 'gesmolten', waardoor een schoen uit één stuk ontstaat – zonder naden of zwakke punten. Driekwart van de golfschoenen heeft tegenwoordig geen spikes meer en dat is te danken aan het pionierswerk van de Denen, die hebben bewezen dat optimale demping en maximale grip prima samen kunnen gaan.

nl.ecco.com

Meedoen?
Stuur voor **15 januari** een mail met de oplossing naar **puzzel@golfersmagazine.nl** (o.v.v. Ecco schoenen). Vergeet je adresgegevens niet en je schoenmaat niet.

Oplossing
De oplossing van de Woordmixpuzzel uit het vorige nummer was **Zwaartepunt**. De winnaar krijgt bericht. Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Uitslag
De gefreesde Huntington Beach Soft putter van Cleveland Golf is gewonnen door M. Schoonhoven uit Dordrecht. Veel succes op de green.

praktijk

STARTERS, FITNESS, GOLFVROUW.NL EN REGELS
Met wat extra glitter, glamour & sparkles en de dagelijkse fitnessoefeningen van Liesbeth komen we de donkere wintermaanden wel door. En natuurlijk maken we concrete plannen om ons spel volgend jaar substantieel te verbeteren.

88
STARTERS
GOEDE VOORNEMENS

90
FITNESS
Oefeningen voor elke dag

91
REGELS
ADVIES VRAGEN. MAG DAT?

92
GOLFVROUW.NL
GLITTER & GLAMOUR

STARTERS

Beginner? Swingproblemen? Of heb je gewoon een opfriscursus nodig? Deze tips, regels en wetenswaardigheden helpen je (weer) op weg.

KLEDING

Laagjes

MET EEN BEETJE GELUK – voor ons golfers dan – hebben we ook dit jaar een kwakkelwinter, gaat het niet hard vriezen, en kunnen we de hele winter doorspelen. Al is het bij een rondje in december of januari natuurlijk altijd frisser dan in de zomer. Trap niet in de val van te dikke kleding om warm te blijven, maar ga voor (veel) dunne laagjes. Niet alleen kun je dan beter bewegen – en dus swingen –, je bent ook beter in staat je interne 'kachel' iets bij te stellen door een laagje uit of juist aan te doen als de situatie daar om vraagt.

Knallen in 2020!

SPELEN

PLANNEN VOOR 2020

GOEDE VOORNEMENS zijn doorgaans geen lang leven beschoren. Exacte cijfers zijn moeilijk te geven (mensen zeggen niet graag dat hun voornemen alweer gesneuveld is...) maar algemeen wordt gesteld dat ruim 90 procent van de goede voornemens de maand februari niet eens haalt, terwijl het stellen van concrete doelen vaak wel werkt. 'Ik wil dit jaar meer golfen' legt het af tegen 'ik ga dit jaar elke maand twee keer golfen', 'Ik ga meer sporten' delft het onderspit tegen 'ik begin elke dag met 5 minuten buikspieroefeningen'. Wat zijn jouw plannen voor het nieuwe seizoen? Vat ze – eventueel samen met je pro – in concrete doelen samen en maak van 2020 jouw golfjaar!

BOEK VAN DE MAAND

LEZEN

Niks geraniums, ik ga golfen!

ER IS VEEL TE DOEN OVER DE PENSIOENLEEFTIJD; het onderwerp staat ruim in de belangstelling. We blijven veel langer actief en worden steeds ouder. Het leven begint na je veertigste is de uitdrukking, maar eigenlijk zou het moeten zijn: het leven begint na je pensioen. In '*Niks geraniums, ik ga golfen!*' vind je allerhande zinnige en net zoveel onzinnige tips en adviezen om de meest – voor velen – angstwekkende periode in je leven invulling te geven! Met volop leuke uitjes; een horoscoop voor de pensionado, de meest gestelde vragen, leuke grappen en tips om... te leren genieten. Ga bijvoorbeeld golfen. Lekker buiten in een rustgevende omgeving, waarbij iedere baan anders is, waarbij iedere bal anders ligt, en waarbij je leuke mensen ontmoet en culinair heerlijk kunt genieten. Met pensioen gaan vervelend? Niet meer als je dit boek hebt gelezen. Flauwheid ligt op de loer, maar wie nog een cadeautje voor onder de kerstboom zoekt...

Auteur: **Saskia de Boer & Geertje van Schijndel**
Pagina's: **80**
ISBN: **9789085166481**
Te koop bij: **www.golfboeken.nl**

SAMENSTELLING GOLFERS MAGAZINE
FOTOGRAFIE ISTOCK, ANP, GETTY IMAGES, GOLFSUPPORT

INDOOR

Binnenblijven

MAAR STEL DAT HET WÉL EEN KOUDE WINTER WORDT, de banen dicht zijn of je handen gewoon echt te koud worden om je club vast te houden, dan zijn er genoeg indooralternatieven te vinden. Steeds meer professionals bieden indoorlesfaciliteiten aan en de lijst met indoorgolfcentra wordt elk jaar langer. Boek eens een binnenles of rondje op een simulator. Om aan je spel te werken, of gewoon met je vrienden voor de gezelligheid. Lekker warm, drankje erbij, en als je je bal in het virtuele water slaat, kan je gewoon doorspelen. Ideaal eigenlijk...

MATERIAAL

Gezonde onderdanen

BIJ MATERIAAL DENKEN DE MEESTE GOLFERS direct aan drivers, ijzers, putters, en misschien hun golftas, maar hoe belangrijk dat equipment ook is, zonder goede golfschoenen ben je helemaal nergens. Of je nu valt voor moderne stappers of klassieke exemplaren, elke schoen verdient het goed onderhouden te worden. Vervang spikes bijtijds, borstel of spuit je schoenen na elke ronde schoon en droog, en zet ze – als ze écht nat zijn – niet bij de kachel te drogen, maar heb geduld en laat ze drogen in een goed geïsoleerde ruimte. Zet je schoenen goed weg als je ze echt een tijd niet gebruikt: droog en bij voorkeur met schoenspanners. Hoe beter jij voor je schoenen zorgt, hoel langer zij voor je willen werken.

TOPGOLF

AGENDA

The Masters wil je toch niet missen?

HEB JE JE NET VERHEUGD om op Ziggo Golf naar een mooi toernooi te kijken, blijk je in een moment van onoplettendheid kaartjes te hebben geboekt voor het theater, of ja te hebben gezegd tegen een familie-uitje. Bij de meeste toernooien is dat nog wel te overzien, maar er zijn een paar events waar je zo min mogelijk van wilt missen. Zet voor 2020 dus vast in je agenda:

The Masters – 9 t/m 12 april
US PGA Championship – 14 t/m 17 mei
U.S. Open – 18 t/m 21 juni
The Open – 16 t/m 19 juli
Olympische Spelen (heren) – 30 juli t/m 2 augustus
Olympische Spelen (dames) – 5 t/m 8 augustus
KLM Open – 17 t/m 20 september
The Ryder Cup – 25 t/m 27 september

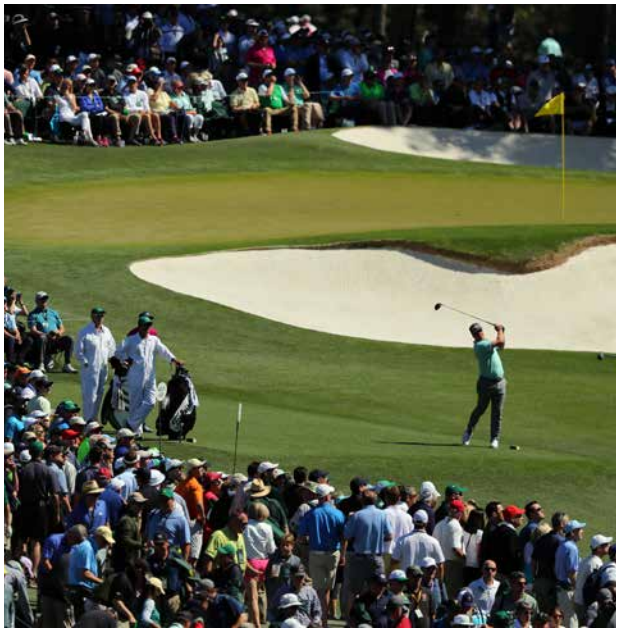

FITNESS

TEKST LIESBETH PAUWELS
FOTOGRAFIE CORNÉ VAN DER STELT

Meer informatie vind je op www.lpgolfperformance.nl

DAGELIJKE ROUTINES

Het hele jaar door, maar zeker in de winter, is het goed als je elke dag even wat oefeningen doet. Door deze '*life hacks*' consequent uit te voeren, doe je je lichaam een enorm plezier terwijl het in de dagelijkse praktijk nauwelijks tijd kost. Een life hack dus die je golfspel optimaliseert.

ADEM IN... ADEM UIT

Ademhalen is het meest vanzelfsprekende wat een mens kan doen maar uiteindelijk heeft iedereen wel een uniek ademhalingspatroon. Door chronische stress, een verkeerde houding en/of trauma's kunnen we een bepaald ademhalingspatroon ontwikkelen dat ons optimaal functioneren in het golfspel belemmerd. Zet een timer op drie minuten en probeer eens te voelen hoe je ademhaling eigenlijk is. Zit je hoog in de ademhaling of juist laag? Voel je weerstand of is het heel ontspannen? Zijn je in- en uitademing even lang? Kijk eens of je je ademhaling iets kunt vertragen, verlengen en verdiepen, zonder te forceren. Perfectie is niet het doel, oefenen wel.

IN HET ROND

Ga in kleermakerszit op de grond zitten. Voel je spanning bij de heupen of de knieën ga dan eerst op een kussen of yogablok zitten. Plaats je handen op je bovenbenen en maak rustige cirkelbewegingen vanuit je bovenlichaam terwijl je zitbotten wel zoveel mogelijk op de grond blijven. Wissel nog ongeveer een minuut van kant en verbaas je erover hoe snel je het verschil voelt met de andere kant. Snelheid en hoe ver je komt doet er niet toe. Bouw het rustig op en uit, maar doe het vooral dagelijks.

OP ROLLETJES

Pak (aan het begin van de dag) een bal – het maakt niet uit welke zolang hij maar stevig en niet al te groot is – en rol met je voet over de bal. Linksom, rechtsom, van voor naar achteren, ga alle kanten op, maar zorg er vooral voor dat elke millimeter van je voet aangepakt wordt. Doe dit een minuut met links en een met rechts. Wist je dat de beste marathonlopers van de wereld dit ook dagelijks doen?

Alle oefeningen zouden op een gecontroleerde manier uitgevoerd moeten worden, in een veilige omgeving en binnen de fysieke mogelijkheden die individueel bepaald zijn. Daag jezelf uit, maar accepteer geen pijn tijdens je training. Leg bij twijfel contact met een (My TPI) gecertificeerde coach.

TEKST INGEBORG SLIKKER
FOTOGRAFIE RONALD SPEIJER

INGEBORG 'PLUIS' SLIKKER
was 30 jaar nationaal en internationaal referee. Bij nationale wedstrijden en grote toernooien als het KLM Open of andere wedstrijden van de Europese Tour kwam zij in actie om regelkwesties tot een goed einde te brengen.

Boeman

DEWI WEBER liep tegen twee strafslagen aan tijdens de Q-school voor de LPGA. Wat gebeurde er? Een van haar medespeelsters (Kendall Dye) vroeg – voordat ze zelf afsloeg – met gebaren aan de caddie van Dewi of zij een ijzer-8 gebruikte op een par-3. Vraag je advies aan iemand anders dan je eigen caddie, dan krijg je twee strafslagen (R 10.2a). Je mag wel alle informatie die beschikbaar is gebruiken. Een club die *zichtbaar* in een tas ontbreekt is bijvoorbeeld beschikbare informatie. Je mag ook geen advies geven. Omdat Dewi's caddie inging op de vraag van Kendall kreeg Dewi twee strafslagen.

Kendall beweert dat dit soort acties veel voorkomen op de diverse touren, dat betwijfel ik. Ik heb het persoonlijk nooit gezien. Waarom zou je ook je concurrenten helpen? Wat wel gebeurt is dat caddies informatie over clubs aan tv-mensen doorgeven. Als een ander dat ziet of hoort, is het geen probleem. Wat hier de zaak verergerde is dat de derde speelster uit de groep (Christina Kim) het voorval niet meteen gemeld heeft bij de speelsters. Christina Kim zegt dat ze eerst zeker wilde weten dat het niet mocht en het daarom wel meteen bij een referee gemeld heeft. De referees hebben pas na de ronde alle betrokkenen gevraagd wat er gebeurd was. Daarna is er nog behoorlijk wat tijd overheen gegaan voordat de speelsters te horen kregen dat ze twee strafslagen moesten noteren. Wat ik niet begrijp: waarom heeft Kim gewacht met de speelsters melden dat zij vermoedde dat er iets fout was gegaan? Het had namelijk nog een keer kunnen gebeuren en dan waren het weer twee strafslagen geweest. Christina zegt dat ze bang was dat het niet ten goede zou komen aan de ronde van de betrokkenen. Kan, maar dat is niet haar probleem zou ik zeggen. Dat Christina het moet melden is duidelijk: als je iets ziet waarvan je vermoedt dat het fout is en je doet niets, kan je zelf een DQ oplopen. Dit omdat elke speler geacht wordt de rest van het veld te beschermen tegen regelovertredingen van iemand uit de groep. Dat Christina nu de boeman is voor velen, vind ik veel te ver gaan. Heeft Christina de toorn over zichzelf uitgeroepen door op Twitter een bericht te zetten dat speelsters de regels moeten kennen (*Quick PSA-if you're a golfer, please read and know the rules. PLEASE!!!*)? Waarschijnlijk. Ik vind echter dat ze gelijk heeft. Tourspelers en caddies horen de regels te kennen, het is onderdeel van je vak.

Christina Kim heeft gelijk: tourspelers en caddies horen de regels te kennen.

FOTO: GOLFSUPPORT

Beste Pluis,
Mijn homecourse is door de vele regen van de afgelopen tijd ontzettend nat en modderig. Ik zeg: het is na 1 november dus ik plaats de bal in onze wekelijkse (non-qualifying!) vierbal. Het moet wel leuk blijven, maar mijn vrienden vinden dat ik de bal altijd moet spelen zoals hij ligt. Maar met al die kluiten modder doe ik daar toch niemand een plezier mee?

T. van den Berg, Heemstede

Beste T,
Het moet inderdaad leuk blijven. Zodra jouw club plaatsen heeft ingevoerd, houdt niets je tegen om je balletje op de fairway op te pakken (markeren hoeft niet), schoon te maken en te plaatsen. Binnen welk gebiedje je moet plaatsen staat in de plaatselijke regel. Meestal een kaartlengte. Let wel op: heb je je bal geplaatst, dan is hij in het spel en mag je niet weer gaan plaatsen.

Pluis

GOLFVROUW.NL

7 redenen waarom je aan de elektrische trolley moet

Een elektrische trolley ís niet voor bejaarden. Met de hippe, moderne trolleys van nu zou je gek zijn als je je kar zelf nog blijft duwen of trekken.

Niks is heerlijker dan een trolley die automatisch met je 'meeloopt', zonder dat je er moeite voor hoeft te doen. Toch vinden we zo'n elektrische trolley vaak nog een brug te ver. Die wordt toch vooral geassocieerd met bejaarde golfers. Bovendien, als je jouw niet-golfende kennissenkring nog elke keer moet overtuigen van het feit dat 'golf toch wel écht een sport is', heb je met een elektrische trolley aan je zijde natuurlijk niet echt een sterk verhaal.

DE OVERSTAP

Toch is het slim om wél over te stappen, ongeacht je leeftijd. Zeven goede redenen om elektrisch te gaan.

1 Heb je een golftas met inhoud weleens gewogen? Een gemiddelde tas met clubs, ballen, eten, drinken, regenkleding en overige benodigdheden weegt al snel tussen de 20 en 25 kilo. Als je de keuze hebt, dan ben je gek dat je überhaupt nog trekt, duwt of draagt.

2 Met een elektrische trolley hou je meer energie over voor je spel.

3 Elektrische trolleys zien er anders uit dan vroeger. Mooi design, superlicht en heel klein op te vouwen. De trolleys van Jucad en Ticad bijvoorbeeld zijn er in titanium en carbon, in diverse kleuren, zodat je de trolley naar eigen wens kunt samenstellen.

4 De aandrijving is sterk en de nieuwe modellen zijn ook nog eens voorzien van een elektronische rem. Zo behoudt de trolley ook op heuvelachtige banen zijn snelheid, zowel naar boven als naar beneden, en indien gewenst blijft hij keurig stil staan.

5 Elektrische trolleys kunnen uitgerust worden met een 36-holes-accu. Handig als er meer vermogen nodig is op een sterk geaccidenteerd terrein, of als je competitie speelt en 27 of 36 holes moet spelen.

6 De betere elektrische trolleys hebben ook gps, waarmee je dus ook afstanden kunt zien, en je geen losse kijker meer nodig hebt om je afstand te 'schieten'. Zo heeft de Powakaddy SW7 een gps in het handvat. Er zijn 35.000 banen in geladen. Het nieuwe model kan via bluetooth en een app eenvoudig geüpdatet worden.

7 Voor nóg meer gemak heb je ook elektrische trolleys met een afstandsbediening. Zo hoef je de trolley niet vast te houden en stuur je hem alvast in de richting waar je heen wilt.

Meer informatie over de mogelijkheden en de diverse merken, waaronder Motocaddy, Powakaddy, Jucad, Ticad en MGI: jumbogolfwereld.nl

ZAKENGOLFVROUW, OP NAAR 2020

DE EERSTE EDITIE van ZakenGolfVrouw, een evenement voor vrouwelijke managers, leidinggevenden, professionals en ondernemers die golf inzetten als middel om zakelijk te netwerken, was een groot succes. Op The International deden zestig deelneemsters mee aan de wedstrijd en de masterclass, met na afloop een inspiratie-talk, netwerkspel en een walking dinner. De winnaars van het toernooi kregen een geheel verzorgde reis naar Zwitserland, aangeboden door partner Audemars Piguet. 'We kijken zeer tevreden terug op een geslaagd netwerkevent', aldus organisator Marloes Olling. Ook ZakenGolfVrouw-partner Barbara Peek van Lapeek is trots op het empoweren van zoveel vrouwen: 'Wat je er aan energie en aandacht in stopt, krijg je altijd terug. Dat geldt voor je golfspel, je werk, maar zeker ook voor het leggen van de juiste contacten en netwerken.' Dus ladies, *save the date* voor ZakenGolfVrouw 2020: 24 september op The International.
www.golfvrouw.nl/zakengolfvrouw

TEKST KIM CHANG EN MARLOES OLLING
FOTOGRAFIE REMCO MEIJER

SHOPPING

Glitter, GLAMOUR, GOLF

Deze feestmaand biedt bij uitstek de gelegenheid om wat glitter & glamour naar de golfbaan te brengen. Doe het met glans, glitters, roségoud of shiny zilver. Sparkle ze!

Hoofdzaak
Alleen als het ijs- en ijskoud is: deze superzachte, fluweelachtige warme muts met klep en afneembare pompom houdt je hoofd optimaal warm en is ecovriendelijk.
Chervò, € 79, chervo.com

Black belt
Zwarte leren en elastische riem van het Italiaanse Chervò, met licht glanzende finish. **Chervò, € 99, chervo.com**

Heerlijk wegkruipen
Deze glanzende donsjas van Cross Sportswear is superwarm en zacht, vederlicht, waterafstotend, heeft diepe zakken en een oversized kraag om lekker in weg te kruipen.
Cross Sportswear, € 270, zalando.nl

Feestelijk repareren
Pitchmarks repareren wordt een feestje! Pitchfork van Chervò met magnetische ballmarker, versierd met gouden glitters en rode kristallen.
Chervò, € 14, chervo.com

Zilveren body
Deze warme bodywarmer van Chervò houdt water tegen, geeft maximale bewegingsvrijheid en is gemaakt van het thermische Protherm – perfect om in te golfen. **Chervò, € 375, chervo.com**

Shiny shoes
Deze golfbrogues met zilveren details zijn lichtgewicht en waterdicht, hebben een überzacht voetbedje en geven perfecte grip op het (natte) gras.
G/Fore Cap Toe Gallivanter in Snow/Shark skin, € 179, RSGolfshop.nl

Glanzende benen
Wat een gemak, en nog comfortabel en mooi ook, deze glanzende pull-on golfpants van Adidas Golf. Met achter- en zijzakken voor bijvoorbeeld tees, pitchfork, marker en scorekaart.
Adidas Golf, € 75, zalando.nl

Mooie kersttrui
Deze mooie variant van de foute kersttrui wil iedereen maar wat graag onder de boom. Glenmuir sweater met diamantdetails.
Glenmuir, € 82,50, glenmuir.com

(Rosé) golden girl
Heerlijk warm, windbestendig rokje van Röhnisch, van gewatteerde stof met roségouden details en lange rits aan de zijkant, zodat hij makkelijk aan (en uit) gaat.
Röhnisch, € 100, jumbogolfwereld.nl

VAN PRECISIE NAAR POWER

In het vorige nummer zagen we hoe de ronde swing van Bobby Jones geleidelijk veranderde in de lineaire bewegingen van Jack Nicklaus. In deel twee ontdekken we de krachten die de keurige, gecontroleerde en technische swing van Nick Faldo lieten plaats maken voor de ruwe aanvalsdrift en het atletisch vermogen van Brooks Koepka.

TEKST DUNCAN LENNARD

EVOLUTIE VAN DE SWING (II)

1982 - 2003

DE HOND KWISPELT... EN VECHT

Denis Pugh, coach van onder anderen Francesco Molinari, over de geboorte van een swing die gebouwd is voor ultieme controle... Meteen gevolgd door het ontstaan van een swing die is geconstrueerd voor ongebreidelde kracht.

DE WIJDE, UPRIGHT SWING van de jaren zeventig, populair gemaakt door mannen als Jack Nicklaus en Johnny Miller, mag dan wel power hebben opgeleverd, maar hij had zijn tekortkomingen. Je swingde zo hoog en zo wijd mogelijk, en stuurde je benen vervolgens agressief naar voren om bij de bal op het laagste punt uit te komen. De krachtige beweging van de benen en de eindstand met de omgekeerde C waren slecht voor de rug, zoals John Jacobs in het vorige nummer al signaleerde en Severiano Ballesteros c.s. ondervonden. Maar wat misschien nog erger was: de swing was afhankelijk van een onafhankelijke en bewuste beweging van de handen om het clubblad haaks te krijgen. Het was bijna algemeen geaccepteerd dat je vaardigheid om goed te spelen eigenlijk helemaal afhing van je talent op het gebied van oog-handcoördinatie. Je was goed genoeg, of niet. Dus was er aan het einde van de jaren zeventig grote behoefte aan een techniek die minder gebaseerd was op het gebruik van de inconsistentere kleine spieren. Maar als je de handen een stuk rustiger houdt, hoe ga je dan kracht genereren? Misschien door het lichaam harder te laten draaien?

In 1982 waren David Leadbetter en ik beiden assistent van Phil Ritson op de banen van Disney World in Florida. In die tijd was video in opkomst en Ritson liet ons zien hoe je camera's kon gebruiken om de betere spelers te coachen. In 1983 vertrok David naar het Grenelefe Resort, ook in Florida, om zelfstandig aan de slag te gaan, maar hij nodigde mij uit om mee te gaan om te zien hoe hij coachte en hem te helpen tijdens clinics.

In die tijd was David bijzonder onder de indruk van de regelmaat en de techniek van een jonge Zuid-Afrikaan die Simon Hobday heette. Hobday – overleden in 2017 – sloeg de bal op een manier die zijn vrienden, spelers als David Frost, Mark McNulty en Nick Price, jaloers kon maken. Het was een techniek waarbij de grote spieren controle hadden over de kleine en als er één model was voor de techniek die David uiteindelijk beroemd zou maken, dan was het Simon Hobday. De swing waar Leadbetter mee ging pionieren was gebaseerd op het concept van de grote spieren die de club sneller en consistenter lieten bewegen dan de kleine spieren.

Het was een swing met meer rotatie, waarbij de armen een veel vlakkere baan volgden, meer in lijn met de lichaamsdraai. Dit elimineerde de handen- en armenactie als manier om kracht te creëren en de club te controleren. Het was niet meer nodig om de handen hun manipulatiewerk te laten doen. En het was een veel rustigere swing.

In de jaren tachtig betekende de combinatie van relatief korte banen, balataballen met veel spin en persimmonhouten met kleine clubhoofden (200 cc) dat controle en precisie veel belangrijker waren dan de noodzaak van kracht. Deze door het lichaam aangedreven swing miste misschien dynamiek, maar hij produceerde een gebalanceerde, compacte beweging die de gewenste precisie opleverde. Het bewijs hiervoor werd, natuurlijk, geleverd door de ster onder zijn leerlingen, Nick Faldo.'

Nadat hij in The Open van 1983 en The Masters van 1984 door het ijs was gezakt, ging Faldo eind '84 met Leadbetter werken. Nick besloot doelbewust zijn techniek te veranderen en toen hij eenmaal terug was op het hoogste niveau was hij in staat dingen te doen die daarvoor buiten zijn bereik lagen. Zijn zege in The Open van 1987 op Muirfield resulteerde in belangstelling voor de manier waarop David coachte en wat de basis van de swing was. De nieuwe benadering om de golfclub te bewegen – die bekend werd als 'de hond die de staart liet kwispelen en niet andersom' – kwam op een moment dat de videocamera in zwang raakte. Dat bleek een gelukkig huwelijk. Video was een ➔

'Faldo's nieuwe swing, waarbij het lichaam de motor was, miste dynamiek, maar de balans leverde meteen resultaat op'

enorme bonus, omdat je plotseling op een manier kon communiceren die daarvoor onmogelijk was. Diagnoses konden worden gesteld aan de hand van slowmotionbeelden; we konden ineens de lege plekken invullen tussen wat de speler voelde dat hij deed en wat hij feitelijk deed. Spelers konden de veranderingen in hun swing zien die het gevolg waren van de drills die we ontwikkelden en die beroemd werden.

Natuurlijk, golfers werden zich ook meer bewust van de diverse posities in hun swing. Plotseling was daar Link 2, Positie 2, C3. Misschien dat de flow een tijdje verloren ging, maar vergeet niet dat de beweging de kers is op de taart en niet de taart zelf. Sommige swings die er geweldig uitzagen moesten ook wel super vloeiend zijn, omdat dat het enige goede aspect was. Videobeelden hielpen ons om door deze op het eerste gezicht goed uitziende swings heen te prikken. De evolutie van Faldo's swing is een perfect voorbeeld van dit proces. Ik kon mij in Leadbetters aanpak vinden, maar niet in het nogal blind kopiëren van de Faldo-methode: de *one size fits all*-benadering. Dus tegen het eind van de jaren tachtig besloot ik mijn eigen weg in te slaan, want ik wilde mijn eigen methode hanteren. En die had heel specifiek het individuele aspect van coaching als basis, om mensen aan te moedigen de swing te verbeteren die zij al hadden. Ik ontwikkelde Swing Map, een serie van zes essentiële onderdelen die de golfers als leidraad konden gebruiken op weg naar een 'eigen' swing. Er was even een soort tussenfase rond 2005 die Stack and Tilt heette, maar gaandeweg werd de eenheidsmethode vervangen door een methode die individualiteit centraal stelde en dat is anno nu nog steeds het geval. Ik denk dat het ook beter voor golf is. Ondertussen bleef de Leadbetter-swing succes boeken: Faldo en Price wonnen van de zomer van 1987 tot en met het voorjaar van 1996 negen Majors. Maar in de jaren negentig kregen we een revolutie op het gebied van equipment en die ging bepalen hoe de sport werd onderwezen en geleerd.

Helaas kregen de USGA en de Royal and Ancient, de wetgevende organen, geen vat op wat er met de bal gebeurde. Die ging verder en verder en had niet zoveel spin meer. En die ontwikkeling vond gelijktijdig plaats met de veranderingen aan de clubhoofden van de drivers. Daardoor was het persimmon van de jaren tachtig in een mum van tijd verdwenen. Drivers zoals de in 1991 geïntroduceerde Big

'Tigers wijde, soepele beweging en zijn razendsnelle heupen vormden een gigantisch contrast met de swings uit het verleden'

Bertha van Callaway gaven meer stabiliteit en waren, zoals dat zo mooi heet, vergevingsgezind. Maar ze zagen er verkeerd uit en dus maakten ze de shafts langer en die twee elementen te samen zorgden voor Kracht met een hoofdletter K. Ineens hadden we grotere clubhoofden die klonken als een colablikje gemonteerd op een shaft, maar die de bal verder en verder weg stuurden, terwijl ze de balvlucht beter controleerden en minder spin genereerden. Zo werd golf een powerspel. Door het winnen van het PGA Championship in 1991 en The Open in 1995 gaf 'Wild Thing' John Daly een voorproefje van wat ons nog te wachten stond. Maar het was een 20-jarige Tiger Woods die in 1996 de vaandeldrager was van de nieuwe powerswing.
Tiger Woods was een natuurlijke atleet en zijn wijde, soepele beweging en razendsnelle heupen vormden een gigantisch contrast met de bewuste precisie van Faldo's swing. Faldo 'stootte', Tiger 'haalde uit'. En tot ieders verbazing bleef de bal op de fairway.
Zo kwam er steeds meer nadruk te liggen op manieren om verder te slaan. Het woord 'biomechanica' werd steeds vaker gebruikt en coaches legden nadruk op hoe spieren werken en hoeveel snelheid er nodig was om de lichaamsdraai af te maken. Naast de baan en de range werd de sportschool de derde thuisbasis van de tourspeler. Dit was het begin van de moderne opvatting dat een tourpro vandaag de dag drie dingen nodig heeft: power, power en power.
Deze enorme verandering in de manier van coaching, zie je het best terug in de armen. In de jaren tachtig werden ze gezien als ongeleide projectielen die onder controle moesten worden gehouden, halverwege de jaren negentig waren ze weer de 'hefbomen' die snelheid konden creëren. In plaats van de armen proberen te controleren, moet het lichaam ze vrij laten en met de armen samenwerken.
De *ball striking* van een moderne golfer mag dan geweldig zijn, maar voor mijn gevoel heeft de vrijheid die er werd gegeven aan de ontwikkeling van equipment geen positief effect gehad op golf. Als Faldo aan het opwarmen was, werkte hij aan verschillende balvluchten en het controleren van de spin. Hij oefende vaardigheden. Vandaag de dag is golf 'rammen' en 'graaien' geworden. Je ramt de bal zo ver mogelijk weg, graait wat je pakken kan en hoeft niet lang te blijven, want binnen vijf jaar kun je multimiljonair zijn. En het golfspel is er niet mooier door geworden.

2003 - HEDEN

DE OPKOMST VAN DE NATUURLIJKE ATLEET

PGA professional Scott Cranfield kijkt terug op een periode waarin technische perfectie plaats maakt voor de individuele benadering.

DE WERELDRANGLIJST VAN BEGIN 2003 laat perfect zien dat de swingtechniek aan het begin van de 21ste eeuw in een overgangsfase zit. De top-5 bestaat uit de pure powerspelers: Tiger Woods, Ernie Els, Phil Mickelson, Vijay Singh en Retief Goosen. Maar in de top-20 vinden we ook David Toms, Mike Weir, Jim Furyk, Scott Hock en Nick Price – goede golfers, maar meer controlerende spelers die de bal graag manoeuvreren. Ze speelden een heel ander spel dan het powergolf van tegenwoordig, waarbij lengte veel belangrijker is dan accuratesse. En de swing was ook anders.
Hoewel de basis voor powergolf al werd gelegd, werd de orthodoxe swing nog gerespecteerd. De swing was nog steeds gestoeld op techniek – onderwezen door David Leadbetter en gedemonstreerd door spelers als Faldo en Price. Er was sprake van technische posities die in de swing moesten worden bereikt, en er was een duidelijke regel dat elementen als de grip en het oplijnen neutraal moesten zijn. We vereerden nog steeds wat er 'goed uitzag', maar op de achtergrond lagen machtige krachten op de loer.
Toen Tiger Woods in 1996 het golftoneel opstormde, was het totale prijzengeld van de PGA Tour 101 miljoen dollar. In 2003 was dit bedrag meer dan verdubbeld naar 245,6 miljoen. In elke sport geldt dat als het prijzengeld stijgt, de beoefenaars op zoek gaan naar elk klein voordeeltje ten opzichte van de concurrentie. Bij golf ging het niet anders en een van de meest baanbrekende voordelen was het gebruik van Doppler-radar bij het driedimensionaal volgen van de golfclub. In 2002 zagen swingcomputers als Flightscope en TrackMan het levenslicht en ze veranderden voorgoed hoe we keken naar een slag en de techniek die hier voor nodig was. ➔

► DUSTIN JOHNSONS STEILE SWINGBAAN EN GEBOGEN LEIDENDE POLS ZIJN KENMERKEND VOOR DE MODERNE POWERGOLFERS.

Als de bal niet deed wat de golfer wilde, werd tot dan toe altijd gekeken naar afwijkende swingposities ten opzichte van het ideaalbeeld. En werden er eventueel dingen aangepast. Coaches vertrouwden bij de beoordeling op hun ervaring. *Launch monitors* veranderden dit volledig, omdat factoren die impact beïnvloeden, zoals swingpad, clubblad, spin en invalshoek, nu zicht- en meetbaar waren. Een speler kon consistent goede cijfers laten zien, ondanks het feit dat de club boven in de backswing uit positie, of het clubblad halverwege de backswing gesloten was. Spelers konden de coach tegenspreken en hun eigen manier vinden om iets te veranderen. En een golfer die zich focust op zijn invalshoek of spin is een heel andere speler dan iemand die zich druk maakt over hoe zijn swing eruitziet.

Door in te zoomen op impactcondities lukte het launch monitors uiteindelijk om bewegingen te valideren die ver van de orthodoxe swing af lagen. Een van de meest opvallende exponenten hiervan is Bubba Watson. Deze extreem onrustige golfer stond open, nam de club gesloten en naar boven weg en gebruikte een gigantische heupdraai waarbij de hiel van zijn voorste voet volledig van de grond kwam... maar die de bal geweldig en extreem consistent raakte.

Wat swingcomputers ons eigenlijk lieten zien, was dat als een golfswing meer instinctief atletisch mag zijn, mensen veranderen in enorm effectieve swingmachines. Als je iets op een intuïtieve, natuurlijk manier kunt slaan, maak je bewegingen die de fysieke principes volgen van het uitoefenen van kracht. De backswing van Watson is misschien onorthodox, maar in de overgang naar de downswing (de transitie) valt alles samen met deze slagprincipes... wat de efficiëntie van zijn swingdata verklaart.

De traditionele manieren van coaching hadden misschien geresulteerd in meer georganiseerde, en visueel aantrekkelijkere bewegingen, maar ze werkten met bewuste gedachten in plaats van instinctieve bewegingen. Mooiere swings resulteren niet altijd in betere cijfers.

Maar launch monitors gaven niet alleen 'toestemming' voor meer individuele swings, ze lieten voor het eerst ook de swingsnelheid zien. En de timing kon niet beter, want in 2003 waren de beste golfers ter wereld allemaal overgestapt naar ballen met een solide kern en meerdere lagen. In vergelijking met de balataballen waren ze extreem stabiel en presteerden ze geweldig in de wind. Maar nog belangrijker was dat je er verder mee sloeg. In 2001 alleen al steeg de afstand van de gemiddelde drive op de PGA Tour met maar liefst vijf meter. Het (intussen aan banden gelegde) trampoline-effect van de 460 cc titanium drivers paste perfect bij een bal als de Pro V1 en power werd steeds belangrijker – én golfers konden nu hun clubhoofdsnelheid meten en gericht op jacht naar hun maximale power. Voor het eerst konden ze een direct, wetenschappelijk verband zien tussen een swingbeweging en de afstand die de bal vloog, inclusief elementen als impactefficiëntie (*smash factor*) en spin. Voeg daar de acceptatie van golfspecifieke training en fitness aan toe, geïnspireerd door een opgepompte en dominante Tiger Woods, en je had een *perfect storm*, die het spel dat de golfelite speelde veranderde in een powergame.

De toenemende individualisering van de golfswing maakte het lastiger om trends te identificeren. Immers, hoe vergelijk je de 'zweepslagen' van spelers als Tony Finau en Cameron Champ met de brute kracht van Brooks Koepka en Jon Rahm of met de uitbundige vrijheid van Rory McIlroy. Het is lastiger om overeenkomsten te zien, maar

► BALLEN MET EEN SOLIDE KERN EN MEERDERE LAGEN HEBBEN VOOR AANZIENLIJK MEER LENGTE GEZORGD.

© GOLF WORLD / BAUER MEDIA

ze zijn er wel: optimale exploitatie van de grootste spiergroepen (rug, kern, billen en dijen), het gebruik van de grond voor een snelle, krachtige transitie, het creëren van krachtige hoeken en natuurlijk flexibiliteit die ervoor zorgt dat deze verschillende bewegingen samenkomen in bijna identieke posities in het juiste swingvlak.

Er zijn echter twee elementen die iets gebruikelijker lijken bij de moderne powergolfer. De eerste is een swingbaan met steile armen, soms gecombineerd met een gebogen leidende pols. Je ziet dit bij Koepka, Rahm en Dustin Johnson. Ik denk dat dit een logisch gevolg is van het feit dat golf is veranderd van een *swinging game* in een *hittting game*. Als je focust op het zo hard mogelijk raken van de bal waar je naast staat, heb je minder de neiging om te roteren – het clubblad 'kijkt' langer naar de bal en de swing wordt steiler. De linkerpols gaat buigen als de handen en armen omhoog komen.

De tweede trend noemen we een 'sterke' grip met de leidende hand. In het tijdperk van Faldo was een neutrale grip gangbaar, met twee knokkels zichtbaar van de leidende hand en de V's tussen duim en wijsvinger wijzend naar je rechteroor. Vandaag de dag heeft bijna elke topspeler een sterkere versie, waarbij je meer knokkels ziet van de leidende hand en de volgende hand meer onder de grip zit. Met een sterke grip wil het clubblad zich sluiten. Omdat de golfer niet meer zo hard met zijn handen hoeft te werken om het clubblad weer recht op het doel te krijgen, wordt het clubblad stabieler. En omdat de moderne tourpro de bal met zijn grote spieren zo hard slaat, wordt deze *holding-off* heel effectief en natuurlijk. Een goed voorbeeld is Ryan Palmer, die zijn drivers afgelopen jaar gemiddeld 297 meter ver sloeg.

'De swing van Bubba Watson is een perfect voorbeeld van instinctieve bewegingen in plaats van bewuste gedachten'

Vandaag de dag zien we de meest diverse verzameling effectieve golfswings van de afgelopen eeuw. Dankzij de technologie ligt de nadruk – terecht – op het moment van impact, en de swingwetten van vroeger zijn niet meer dan swingvoorkeuren geworden.

Daarnaast maakt de toenemende focus op atletisch vermogen coaching overbodig. Probeer de razendsnelle richtingsverandering van Cameron Champ maar eens te leren. Misschien is bij de beste spelers talent weer belangrijker geworden dan techniek. Het betekent dat coaches opnieuw moeten kijken wáár ze iets kunnen toevoegen. Het is moeilijk voor ons om een boodschap te verkondigen dat techniek minder belangrijk is, maar het biedt ook mogelijkheden om bezig te zijn op andere gebieden die prestaties positief beïnvloeden.

Bovendien: als technieken agressiever en individueler worden, worden ze ook afhankelijker van training. Wie weet zien we na verloop van tijd weer een voorkeur voor orthodoxe swings de kop opsteken, als de powertsunami is afgezwakt. Tot die tijd is er nog een nieuwe rol voor de coach: de speler in de baan helpen met liggingen en situaties. Er zit een groot verschil tussen de drivingrange en de omstandigheden in de baan, en hun invloed op prestaties. Hier is beslist nog veel te winnen.

WINTER

GOLFEN IN DE BUURT VAN...

GLAD IJS

In de buurt van vrijwel elke toeristische attractie, iedere stad of activiteit, is wel een golfbaan te vinden. Voor als je het een en het ander wilt combineren, zet Golfers Magazine ze op een rijtje.

TEKST MARTIJN PAEHLIG
OPENINGSFOTO ANP

IJZERS ONDER

Voor veel golfers is het als vloeken in de kerk. Winterpret. Sneeuw en ijs. Brrrr. De kans dat de golfbaan dicht is, is groot, en als hij wel open is, dan moet je van goeden huize komen wil je het achttien holes volhouden met die ijskoude handen. En toch... wat zou Nederland zijn zonder nu en dan een mooie vorstperiode? Wij weten ook wel dat de kans op de eerste Elfstedentocht sinds 1997 niet bijzonder groot is door het veranderende klimaat, maar een paar ijsdagen zitten er bijna elke winter toch wel in. Op een ondergespoten atletiekbaan. Op slootjes achter het huis. Ja, met enige regelmaat ook nog op plassen en meren in natuurgebieden. Massaal trekken we er op dat soort mooie dagen op uit en binden de ijzers onder. Om het de (klein)kinderen krabbelend te leren, om zelf ouderwets rondjes te draaien, een mooie tocht te schaatsen, of zomaar even een uurtje om dat gevoel weer eens te ervaren. Een mooie middag, een mooi gevoel, mooie plaatjes. En daarna weer snel terug naar die andere ijzers... want de golfbaan lonkt!

LEADINGCOURSES — Leadingcourses is de grootste banenbeoordelingssite van Europa. De website bevat beoordelingen over ruim 25.000 golfbanen in 124 landen en is inmiddels beschikbaar in negen talen. Het aantal reviews nadert de 400.000. Zelf banen beoordelen? Maak een account aan, en deel je mening met de rest van de golfwereld.

PRISE D'EAU GOLF

Geschreven door:
Snijdertje
Handicap: **14,7**

Blijft leuke baan om te spelen. Goed onderhouden. Greens waren ook nu weer echt wel oké. En hole 19... zelfs met het mooie heldere herfstweer van vandaag was het terras vol. Zegt genoeg, denk ik. Wat me ook verraste was de drukte, een volgeboekte 27-holesbaan... en dat op een gewone doordeweekse dinsdag. Voldoende fans dus hier.

Geschreven door:
rikbrinkman
Handicap: **9,7**

Ontvangst was hartelijk, correct en snel met goede uitleg. Meegedaan aan een *after work*-wedstrijd. (de Sijsten) Fairways lagen er goed bij. Door de vele regen van de afgelopen week waren ze mooi groen maar ze hadden weinig rol. Daarom speelde de baan lang. De greens waren fijn zacht, maar bleven gezien de vele ondulaties erg lastig. Een drieputt is zo gemaakt. Prise d'Eau blijft een fijne baan om te spelen.

► Golfers Magazine zegt:
Voor een rondje op de Tilburgse baan trekken we altijd iets meer tijd uit. Niet omdat een omloop van achttien holes op de vaak goed bezette baan lang duurt, nee, we maken gewoon graag gebruik van de uitstekende oefenfaciliteiten. Gratis ballen, ruimte zat, voldoende targets, en sinds vorig jaar is er ook de zogenaamde ProTracer. Als je niet oplet, mis je zo je starttijd en dat is ronduit zonde. Fijne baan om te spelen, welke van de drie lussen je ook kiest.

8,0

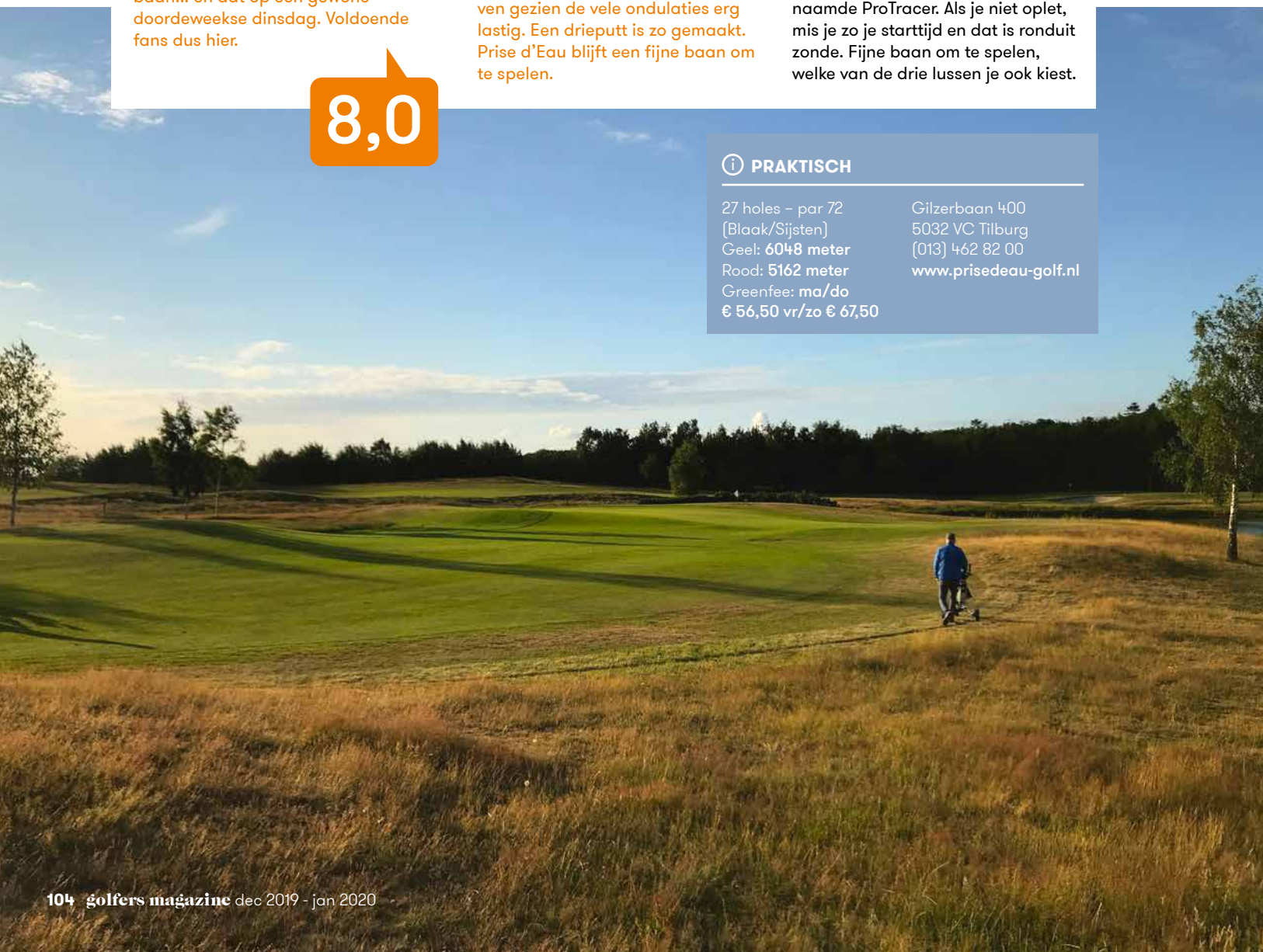

PRAKTISCH

27 holes – par 72
(Blaak/Sijsten)
Geel: **6048 meter**
Rood: **5162 meter**
Greenfee: **ma/do**
€ 56,50 vr/zo € 67,50

Gilzerbaan 400
5032 VC Tilburg
(013) 462 82 00
www.prisedeau-golf.nl

PRAKTISCH

18 holes – par-73
Geel: **6135 meter**
Rood: **5258 meter**
Greenfee: **€ 80 (hoogseizoen), € 40 (laagseizoen)**

Brugsevaart 10
4501 NE Oostburg
(0117) 45 34 10
www.golfoostburg.com

GOLFCLUB OOSTBURG – BRUGSE VAART

7,7

Geschreven door:
A.Andries
Handicap: **20,0**

Mooie baan met redelijk veel water en uitdagende eilandgreens. Teeboxen niet overal mooi vlak, fairways liggen goed, greens hebben nu en dan kale plekken en zijn niet overal even snel. Afstanden in de baan kunnen beter aangegeven worden. Op het moment van spelen was er redelijk wat baan-onderhoud en heraanleg aan de gang. Tijdelijke GUR een beetje jammer. Hopelijk binnenkort alles proper in orde. Ontvangst was zeer vriendelijk. Aanduiding naar de receptie was prima, alleen zou ik op het clubhuis zelf ook de ingang aanduiden daar er wel 5-6 deuren zijn.

Geschreven door: **msoree**
Handicap: **29,0**

Wat een baan! Zeer mooie holes in een schitterende natuur met veel waterpartijen. Wanneer je vertrekt krijg je veel extra strokes mee, maar je hebt ze ook nodig. Wij speelden de baan voor de eerste keer en werden soms wel verrast door verborgen (laterale) waterhindernissen, maar wat een plezier om hier te spelen! De holes zijn lang, verrassend en soms moet je goed nadenken over je strategie. Sommige greens zijn best lastig door niveauverschillen maar de kwaliteit is super.

► Golfers Magazine zegt:
Zeg 'Brugse Vaart' en met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zegt je gesprekspartner twee dingen: 'Wat een eind rijden' en 'Wat een clubhuis!' Allebei zijn waar. Oostburg ligt in het uiterste zuidwestelijke puntje van Nederland en het enorme clubhuis kent zijn gelijke in Nederland niet. Wie het alleen bij deze twee opmerkingen laat, vergeet echter te melden dat de baan van Golfclub Oostburg ook gewoon heel leuk is om te spelen. Lang, veel water (zouden er daarom pelikanen huizen...?), veel bomen en lastige holes. Een par-73 die volgens de eigen website vijf uur kost voor een rondje. Neem de tijd...

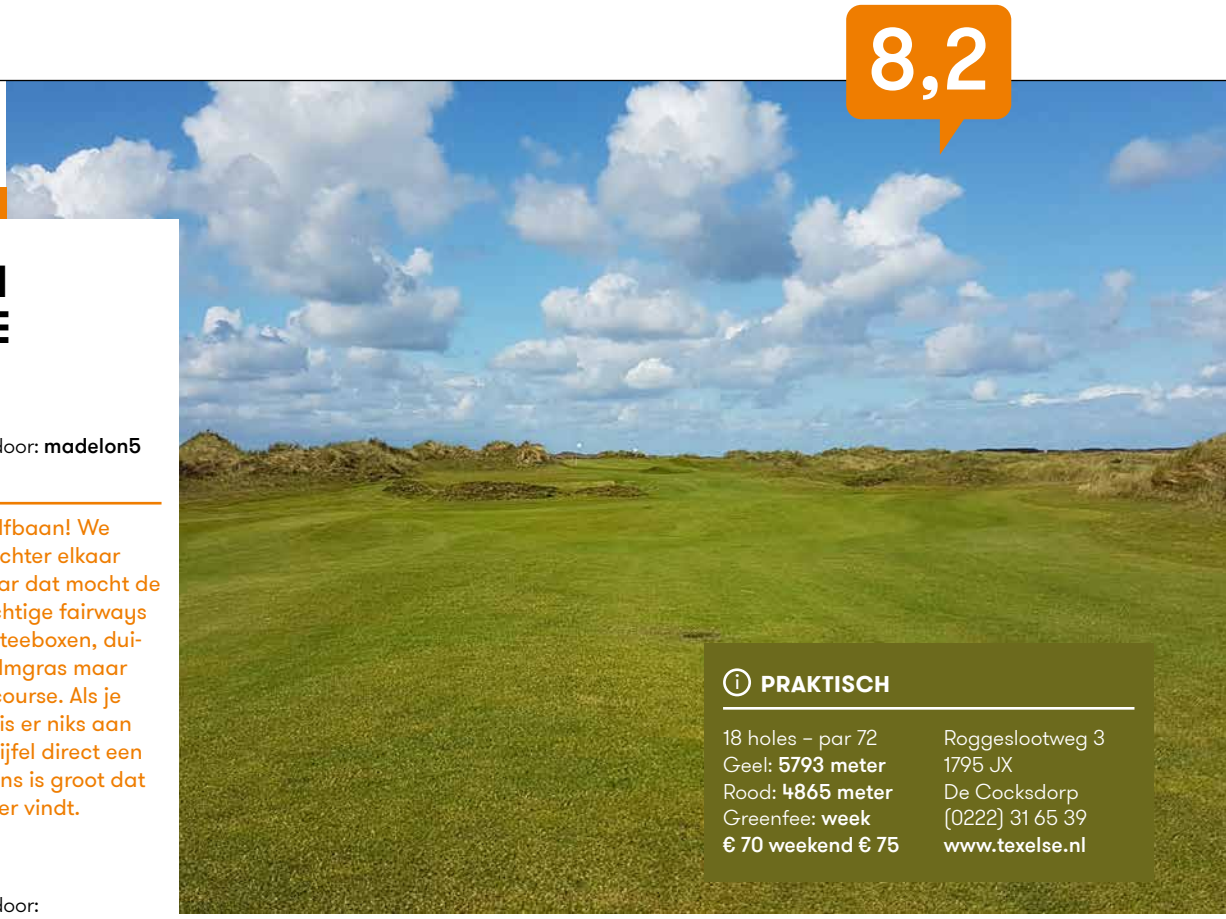

8,2

GOLFBAAN DE TEXELSE

Geschreven door: **madelon5**
Handicap: **-**

Wat een geweldige golfbaan! We speelden drie dagen achter elkaar met regen en wind maar dat mocht de pret niet drukken. Prachtige fairways als een tapijtje, mooie teeboxen, duidelijke routing. Veel helmgras maar dat hoort bij een linkscourse. Als je recht van de tee bent, is er niks aan de hand. Sla wel bij twijfel direct een provisionele bal. De kans is groot dat je je eerste bal niet meer vindt.

Geschreven door: **marloeshees**
Handicap: **11,0**

De Texelse is een leuke baan om te spelen. Heeft een links karakter met geonduleerde greens en fairways. Daarnaast kun je een echte unlucky bounce krijgen. Een mooie uitdagende baan die ik zeker nog een keer wil spelen. Mooi detail zijn de holebeschrijvingen inclusief gedicht!

► Golfers Magazine zegt:
Pak de boot naar Texel en je komt direct in een vakantiestemming... het eiland, de sfeer, alle eventuele stress laat je achter op het vasteland. Maar zorg ervoor dat je in de baan alert bent, want de holes vragen alle aandacht. De eerste en tweede negen lijken nauwelijks op elkaar. De oude holes spelen als een traditionele links: open, brede fairways en veel rol, tricky maar prima speelbaar. De nieuwe holes zijn van een geheel andere orde. Overal heuveltjes, lastige greens en vooral kniediepe rough. Fairway gemist? Sla voor de zekerheid maar vast een nieuwe bal... Lekker uitgewaaid? Beloon jezelf na afloop met een Texels biertje in clubhuis 't Hanenhuus voordat je weer op de boot naar huis stapt.

PRAKTISCH

18 holes – par 72
Geel: **5793 meter**
Rood: **4865 meter**
Greenfee: **week € 70 weekend € 75**

Roggeslootweg 3
1795 JX
De Cocksdorp
(0222) 31 65 39
www.texelse.nl

7,7

PRAKTISCH

18 holes – par 72
Geel: **6188 meter**
Rood: **4989 meter**
Greenfee: **€ 60**

Woelwijk 101
8926 XD Leeuwarden
(0511) 43 22 99
www.leeuwardergolfclub.nl

PRAKTISCH

18 holes – par 72
Geel: **5599 meter**
Rood: **4861 meter**
Greenfee: **€ 62,50 / € 72,50**

Dousbergweg 100
6216 GC Maastricht
(043) 328 17 40
www.international-golfmaastricht.com

INTERNATIONAL GOLF MAASTRICHT

7,7

Geschreven door: **theresetans**
Handicap: **27,1**

Mooie baan, gesitueerd in een glooiend landschap met mooie fairways, goed onderhouden greens en een mooie grote drivingrange. Helaas was het erg druk dus tussentijds behoorlijk wachten (filegolf), dit verwacht je in de Randstad maar niet hier! Jammer dat de mooie vergezichten worden vergezeld van huizen, een lelijke flat en windmolens. Grappige bijkomstigheid is dat je vanaf hole acht België in slaat en bij hole negen ook nog een archeologische opgraving tegenkomt. De warme gastvrije sfeer in het clubhuis, waar ik bij de omliggende clubs zo van geniet, ontbreekt hier een beetje.

Geschreven door: **maurice.walraven**
Handicap: **43**

Voor de eerste keer op de 18-holes Championship Course gespeeld. Een afwisselende baan met de nodige hoogteverschillen die het voor een hoge handicapper lastig maken. De fairways zijn flink breed met uitzondering van hole een en achttien. Kijk dus uit met afzwaaiers want uw bal is dan gegarandeerd verdwenen. Op de andere holes valt het terugvinden van je bal weer mee!

► Golfers Magazine zegt:
Toegegeven, als het dan eindelijk vriest en half Nederland op de schaatsen stapt, is de kans dat dat ook hier in Limburg kan vrij klein. Veel zuidelijker dan International Golf Maastricht kom je niet in ons land en ook de hoge ligging helpt niet mee. Maar erg is dat niet, want het heuvellandschap levert aangename vergezichten op. Nergens waan je je meer in het buitenland dan hier. En op sommige holes speel je écht in België.

LEEUWARDER GOLFCLUB DE GROENE STER

Geschreven door: **WilliamtenBrink**
Handicap: **17,7**

Prachtig ruim gelegen golfcourse. Mooie variatie en uitdagende holes. Aardig stukje lopen in het Friese landschap. De greens zijn prima onderhouden en eerlijk. De fairways daarin tegen zijn veel te lang, de bal rolt niet en er liggen heel veel losse plakken gras. Enigzins slordig dus... het spelplezier is toch aanwezig door de fraaie holes. Zeker de tweede negen zijn erg fijn te bespelen.

Geschreven door: **ronaldtolner**
Handicap: **25,6**

Wanneer een greenfee boven de 50 euro uitkomt, dan verwacht je iets! De Leeuwarder Golfclub de Groene Ster maakt deze verwachtingen meer dan waar! Het clubhuis mag dan niet indrukwekkend zijn qua architectuur, de gastvrijheid en faciliteiten maken dit helemaal goed. Mooie shop aanwezig met behulpzame medewerker. De oefenfaciliteiten zijn super. Ruime oefengreen en de rangeballen zijn gratis (zoals het hoort). De baan lag er super bij!

► Golfers Magazine zegt:
Stel dat het goed gaat vriezen en we de schaatsen onder kunnen binden, dan ga je dat op De Groene Ster zeker merken. Helemaal als de tocht der tochten wordt verreden: Leeuwarden is immers het epicentrum van schaatsland. Maar ook zonder Elfstedentocht komen de schaatsers voorbij, want op De Groene Ster en in het ernaast gelegen recreatiegebied is volop water te vinden: slootjes, vennetjes, vijvers... Stop voor de zekerheid een paar extra ballen in je tas, maar probeer bovenal recht te blijven en denk na over je clubkeuze. Een baan waar je met tactisch spelen verder komt dan met overal volle bak gaan.

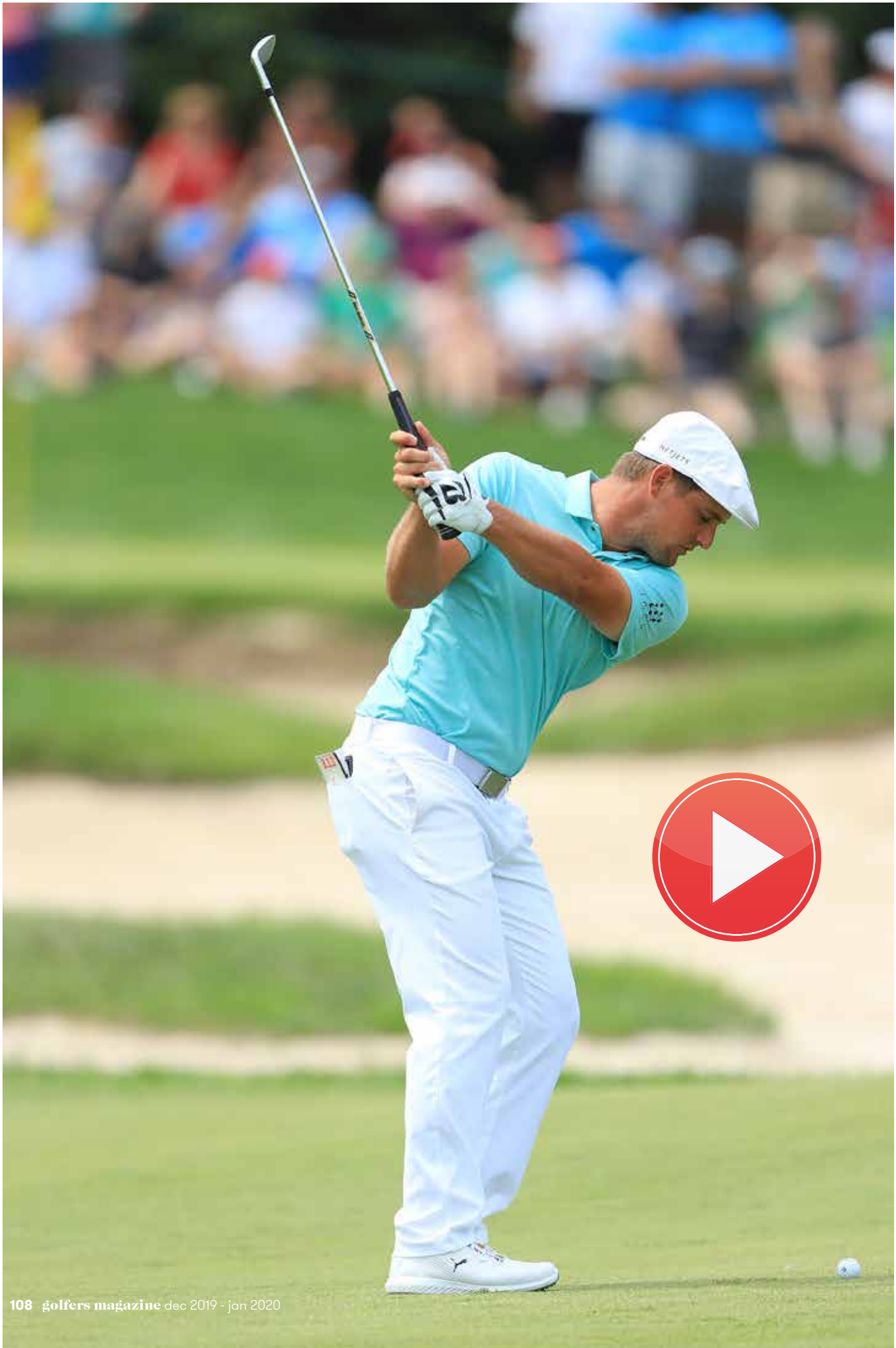

FOTO: GETTY IMAGES

TEKST FOEKE COLLET
FOTOGRAFIE POPPE DE BOER

IN DE VOETSPOREN VAN BRYSON

Als ze bij een speler uit de top-10 van de wereld in de tas zitten, kun je niet meer spreken van een hype. Maar werken die '*one length irons*' alleen voor de unieke swing van Bryson DeChambeau of kan een gewone weekendgolfer er ook zijn voordeel mee doen? We namen de proef op de som.

HET CONCEPT VAN EEN SET IJZERS met allemaal dezelfde lengte is niet nieuw. Er wordt wel gezegd dat Bobby Jones ze in zijn tas had toen hij in 1930 alle vier de Majors won en ook de naam van Moe Norman – volgens velen de beste *ball striker* aller tijden – valt regelmatig als '*single length irons*' ter sprake komen. Maar het idee sloeg nooit écht aan.
Tot 2016. Een jaar daarvoor had de toen 21-jarige Bryson DeChambeau met single length ijzers als vijfde speler ooit het U.S. Amateur én het prestigieuze universiteitskampioenschap gewonnen en voor het eerst durfde een grote producent het concept een kans te geven. Cobra ging in zee met de 'golfprofessor', ontwikkelde een set One Length ijzers voor hem en bracht ze ook voor amateurs op de markt, samen met een meer vergevingsgezinde versie voor minder goede golfers. De eerste stapjes waren voorzichtig – zowel van de ijzers als van de profcarrière van DeChambeau – maar intussen mogen ze allebei succesvol worden genoemd. DeChambeau won in anderhalf jaar tijd maar liefst zes toernooien en stormde van de 99ste naar de 5de plaats op de wereldranglijst (hij staat intussen 10de), en het laatste kwartaal van vorig jaar verkocht Cobra zelfs meer one length dan gewone ijzers. Gaan clubs met één lengte dan eindelijk hun potentie waarmaken?

BEDENKINGEN

Het idee is simpel: maak alle ijzers even lang en je swing wordt een stuk consistenter omdat de set-up, balpositie en swingbaan altijd hetzelfde zijn. De praktijk blijkt echter een stuk ingewikkelder. Door ze allemaal de lengte van een ijzer-7 te geven, worden je korte ijzers namelijk te zwaar en je lange te licht. Om dit te compenseren moest Cobra in de clubhoofden verschillende materialen en technologieën gebruiken.
Toch bleef het bij de eerste generatie one length ijzers voor de gebruikers soms lastig om dezelfde balvlucht en afstanden tussen de ijzers (*gapping*) te krijgen als bij een normale set met progressieve lengte. De korte ijzers hadden door de langere shaft de neiging om hoog en ver te vliegen, terwijl de lange ijzers door de relatief korte shaft juist 'lage kogels' produceerden als je niet voldoende swingsnelheid had. Daarom was ik in eerste instantie ook wat huiverig om ze te testen. Hoe fascinerend het concept ook is, als je na twintig jaar ploeteren eindelijk een bepaald niveau hebt bereikt, voelt het als een enorme gok om zo'n ingrijpende

► HYBRIDES, LANGE IJZERS EN WEDGES HEBBEN ALLEMAAL DE LENGTE VAN EEN IJZER-7.

► FOTO LINKS: ALTIJD DEZELFDE SET-UP, BALPOSITIE EN SWINGBAAN MET ONE LENGTH IJZERS.

► FOTO RECHTS: TUSSEN EEN NORMALE EN EEN ONE LENGTH WEDGE ZIT ZOMAAR VIJF CENTIMETER VERSCHIL IN LENGTE.

‘Bij de wedges denkt mijn brein dat ik een langer ijzer in handen heb’

verandering door te voeren. Want als je voor one length gaat, hebben we het natuurlijk niet over één testrondje. Dan moet je het concept ook écht een kans geven en het een groot deel van het seizoen proberen. Maar hoeveel met bloed, zweet en tranen ingeslepen swinggewoontes lever je hierbij in? Hoeveel rondjes ploeter je gefrustreerd door de baan voordat het kwartje valt... áls het überhaupt al valt. En kom je, als het toch niks voor je blijkt te zijn, ooit weer terug op je oude niveau? Ik had dus de nodige bedenkingen.
Maar als equipmentredacteur van Golfers Magazine moet je niet zeuren over je eigen spel. Het is je werk om voor de lezers nieuwe clubs en technologieën te testen en ze hierover te informeren. En dus belden we Cobra voor een fittingafspraak.

EEN BEETJE VREEMD...

Ivo Lancee van Cobra Puma staat te lachen als we op de drivingrange van Houtrak met een twijfelachtige blik een paar King Forged Tec Black One ijzers uit zijn tas trekken. De zwarte clubhoofden zijn prachtig, maar het korte ijzer-5 lijkt lijkt absurd weinig loft te hebben en de gapwedge ziet er door zijn lengte uit alsof je er veel verder mee slaat dan honderd meter. En de 60º-lobwedge is helemaal freaky. ‘Komt goed, hoor’, stelt hij ons gerust. De salesman van Cobra Puma Golf speelt al ruim een jaar met one length ijzers en is helemaal overstag. Of dat ook het geval zou zijn als hij niet voor Cobra werkte? ‘Ai, meteen een gewetensvraag’, grinnikt de 7-handicapper. ‘Misschien niet, simpelweg omdat ik bijna vijfentwintig jaar met gewone ijzers heb gespeeld en golfers, of mensen in het algemeen, houden niet van veranderingen. Maar nu ik weet hoe makkelijk die single length ijzers slaan, zou ik zeker overwegen om over te stappen. Ik heb nu een tas vol ijzer-7’s, ideaal.’
Om de cultuurschok niet te groot te maken, begint Ivo zijn fittingsessies altijd gewoon met een mid-ijzer. ‘Daarna gaan we naar de lage lofts en denken mensen meestal: hé, dat slaat lekker makkelijk, zo’n kort ijzer-5. De hoge lofts zijn in eerste instantie het vreemdst, maar als ze de resultaten zien, komt het vertrouwen meestal snel.’ Ik blijk geen uitzondering. De lange ijzers streep ik binnen de kortste keren overtuigend van de mat, maar bij de wedges denkt mijn brein dat ik een langer ijzer in mijn handen heb en heb ik in eerste instantie de neiging om een halve swing te maken om de gewenste afstand te overbruggen. ‘Gewoon een volle ijzer-7-swing maken’, herhaalt Ivo voor de zoveelste keer. Tja, het is even wennen na twintig jaar met een conventionele set.
Na een klein uurtje puzzelen komen we uit bij een set King Forged Tec Black One ijzers (4-GW) met een relatief lichte NS Pro Modus 3 Tour 105 shaft. Aan de ‘bovenkant’ van de set krijgen we hulp van een King One utility iron (3-4) en

BRYSON: 'Wees niet bang om de bal meer vóór in je stand te spelen om 'm de lucht in te krijgen. Ook kun je de ijzers bij het pitchen wat korter grippen om de balvlucht te veranderen. Experimenteer.'

rond de green moeten we het doen met twee King One wedges (56° en 60°).
Een week later staan er elf precies even lange clubs tegen mijn bureau. *No more excuses*. De baan in.

HET LANGE WERK

De eerste test is meteen een serieuze: drie dagen golf in Schotland. Gelukkig is meteen duidelijk dat je geen DeChambeau-swing nodig hebt om de bal met deze clubs fatsoenlijk weg te krijgen. Zijn '*one plane*' is beslist consistenter dan de talloze swingvlakken waar ik mijn clubs op weg naar de bal doorheen slinger, maar ik klaag niet: ondanks de sterke lofts (30° voor een ijzer-7) is de balvlucht hoog genoeg en verschillen de afstanden die ik sla niet of nauwelijks met die van een gewone set. Ook mijn angst dat ik rondenlang als een beginner zou staan hakken, blijkt ongegrond; al na een paar ronden zijn we redelijk gewend aan de standaard set-up en swing.
Omdat het ijzer-6, -5 en -4 bij een one length set korter zijn dan gebruikelijk, lever je hier volgens de natuurkundige wetten enige clubhoofdsnelheid in, maar dat verlies zie ik niet terug in mijn afstanden. Dat is deels te danken aan de lichtere shaft, maar ook aan het feit dat ik met de lage ijzers beter balcontact maak – met een kortere shaft vind je immers makkelijker de sweetspot. Dat laatste heeft ook een positief effect op mijn consistentie: ik sla mijn lage ijzers beter dan ik in lange tijd gedaan heb en vindt vanaf 145-165 meter voor mijn doen opvallend vaak de green – mits ik de neiging om harder te slaan weet te onderdrukken en een normale 'ijzer-7-swing' maak.
Wel maakt het standaard ijzer-4 al snel plaats voor het holle utilityijzer-4, omdat de bal hiermee sneller de lucht in gaat en de brede zool vergevingsgezinder is. Het geeft aan dat Cobra ook qua one length ijzers voldoende opties ter beschikking heeft om het resultaat voor elke golfer te optimaliseren. Er zijn one length ijzers voor alle spelniveaus – van tourpro tot

► 'IK SLA MIJN LANGE IJZERS BETER DAN IK IN LANGE TIJD GEDAAN HEB.'

hoge handicapper (zie kader)– en voor het lange werk heb je de keuze uit hybrides of utilityijzers met de lengte van een ijzer-7.

KORT SPEL

Niets dan lof dus voor de lange... of beter gezegd: láge ijzers (ze zijn immers allemaal even lang), maar de hoge lofts vragen meer gewenning. Het gevoel dat ze te lang zijn, is snel verdwenen en het commitment om een volle swing te maken komt vanzelf, maar ook na een tiental ronden hebben we nog niet helemaal de consistentie die we willen. En dat is ook niet vreemd. De gapwedge is bijvoorbeeld vijf centimeter langer dan bij mijn gewone set en het ijzer-9 nog steeds drieënhalve centimeter. Dat maakt het gewoon lastiger om de bal in het midden van het clubblad te raken.
Een goede *ball striker* zal hier minder last van hebben (en ik wellicht ook als ik had gekozen voor de meer vergevingsgezinde F9 One Speedback), maar feit blijft dat het vinden van de sweetspot – in vergelijking met een conventionele set – wat moeilijker wordt met de (relatief lange) hoge ijzers en makkelijker met de (relatief korte) lage ijzers. Snap je het nog?
Wat onder aan de streep het meeste voordeel oplevert, zal per golfer verschillen. Het is meestal minder desastreus om een ijzer met meer loft minder goed te raken, maar dit zijn wel weer de zogenaamde 'scorende' clubs waarmee je birdiekansen wilt creëren. En de green missen met een ijzer-9 is frustrerender dan met een ijzer-5. Bij mij hielden de voor- en nadelen elkaar kennelijk redelijk in evenwicht, want mijn scores lieten over ruim vijftien ronden geen significante verschillen met het verleden zien. ➔

► 'BOVEN IN' DE SET KUN JE KIEZEN VOOR HYBRIDES OF HOLLE UTILITYIJZERS, WAARVAN DE LOFT KAN WORDEN VERANDERD.

COBRA ONE LENGTH IJZERS

► King Forged Tec One Black
€ 1099 (7 IJZERS)
Voor de mid- tot lage handicapper. Door zijn zwarte finish lijkt de *muscle back* nog compacter dan hij al is. Het dunne clubblad genereert veel balsnelheid, terwijl de insert van koolstoffiber het gevoel en de feedback op peil houdt.

King Forged Tec One
€ 1199 (7 IJZERS)
Voor de mid- tot lage handicapper. Deze compacte *muscle back* heeft een hol clubhoofd en een dun, gesmeed clubblad, wat resulteert in een hoge balvlucht en veel afstand. Een gewicht van wolfraam in de teen vergroot de stabiliteit.

King F9 Speedback One
€ 899 (7 IJZERS)
Voor de mid- tot hoge handicapper. Dankzij een stalen band aan de achterkant en gewichten van wolfraam in de hiel en teen is deze *game improver* opvallend vergevingsgezind. Het dunne clubblad genereert veel balsnelheid, ook als je de sweetspot mist.

F-Max ijzers
€ 599 (7 IJZERS)
Voor de hoge handicapper. Deze oversized *super game improvers* hebben een lichtere shaft en swinggewicht, om de bal ook met bescheiden swingsnelheid de lucht in te krijgen. De diepe cavity maakt ze extreem vergevingsgezind.

► DE VARIATIE IN HET GEWICHT EN HET KICKPOINT VAN DE SHAFTS HELPEN OM DE GEWENSTE BALVLUCHT TE KRIJGEN.

Wel moet ik bekennen dat de lob- en sandwedge na een paar rondjes werden gewisseld voor wedges met normale lengte. Rechttoe rechtaan chippen ging nog wel, maar bij subtiele pitches, flopshots en andere 'toverballen' waarbij de handen een grotere rol spelen, leverde ik door de lange shafts te veel aan speelbaarheid in. Een korte shaft biedt meer mogelijkheden om het clubhoofd te manipuleren, wat voor spelers met fatsoenlijk kort spel meer mogelijkheden rond de green biedt. Is je korte spel juist inconsistent, dan zijn lange shafts misschien net weer een betere optie omdat ze de handen en polsen meer buitenspel zetten.

ZIJN WE OM?

Als equipmentredacteur heb je nooit heel lang dezelfde clubs in de tas, maar de hamvraag is natuurlijk of ik met single length ijzers zou spelen als ik niet continu nieuwe ijzers zou moeten testen. Daar twijfel ik over.
Als ik morgen mijn eerste golfles zou hebben, had ik het wel weten en stond er zonder enige twijfel een set one length ijzers naast de voordeur te wachten. Golf is een lastig spelletje en één consistente set-up en één swing voor alle clubs zou het leerproces een stuk overzichtelijker maken. Voor beginners kan het concept dus een uitkomst zijn, net als voor golfers die moeite hebben met de wisselende balpositie bij lange en korte ijzers. Maar als je het al twintig jaar op een andere manier doet, blijkt het in de praktijk lastig om te veranderen. Dan zijn vijftien rondjes in ieder geval niet genoeg om die diep ingeslepen gewoontes af te leren, wat kan resulteren in inconsistentie – bij ons dus vooral met de hoge ijzers. En als je dan geen significante verbetering in je scores ziet, is het verleidelijk om weer terug te gaan naar het oude bekende waar je vertrouwen in hebt.
Maar dat betekent niet dat het one length-concept definitief in de onderste la verdwijnt. Niet voor Cobra Golf, dat dit najaar al weer een nieuwe generatie Forged Tec One ijzers uitbrengt, die weer beter presteert. En ook niet voor mij. Tijdens het schrijven van dit verhaal kwamen de Forged Tec One Black's al weer even uit de schuur en de hernieuwde kennismaking op de drivingrange was ontspannen. We gaan in de toekomst vast wel weer eens samen de baan in, want als mijn rug weer eens opspeelt, is een rustig ijzertje-7 uit het midden van mijn stand slaan dé manier om toch een rondje golf te spelen.

column

ANDY HOUTKAMP

Andy is sportcommentator bij NOS Radio Langs de Lijn en Studio Sport en verslaafd aan golf.

@andyhoutkamp

JAN-KEES — Als verslaggever c.q. commentator weet ik als geen ander dat het heel makkelijk kritiek leveren is vanaf de zijlijn. Deze column is dan ook een ode aan een van de beste commentatoren op de Nederlandse televisie: Jan-Kees van der Velden, van Ziggo Golf. Op het moment van schrijven is het Turks Open op tv en luister ik naar een van mijn favoriete commentatoren, Inder van Weerelt, en naar John Woof, de collega waar ik het minst graag naar luister. Als je na meer dan dertig jaar in Nederland residerende Engelsman nog steeds '*stone coal Dutch*' spreekt, dan begrijp ik niet dat je toch dit vak mag uitoefenen. Doe het dan in het Engels of zo, of gewoon niet. Iemand met een arm wordt ook geen gewichtheffer.

Maar goed, ik heb dus drie commentatoren waar ik heel graag naar luister: Inder van Weerelt, Robert-Jan Derksen en Jan-Kees van der Velden. Derksen beschikt uiteraard over heel veel kennis en de manier waarop hij met de andere twee commentaar geeft, is de perfecte mix van verslaggeving en inside-information. Op z'n Amerikaans, zeg maar. Alleen iets minder giechelen en iets kritischer zijn, dat zou zeker nog wel kunnen. Inder van Weerelt heeft alles. Goeie stem, kennis en hij weet ook af en toe zijn mond te houden.

Maar boven iedereen uit steekt toch wel Jan-Kees van der Velden. Goed, ik ben vooringenomen, dat weet ik. Heb zelfs een aantal keren met hem samen mogen werken, maar toch... hij is de klassieke goeie Amerikaanse commentator. Hij volgt de stand en de spelers, geeft kleine anekdotes, heeft een formidabele baankennis en daarnaast is hij een van de weinige commentatoren bij Ziggo Golf die niet probeert vliegen van zijn collega af te vangen.

Hij weet zo vreselijk veel van golf en van alle golfbanen. Hoewel hij misschien nog wel meer weet van het Amerikaanse honkbal... Maar dat terzijde. Zelden heb ik hem actief op een golfbaan gezien en misschien zit 'm daar wel de crux. Hij hoeft niets te bewijzen, hij weet alles zo tot in het detail te vertellen, dat ik het geloof. Als ik met mijn vrouw door de supermarkt loop en zij vraagt of ik weet waar de mosterd staat, dan citeer ik altijd mijn favoriete commentator: 17 stappen van de voorkant en 13 van rechts...

Ik hoop nog lang dit soort volkomen nutteloze maar leuke informatie op en rond de greens van hem te mogen horen.

'17 stappen van de voorkant en 13 van rechts'

STRATEGIE

RISICOANALYSE

Als we de green missen, is het logisch dat je alles probeert om een up-and-down te maken, maar dat kan gevaarlijk zijn – vooral als je de green 'aan de verkeerde kant' gemist hebt en je weinig ruimte naar de vlag hebt. De foutmarge is dan nihil en als je dan ook nog slagen gaat proberen die erg lastig zijn, kun je van de regen in de drup komen. De beste strategie is zorgen dat je een maakbare putt overhoudt, terwijl je grote risico's zoveel mogelijk uit het spel haalt.

2 STEL EEN HAALBAAR DOEL

Je bent amateur, dus je doel is niet om een up-and-down te maken, maar om te voorkomen dat je meer dan drie slagen nodig hebt. Dat betekent dat je alles wat tussen jou en de green ligt, uit het spel moeten halen. Als je daarvoor voorbij de vlag moet spelen, dan is dat maar zo. Kies een landingspunt dat je een veilige marge geeft en focus bij je visualisering en oefenswings op dit punt.

1 BEGIN MET DE LIGGING

Bij het korte spel bepaalt de ligging je keuzemogelijkheden. Als de bal diep in het gras ligt, moet je 'm wel steil raken, wat resulteert in een lagere balvlucht. Heb je een goede ligging met wat gras onder de bal, dan heb je meer opties omdat je de bal hoger kunt spelen. Maar zoals altijd het geval is met langer gras, zijn goed balcontact en energie-overdracht minder voorspelbaar. Als je ligging niet perfect is, wees dan niet te ambitieus.

© TODAY'S GOLFER / BAUER MEDIA

4 DENK NA OVER JE PARPUTT

Als je besluit van de vlag af te spelen, heb je één voordeel: je hebt meer keuze in de plek waarvandaan je wilt putten. Uphill putts zijn veel makkelijker dan downhillers, dus kies een doel waarbij je een maakbare putt van drie tot vijf meter overhoudt. Ga voor de veilige carry over de bunker en een uphill putt.

5 GERICHTE OEFENSWING

Het klinkt logisch, maar veel amateurs maken proefswings die helemaal niet lijken op de echte swing. Zoek een plek met een identieke helling (up- of downhill, bal boven of onder je voeten) en hetzelfde gras (lengte en dikte) en oefen je grondcontact. Schat de weerstand van het gras in en zorg dat de lengte en het tempo van je swing corresponderen met de echte swing. Zo verzamel je informatie en kweek je vertrouwen.

3 HELPT DE HELLING?

Hellingen rond de green kunnen je helpen of de opdracht nóg lastiger maken. Bij een uphill ligging of als de green wat lager ligt, landt de bal wat zachter en rolt hij minder uit. Maar als hij – zoals hier – beneden je voeten ligt, krijg je een steilere invalshoek en een lagere balvlucht met meer rol. Hou hier rekening mee en kijk of je een landingsplek met wat meer foutmarge moet kiezen.

TEKST MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE CORNÉ VAN DER STELT
EN LIESBETH PAUWELS

MISSIE NEDERLAND FIT

Liesbeth Pauwels ijvert onder meer in Golfers Magazine onvermoeibaar voor fittere golfers. 'We lopen achter, maar we zijn bezig met een inhaalslag.'

ZE MOET ZELF HARD LACHEN om het voorbeeld dat ze geeft, maar in al zijn eenvoud maakt Liesbeth Pauwels wel direct haar punt duidelijk. 'Competitiespelers trainen vaak de hele winter heel hard, willen er echt voor gaan en willen er wat van maken. Ze staan in de kou op de drivingrange, nemen les, doen aan fitness en misschien ook yoga. En wat doen ze als eerste tussen de ochtend- en middagsessie? Een broodje kroket eten!' Los van het feit dat het broodje kroket 'heilig' is voor de meeste competitieteams – en het afschaffen daarvan bloedlink – is de verbazing van golffitnessspecialiste Liesbeth Pauwels niet zo heel vreemd. 'Golf in Nederland is op veel punten nog best ouderwets. Zeker waar het golf als sport betreft, lopen we flink achter op landen uit Scandinavië en bijvoorbeeld Amerika.' En laat er vooral geen misverstand over bestaan: 'Golf is sport en niet zomaar sport,' zegt ze, 'je bent vier uur in de baan bezig – dat is net zo lang als een marathon – je hebt een lange focus nodig en de golfswing is een extreem krachtige rotatiebeweging waarbij je qua explosiviteit bij wijze van spreken net zoveel van je lichaam vraagt als bij het lopen van de honderd meter. En dan zijn er nog mensen die de hele week op kantoor zitten, vervolgens zonder warming-up de baan in gaan, en het dan gek vinden dat ze geblesseerd raken...'

Pauwels (1989, Brugge) is niet zómaar zo gedreven geraakt. De kleine Belgische had ooit zelf ambities om topgolfster te worden maar raakte als jonge tiener geblesseerd en werd tijdens haar herstel door een Scandinavische coach ('echt zo'n Viking met lang blond haar') de fitnessruimte in gesleept met de opmerking 'ik ga van jou de sterkste speler ooit maken'. 'Al snel werden mijn klachten minder, maar meer nog dan dat werd ik echt gegrepen door de fysieke kant van de sport. Op mijn veertiende had ik al een boekje waarin ik alle spieren op had geschreven die je nodig hebt voor de golfswing en wilde ik alles weten over hoe je die het beste kon trainen. Na een half jaar had ik niet alleen nergens meer last van, ik merkte ook dat mijn zelfvertrouwen in en buiten de baan toenam. Ik was maar een klein meisje, maar het voelde al snel of ik de hele wereld aan kon.'

GOLFYOGA

Dat gevoel van de hele wereld aankunnen, gunde ze anderen ook, maar toen ze na haar studie aan de Universiteit van British Colombia in Vancouver in Nederland terechtkwam, schrok ze van wat ze aantrof op de golfbanen.

'Bij de selecties was er natuurlijk al wel aandacht voor fitness, maar ook de recreatieve golfers hebben zoveel baat bij een fitter lichaam. Golf kan je tot op heel hoge leeftijd beoefenen, maar als je niet goed voor je lichaam zorgt kan je er ook heel veel klachten door krijgen. Neem nu al die (vooral) mannen die met een tas op de rug door de baan gaan. Ze denken dat ze dan extra goed bezig zijn, terwijl je je lichaam juist langzaam maar zeker kapot maakt. Ook dát zie ik als mijn missie: hardnekkige mythes doorprikken. Hoezo is fitness alleen voor topspelers? Waarom denk je dat het veel tijd kost om fit te worden? Natuurlijk train je je lichaam met meer dan alleen het maken van een golfswing. Zo kan ik er nog wel een paar bedenken. En het leuke is dat veel gehoorde reacties na afloop zijn als: "oh, maar als ik dat eerder had geweten" of "ik voel meteen het verschil, ik wist niet dat ik zoveel mobiliteit in me had". Ze glundert: 'Dat is toch mooi?'

Naast golffitness staat golfyoga prominent op het programma van Pauwels.

'Zeker mannen kijken me altijd aan met een blik van: "echt niet!", als ik yoga

‘ Het is goed dat er veel aandacht wordt geschonken aan het technische aspect van golf, maar aan de fysieke en mentale kant is er nog een wereld te winnen’

voorstel. Het beeld van yoga is toch nog vaak dat het "zweverig" is en iets wat vooral vrouwen doen, maar de ironie is nu juist dat yoga vijfduizend jaar geleden door en voor mannen is ontwikkeld. Ik moet eerst de beeldvorming wegnemen, maar uiteindelijk ziet eigenlijk iedereen wel de waarde van golfyoga in. Ik organiseer golfretraites waarbij we golf holistisch benaderen en je ziet mensen gewoon veranderen in de baan. Ik vind dat elke keer weer mooi om te zien: mensen krijgen meer energie, ze leren beter adem te halen, zijn meer ontspannen, en spelen daardoor beter golf.'

'Wat voor golffitness geldt, geldt ook voor golfyoga: het is voor golfers van ieder niveau en elke leeftijd geschikt', benadrukt de fitnessspecialiste van Golfers Magazine. 'Natuurlijk, elk golfer heeft zijn eigen doelen. Maar of je nu een fanatieke speler bent die net dat zetje zoekt om singlehandicapper te worden, of een senior golfer die graag nog tien jaar actief blijft, ik kan geen reden verzinnen waarom je niet aan yoga zou moeten doen. Er is al veel veranderd de afgelopen jaren, maar we zijn er nog lang niet. Ik zie het echt als mijn missie om mind en body van de Nederlandse en Europese golfers fitter, sterker en gezonder te krijgen. Gelukkig nemen steeds meer clubs contact met mij op, omdat ze zich realiseren dat ze zonder een fysiek programma hun leden tekort doen. Dat zijn de clubs en academies die vooruit denken en liever voorkomen dan genezen. Het is goed dat er veel aandacht wordt geschonken aan het technische aspect van golf, maar aan de fysieke en mentale kant is er nog een wereld te winnen.'

Interesse in een workshop van Liesbeth Pauwels op je homecourse of deelname aan een yogaretraite?

Ga naar www.lpgolfperformance.nl voor meer informatie.

HET BESTE VAN...

Vanaf haar entree in de kolommen van Golfers Magazine gaf Liesbeth Pauwels vele tientallen, misschien wel honderden tips. Warming-up, core, yoga, kracht, cooling-down, geen aspect bleef onderbelicht. Dit zijn haar favoriete oefeningen van de afgelopen jaren.

GM #1 2019

ZONNEGROET

Een dag beginnen zonder zonnegroet, is voor mij een gemiste dag. Deze dynamische stretch voor het hele lichaam zorgt ervoor dat ik de dag met frisse energie start. Tip: Maak de zonnegroet een dagelijkse routine voor het nieuwe jaar. Ben je er klaar voor?

1

Zet je voeten op heupbreedte, breng je handen voor je borst, en adem twee keer rustig in en uit.

2 ADEM IN

Breng de armen over je heen omhoog en strek je uit terwijl je je bilspieren aanspant.

3 ADEM UIT

Buig rustig met je bovenlichaam voorover met je knieën van het slot af en ontspan je nek.

4
ADEM IN

Maak je bovenlichaam los door een lange, holle rug te maken waardoor de spanning op je hamstrings komt te staan.

5
ADEM UIT EN IN

Zet vanuit positie 4 je handen plat neer en beweeg een voor een je benen naar achteren zodat je in een plankpositie komt te staan.

6
ADEM UIT

Zak naar een push-uppositie (zet je knieën op de grond als dit wat zwaar is). Hou je ellebogen tegen je zij aan en je schouders weg van je oren.

7
ADEM IN

Duw vanuit positie 6 je heupen naar de mat en je bovenlichaam omhoog terwijl je de borstkas opent.

8
ADEM UIT

Breng je heupen omhoog en naar achteren. Kijk tussen je benen door en blijf je bovenrug aanspannen. Vanuit deze positie kan je terug naar positie 4 en tel je terug tot je weer in positie 1 staat.

GM #2
2019

SQUAT & DRAAI

Neem een FMT-band en bevestig deze om je middel. Maak op de inademing een squatbeweging. Adem uit en draai de heupen naar rechts zodat je in een eindhouding komt te staan. In de eindstand is het belangrijk de bilspieren en core goed aan te spannen. Probeer ook echt goed de heupen en bilspieren te gebruiken; je onderlichaam moet aan het werk zijn nu. Hoe vaak zullen we de oefening doen? Twaalf herhalingen aan beide kanten en dat dan drie keer?

GM #7
2018

BRUGGENBOUWER

Ga op je rug liggen. Breng je voeten naar je toe en duw – met je gewicht op je hielen – je heupen omhoog. Breng het elastiek met je handen naar de linkerkant van je borstbeen terwijl je inademt, adem uit als je het elastiek voor je uitduwt; breng bij een volgende inademing het elastiek naar de rechterkant van je borst. Herhaal de beweging.

IN PLAATS VAN SIT-UPS

Ga op je rug liggen en breng beide knieën naar je borst toe. Plaats je linkerhand aan de binnenkant van je rechterknie. Strek nu je andere arm en been tegelijkertijd uit en laat ze net boven de mat zweven zónder dat je je onderrug hol maakt. Duw je rug actief in de mat om er zeker van te zijn dat dit niet gebeurt! Hou een paar tellen vast, herhaal tien keer en doe dit zowel links als rechts.

GM #7
2017

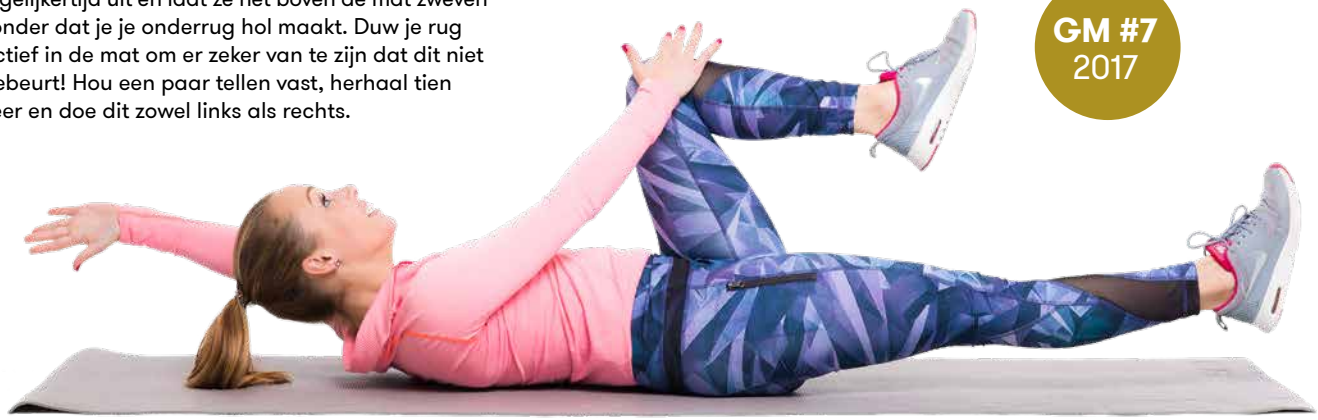

GM #2
2018

GLUTE BURN

Ga staan en breng een voet schuin achter je; zak nu iets naar beneden. Niet te diep: het is niet de bedoeling dat je knie de grond raakt. Zet je nu af met je voorste been en breng je je achterste been in een vloeiende beweging zijwaarts zoals je op de tweede foto ziet. Vanuit deze positie breng je datzelfde been – opnieuw vloeiend – terug naar achteren. Hou de beweging onder controle: een vloeiende beweging levert meer kracht en stabiliteit op dan een snel uitgevoerde beweging. Heb je dit goed onder controle? Gebruik dan gerust eens een gewicht of weerstandelastiek.

GM #8
2019

WARRIOR 2

Zet je rechterbeen naar voren, adem uit, draai je linkerdijbeen en plaats je hiel in de mat. Je linkervoet staat parallel aan de achterkant van de mat. Draai je torso, schouders en heupen naar links, richting de lange kant van de mat. De bal van je rechtervoet is in lijn met de wreef van je linkervoet. Adem in, breng je armen parallel aan de mat, adem uit en ontspan je schouders. Meer uitdaging nodig? Adem in, ga naar de eerste positie, adem uit en kom in de tweede positie. Herhaal tien keer.

GM #5
2019

SUITCASE

Pak een kettelbel in één hand en loop een stukje terwijl je keurig in balans blijft door je core aan te spannen.

Hoe ver kun jij wandelen met twee kettlebells zonder ze te laten vallen? Probeer eens met twee exemplaren van bijvoorbeeld 16 kilo 800 meter te lopen. Durf je de uitdaging aan?

90/90 LIFT-OFF

Ga op de grond zitten met je benen voor je. Buig je rechterbeen naar je rechterkant totdat je rechtervoet ongeveer ter hoogte van je heup is. Buig nu je linkerbeen naar buiten toe waardoor de onderkant van je linkervoet bij de binnenkant van je rechterbovenbeen komt. Probeer in deze houding rechtop te blijven zitten en geniet van de stretch! Vergeet niet te blijven ademen... Een volgende stap in deze oefening is deze: Pak een kettelbel in twee handen. Breng je heupen omhoog en zak weer rustig naar beneden zonder je te laten vallen. Zorg dat er spanning op je core- en bovenrugspieren blijft.

GM #1
2018

GM #6
2017

ZIJWAARTSE LUNGE MET PRESS

Maak een zijwaartse lunge, hou de kettelbel dicht bij je lichaam en duw deze als je terug stapt boven je hoofd.

2020

Ook in 2020 staat Liesbeth met haar tips in Golfers Magazine. Meer informatie over golffitness of interesse in een persoonlijke begeleiding of retraite? Ga naar www.lpgolfperformance.nl en begin het nieuwe jaar topfit.

TOPTIPS

EERSTE HULP

Door de jaren heen hebben we instructies gemaakt met tientallen professionals. We zetten hun beste tips op een rij, zodat je je uit elke situatie weet te redden.

Dewi-Claire Schreefel

GM #9 2015

VERDER SLAAN? RUSTIG AAN!

Het is misschien wel de meest gemaakte fout bij pogingen om meer afstand uit een club te halen: harder slaan. De swing wordt sneller, slordiger en wordt zelden afgemaakt. Het resultaat is vaak een enorme afzwaaier. Probeer elke swing te eindigen alsof je poseert voor de fotograaf. Neem de club rustig weg en maak je backswing helemaal af, waarbij je door de rotatie voldoende weerstand opbouwt. Als je de bal goed raakt, gaat hij automatisch ver. Natuurlijk gaat hij nóg verder als je het perfecte raakmoment op hogere snelheid bereikt, maar de kansen daarop worden met een gehaaste swing eerder kleiner dan groter.

FOTO: MARTIJN STEINER LOVISA

GM #5
2015

Robert-Jan Derksen

DE PUNTJES OP DE I

Scoren doe je op de green, dus vlak voor je starttijd zet je met de putter nog even de puntjes op de i. Deze warming-up duurt ongeveer een kwartier. Ga door je hele routine en hou je concentratie vast.

1. Vijftien rechte putts van 1,5 meter. Focus je vooral op het raken van de bal op de sweetspot van het clubblad, op het geluid van de bal als je hem raakt en op dat van de bal die in de cup valt.
2. Voor deze oefening is geen hole nodig, omdat je de snelheid van je putts traint. Putt drie ballen elk 3 meter en probeer ze elkaar te laten raken. Doe dat vervolgens naar punten op respectievelijk 6, 9 en 12 meter.
3. Oefen een paar verschillende putts, zowel kort als lang. Ga door je hele putting-routine en maak ook gemiste putts af.

FOTO: MARTIJN STEINER LOVISA

GM #2
2018

Michael Kraaij

SCHUINE LIGGING

Veel mensen hebben bij een schuine ligging de neiging hun houding overdreven aan te passen, terwijl het eigenlijk heel eenvoudig is. Zoek je evenwicht terwijl je iets met de heuvel mee leunt, zodat je schouders parallel aan de grond zijn. Je lichaam heeft automatisch de neiging om tegen de heuvel in te gaan leunen, maar dit moet je dus juist niet doen. Speel de bal uit het midden van je stand en maak voor controle een iets kortere swing, maar vergeet niet om goed door te draaien. Neem bij een uphill ligging een of twee clubs meer, omdat je door de set-up meer loft op de club krijgt en de bal dus hoger en korter vliegt. Bij een downhill ligging neem je juist een of twee clubs minder.

FOTO: RONALD SPEIJER

GM #8
2018

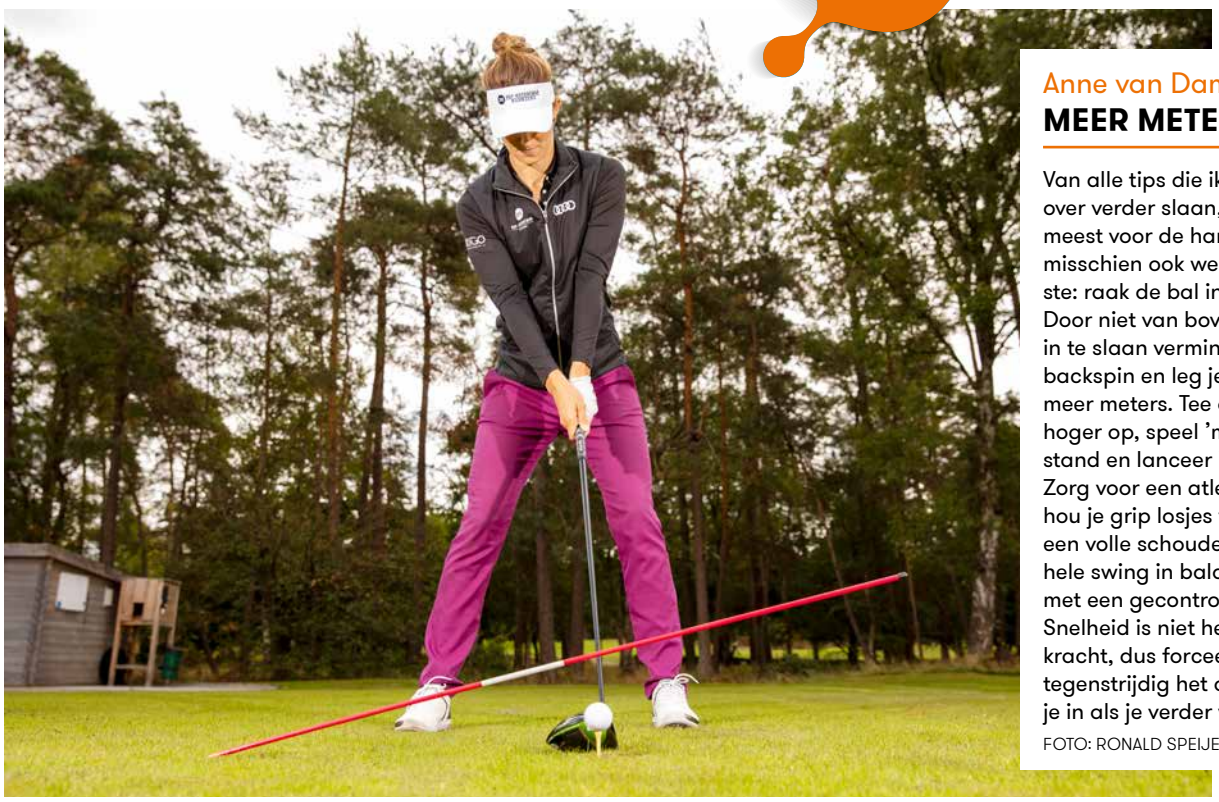

Anne van Dam

MEER METERS

Van alle tips die ik je kan geven over verder slaan, is dit de meest voor de hand liggende en misschien ook wel de makkelijkste: raak de bal in de upswing. Door niet van boven op de bal in te slaan verminder je de backspin en leg je de basis voor meer meters. Tee de bal iets hoger op, speel 'm voor in je stand en lanceer 'm de lucht in. Zorg voor een atletische set-up, hou je grip losjes vast, maak een volle schouderdraai, blijf de hele swing in balans en eindig met een gecontroleerde finish. Snelheid is niet hetzelfde als kracht, dus forceer niet. Hoe tegenstrijdig het ook klinkt: hou je in als je verder wilt slaan.

FOTO: RONALD SPEIJER

Maarten Lafeber

DRAW EN FADE

GM #7
2016

Ga van de tee in principe voor je natuurlijke balvlucht, want daar heb je het meeste vertrouwen in, maar als een hole echt om een draw of fade vraagt, sla je die als volgt.

A. Voor een draw zet je het clubblad op het doel, maar je voeten, heupen en schouders staan naar rechts opgelijnd. Swing vervolgens gewoon langs de lijn van je lichaam, waarbij je iets van binnen op de bal inkomt. Focus op de binnenkant van de bal. Ga niet harder slaan, maar schroef je tempo juist iets terug, zodat je de tijd heb om de club te releasen. De handen en polsen zijn iets actiever, het lichaam blijft rustig.

B. Bij een fade zijn de handen juist passiever en mag je je lichaam iets sneller door de bal draaien. Dat doe je automatisch door wat harder te slaan. Voor een fade staat je lichaam links van het doel opgelijnd, waardoor het clubhoofd de bal iets van buiten de doellijn benadert. Je focust op het raken van de buitenkant van de bal en slaat weer gewoon langs de lijn van je lichaam.

FOTO: BERT VAN DER TOORN

GM #3
2015

Jurrian van der Vaart

GEPLUGD IN DE BUNKER

Je komt net niet over de bunkerrand, en in plaats van terug naar beneden te rollen, blijft je bal onder de lip liggen. Geplugd. Ja, het is lastig om de bal vanuit deze ligging te controleren, maar uit het zand komen moet lukken. Graaf je voeten stevig in, zet de club een kleine beetje open en neem 'm steil weg vanuit de polsen. Raak het zand enkele centimeters achter de bal en neem samen met de bal een hele hap mee. Sla door! Snelheid zorgt ervoor dat de bal uit het zand komt. Op de foto zie je dat ik snelheid maak. Ik kijk verbeten en mijn handen blijven door de bal heen versnellen.

FOTO: CORNÉ VAN DER STELT

Floris de Vos

NIET DENKEN MAAR VERBEELDEN

Denken is vergif voor je golfswing. Als we tijdens de slag denken over hoe we een beweging moeten maken, spreken we het 'bewuste' gebied in ons brein aan, dat zorgt voor het begrijpen van de beweging, maar niet voor de uitvoering ervan. Pas na een omweg wordt het aansturende gebied in het brein bereikt, maar dit langzame proces correspondeert niet met de snelheid van de golfswing, wat resulteert in forceren en problemen met ritme en timing. Verbeelding is de link tussen denken en doen. Verbeelden is het mentaal en fysiek inleven in de slag, zodat je deze vervolgens vloeiend en met volle overtuiging kunt uitvoeren. De essentie van verbeelden is dat je het gebied in het brein aanspreekt waar bewegingen worden aangestuurd. Het gebied dat werkt op een onderbewust niveau en denkt in heel snelle fragmentjes van beeld en gevoel. Het stelt ons in staat om bewegingen zeer nauwkeurig en efficiënt uit te voeren zonder erover na te denken. Dus zie en voel de slag en voer 'm vervolgens uit.

FOTO: MARTIJN STEINER LOVISA

GM #8
2016

Wouter de Vries

UNDER PRESSURE

Bij sommige holes is het essentieel om de fairway te raken. Om de kans hierop te vergroten, kun je de driver iets korter grippen, waardoor je automatisch meer controle over je swing krijgt. Spanning zorgt ervoor dat je meer gehaast bent en sneller gaat swingen, dus focus op een rustiger tempo – doe dat bewust in je oefenswing. Concentreer je vervolgens op één gedachte, bijvoorbeeld: 'hou de gripdruk hetzelfde'. Daarnaast zetten veel spelers de kop van de driver bij de set-up niet op de grond, maar laten ze hem er een beetje boven zweven. Dan raak je wat spanning in je armen kwijt.

FOTO: MARTIJN STEINER LOVISA

GM #3
2017

GM #6
2015

Hiddo Uhlenbeck

LAGE PUNCH

De punch is een nuttig wapen, zeker op een linksbaan. De wind heeft minder invloed op de bal, van de vaak kale liggingen geeft een driekwartslag meer controle en door de vlakkere landingshoek is de kans groter dat de bal naar voren stuit in plaats van opzij.
Speel de bal iets achter het midden van je stand, met je handen vóór de bal. Hierdoor wordt de dynamische loft van het ijzer minder, waardoor de bal lager vliegt. Ga iets open staan ten opzichte van het doel, zodat je meer langs je lichaam swingt en hoekspin voorkomt. Hou de swing wijd (niet te veel polsknik) en zorg voor een goede rotatie van je bovenlichaam. Door de vlakkere invalshoek en het iets lagere swingtempo krijgt de bal minder spin en vliegt hij lager. Ben je bang dat je het doel niet haalt? Ga niet harder swingen, maar pak een ijzer meer.

FOTO: MARTIJN STEINER LOVISA

GM #9
2017

Ralph Miller

HOU HET DROOG

Golfen in de regen is lastig, maar spelen met nat materiaal is écht niet leuk. Probeer je spullen dus zo droog mogelijk te houden. Een waterdichte tas scheelt een slok op een borrel en hang een handdoek aan de binnenkant van je paraplu, zodat je je handen – en indien nodig je grip – vlak voor je gaat slaan nog even af kunt drogen. Hoost het echt, ga dan voor een paar regenhandschoenen om grip op je clubs te houden.
Een goed regenpak is niet goedkoop, maar wel elke cent waard. Kies niet alleen voor waterdicht, maar ook voor ademend materiaal zoals Gore-Tex, zodat je niet alsnog drijfnat wordt van het zweet. Lichte en rekbare stof beperkt je bewegingsvrijheid het minst.

FOTO: CORNÉ VAN DER STELT

GM #6
2016

Made in Scotland

PAK JE VERLIES

Iedereen slaat weleens een slechte bal. Je mist de fairway en ligt uiterst ongelukkig voor je volgende slag. Professionals pakken dan hun verlies, maar amateurs willen de fout vaak direct herstellen en kiezen voor de verkeerde oplossing, waardoor ze wéér in de problemen komen. Accepteer dat je misschien een slag gaat inleveren, maak het niet erger dan het al is, en speel de bal naar een veilige plek – ook al is de hole vlakbij. Uit de ellende komen is je eerste zorg. Daarna ga je kijken of je de schade kunt beperken en misschien nog een up-and-down kunt maken.

FOTO: BERT VAN DER TOORN

GM #4
2017

Inder van Weerelt

VLOEIEND FLOPPEN

Als het niet nodig is om een flopshot te slaan, doe het dan niet. De bal laag spelen, is altijd veiliger. Soms ontkom je er echter niet aan en dan is het goed deze slag in je arsenaal te hebben. Zorg voor een lichte grip, want hoe harder je knijpt, hoe moeilijker het is de club te releasen. Zet het clubblad open, neem een brede stand in en zorg vooral voor een goed, vloeiend ritme. Wat je vaak ziet is dat mensen – door angst ingegeven – houterig en stijfjes op de bal inkomen, terwijl je juist soepel en vrij moet bewegen. Voel dat het clubblad bij impact je handen passeert en zorg voor een volledige finish. De bal gaat snel omhoog en landt – met een beetje geluk – zacht en dicht bij de vlag.

FOTO: CORNÉ VAN DER STELT

Simon Crosby

GEBRUIK JE HOOFD

Je kunt de techniek nog zo goed beheersen, als het 'in de bovenkamer' niet goed zit, verklein je de kans op succes enorm. De volgende vijf stappen kunnen je helpen om mentaal sterk te zijn.

1. Speel zonder verwachtingen, want meer dan je best kun je niet doen. 110% inzet bestaat niet.
2. Neem een beslissing: bij twijfel, niet doen...
3. 100% commitment: als je de beslissing hebt genomen, sta er dan ook volledig achter.
4. Reageer goed: geniet van een goede slag en beloon jezelf met positieve woorden. *Well done!* En misschien nog wel belangrijker: wordt niet boos na een misser, maar zie het als een uitdaging die je mag oplossen.
5. Wees geduldig: elke ronde, elke slag, altijd. Als je gewoon je ding doet, komt het resultaat uiteindelijk altijd.

FOTO: RONALD SPEIJER

GM #3 2019

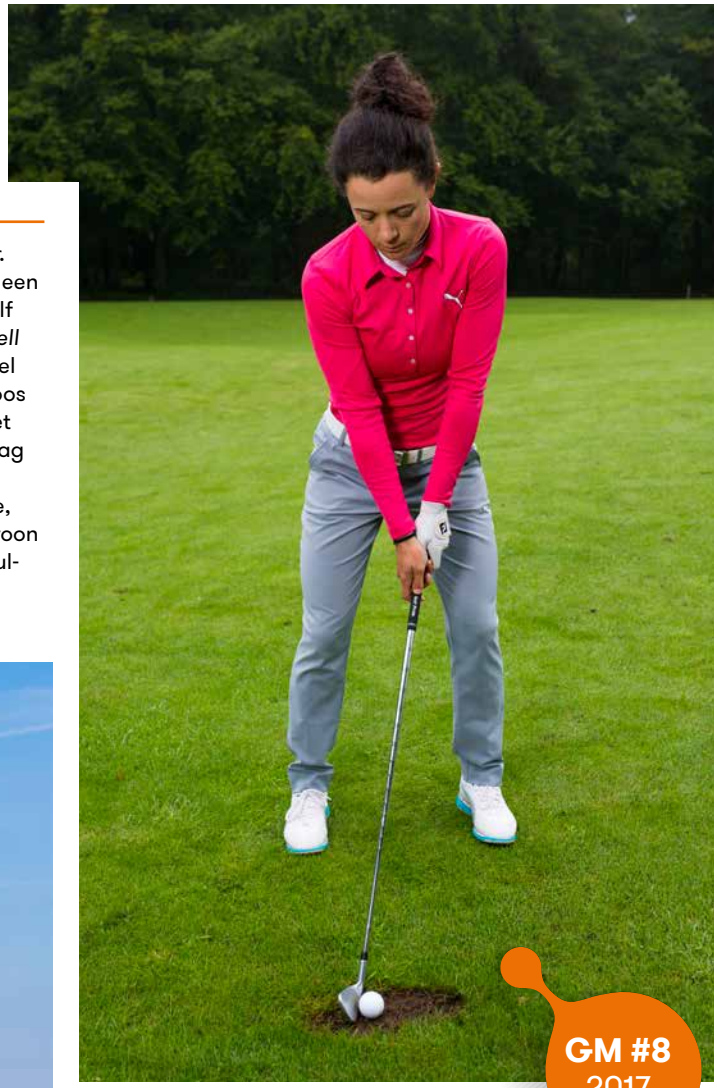

GM #8 2017

Dewi-Claire Schreefel

UIT EEN DIVOT

Sla je de bal keurig op de fairway, eindigt hij in een divot! Geen paniek, met een punch ben je elke 'kale ligging' de baas. Door de techniek heb je meer controle over je swing, wat de kans op goed balcontact vergroot. De sleutel: eerst de bal, dan pas de grond.

- Kies voor een club meer, omdat je altijd wat afstand verliest vanwege de meer gecontroleerde swing.
- Grip de club een fractie korter.
- De bal ligt in het midden van je stand.
- Je handen zijn boven de bal, of een fractie ervoor.
- Maak een driekwart swing voor meer controle.
- Neem je club wat steiler weg dan normaal (vroege polsknik).
- Bij impact raak je (zoals altijd) eerst de bal, en dan pas de grond.
- Probeer de swing op heuphoogte te eindigen. Dit zorgt voor meer controle bij impact.

FOTO: CORNÉ VAN DER STELT

GM #2
2016

Floris en Wouter de Vries

VERWACHT HET ONVERWACHTE

Als je de bal van je matchplaytegenstander ziet liggen, kun je een kleine glimlach niet onderdrukken. Hoge rough, dicht tegen de boom... deze hole is van jou, dit gaat hij niet meer oplossen. Zo mag je dus echt nooit denken. Golf is een raar spelletje en matchplay helemaal. Ga er nooit vanuit dat de buit al binnen is, want dan zul je altijd zien dat je tegenstander de bal van zijn leven slaat en een *halve* uit het vuur sleept. Of nog erger: omdat jij onverwacht toch die putt nog moet holen, ben je niet goed gefocust en verlies je zelfs de hole. Blijf altijd geconcentreerd op je eigen spel en denk nooit dat je een hole al gewonnen hebt. Het goede nieuws: je hebt een hole ook nooit zomaar verloren, dus geef nooit op.

FOTO: CORNÉ VAN DER STELT

DE SEYCHELLEN

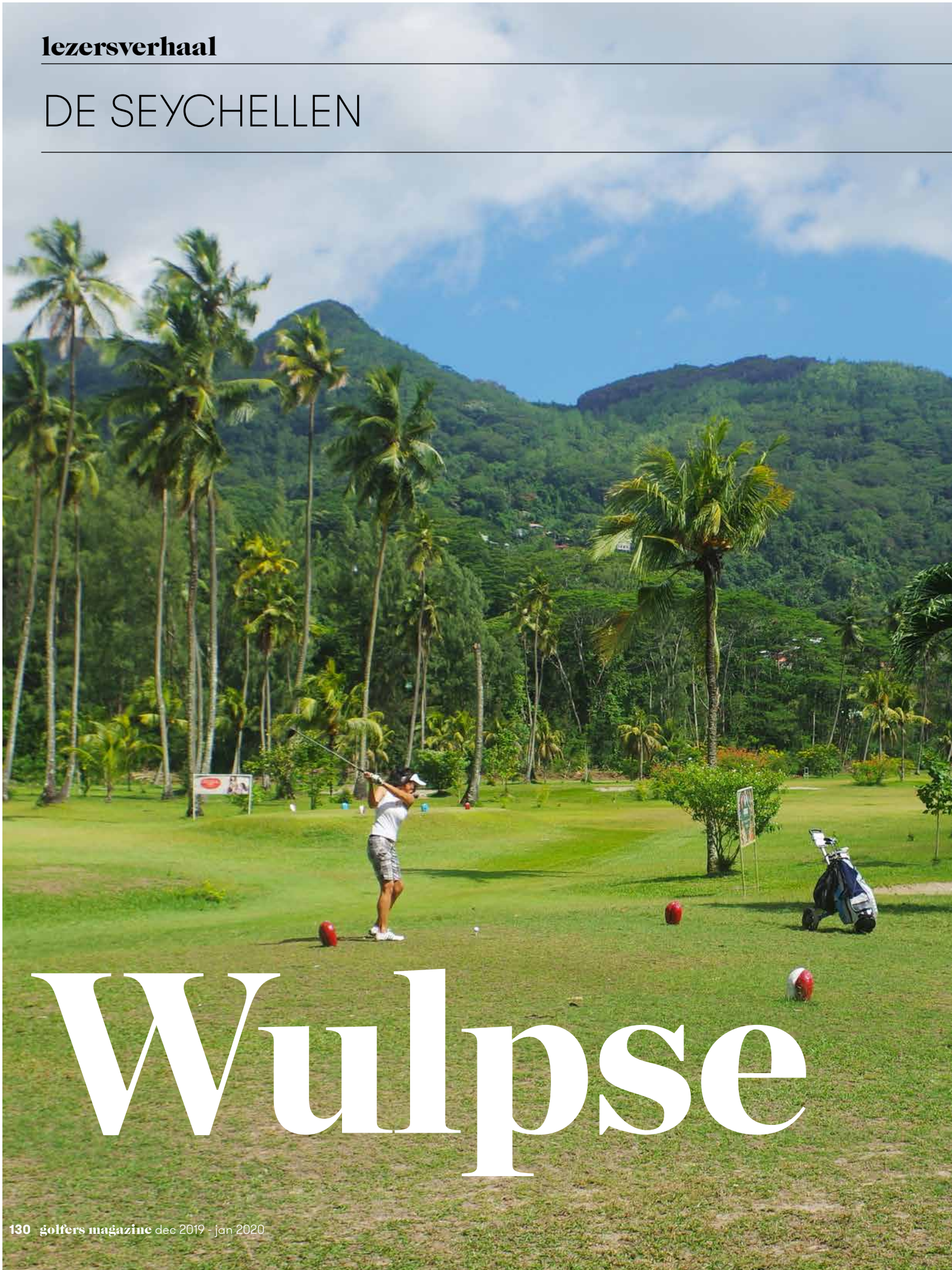

Wulpse

tees

TEKST EN FOTOGRAFIE
MARK LIEFFERS

De Seychellen, 115 eilandjes in de Indische Oceaan, liggen ongeveer 1500 kilometer ten oosten van Kenia. Mark Lieffers en Diantha Bos speelden op de Seychelles Golf Club, een van de twee golfcourses op de archipel, en maakten kennis met hét erotische symbool van de Seychellen: de *coco de mer*.

ONZE EERSTE GEDACHTE WAS dat we nog niet konden afslaan. 'Nee, wij zijn al klaar. Om zeven uur zijn we begonnen', zeiden de drie Fransen. William, de vriendelijke PGA-golfdirecteur van de Seychelles Golf Club, glimlachte alleen maar. Het is net negen uur 's ochtends op Mahé, het grootste eiland van de Seychellen, qua formaat vergelijkbaar met Texel. Op de korte baan liggen negen holes die dankzij meerdere tees per hole, toch als een 18-holesbaan gespeeld kunnen worden. We kiezen voor een korte ronde in de schaduw van de palmbomen. 'Die zijn nog over van voor 1972, toen dit een kokosnotenplantage én mangrovemoeras was, zegt William, 'jullie zullen ze nog gaan waarderen.'
Bij de eerste tee staan vrolijke, blauwe, rode en witte metalen kokosnootjes die dienst doen als teemarkers. We nemen aan dat William hier op doelde en glimlachen. De wulpse vorm van de teemarkers verwijst namelijk naar de *coco de mer*, een zeekokosnoot die alleen op de Seychellen groeit en de verleidelijke contouren heeft van een vrouwelijk bekken. Briljant bedacht.

FORE!
We slaan af in the richting van de met acacia's en palmbomen begroeide groene heuvels. Een prachtig panorama en zeer typerend voor de Seychellen. Het gras is vrij lang en koppig. Rood-zwarte landkrabben schieten weg in hun holletjes in het zand. Zelfs in het kunstgras van de tees hebben ze gaten gegraven, waardoor je soms even je balans moet zoeken. ➔

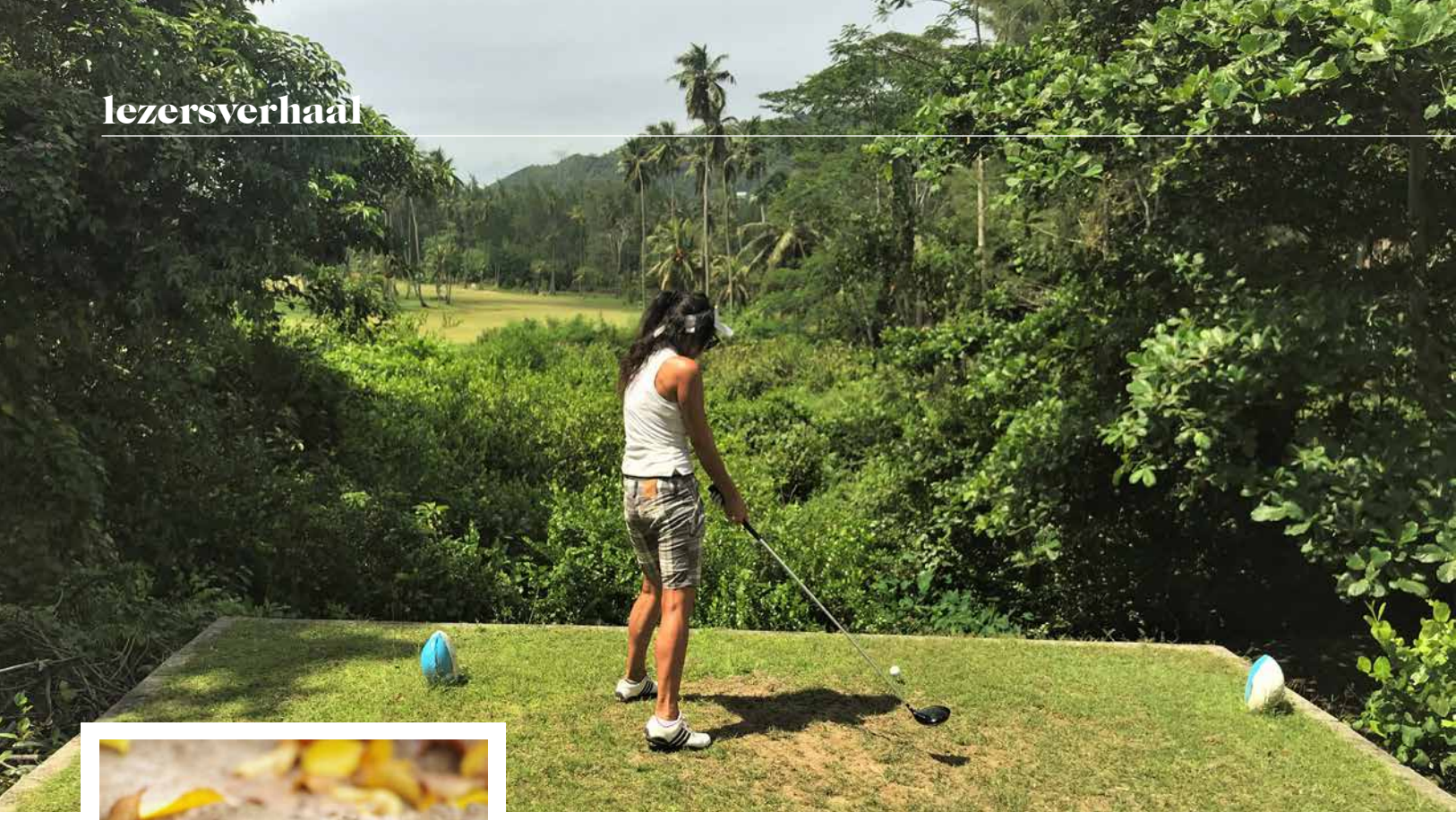

► HET TEESHOT OP HOLE VIJF GAAT OVER 150 METER BOS EN WATER.

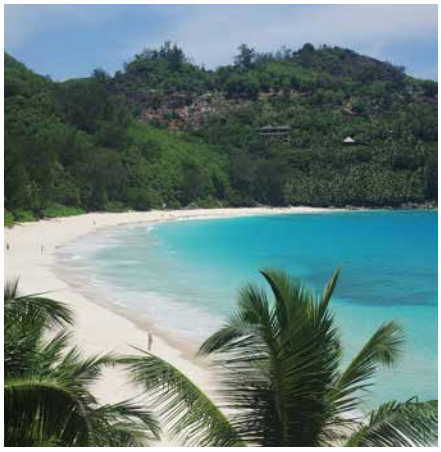

In de bunkers scharrelen tortelduifjes tussen de afgewaaide palmtakken en grote slakkenhuizen. Spierwitte keerkringvogels met elegante lange staartveren vliegen over. Brutale spreeuwachtige vogels, *maina's*, zwart met een geel boevenmasker rond de ogen, vliegen pas de papayabomen in als onze ballen ze bijna raken.
We genieten van de natuur en van het spel zelf. Wel wordt het wat warm. Opvallend is ook dat we vrijwel alleen zijn in de baan. Het echtpaar dat kort na ons startte, leek haast te hebben. De strakke bal die ons tegen de oceaanwind in voorbij zoefde, leek tekenend voor hun verbetenheid, alsof ze snel klaar wilden zijn. We lieten ze maar door.
Plotseling stort met een doffe klap een gele kokosnoot uit de boom. Nog geen meter verderop. Gelukkig geen coco de mer, want met een maximumgewicht van achttien kilo is dit het zwaarste zaadje ter wereld...

DE TEE VAN VIJF

De par-4 vijfde hole is de meest uitdagende van onze ronde. Een tussen de granieten rotsen uitgehouwen trap leidt naar de herentee, een klein betonnen platform, op zich niets bijzonders. Maar vanaf die verhoging moet je direct 150 meter dichte bebossing met hoge kaneelbomen, rotsen, stroompjes en waterplassen zien te overbruggen. Als je bal daarin verdwijnt, heeft zoeken geen zin. Er zullen er vast tientallen te vinden zijn. Onbevreesd lapt Diantha de genderregels aan haar golfschoenen: ze laat zich de kans niet ontnemen om op de spectaculairste tee van de Seychelles Golf Club af te slaan. Met een driver slaat ze de bal met een doffe klap precies op de fairway en laat even later trots een par noteren. Na deze mooie prestatie is het tijd voor een korte pauze in de schaduw van een palmboom: de hitte begint wat drukkend te worden.

SPELBREKER

Soms is het op de kleine golfcourse, met holes die elkaar kruisen, wel even zoeken naar de volgende tee. Maar op het vlakke en open terrein vinden we ook onze weg

SEYCHELLEN: STRAND, ZEE, COCO DE MER EN SCHILDPADDEN

De groene eilandjes van de Seychellen vormen een bijzondere bestemming. Naast de exclusieve coco de mer, de grote en sexy gevormde zeekokosnoot die slechts op twee eilanden groeit en alleen met een vergunning als souvenir mag worden uitgevoerd, staat het land bekend om zijn magnifieke kleine strandjes en baaien, waar vroeger piraten hun schepen verankerden.
In het warme, helderblauwe zeewater is ook veel moois te zien. Duiken, zwemmen en snorkelen staan garant voor ontmoetingen met kleurrijke vissen, koraal, zeeschildpadden en roggen. Boven water zijn vooral de Seychellenreuzenlandschildpadden een attractie. Deze enorme reptielen (gemiddeld een meter lang, breed en hoog) worden tot 250 jaar oud en zijn gemakkelijk te ontmoeten op het onbewoonde eiland Curieuse.

LEMURIA GC — Behalve the Seychelles Golf Club is er op de Seychellen nog een golfbaan te vinden, The Lemuria Golf Course. Deze 18-holesbaan uit 2000 ligt op het eiland Praslin.

naar de laatste vlaggen. Op hole acht lijkt de bal, tussen twee bunkers door, met een keurig boogje langs de enige palmboom naar de green te gaan. Uitgerekend op dat moment laat een spontane warme windvlaag het dichte gebladerte van de palm opwaaien. Een van de bladeren geeft de bal een tikje mee, zodat hij uit koers raakt en in de bunker belandt. Het zand herinnert ons aan de paradijselijke strandjes die vlak bij de golfcourse liggen. De hitte fluistert ons in dat daar betoverend blauwe baaien zijn met verkoelend zeewater. We concentreren ons nog een keer en met een goede bunkerslag repareren we de schade. Eén meter van de hole.

De vlag gaat eruit en met één gerichte tik beëindigen we ons prachtige groene rondje op een eiland midden in de Indische Oceaan.
Maar wat een hitte... We begrijpen nu ook de haast van het echtpaar dat ons voorbijraasde. En waarom William slechts glimlachte toen wij om half negen dachten dat er een wachtrij zou zijn bij hole een. In alle vroegte afslaan, of juist later in de middag, is verstandiger. Tegen de Afrikaanse hitte helpt niets, ook de schaduw van de palmbomen niet. Maar wat een schitterende ervaring was het, spelen tussen die sexy kokosnoten van de Seychelles Golf Club!

► DE WULPSE VORMEN VAN DE COCO DE MER VIND JE OP ELKE TEE TERUG.

GEZOCHT: REISVERHALEN!

Heb je tussen de kangoeroes gegolft? Of heb je ergens een onbekende golfbaan ontdekt die elke golfliefhebber moet spelen? In Golfers Magazine plaatsen we regelmatig reisverhalen van onze lezers, mits je natuurlijk iets leuks te vertellen hebt. Dus geen uitgebreide besprekingen van golfronden, maar anekdotes, onverwachte ontmoetingen en lokale wetenswaardigheden voor andere golfers. Stuur je verslag (1000-1200 woorden) naar martijn.paehlig@golfersmagazine.nl o.v.v. GM-reisverhalen en stuur voldoende hogeresolutiefoto's met bijschriften mee (via wetransfer.com). We gebruiken de leukste inzendingen (alleen bij plaatsing krijg je bericht) en de redactie behoudt zich het recht voor verhalen naar eigen inzicht te bewerken.

NEDERLANDSE GOLFPORTRETTEN

TEKST ARNOUT JANMAAT
BEELDMATERIAAL NEDERLANDS GOLF ARCHIEF

Alfred Calkoen van Limmen (1900-1972)

‘BECOMING THE OLDEST MEMBER’

Als telg van een welgestelde familie hoefde jonker Alfred Calkoen van Limmen niet te werken voor de kost. En dus had hij alle tijd om zich in de jaren voor de Tweede Wereldoorlog te ontwikkelen tot een van Nederlands beste amateurgolfers. Na zijn gloriejaren als topamateur wordt hij voorzitter van De Pan en later van het Nederlands Golf Comité. In zijn nadagen vertoeft ‘de Jonker’ het liefst op zijn homecourse De Pan: een kalme, wijze man en een mentor voor de jeugd, net als The Oldest Member in de verhalen van P.G. Wodehouse.

Alfred Cornelis Charles Eliza Calkoen van Limmen werd in 1900 in Zeist geboren. Hij was het eerste en enige kind van Charlotte Judith Calkoen van Limmen-Gerlings en Alfred Abraham Calkoen van Limmen. Calkoen werd geboren in een welgestelde familie, afstammelingen van een rijk geslacht van Amsterdamse lakenhandelaars en regenten, die eind achttiende eeuw in de buurt van Utrecht neerstreken.
Overgrootvader Abraham jr. kocht de buitens Voordaan en Beuk en Bosch in Groenekan – waar ook Rembrandts Oopjen enige tijd woonde – en praktiseerde recht in Utrecht. Na de Bataafse Revolutie werd hij uit zijn ambt ontheven, omdat hij weigerde zich achter het nieuwe landsbestuur te scharen. Na terugkeer van de Oranjes in 1816 werd hij voor zijn loyaliteit beloond met de titel jonker. Zijn kinderen verkochten Voordaan en vergrootten daarmee hun fortuin aanzienlijk. Alfred Calkoens grootvader Alfred Dignus Joan zorgde voor verfraaiing van de familietitulatuur: op 16 september 1880 kocht hij de titel ‘Heer van Limmen’ voor 1635 gulden van een Rotterdamse koopman. Sindsdien werd Calkoen van Limmen de familienaam, hoewel er nauwelijks meer binding was met het Noord-Hollandse dorp.
Na Alfreds geboorte woonde het gezin Calkoen van Limmen in eerste instantie in Zeist, maar vanaf 1915 in de omgeving van Den Haag. Na de verhuizing woonden ze een aantal maanden aan de Jan van Nassaustraat, op een steenworpafstand van de Haagsche Golf Club, alvorens hun intrek te nemen in Villa Bagatelle aan de Parklaan in Scheveningen.
Vader Calkoen was enige tijd tweede luitenant van de Huzaren, maar werd vooral gesignaleerd op de Haagsche Golf Club. In 1909 schonk hij zijn club een paard, om het harde werk van het baanpersoneel te verlichten. Een gift die door het bestuur hogelijk gewaardeerd maar niet geaccepteerd werd, omdat kosten voor stalling en onderhoud te hoog werden geacht. Tussen 1921 en 1922 was vader Calkoen van Limmen secretaris-administrateur van de Haagsche, waar hij 2.000 gulden per jaar en ‘emolumenten’ zoals het kosteloos gebruik van dejeuner en thee voor beurde.

JEUNE PREMIER

Vanzelfsprekend was zijn zoon Alfred Calkoen reeds op zeer jonge leeftijd veelvuldig op de golfbaan te vinden.

► 'FOLLOW-THROUGH' VAN DE DERTIENJARIGE ALFRED CALKOEN.

► ALFREDS VADER, SECRETARIS VAN DE HAAGSCHE, MET MEVROUW MANECK.

'Golf symboliseerde het leven, was karaktervormend en moest zo goed mogelijk beoefend worden'

➔ Zijn grote talent voor het spel erfde hij niet van zijn vader, maar van zijn moeder Charlotte. Jarenlang was zij onbetwist de beste golfster van Nederland. Zij won het dameskampioenschap in 1913, 1914 en 1915 en had deze serie ongetwijfeld voortgezet, ware het niet dat zij in 1916 na een kort ziekbed het leven liet. Alfred Calkoen trad in zijn moeders voetsporen, soms zelfs letterlijk: in 1916 volgde hij haar op als winnaar van de Des Tombe-beker op de Haagsche Golf Club.

In 1919 verliet Calkoen het Haagsche om in Utrecht rechten te gaan studeren, net als zijn overgrootvader. Werken was geen noodzaak voor Calkoen, maar hij besloot het na zijn afstuderen in 1927 toch een kans te geven, een periode waar hij later op terugkeek als 'de zwartste periode' van zijn leven. Liever stond Calkoen op de golfbaan, in het bijzonder op zijn thuisbaan de Doornsche, later 'De Pan'. Binnen de betrekkelijk kleine kring van Nederlandse golfers groeide Calkoen aan de hand van grote spelers als boezemvriend Gerry del Court vrij snel uit tot de '*jeune premier*' van het spel – in 1919 speelde hij al met handicap 2, een jaar later debuteerde hij in de Nederlandse ploeg met onder meer Snouck Hurgronje en Del Court van Krimpen, tijdens een uitwedstrijd op Ravesteyn, tegen België. Een partij die glansrijk gewonnen werd.

De grote amateurs van die tijd speelden het spel zo goed mogelijk, maar nooit verbeten. Golf symboliseerde het leven, was karaktervormend en moest in al zijn facetten zo goed mogelijk beoefend worden. Calkoen was een exponent van deze spelopvatting. Hij hechtte aan de etiquette, ging altijd in lekker zittende, doch esthetisch zeer verantwoorde kledij de baan in, verstond de kunst om te kunnen verliezen '*avec le sourire*' en sloeg zelden de 19de hole, de overbrugging van sport en spel naar plicht, over, waar hij onder het genot van een 'kummeltje' de aanwezigen vaak wist te boeien met zijn 'gezellige, geestige kout'. Dat hoorde voor hem allemaal bij de ware golfgeest. Dat hij verdomd goed kon putten was natuurlijk mooi meegenomen.

REDACTEUR MAANDBLAD GOLF

Voor de popularisering van golf was een goede pers nodig. In de jaren '20 had Calkoen samen met Snouck en Del Court geprobeerd het golfkatern van *Lawn Tennis & Golf* tot een succes te maken, maar dat was na drie jaar in een desillusie geëindigd. Halverwege de jaren '30 besloot het Nederlandsch Golf Comité om het weer eens te proberen. Door een toevallige samenloop van omstandigheden werd uitgever Berend Knol aan de ijverige redacteur Joop Brongers gekoppeld en kon een nieuw tijdschrift van start gaan. Alfred Calkoen werd aan de redactie toegevoegd, waarmee het nieuwe blad *Golf* vanaf 1937 van de warme belangstelling van de golfgemeenschap verzekerd was.

Calkoen schreef in *Golf*, zoals verwacht mag worden, over alle aspecten van het spel. Verslagen van interlands, wat persoonlijkere 'brieven aan Mary', humoristische 'anachronismen' en onder het pseudoniem Lepelman gaf hij in brieven aan 'Driver' impressies van golfbanen: ware

► CHARLOTTE CALKOEN VAN LIMMEN-GERLINGS, ALFREDS MOEDER, VOOR HET CLUBHUIS VAN DE HAAGSCHE.

propaganda voor de Nederlandse banen, die hij verluchtigde met prachtige terzijdes en kleine inkijkjes in zijn dagelijks leven. Over een bezoek aan de Amsterdamse Golf Club schreef hij het volgende:

'Intusschen heb ik een echt genoegelijken middag gehad, in het Hollandsche polderland onder den rook van Amsterdam. Van die rook had ik intusschen geen last. De Zuid-Wester dreef hem den anderen kant uit. Over het IJ en verder. Nadat ik mij in het clubhuis in- en uitwendig gerestaureerd had, heb ik den avond in Amsterdam in gepaste feestvreugde doorgebracht.'

Op het gebied van het spel zelf gaf Calkoen in 1938 een goede beschrijving van wat hij als de ideale golfer beschouwde. In zijn verslag van het Internationaal Open op de Haagsche schreef hij vol bewondering hoe de latere kampioen, de Engelsman Alfred Padgham, op de tweede dag de baan attaqueerde:

'De rust, waarmede deze man zich over het golfveld begeeft, zou tergend zijn, indien zij niet zoo weldadig aandeed! Nooit een overbodige beweging, nooit haast, steeds een rustig overwegen van de manier van slaan, van de lijn van een putt, dan doodbedaard adresseeren, waarna een swing volgt die tot een maximum van eenvoud is gereduceerd. Wanneer bij hooge uitzondering een bal van het rechte pad afwijkt, dan blijkt zijn teleurstelling uit geen enkel gebaar, men zou bijna zeggen dat het hem niet kan schelen en dat hij op datzelfde oogenblik bedenkt dat hij maar een sterveling is en dus geen volmaakt golf kan spelen.'

Een jaar later verscheen in *Golf* voor het eerst een verhaal van P.G. Wodehouse, *The clicking of Cuthbert*, door Syndications Press Service van Brongers – waarschijnlijk door Calkoen zelf – vertaald als *Cuthbert lapt 't 'm*, waarin hoofdpersoon Cuthbert Banks op het punt staat golf op te geven. Nadat hij enkele ballen in het water heeft geslagen, is hij er helemaal klaar mee. Teleurgesteld geeft Cuthbert zijn stokken aan de dienstdoende ober. Maar dan treft hij *The Oldest Member*, een zeer wijze man, die hem door het vertellen van één enkel verhaal op andere gedachten brengt. The Oldest Member figureert in meerdere verhalen van Wodehouse, waarin hij tegen de achtergrond van verschillende clubs altijd de ware golfgeest vertegenwoordigt.
Net als The Oldest Member was ook Calkoen regelmatig op een andere golfbaan te vinden. Hij had hierbij zo zijn vaste routines. Van november tot maart ging Calkoen ieder jaar 'met winterslaap', liefst naar warmere oorden, dicht bij een golfbaan. In de zomer verpoosde hij graag in de Zwitserse Alpen, bij Crans sur Sierre, een droomlocatie voor een golfer in hart en nieren zoals hij. Hij nam daar zijn intrek in het Golf-hotel, waar hij bekende Nederlandse golfers zoals Walrave Boissevain, Henk Smidt van Gelder en Alexander Heldring trof, en besteedde zijn dagen aan al zijn liefhebberijen.
In *Golf* beschreef hij een doorsnee dag uit zo'n verblijf:

'Doch nu over Crans. Denk je in een hotel in een prachtige omgeving, geheel bezet met menschen die een groot gedeelte van den dag wijden aan golf of aan het aanhooren van golfverhalen. Vanuit mijn balkon waar ik 's ochtends ontbijt, ➔

‘Met kruiwagen en spade verlegde voorzitter Calkoen eigenhandig de green van de elfde hole van De Pan. Zonder overleg met de leden’

zie ik uit over de course, de 13e en 14e hole, en hoor ik op het terras beneden de menschen vroolijk aan het ontbijt. Dit om half negen. Men start hier n.l. vroeg. De portier belt op naar de club, caddies komen de tasschen halen en men loopt naar de eerste tee over een brug over het meer waar men na de ochtendronde zwemt.’

Na achttien holes, even zwemmen, een uurtje zonnebaden en ‘een opulent dejeuner’ in het hotel, trok Calkoen zich dan ’s middags terug op zijn balkon om zich te wijden aan het ‘huiswerk’ dat hij van huis had meegenomen: het lezen van Franse en Engelse literatuur, een werk van Wodehouse bijvoorbeeld, maar nog liever: het bestuderen van de teksten van Shakespeare.
Ieder jaar na zijn ‘winterslaap’, als het huiswerk gedaan was, logeerde hij in de maand april bij zijn vriend en mede-international Frank Hubrecht, voorzitter van de Rosendaelsche, in het Gelderse Doorwerth, waar de twee zich een maand lang vermaakten met golf en het bespreken en het citeren van soms pagina’s lange stukken van Shakespeare.

VOORZITTER NEDERLANDSCH GOLF COMITÉ

Tijdens de oorlog liepen volwassen mannen zonder vast dienstverband het risico opgepakt te worden. Om die reden waren professional Jos van Dijk en het baanpersoneel van De Pan noodgedwongen in dienst getreden bij de fabriek Inventum in Bilthoven, het bedrijf van clubsecretaris Schoenmaker, waar huishoudelijke apparaten werden gefabriceerd. Calkoen zag het probleem dat zodoende voor Van Dijk was ontstaan en stak de helpende hand toe. Hij nam de golflessen die Van Dijk zou geven over, inde het geld en overhandigde het aan de clubprofessional.
De periode na de oorlog markeerde voor Calkoen min of meer het einde van zijn gloriedagen als actief golfer. Hij ging zich steeds meer toeleggen op zaken buiten zijn eigen spel. In 1946 werd hij voorzitter van ‘zijn’ club De Pan. Drie jaar later, na het aftreden van Nout Snouck Hurgronje, werd hij in de algemene vergadering van het Nederlandsch Golf Comité ‘bij acclamatie’ tot nieuwe voorzitter verkozen. Het was de tijd waarin de beste golfers de dienst uitmaakten: Calkoen leidde samen met rechterhand Sam Veltman de herenafdeling en Annie Buma-Van Tienhoven deed dat voor de dames. Onder zijn voorzitterschap groeide golf langzaam maar zeker. Nieuwe clubs in Groningen, Limburg en op de Veluwe konden rekenen op het deskundige advies van Calkoen en zagen het levenslicht. Onder zijn leiding werden kort na de oorlog heel voorzichtig de banden met Duitsland weer aangehaald. Hij belastte Steven van Hengel van de Kennemer met de opdracht de mogelijkheden van een jeugdinterland tussen beide landen te onderzoeken. In 1955 werd deze wedstrijd voor het eerst gespeeld, waarna het contact met de oosterburen geleidelijk herstelde.
Nederlandse professionals waren blij met de aanstelling van Calkoen, die jonge professionals met raad en daad bijstond. Geen moeite was hem te veel om bijvoorbeeld golfprofessional Gerard de Wit te helpen, die een moeizame thuissituatie kende. Calkoen steunde hem financieel en mentaal. Als De Wit op het Open speelde, dan reisde Calkoen er met de trein naartoe om hem te zien spelen. Voor de Wit was dit onbetaalbaar. Die wist dat Calkoen speciaal voor hem was gekomen, dacht: *wat ben ik toch rijk*, en speelde vervolgens zijn beste golf. Na goede prestaties van ‘Gerry Dewit’ in het buitenland was Calkoen de eerste om hem per telegram zijn gelukwensen te sturen.
Hoewel de nieuwe generatie veel meer lengte in de slagen had, was Calkoen nog steeds goed, op sommige dagen zelfs

► HET NEDERLANDSE TEAM TIJDENS DE WEDSTRIJD TEGEN BELGIË: CALKOEN, DEL COURT, SNOUCK, VAN WAVEREN EN BOISSEVAIN.

de beste Nederlandse amateurgolfer. Dan kon hij de jeugd nog altijd verschalken door zijn superieure houding. Waar de jongeren last kregen van de zenuwen, liep Calkoen vrolijk over de baan, altijd in een comfortabele outfit, duidelijk op zijn gemak en daarmee zijn tegenstanders het gevoel gevend dat deze oudere heer volkomen relaxed was en zich niet bovenmatig leek in te spannen. Gedurende de partij converseerde hij over allerhande onderwerpen – met zijn tegenstander als die er zin in had of anders met een toeschouwer. Zijn spel kenmerkte zich ook op latere leeftijd nog steeds door snel handelen. Hij schatte de baan in en vervolgens sloeg hij: snel en accuraat. Op die manier gaf hij mogelijke zenuwen geen kans. Hoe ouder hij werd, hoe meer Calkoen het ideale golf van zijn idool Alf Padgham benaderde.

In 1961 trad Calkoen af als voorzitter van het Nederlandsch Golf Comité. Zijn opvolger Willem Snouck – 'the young Snouck' – overhandigde hij, bij gebrek aan voorzittershamer, een zilveren sigarettendoos die hij in 1918 na het winnen van een wedstrijd op de Haagsche van diens vader gekregen had. Drie jaar later stapte hij op als voorzitter van De Pan, nadat er commotie was ontstaan omdat hij zonder overleg met de leden eigenhandig, met kruiwagen en spade, de green van de elfde hole had verlegd. Calkoen trok zijn conclusies: het was het sluitstuk van 32 bestuursjaren, waarvan achttien als voorzitter.

The Oldest Member, getekend door Jan Feith.

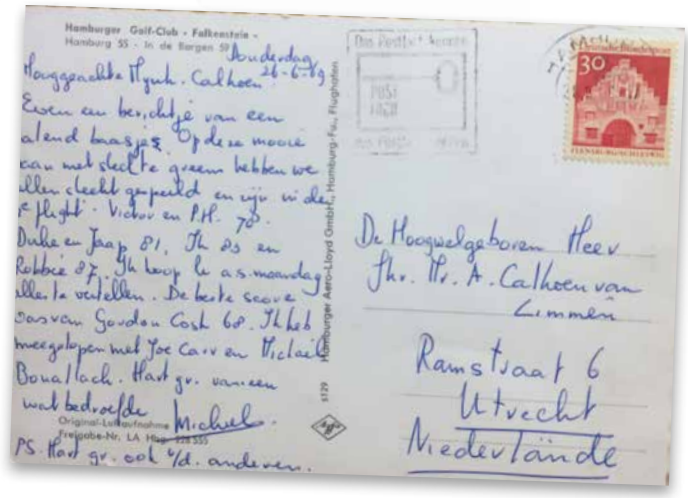

► ANSICHTKAART VAN MICHIEL EIJKMAN AAN ALFRED CALKOEN. BRON: NEDERLANDS GOLF MUSEUM

WOODHOUSE'S OLDEST MEMBER

Na zijn bestuursperiode werd Calkoen hoe langer hoe meer Woodhouse's Oldest Member. Altijd was 'de Jonker' op de club. Kalm, eigenzinnig, wijs en aanspreekbaar voor iedereen: het geweten van de club. Zijn kenmerkende zitstok plantte hij zeer regelmatig achter de vierde of de zestiende green van de club, dan kon hij het spel het beste zien. Vooral jeugdspelers hadden zijn belangstelling. Hij wierp zich op als hun mentor, sprak hen moed in als ze die lieten zakken, zoals The Oldest Member dat voor Cuthbert Banks had gedaan, en waakte voor zelfgenoegzaamheid. *'If you're five up, strive to be six up'*, was een van zijn gevleugelde uitdrukkingen. Jeugdleden die in het buitenland speelden, drukte hij op het hart hem een kaartje te sturen over hun golfprestaties. Toenmalige jeugdspelers als Ursul de Geer, Michiel Eijkman en James Muller gaven gevolg aan zijn wens. Het leverde een uitbundige collectie ansichtkaarten op, die momenteel in het Nederlands Golf Museum in Afferden te bewonderen zijn.

Het geweten van de club bemoeide zich uiteraard ook met de door hem zo geëerbiedigde etiquette. Een jong nieuw clublid, die vanuit Amsterdam in de provincie Utrecht was neergestreken, kwam hier al snel achter toen zij, gekleed met een tot iets boven de knie komende bermuda en met een shaggie tussen de vingers in het linkse *Vrij Nederland* zat te bladeren op de terras voor het clubhuis. Drie overtredingen in de ogen van Calkoen, die het bestuur aanspoorde de dame in kwestie hierop aan te spreken. En dat gebeurde dan ook.

Zijn leven lang bleef Calkoen vrijgezel. Aantrekkelijk en charmant als hij was liet hij de dames echter niet onberoerd. Bekend is het verhaal van freule van Loon, de dame die zich in 1929 samen met Calkoen tot clubkampioen had laten kronen. Tot haar overlijden had zij een portret van de jonker naast haar bed staan. De liefde werd nooit beantwoord. Op 25 juli 1972 overleed Alfred Calkoen van Limmen in zijn woonplaats Utrecht. Nederlands Oldest Member liet een indrukwekkende hoeveelheid Engels- en Franstalige literatuur en boeken over golf na, maar vooral de herinnering aan een vertolker van de ware golfgeest. Zijn vriend Frank Hubrecht typeerde hem na zijn overlijden als volgt:

'Hij was een van die schaarse figuren van wie kan worden gezegd dat juist door het feit dat in zijn leven het dagelijks werk ontbrak, hij de kans zag en greep er zijn dagelijks werk van te maken zich in anderen te interesseren, hen bij te staan en dikwijls te stimuleren op een manier die de ware medemens in hem aan het licht bracht.'

'DOE IETS!'

Niet iedereen heeft in de donkere maanden zin om naar buiten te gaan. Zelfs de beste spelers van Europa niet en zéker niet als ze geboren zijn ten noorden van – pak 'm beet – Parijs. Of wel? We vroegen zes toppers van de Tour hoe zij de winter doorkomen. En naar hun beste tips.

LEE WESTWOOD

Leeftijd: **46**
Professional sinds: **1993**
Zeges: **24**

'Wat ik vroeger in de winter deed? Snookeren, heel veel snookeren. Daar ben ik dan ook heel goed in geworden als amateur. Nee, serieus: als het koud en nat is heb je niet veel aan uren maken op de drivingrange. Natuurlijk deed ik dat wel, al was het maar omdat je destijds helemaal geen dingen als fitness deed, maar echt heel effectief zijn die uren niet per se. En ook nu zie je me niet snel buiten, hoor. Gelukkig ben ik in een positie dat ik mijn *off-season* zelf kan bepalen, dus als het koud is... nee, die tijd heb ik gehad. Als je niet op reis gaat, maar gewoon thuis blijft, zoek dan een plek indoor met een net waar je kunt slaan en het nog een beetje warm is. Helemaal ingepakt in de kou ballen slaan kun je geen effectief oefenen noemen. Dat schiet niet op. Dan kun je beter gaan snookeren...'

'Ga ergens indoor ballen slaan'

TEKST MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE GETTY IMAGES

CHRIS WOOD

Leeftijd: **32**
Professional sinds: **2008**
Zeges: **3**

'Ook in de winter was ik als kind niet van de drivingrange te slaan. Als ik om half drie klaar was met school, bracht mijn moeder me meteen naar de golfbaan. Mijn vader haalde me uren later, als hij van zijn werk kwam, weer op. Je kon de bal helemaal niet meer zien, maar wat doet dat ertoe? Het gaat om gevoel, je kunt prima in het donker ballen slaan. De topamateurs gaan tegenwoordig allemaal naar het buitenland, maar ik zeg: maak lekker uren thuis op de drivingrange terwijl het sneeuwt en regent. Dan leer je ook echt wat werken is. Mijn tip voor clubgolfers met wat minder ambities in de donkere maanden? Lekker aan de bar blijven en praten over golf. Het wordt vanzelf weer lente...'

'Lekker uren op de drivingrange maken, terwijl het sneeuwt en regent'

‘De simulator is een leuk alternatief voor buiten in de kou staan’

LUCAS BJERREGAARD

Leeftijd: **27**
Professional sinds: **2011**
Zeges: **2**

‘Het is niet voor niets dat Denen vaak op reis gaan om te golfen. Het grootste deel van de banen is weliswaar het hele jaar open, maar er is een ondergrens aan wanneer het nog leuk is om te golfen. Ik was in mijn jeugd vaak in overdekte faciliteiten te vinden. Korte holes, drivingrangenetten, oefengreens. Niet ideaal, maar goed om te oefenen – je kunt immers niet weken aan een stuk naar het zuiden van Europa. Ik kan het iedereen wel aanraden overigens; in de winter een weekje naar Portugal, Spanje of Dubai. Onder perfecte omstandigheden traint het beter en lekkerder, al wil ik iedereen ook de simulator aanraden. Of je nu in je eentje “een baantje speelt” of met een paar vrienden met een drankje erbij: het is een leuk alternatief voor buiten in de kou staan.’

NICOLAS COLSAERTS

Leeftijd: **37**
Professional sinds: **2000**
Zeges: **3**

'Toen ik jong was speelde ik in december nog twee toernooien in Amerika, maar dat was het dan wel voor de winter. Tot mijn zeventiende, eigenlijk tot het moment dat ik pro werd, speelde ik ook hockey en dat hield me in vorm in de winter. Verder was het een beetje ballen slaan tegen een net en wat indoor putten, veel verder kwam je niet. Tegenwoordig gaan de talenten in de winter vaak op pad en ik denk dat dat goed is. Ook voor gewone clubgolfers. Als je het kunt veroorloven, ga dan een of twee keer op golfvakantie in de winter. Het doet wonderen voor je spel en is nog lekker ook. Portugal, Spanje of Turkije. Bijna alle hotels zijn er all-inclusive, het weer is altijd goed en er zijn banen in overvloed. Ik zou het wel weten...'

'Ga een of twee keer op golfvakantie in de winter'

MIKKO KORHONEN

Leeftijd: **39**
Professional sinds: **2004**
Zeges: **2**

'Wat we deden in de winter? Drinken! Heel veel drinken! Nee, dat is een grapje natuurlijk, maar het golfseizoen in Finland is niet zo lang en op een gegeven moment heb je het wel gehad, met slaan in een net in een hal waarbij je bal na veertig meter tegen de muur vliegt. Finnen gaan dus veel op reis, maar doen ook heel veel andere sporten in de winter. IJshockey, skiën, dat soort sporten. Als het niet zó winters is, of als je niet van zulke sporten houdt, dan adviseer ik mensen altijd om die periode te benutten om aan je fysiek te werken. Een uurtje extra naar de fitness naast dat uurtje extra in de bar...'

'Een uurtje extra naar de fitness'

‘Zorg dat je bezig blijft, hoe kort ook’

PATRICK REED

Leeftijd: **29**
Professional sinds: **2011**
Zeges: **9**

‘Ik heb het geluk gehad het grootste deel van mijn jeugd door te brengen in Texas waar je het hele jaar door in goede omstandigheden kon spelen. Al heb ik ook een tijdje in Pittsburgh gewoond, dus ik weet hoe het voelt om niet altijd zomaar naar buiten te kunnen gaan. Maar ook toen liep ik eigenlijk altijd wel met een club of ander sportmateriaal rond. Ik heb heel wat uren staan putten en chippen in de woonkamer, gang en garage. Dat is denk ik ook het belangrijkste in de winter. Niet zozeer dat je naar buiten gaat om een rondje te spelen, maar dat je bezig blijft, hoe klein en kort ook. Zorg dat je een putter op kantoor hebt en putt in de pauze een paar keer naar een koffiebeker. Leg een wedge in je auto en maak een paar chips als je gaat wandelen. Maar doe iets! Golf is zo’n gevoelsspel dat als je twee maanden niets doet, je bij wijze van spreken weer opnieuw kunt beginnen. Dat kost je de eerste maanden van je seizoenl tijd die je terug wint door gewoon altijd een club in de buurt te hebben.’

LEKKER ETEN

Aan tafel!

Je hebt een heerlijk rondje golf gespeeld. Dan is er toch niets mooier dan de dag afsluiten met een goede maaltijd? Dat kan natuurlijk in het clubhuis, maar waarom zou je niet een keer buiten de golfbaan gaan eten? Bij een restaurant van de Alliance Gastronomique bijvoorbeeld. Er zit er altijd wel eentje in de buurt...

De Heeren van Harinxma

Dit indrukwekkende landhuishotel ademt historie en Friese cultuur. Kwaliteit tot in het kleinste detail, gastvrijheid in de beste zin van het woord. Het is adellijk genieten bij Landgoed Lauswolt met een riant zwembad, fitness, bistro en wellnesscenter. Naast het hotel ligt de prachtige 18-holesbaan van Golf & Countryclub Lauswolt.

De Heeren van Harinxma
Van Harinxmaweg 10
9244 CJ Beetsterzwaag
(051) 238 12 45
lauswolt@alliance.nl
deheerenvanharinxma.nl

► Golfbanen in de buurt
- Lauswolt G&CC (0 km)
- Golfclub Heidemeer (17 km)
- Leeuwarder GC De Groene Ster (22 km)

De Vlindertuin

In een sfeervolle Saksische boerderij midden in Zuidlaren, aan een brink met eeuwenoude eiken, ligt het restaurant van Jilt & Froukje Cazemier. De zeer gastvrije ontvangst op deze idyllische plek en de smaakvolle en creatief bereide eigentijdse gerechten zorgen ervoor dat het een genot is om hier te zijn.

De Vlindertuin
Stationsweg 41
9471 GK Zuidlaren
(050) 409 45 31
devlindertuin@alliance.nl
restaurant-devlindertuin.nl

► Golfbanen in de buurt
- Golfclub De Compagnie (19 km)
- Noord-Nederlandse G&CC (20 km)
- Drentse Golfclub 'De Gelpenberg' (23 km)

Aan de Poel

Een geweldig restaurant met een kosmopolitische uitstraling midden in Amstelveen, met een fantastisch panorama over de Poel aan het Amsterdamse Bos. Pure smaaknuances en respect voor seizoensproducten zijn kenmerkend voor de keuken van patron-cuisinier Stefan van Sprang. De gerechten worden begeleid door prachtige wijnen, geserveerd door maître-sommelier Robbert Veuger.

Aan de Poel
Handweg 1
1185 TS Amstelveen
(020) 345 17 63
aandepoel@alliance.nl
aandepoel.nl

► Golfbanen in de buurt
- Golf Amsteldijk (5 km)
- Golfbaan Hoge Dijk (12 km)
- G&CC Liemeer (19 km)

De Leuf

Chef Robin van de Bunt streeft naar culinaire perfectie. Gastvrouwen Sandra en Michelle van de Bunt staan garant voor een warm welkom en leveren een uitmuntende service. Behalve culinair genieten is het ook mogelijk om hier te overnachten in een van de drie stijlvolle boerenkamers.

De Leuf
Dalstraat 2
6367 JS Voerendaal
(045) 575 02 26
deleuf@alliance.nl
deleuf.nl

► Golfbanen in de buurt
- G&CC Hoenshuis (5 km)
- G&CC Wittem (9 km)
- Golfclub Het Rijk van Margraten (16 km)

Weet je in de zomer na je ronde vrijwel zeker dat je in het clubhuis terecht kunt voor een daghap, in de winter is het verstandig voor je gaat spelen even na te vragen of de keuken na afloop nog open is. Op sommige banen gaat de keuken 's winters eerder dicht.

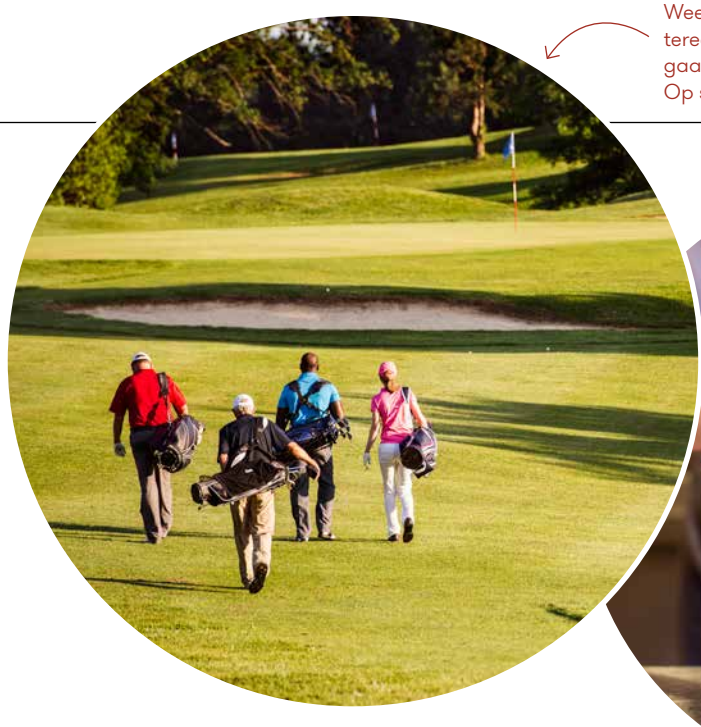

Aan de Zweth

Op een geweldige plek aan het water van de Delftse Schie verwennen Joris en Anjeta Peters sinds 2015 hun gasten. De gastvrijheid van Anjeta, het mooie uitzicht over het water en de stijlvolle inrichting verhogen de genietfactor. Het heerlijk beschutte terras aan de waterkant maakt het plaatje helemaal af.

Aan de Zweth
Rotterdamseweg 480
2636 KB Schipluiden
+31 (0)10 470 41 66
aandezweth@alliance.nl
aandezweth.nl

► Golfbanen in de buurt
- Golfbaan Delfland (9 km)
- Hooge Rotterdamsche Golfclub (11 km)
- Golfclub Broekpolder (16 km)

Noble

Noble biedt een keur aan kleinere gerechten met wereldse invloeden en subtiele smaakcombinaties, die op authentieke wijze en met pure ingrediënten zijn bereid. De gerechten worden vanzelfsprekend begeleid door prachtige wijnen. En dat allemaal in een ongedwongen ambiance en n een stijlvol pand met een rijk culinair verleden – zo aangenaam kan het leven zijn!

Noble
Wilhelminaplein 1
5211 CG 's Hertogenbosch
+31 (0)73 613 23 31
noble@alliance.nl
restaurantnoble.nl

► Golfbanen in de buurt
- Bernardus (6 km)
- Golfclub De Dommel (8 km)
- Golfclub De Dorpswaard (15 km)

ALLIANCE GASTRONOMIQUE

Een volledig overzicht van alle bij Alliance Gastronomique aangesloten restaurants en informatie over de mogelijkheden voor deals, events en cadeaukaarten is te vinden op **www.alliance.nl**.

DOMINICAANSE REPUBLIEK

GOLF 'TO DYE FORE'

Teeth of the Dog, de green van hole vijf.

TEKST EN FOTOGRAFIE KARIN VIJN

Het is maar een ideetje: verruil als voorbereiding op de competitie 2020 de Hollandse kou eens voor een tropisch weekje golf in de Dominicaanse Republiek. Laat je ijsmuts en regenpak lekker thuis en pak een paar shorts en polo's in voor een week *stay & play* op vijf exclusieve golfbanen aan de Caribische kust.

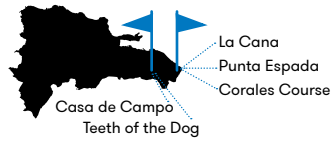

MET IN TOTAAL BIJNA DERTIG GOLFBANEN kun je de *Dom Rep*, zoals locals zeggen, met een gerust hart bestempelen als tropisch golfparadijs. Als we alleen naar de zuidoostelijke kust – onze bestemming – van de Dominicaanse Republiek kijken, zijn er vijftien banen om uit te kiezen. Keuzestress dus voor een sportief weekje in de Caribische warmte waarbij het doel is zoveel mogelijk uitdagende holes te spelen langs de turquoise oceaan.
Het eiland wordt gedeeld met Haïti en ligt in de Caribische Zee vlakbij Jamaica en Cuba. Vanaf Amsterdam is het ruim tien uur vliegen naar Punta Cana, de luchthaven aan de oostkust. Aan deze kust liggen al meteen tien (!) golfbanen en op een kleine twee uur rijden richting de hoofdstad Santo Domingo, liggen er nog eens vijf.
Maar er is meer dan golf. We zijn in Caribisch gebied en dat betekent ook parelwitte stranden, houten huizen in alle kleuren van de regenboog, azuurblauwe zee, regenwoud en ontelbare palmbomen. Aan ontelbare all-inclusive resorts overigens ook geen gebrek. Je moet weten waar je wel en waar je niet moet zijn, want massatoerisme ligt hier op de loer en dat is voor niemand leuk. Luxe accommodaties en topgolf, daar gaat het om in deze golfreis.

PUNTACANA RESORT

We starten onze golfreis daar waar de Atlantisch Oceaan en de Caribische zee elkaar ontmoeten, op de oostpunt bij Punta Cana. Deze toeristenontwikkeling is opgestart in de jaren '70 en omvat een palmrijk gebied dat maar liefst 60 km² beslaat. Zelfs de internationale luchthaven Punta Cana – Tui vliegt hier twee keer per week op – is onderdeel van dit megaproject. Net zoals verschillende hotels, resorts, restaurants, golfbanen en een uitgebreide lijst van activiteiten. Scubaduiken, surfen, paardrijden, tennissen, een walvisexpeditie: voor elke leeftijd keuze genoeg.
Twee hotels springen eruit in **Puntacana Resort**: het überluxe vijfsterren Tortuga Bay hotel en The Westin. En, fijn vooruitzicht na een dagje golf, er bevindt zich een Six Senses Spa in het complex, heel strategisch pal naast de golf- & beach-

► GREEN VAN HOLE VIJF VAN DYE FORE.

► MET EEN CADDIE DE BAAN IN OP CORALES.

► FOTO BOVEN: MAAR LIEFST VEERTIEN HOLES VAN LA CANA LIGGEN LANGS DE CARIBISCHE ZEE.
► FOTO LINKS: HOTEL TORTUGA BAY.

‘Ik heb elf holes gecreëerd en God zeven’

PETE DYE OVER TEETH OF THE DOG

club aan zee. Rondom de golfbanen liggen enorme luxe villa’s die ook te huur zijn als vakantieaccommodatie. Menig Forbes 500-beroemdheid heeft hier een optrekje en vliegt in – privé natuurlijk – wanneer het uitkomt. De caddie zal je precies vertellen wie waar woont.
Het exclusieve vijfsterrenhotel Tortuga Bay ademt privacy en is onderdeel van de keten Luxury Hotels of the World. In weelderige tropische tuinen aan het strand staan dertien villas in koloniale stijl – ingericht door wijlen Dominicaanse modeontwerper Oscar de la Renta. Met een tot vier suites per villa en een eigen villamanager ontbreekt het de gasten aan niets. In een paar passen loop je op blote voeten vanaf je terras over het gras naar de ligbedden op het witte privéstrand. Voor vervoer naar de golfbanen zijn er transferbusjes.
De andere optie, het Westin Hotel, ligt verscholen tussen de palmbomen aan het langgerekte wittepoederstrand vlak bij de **Corales Course**. Dit hotel in jarenvijftig-stijl heeft een grote open lobby met een doorkijkje naar het zwembad dat schittert tegen de achtergrond van de azuurblauwe oceaan. Perfecte plek om met een groep vrienden of vriendinnen in de wintermaanden te trainen ter voorbereiding van de competitie. Alle kamers hebben een balkon met (zee-)uitzicht. Er zijn twee restaurants, voor het heerlijke, uitgebreide ontbijtbuffet schuiven we aan in het lobbyrestaurant en dineren doen we natuurlijk aan het strand bij Brassa Grill. De staf is vriendelijk en het zwembad is groot, met plaats genoeg om te relaxen na een rondje inspanning in de warmte. En waar beter de score van de dag door-

OUDSTE STAD VAN DE NIEUWE WERELD – De hoofdstad van de Dominicaanse Republiek, San Domingo, is de oudste stad die door de Europeanen in de Nieuwe Wereld werd gesticht.

nemen dan in de Don Queco Cigar Bar & Rum Lounge?

PUNTA CANA GOLF

We spelen op drie banen in dit gebied en in verband met de toenemende moeilijkheidsgraad is de volgorde belangrijk. Op de eerste dag golf kiezen we voor **La Cana**. Een vriendelijke, toegankelijke 27-holesbaan waarvan er veertien langs de Caribische Zee liggen. Fotomomenten vanaf de tee gegarandeerd. Deze baan heeft brede fairways en is ontworpen door Pete Dye, die naam gaan we nog een keer tegenkomen deze reis. Buggy's zijn verplicht net zoals een caddie. Dit om het tempo van het spel te bewaken en lang wachten te voorkomen. Samen met een caddie golfen geeft je naast *local knowledge* van de baan ook de kans om contact met de lokale bevolking te maken.
De tweede baan, we voeren de uitdaging op, is **Punta Espada**. Een juweel van een course ontworpen door Jack Nicklaus in

► ONMISBAAR: DE GREENKEEPERS.

2006. Deze ligt een klein half uurtje rijden vanaf het Westin Hotel waar we verblijven en heeft maar liefst acht holes die langs de Caribische Zee liggen. De layout is nauw verbonden met de natuurlijke omgeving en dat maakt het een spannend rondje golf. De elementen spelen mee, van een korte hevige tropisch bui hoef je niet op te kijken, en vooral hole zeventien is hierdoor een echte tester. Deze par-4 vereist een teeshot met een lange carry over zee en rotsen. De baan slingert langs zee en inlandse natuur, en laat hierdoor alle facetten van de omgeving zien.
Neusje van de zalm is de **Corales Course**, samen met Albany in de Bahamas de enige golfbaan in het Caribische gebied waar een PGA Tour-toernooi plaatsvindt. Niet verrassend want hier moet gewerkt worden en de par komt niet vanzelf. Klippen waar de golven tegenaan beuken, strakke fairways, grote bunkers en supersnelle greens. Tel daar de (soms straffe) wind bij op en je begrijpt dat het hier om coursemanagement en concentratie gaat. Maar wat een feest om hier te spelen! Vergeet niet aan de (wederom verplichte) caddie te vragen wie waar woont langs de baan, *celebrity wise*.
Minpuntje zijn de lockerrooms in het ➔

► PUNTA ESPADA, ONTWORPEN DOOR JACK NICKLAUS, VORMT EEN FLINKE UITDAGING.

PRAKTISCH

► VLIEGEN
Tui vliegt twee keer per week, elke maandag en vrijdag, naar Punta Cana. **www.tui.nl**

► SLAPEN
In Punta Cana Resort keuze uit het chique vijfsterren Tortuga Bay boutiquehotel (30 kamers) of het luxe The Westin (200 kamers) aan zee. **www.puntacana.com**

► In La Romana speelt het golfleven zich af in het Casa de Campo-resort. Met keuze uit een luxe hotelkamer in een van de condominiums of een villa. Wat het ook wordt, de golfbuggy is inclusief. **www.casadecampo.com**

► ETEN
Binnen beide resorts zijn veel verschillende restaurants, erbuiten is lunch aan het strand bij Capitán Cook op Playa Bavaro de gouden tip. Reserveer een tafeltje in het zand, slippers uit en bestel de beroemde visschotel die in de buitenkeuken klaargemaakt wordt. Buen provecho!

► GOLF
Voor alle in het artikel genoemde banen in het zuidoosten van de Dominicaanse Republiek is minimaal handicap 36 vereist. Caddies en buggy's zijn overal verplicht en de greenfees zijn los te boeken maar absoluut voordeliger in een all-inclusive pakket of via het hotel. Zo kost een losse greenfee voor Corales al gauw 300 euro. Meer info: **godominicanrepublic.com/golf**
golfandcountrytravel.nl

► KLIMAAT
De Dominicaanse Republiek heeft een tropisch klimaat, met het hele jaar temperaturen tussen de 28 en 35 graden Celsius. Vroeg spelen is dan ook aan te raden. Af en toe valt er een fikse bui die net zo snel verdwijnt als hij gekomen is. Veel water drinken is het devies, de luchtvochtigheid is hoog.

clubhuis, of beter gezegd twee minikleedkamers. Er is maar één douche die gedeeld moet worden door mannen en vrouwen. Wel heel genderneutraal, maar het valt een beetje uit de toon in vergelijking met de rest van dit prestigieuze complex. En dat is jammer, want het warme en vochtige weer vraagt juist om een frisse outfit voordat je aanschuift voor de lunch met uitzicht over de green van de achttiende.

CASA DE CAMPO

Op ongeveer twee uur rijden vanaf Punta Cana ligt vlak bij de stad La Romana het bekende vijfsterrengolfresort **Casa de Campo**. Groot en luxe met maar liefst drie golfbanen van wereldklasse.
We logeren in een *elite room* met balkon aan de baan, in een van de condominiums met eigen parkeerplaats. Bij het inchecken wordt niet alleen de kamersleutel overhandigd, maar ook de sleutel van onze vierpersoons buggy. Die heb je wel nodig om naar restaurants, golfbaan, receptie, zwembad of strand te rijden. Het is luxueus en stijlvol en weer ongelooflijk groot, ook voor niet-golfende gezinsleden is er meer dan genoeg te doen. Een van de grote villa's huren, eventueel met staf, is ook een optie.

► VOLGENS VELEN DE NUMMER 1 VAN HET CARIBISCH GEBIED: TEETH OF THE DOG.

► ZICHT OP DE RIVIER VANAF DE TEE VAN DE PAR-3 DERTIENDE VAN DYE FORE.

Direct naast de grote proshop vlak bij de Teeth of the Dog-course ligt het openluchtrestaurant Lago met prachtig uitzicht over de baan en zee. Een goede start van de dag begint hier aan het ontbijtbuffet, waar het werkelijk aan niets ontbreekt. Open van zeven tot elf uur. Wij proberen elke dag zo rond acht uur te starten zodat het nog niet te warm is en we 's middags van strand en zwembad kunnen genieten. Er zijn dertien restaurants in het complex, onze favoriet-met-stip is de topkeuken van Minitas aan het strand, waarbij je na de lunch moet kiezen tussen de ogen dicht doen aan het zwembad of aan het strand...

HONDENTANDEN

De beroemdste baan van het land is ongetwijfeld **Teeth of the Dog**. Volgens velen is deze baan uit 1974 nummer één in het Caribisch gebied. Ontworpen door de veelgeprezen Amerikaanse golfbaanarchitect Pete Dye.

'De mogelijkheid om Teeth of de Dog als het ware te beeldhouwen uit de natuurlijke kustlijn, was een eenmalig kans die ik met beide handen heb aangegrepen', aldus de inmiddels 93-jarige ontwerper. De naam van deze course komt overigens van de werkers aan de baan, ze gaven de bijna onmogelijke koraalrotsen langs de kust die ze moesten uithouwen de bijnaam 'hondentanden'.

Het momentum van de beroemde oceaanholes wordt langzaam opgebouwd en pas op de tee van hole vijf komt de oceaan ook daadwerkelijk in het spel. De volgende zeven holes liggen direct aan de grillige kust en verbinden het ene mooie uitzicht met het andere. Of zoals Dye's beroemde quote het samenvat: 'Ik heb elf holes gecreëerd en God zeven.'

'Uitdagend' is wel het minste wat je van deze baan kunt zeggen. De greens zijn supersnel, de bunkers uitbundig en diep. Genieten van het spel en de omgeving is de opdracht, een goede score bijzaak...

De vijfde baan in de Dominicaanse Republiek die je niet mag missen, is **Dye Fore**. Ook onderdeel van Casa de Campo en iets meer landinwaarts gelegen. Minder bekend dan de Teeth maar deze 27-holesbaan van, de naam zegt 't al, Pete Dye, doet er zéker niet voor onder. Hoog boven de steile kliffen langs de Chavon-rivier liggen geonduleerde fairways, met vanaf menige tee mooie vergezichten over zee en marina. Ook hier geldt: zowel buggy's als caddies zijn verplicht. De aangegeven lijntjes op de green gaan we na deze week van tropisch golfen zeker missen. Luxe golfen als een pro went best snel.

► STRAKKE FAIRWAYS, GROTE BUNKERS EN SUPERSNELLE GREENS OP CORALES. EN DAN DIE WIND...

'De par komt niet vanzelf op Corales'

tour INSIDER

SAMENSTELLING MARTIJN PAEHLIG
FOTOGRAFIE GETTY IMAGES, GOLFSUPPORT, ISTOCK, ANP

Seizoen 2019 voorbij, 2020 alweer onderweg.

U ZEI?

'En als laatste speler kies ik voor Tiger Woods. Hij heeft veel ervaring en is goed in vorm.'

Presidents Cup captain Tiger Woods legt uit waarom hij kiest voor Tiger Woods.

'Golf heeft veel tradities die moeten blijven, maar sommige dingen mag je best veranderen.'

Het was heet bij de openingswedstrijd van het seizoen en dus mochten de pro's voor het eerst ooit in korte broek de baan in tijdens het Alfred Dunhill Championship.

LPGA in de lift

DE HOOGTE VAN HET PRIJZENGELD komt nog steeds bij lange na niet in de buurt van dat van de mannen, maar toch kun je ook op de LPGA inmiddels een aardig centje verdienen. Steeds meer zelfs, want tourbaas Mike Whan timmert behoorlijk aan de weg met het circuit. Voor 2020 staan er maar liefst 33 toernooien op de kalender (tien meer dan in 2011) en die toernooien hebben samen meer dan 75 miljoen dollar aan prijzengeld in de pot zitten, met het PGA Championship als hoogst gedoteerde toernooi, waar ruim vier miljoen dollar verdeeld wordt. Een flinke stijging maar zoals gezegd een schijntje vergeleken bij wat de mannen mee naar huis mogen nemen. Al is 'schijntje' een relatief begrip. Sei Young Kim won het Tour Championship en mocht daarvoor een cheque van anderhalf miljoen dollar in ontvangst nemen. Ze deed dat door een putt van van bijna acht meter uit te holen: elke *foot* (30 centimeter) die de bal bij die laatste putt aflegde was daarmee goed voor zestigduizend dollar, zo werd al snel berekend. Ook niet bepaald armoedig.

Net als bij de mannen van de Europese Tour lag ook bij de vrouwen van de LPGA nog nooit zo'n grote cheque klaar voor de winnaar.

SAMENWERKING — De LPGA en de Ladies European Tour slaan de handen ineen om het vrouwengolf wereldwijd een impuls te geven. De twee grootste circuits gaan elkaars sterke punten beter benutten waardoor de LET meer financiële armslag moet krijgen en de LPGA als wereldmerk nog beter op de kaart wordt gezet.

Jon Rahm, winnaar van de Race to Dubai, is blij met de prijs.

DUBBEL IN DUBAI

Rahm gekroond tot beste speler 2019.

ER STOND VEEL OP HET SPEL bij de seizoensfinale in Dubai. Niet alleen lag de grootste cheque bij een wedstrijd van de Europese Tour klaar voor de winnaar (2,7 miljoen euro...), een select groepje spelers maakte nog kans de Race to Dubai op zijn naam te schrijven, goed voor nóg een paar miljoen extra.
De reactie van Jon Rahm kort nadat hij de laatste putt had geholed, en daarmee beslag had gelegd op 'de dubbel', toonde echter aan dat er weliswaar bizar veel geld op het spel stond, maar dat dat niet was waar de mannen mee bezig waren. Op het moment dat de Spanjaard verteld werd in wiens voetsporen hij trad, schoot de 25-jarige speler vol. 'Dat ik na Seve de tweede Spanjaard ben die de Order of Merit wint, kan ik echt nauwelijks bevatten. Seve betekent zoveel voor de Europese Tour, voor de Spanjaarden en voor mij... ik kan wel huilen.'
De overwinning in Dubai kwam niet bepaald uit de lucht vallen. Rahm won de afgelopen seizoenen elk jaar drie wedstrijden, en boekte op Jumeirah Estates alweer zijn vierde zege in een wedstrijd uit de Rolex Series. Alleen in die vier toernooien sloeg hij al bijna zes miljoen euro aan prijzengeld bij elkaar. De eindejaarsbonus niet meegerekend...

De golftoekomst van de Schotten ziet er met de definitieve doorbraak van Robert MacIntyre weer een stuk zonniger uit.

Schotse hoop

IN NEDERLAND WAS DE AFGELOPEN JAREN regelmatig onvrede te beluisteren over het feit dat Joost Luiten weer een seizoen in zijn eentje op het hoogste niveau speelde, maar dat geluid klonk aan de overkant van de Noordzee nog veel harder. Schotland (toch niet het minste golfland...) moest lang wachten op een nieuwe ster aan het golffirmament. Niets ten nadele van mannen als Stephen Gallacher, Scott Jamieson of Richie Ramsay – en natuurlijk Russell Knox en Martin Laird in Amerika –, maar op de wereldranglijst konden zij meestal geen potten breken. Het is dan ook niet voor niets dat Robert MacIntyre na zijn uitstekende debuutjaar op de Europese Tour – wat hem de titel Rookie of the Year opleverde – hoog op het schild wordt gehesen. De 23-jarige linkshandige speler stond nog geen twee jaar geleden maar net bij de beste duizend van de wereld, maar is in zijn tweede profjaar opgeklommen naar de rand van de top-60, onder meer door drie keer tweede te worden en bij maar liefst 25 van de dertig toernooien waar hij in startte, de cut te halen. Toch ging zijn pad niet helemaal over rozen: 'Er was een moment in het seizoen dat ik er even helemaal geen zin meer in had, maar ik heb mezelf daarna de opdracht gegeven van elk moment te genieten', aldus de Schot, die zijn landgenoten precies hetzelfde laat doen. Genieten.

BALLETJE-BALLETJE

ER ZIJN DIT SEIZOEN al veel opvallende straffen uitgedeeld op de diverse circuits en daar mogen de acht strafslagen die Russel Henley opliep in de Mayakoba Classic, ook toe gerekend worden. De Amerikaan stond na de ronde ballen te signeren toen hij zag dat een van de exemplaren die hij van een krabbel voorzag, een ander type ProV1X was dan de bal waar hij officieel mee speelde. Omdat hij daarmee de 'one ball rule' had overtreden, konden de officials – nadat Henley melding had gemaakt van zijn overtreding – niet anders dan hem de daarvoor geldende straf opleggen: twee slagen per hole en acht in totaal, omdat hij erkende vier holes met de bal te hebben gespeeld. Precies genoeg om de cut te missen...

Henley leverde acht slagen in maar kreeg veel lof voor zijn actie.

@EuropeanTour

On the tee...

@LdonneleyGolf

Ik ruil mijn wollen muts en winterjas zonder probleem in voor zon, PGA Catalunya en een korte broek!

PIZZA PGA TOUR

KORT NA ZIJN WINST in het AT&T Byron Nelson in 2014 besloot Brendon Todd zijn swing te veranderen. Doel was een hogere balvlucht, maar dat ging faliekant mis. Hij begon ballen rechts te missen, verloor zijn zelfvertrouwen en ging slechter en slechter spelen. Het kwam zelfs zo ver dat hij plannen had om een pizzarestaurant over te nemen. 'We waren niet blut,' aldus de 34-jarige Amerikaan, 'maar ik moest kijken wat het beste voor de toekomst van mijn gezin was.'
In een periode van 47 wedstrijden haalde Todd slechts zes keer de cut, maar hij hield vol. 'In 2010 zat mijn spel ook in een dip, en daar wist ik ook uit te komen. Maar dit keer duurde het wel heel lang', zei hij toen de zon eindelijk weer voor hem ging schijnen. Geduld wordt niet altijd, maar vaak wel beloond: Todd won in november twee opeenvolgende wedstrijden op de PGA Tour en kwam zelfs heel dicht bij een unieke 'drie op rij' waardoor hij zich voorlopig stevig op de eerste plaats van de FedEx Ranking nestelde. Dat pizzarestaurant zal nog wel even op zich laten wachten...

PLAYERS LOUNGE

NIEUWE FAN — In eerste instantie werd hij boos, maar toen Brandon Matthews hoorde wie er midden in zijn stroke had geschreeuwd, veranderde zijn gemoedstoestand direct. Hoewel de Amerikaan er de play-off door verloor, en daarmee zijn kans op deelname aan The Open zag verdwijnen, was hij degene die zich schuldig voelde toen hij vernam dat de schreeuw uit de mond van een man met het syndroom van Down was gekomen. Hij zocht de man op, gaf hem ballen en een handschoen, en vertrok met een nieuwe fan naar het volgende toernooi. 'Hij deed het niet expres en ik wilde niet dat hij zich rot zou voelen over wat er gebeurd was. Ik wilde er zeker van zijn dat hij met een goed gevoel naar huis zou gaan.'

DRIE OP EEN RIJ — De puttingstroke van **Brad Faxon** wordt al jaren geroemd. Ook Jin Young Ko is fan van de Amerikaan, zo erkende ze onlangs. Toen ik jong was, keek ik vaak naar zijn puttfilmpjes op YouTube. Ik heb er veel van geleerd.' Nadat 's werelds nummer 1 Jin Young Ko in het U.S. Woman's Open Brad Faxon voor het eerst de hand had geschud, maakte ze drie holes op rij een 1-putt. 'Deze hand ga ik echt nooit meer wassen', zei ze nog in de baan tegen haar caddie.

TIN CUP — Het is veel amateurs weleens overkomen. Halverwege de ronde is de bodem van de ballenvoorraad ineens bereikt en rest niets anders dan bij flightgenoten te vragen of er toevallig nog een bal over is, of op een holletje naar de shop te gaan voor een paar verse lakeballs. **Eddie Pepperell** had hetzelfde kunnen doen in het Turkish Airlines Open, maar in plaats daarvan koos de Engelsman ervoor de baan te verlaten nadat hij vier (of vijf, niemand wist het zeker) ballen in het water had geslagen en hij daarmee door zijn ballenvoorraad heen was. De immer spraakzame Pepperell had geen verklaring voor zijn actie maar gaf een paar dagen later wel aan maar eens naar *Tin Cup* te gaan kijken, een film waarin de hoofdrolspeler ook de ene na de andere bal het water in jaagt.

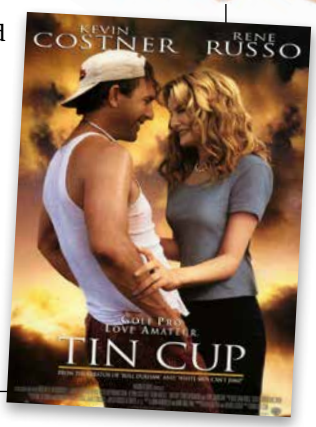

NL 7

Van Dam wint weer.

Spanje als favoriet.

EN DAT IS VIJF

NOG EVEN EN WE GAAN HET 'GEWOON' VINDEN dat Anne van Dam als winnaar van de baan stapt als ze meedoet aan een wedstrijd op de Ladies European Tour, zéker als deze wedstrijd wordt gespeeld in Spanje. Vijf keer won de Nederlandse nummer 1 inmiddels op de LET en opvallend genoeg boekte ze drie van die overwinningen in Spanje. Ze was de beste in het Estrella Damm Ladies Open van 2018, won kort na die zege ook het Andalucia Costa del Sol Open, en verdedigde die titel begin deze maand succesvol. Anders dan bij haar eerdere zeges, was haar tweede zege van het seizoen (ze was in maart de beste in Australie) er eentje met de kleinst mogelijke marge. Het bracht een Engelse journalist tot de opmerking dat ze de glijvlucht nu wel moest zien te stoppen. 'De eerste keer won ze met acht slagen verschil, haar tweede Spaanse victorie was met een marge van drie slagen, de voorlopig laatste overwinning was met slechts één slag. Ze moet hier iets aan doen!' Britse humor... je moet er van houden.

NIEUWE IJZERS

(OUD-)SPELERS WOUTER DE VRIES, ROBIN KIND EN REINIER SAXTON hebben de afgelopen jaren hun weg buiten de baan meer en meer gevonden. De Vries en Kind geven les op de Wouwse Plantage en Leeuwenbergh, terwijl Saxton onder meer Taco Remkes assisteert bij Oranje en Jong Oranje. 'Daarnaast hebben we ook onze netwerken, via RWR Golf, bij elkaar gebracht. We hebben het afgelopen jaar meerdere golfdagen gehad en dat beviel iedereen goed. We gaan kijken welke kant zich dat op ontwikkelt', aldus Reinier Saxton, die kort geleden stopte als broodgolfer. 'Dat is best raar, normaal was je nu allang bezig met het nieuwe seizoen, dus het is zeker anders, maar bang voor een "zwart gat" ben ik niet. Er is genoeg te doen.'
Te beginnen met een nieuw avontuur met een heel ander soort ijzers. 'Op 24 januari doen Wouter, Robin en ik mee aan de Alternatieve Elfstedentocht op de Weisensee voor de Stichting Hartekind. We proberen zoveel mogelijk geld in te zamelen voor kinderen met een aangeboren hartafwijking. We zijn natuurlijk al in training en er kan gedoneerd worden op **www.doneeractie.nl**.'

BIJNA — Daan Huizing en **Wil Besseling** hebben een deelkaart voor de Europese Tour en verwachten een wedstrijd of vijftien te kunnen spelen. Bij zijn eerste wedstrijd van het seizoen liep Besseling net een volle kaart voor drie jaar op de Tour mis. De Noord-Hollander werd derde in Zuid-Afrika.

Kwartetten op de Tour

DE MEESTE KAARTSPELLETJES speel je bij voorkeur met zijn vieren. Klaverjassen, hartenjagen, zelfs kwartetten is met vier man het leukst.
De afgelopen vijf jaar moest Luiten voor een spelletje altijd aankloppen bij zijn buitenlandse collega's, maar voor 2020 kan een volledig Nederlands tafeltje in worden gericht. Darius van Driel was als eerste zeker van promotie. De winnaar van de Rolex Trophy eindigde op de jaarranglijst van de Challenge Tour op de dertiende plaats en dat was genoeg om volgend jaar alle wedstrijden op de Europese Tour te mogen spelen. Van Driel: 'Ik heb het afgelopen jaar meerdere keren meegedaan aan wedstrijden op de Europese Tour. Ook om te kijken waar ik stond, ja. Dat viel zeker niet tegen. Ik heb vier keer gespeeld, haalde drie keer de cut en won bijna het Belgian Knockout. Het niveau op de Challenge Tour is echt steeds hoger geworden en dat zie je terug bij de jongens die via de ranking promoveren. Meer dan in het verleden behouden veel hun kaart ook in dat eerste jaar op het hogere niveau.'
Daar kan ook Lars van Meijel hoop uit putten, al had de Brabander de omweg via de Qualifying School nodig om een beter speelrecht te verwerven. Van Meijel, winnaar van het Hopps Open de Provence, liep promotie in eerste instantie net mis, maar haalde in Spanje knap een van de 25 beschikbare kaarten op. 'Ik kan het nauwelijks geloven, ik denk dat dit nog wel even tijd nodig heeft om in te dalen', zei Van Meijel enkele minuten nadat hij zeker was van zijn kaart. 'Ik had natuurlijk al wel een deelkaart, maar nu kom ik ook in de grote toernooien. Het is snel gegaan dit jaar en zeker na een moeilijk 2018 is dat wel heel lekker.'
De vierde man aan de kaarttafel kan tijdens het klaverjassen direct aan zijn Nederlands werken. Johannes Veerman speelde de afgelopen seizoenen op de Asian Tour en staat in het systeem van de Europese Tour als Amerikaan geregistreerd, maar mag dankzij zijn Nederlandse paspoort vast wel aanschuiven bij zijn landgenoten.

Off season

Melanie on Tour

ALLE TOERNOOIEN VAN 2019 ZITTEN EROP en nu is er tijd voor gezelligheid, feestjes, heerlijk eten en trainen! De maand december vind ik altijd erg leuk omdat wij verschillende 'black tie'-uitnodigingen hebben ontvangen.
Al weken van tevoren heb ik de jurken uitgekozen die ik wil dragen. Ik vind het leuk om elke keer iets anders aan te trekken en huur daarom mijn outfits, aangepast aan de gelegenheid. Terwijl ik mezelf een klein prinsesje voel in een mooie lange jurk, vindt Joost zo'n 'apenpakkie', zoals hij het zelf noemt, helemaal niks. Elke keer weer vind ik de voorbereiding en het passen van de jurken eigenlijk het leukst. Maar als we aankomen op de locatie en ik de rode loper zie liggen, begin ik meteen te stressen: hoe zie ik eruit, hoe moet ik staan, zit mijn haar goed?
Joost is eraan gewend dat op en rond de golfbaan de camera's op hem gericht zijn. Maar ik hoef natuurlijk niet voortdurend in het middelpunt te staan en krijg, als dat wel zo is, acuut zweetaanvallen, een trillip en begin te stotteren, haha. Ik vraag me dan ook af waarom ik altijd tegen Joost zeg dat ik ernaartoe wil. Nu, na een aantal jaren, gaat het al stukken beter, maar toch moest Joost nog steeds elke keer even een grapje in mijn oor fluisteren om mij een beetje ontspannen voor de fotografen te krijgen. Het gekke is dat ik, zodra ik van de rode loper afliep, meteen relaxed was en van de avond heb genoten.

Trainen — Tijd voor Joost om de hele dag op de bank zitten is er niet. Vanwege de koude dagen in Nederland is hij samen met zijn coach en caddie een paar dagen naar Spanje gegaan om goed te trainen. Wanneer het te koud is om buiten te trainen, gaat hij elke dag naar de sportschool om aan zijn conditie en kracht te werken en probeert hij zoveel mogelijk binnen aan zijn spel te werken.

Giveaways — December staat in het teken van elkaar verwennen, daarom geef ik op mijn website www.melanieontour.com giveaways weg aan mijn lezers. Hou mijn social media in de gaten voor meer info.

Joost en ik wensen iedereen via deze weg heel fijne feestdagen en een 2020 met veel birdies.

Melanie-Jane Lancaster (28)
is de vriendin van Joost Luiten en dochter van de eigenaren van golfbaan The Dunes in Zandvoort.

@melanielancaster1
www.melanieontour.com

column

JAN KEES VAN DER VELDEN

Jan Kees is redacteur bij Golfers Magazine en tv-commentator bij Ziggo Sport.

@golfersmagazine

BOERENKOOL – Doe maar gewoon, overdrijf niet en hou de bal in het spel. Jaren geleden zei referee Toto Strumphler tijdens de prijsuitreiking van een NK Jeugd op de Kennemer: 'Hole je putts en sta in de tram op voor oudere mensen.'

De Nederlandse Golf Federatie is altijd een organisatie geweest die met beide benen op de grond stond. Conform de woorden van Strumphler. Daar moest ik aan denken toen mevrouw Van der Velden mij vroeg om een paar vergeten boodschappen te doen: boerenkool en een fles wijn. Een misschien vreemde redenering, maar niet als je Rolf Olland kent.

'De NGF is een organisatie van boerenkool en huiswijn.' Een in kringen van de federatie gevleugelde uitspraak. Ik belde de voormalige president van de NGF (1989-1995) om zeker te weten dat hij de man was die 'm ooit lanceerde.

'Dat was ik inderdaad', zei hij. 'Golf was en is voor veel mensen een sport van luxe en veel geld. Van duur dineren na een rondje golf. Dat verkeerde beeld wilde ik graag rechtzetten. Golfers zijn sportmensen die in het clubhuis graag een goede, lekkere maar ook bescheiden maaltijd nuttigen. Boerenkool met huiswijn paste en past heel goed in dat plaatje.'

Zo'n 25 jaar na het afscheid van Rolf Olland lijkt golf een gezonde sport te zijn. De ferme groei uit zijn tijd als president is voorbij, maar kijk je naar de aantallen bij de NGF aangesloten spelers en speelsters dan is er sprake van een stabilisatie.

Of niet?

Een groot deel van de Nederlandse golfers heeft handicap 54 ofwel het oude GVB en is niet lid van een club. Een paar maanden geleden lanceerde de NGF het initiatief om begin 2020 een onderzoek onder golfers te houden om te zien of andere lidmaatschapsvormen – lees: prijsdifferentiatie – hen misschien kunnen bewegen om de status van 'vrije golfer' op te geven. 'Dat moet eigenaren, exploitanten en clubbestuurders helpen om een verdienmodel te maken dat de club of baan toekomstbestendig kan maken', schreef *Golf-Markt*, het zakelijke tijdschrift van de NGF. Een goed plan, maar ik heb een donkerbruin vermoeden dat vooral de clubs en banen die al serieus bezig zijn met hun toekomststrategie hun voordeel zullen doen met dit onderzoek. Helaas is het gros van de clubs en banen vooral bezig met vandaag en ook met 'hoe mooi het vroeger was'. Dus niets veranderen en een deel van de leden keer op keer laten uitmaken wat het beleid is. Zij zullen hun privileges (veel spelen voor een relatief laag bedrag) nooit vrijwillig opgeven.

Gevolg: boerenkool met huiswijn zou voor de conservatieve clubs weleens een droge cracker met een glas water kunnen worden. Met beide benen op de grond staan betekent namelijk dat je je ogen niet sluit voor de realiteit.

'De NGF is een organisatie van boerenkool en huiswijn'

ABONNEMENTENSERVICE

Redactieadres:
Teleportboulevard 124
1043 EJ Amsterdam
Mail: redactie@golfersmagazine.nl

NIEUWE ABONNEMENTEN EN VRAGEN OVER ABONNEMENTEN
Abonnementenland,
Postbus 20, 1910 AA Uitgeest

Tel. +31 (0)251 25 79 24 (lokaal tarief)
E-mail: golfersmagazine@aboland.nl

Site: tijdschrift.land voor abonneren en aboland.nl voor opzeggingen, adreswijzigingen, wijzigen betaalwijze etc.
Voor adreswijzigingen en opzeggingen: Abonnementenland is ook bereikbaar via Twitter. Stuur je tweet naar: @ Aboland_klanten.
Beëindiging abonnement en adreswijzigingen: Opzeggingen dienen vier weken voor afloop van de abonnementsperiode in ons bezit te zijn. Je kunt uiterlijk drie weken voor de verhuizing een adreswijziging doorgeven. Prijswijzigingen voorbehouden.
Leveringsvoorwaarden: Abonnees ontvangen Golfers Magazine op donderdag. Bestellen van handelsartikelen buiten Nederland is niet mogelijk. Voor alle acties geldt: zolang de voorraad strekt.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN EN ABONNEMENTSPRIJZEN:
De prijs voor een los nummer van Golfers Magazine is € 7,99. Als abonnee betaal je € 7,19 per los nummer.

Half jaar (5 edities)	€ 37,50
Jaar (10 edities)	€ 75

Wanneer je ervoor kiest om met acceptgiro te betalen, betaal je € 2,50 extra. Prijswijzigingen voorbehouden.
Het abonnementsgeld voor Golfers Magazine dient vooruit te worden voldaan. Een andere betaaltermijn of betaalwijze is mogelijk en indien gewenst aan te geven via de klantenservice: aboland.nl.
Bij niet-tijdige betaling worden herinneringskosten in rekening gebracht. Een abonnement geldt voor de opgegegeven periode en wordt nadien - behoudens opzegging - automatisch verlengd met eenzelfde periode. Binnen de eerste abonnementstermijn kan het abonnement alleen tegen het einde van de overeengekomen abonnementstermijn worden beëindigd. Opzegging dient uiterlijk een maand voor verschijning van het laatste nummer van de abonnementstermijn te gebeuren. Beëindiging van het abonnement na automatische verlenging kan met inachtneming van een opzegtermijn van een maand. Prijswijzigingen voorbehouden.

België
Opgave en vragen over abonnementen: Abonnementenland, Ambachtenlaan 21, Unit 2A, 3001 Heverlee. Tel. +32 (0)28 08 55 23.
Site: www.bladenbox.be voor abonneren of www.aboland.be voor adreswijzigingen en opzeggingen.

DISTRIBUTIE
Losse verkoop Aldipress BV, Utrecht

COPYRIGHT & AUTEURSRECHTVOORBEHOUD
© 2019 Pijper Media B.V. Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.
De uitgever sluit iedere aansprakelijkheid voor schade als gevolg van druk- en zetfouten uit. Zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is opname van Golfers Magazine in een lees-portefeuille niet toegestaan.

PRIVACY
Pijper Media B.V., de uitgever van Golfers Magazine, legt van haar abonnees en klanten in het kader van haar dienstverlening gegevens vast. De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is Pijper Media B.V., Stettinweg 15, 9723 HD Groningen.
In overeenstemming met de WBP is de verwerking aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens te Den Haag. Deze gegevens worden gebruikt ter uitvoering van de overeenkomst en om abonnees en klanten te informeren over relevante producten en diensten van Pijper Media. Indien je daar toestemming voor hebt gegeven, kunnen je elektronische contactgegevens ook worden gebruikt door zorgvuldig geselecteerde organisaties om abonnees en klanten te informeren over relevante aanbiedingen betreffende producten en diensten. Als je op deze informatie geen prijs stelt, dan kun je dit schriftelijk doorgeven aan Pijper Media, Stettinweg 15, 9723 HD Groningen onder vermelding van 'privacy'.

Nederlands uitgeversverbond
Groep publieks- en opinietijdschriften

JURRIAN VAN DER VAART

Playing pro en golfbaanarchitect bij infinitevarietygolf.nl.

@jurrianvdvaart

GOLFVRIENDEN

OP 16 APRIL 2007 KNAPTE ER IETS IN HET HOOFD van een geestelijk zieke student op de Virginia Tech, mijn universiteit in Amerika, en hij gijzelde, terroriseerde en vermoordde 32 van mijn medestudenten. Enkele dagen later zat ik met mijn team aan de vooravond van een belangrijk toernooi in een cirkel en hebben we onze gevoelens, gedachten en emoties gedeeld. Dit is uiteraard iets wat jonge mannen van twintig jaar oud niet heel natuurlijk afgaat, maar het verdriet, de steun en die vriendschap hebben mij geholpen om dingen te verwerken. Na drie rondes wonnen we het toernooi als underdogs, in tranen.

Ook in de jaren op de Challenge Tour heb ik veel steun ontvangen van mijn Nederlandse medespelers. Je hebt elkaar echt nodig om successen te vieren en decepties te verwerken. Hierdoor groeide ik als speler en als mens. Hoe vaker ik over golfbanen wandel zonder stokken en denk over hoe anderen deze gaan spelen, des te meer ik besef dat golf niet gaat om altijd de beste score te maken. Gedurende 25 jaar heb ik geprobeerd elke dag de bal zo snel mogelijk in de hole te krijgen en deze focus was zo eenzijdig dat ik niet de tijd nam om omhoog en om me heen te kijken; ik keek alleen naar beneden.

Een club die mij zeer aan het hart gaat heeft enkele jaren geleden het nieuwe motto 'Aardig voor elkaar' gekozen. Niet vertaald uit het Latijn, niet uit de koker van een marketingafdeling, maar in het leven geroepen omdat er op en rond de golfbaan steeds slechter met elkaar werd omgegaan. Niet verbazingwekkend, wel alarmerend.

In deze steeds ruwere en asocialer wordende wereld waarin 'normale' omgangsnormen vervagen is een vier uur durende wandeling door de natuur met een paar golfstokken en goede vrienden het perfecte tegengif. Een 'sportvereniging' zou ook precies dat moeten zijn: het simpelweg bijeen brengen van mensen die graag een sport met elkaar willen beoefenen. Dus met het oog op de goede voornemens die iedereen binnenkort weer bedenkt, de toosten die op nieuwjaarsborrels worden gegeven en de koude wintermaanden waar gezelligheid het hart kan warmen, wil ik graag een lans breken voor de golfvrienden.

Speel het spel met je vrienden. Speel een ronde samen zonder scorekaart. Speel foursomes of een andere teamvorm en help elkaar. Speel van dezelfde tees als je wederhelft, stuk gezelliger. Speel maar negen holes en breng de andere twee uur binnen door met warme chocomel, rum en mooie verhalen over je gezin of hobby's. Want golf is meer dan alleen een spel om de laagste score. Golf verbindt. En verbinding is wat we in de huidige wereld hard nodig hebben.

Golf is meer dan een spel om de laagste score.

FOTO: ISTOCK

De Wijnbeurs bestaat ruim 42 jaar en daarom hebben wij speciaal voor u dit prachtige pakket met vier van onze meest geliefde rode wijnen samengesteld. Inclusief vier luxe kristallen Schott Zwiesel wijnglazen!

Maak kennis met de Wijnbeurs en profiteer nu van dit Luxe Wijnpakket voor een fractie van de prijs. Geniet van de vier meest geliefde Wijnbeurs wijnen uit Frankrijk, Italië en Spanje: een boterzachte zes jaar oude Gran Reserva, een rijk gekruide klasse Sangiovese Riserva, de romige topfavoriet La Pauline en een Prestige cuvée met de rijkdom van Châteauneuf. 2 flessen per wijn, 8 flessen per pakket.

Nu van € ~~117~~,- voor slechts € 59,99 per pakket. Gratis thuisbezorgd. Proost!

PROEF 100% GARANTIE
Niet lekker? Geld terug!

Betrouwbare levering

Bestel gemakkelijk online:

WIJNBEURS.NL/LUXE

Blind geproefd

100 jaar proefervaring

'Geen 18, geen alcohol'

Aanbod geldig t/m 4 februari 2020
Telefonisch bereikbaar ma. t/m vrij. 8.00 -20.00 uur, za. 8.00 -16.00 uur (0294 - 788 103)

3371801

* Maximaal 2 pakketten per klant

www.3dgolf.nl

algarve Portugal

EUROPA'S NUMMER 1 GOLFBESTEMMING

Golfarrangementen inclusief vlucht!

vanaf * € 599

Carvoeiro
Tivoli Carvoeiro Algarve Resort**
Incl. vlucht, autohuur Cat B (per 2 pers.), 3 nachten o.b.v. logies en ontbijt, 2 greenfees op verschillende banen.

vanaf * € 949

Lagos
Iberostar Selection Lagos Algave***
Incl. vlucht Faro, autohuur Cat B, 7 nachten o.b.v. logies en ontbijt en 4 greenfees op verschillende banen.

(NIEUW) All Inclusive in de Algarve

vanaf * € 795

Quinta do Lago
Conrad Algarve de Luxe***
Incl. vlucht, autohuur, 3 nachten hotel o.b.v. logies en ontbijt en 2 greenfees voor Quinta do Lago.

vanaf * € 1349

Dona Filipa Hotel***
Incl. vlucht, autohuur Cat B (per 2 pers.), 7 nachten o.b.v. logies en ontbijt en 4 greenfees. o.a. op San Lorenzo GC.

vanaf * € 849

Portimao - Alvor
Morgado Golf Hotel **
Incl. vlucht, autohuur, 7 nachten o.b.v. halfpension en 5 greenfees.

** Transavia.com vlucht basisprijs*

Golf 3D Vakanties
www.3dgolf.nl

GOLF MET EEN EXTRA DIMENSIE

Voor alle aanbiedingen, prijzen, periodes en meer informatie, kijk op **www.3dgolf.nl** of bel 0297-531322

Alle prijzen zijn p.p. incl. vlucht, excl. administratie kosten en € 2,50 bijdrage Calamiteitenfonds per boeking.

Calamiteitenfonds · SGR · IAGTO THE GLOBAL GOLF TOURISM ORGANISATION